



संसदीय विवरण पुस्तिका

संविधान सभा
(व्यवस्थापिका-संसद)

२०६५ - २०६८



संघीय संसद सचिवालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

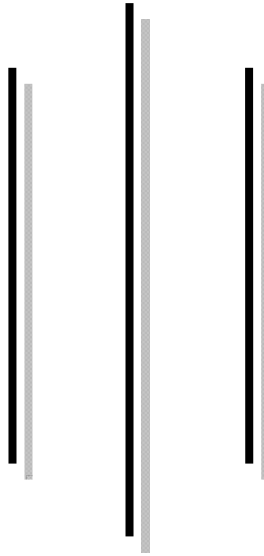
संसदीय विवरण पुस्तिका

संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसद) २०६५ - २०६८

संसदीय विवरण पुस्तिका

सविधान सभा
(व्यवस्थापिका-संसद)

२०६५ - २०६५



संघीय संसद सचिवालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

☎ ४२११८१२, ४२११९५६

URL: www.parliament.gov.np

यस विवरण पुस्तिकामा प्रकाशित विवरणहरु विभिन्न समयमा संसद एवं संसद सचिवालयबाट भएका कामकारवाहीहरुलाई समेटेर तयार गरिएको हो । यसमा प्रकाशन समितिको व्यक्तिगत विचार रहेका छैनन् ।

प्रकाशन समिति

प्रकाशक: संघीय संसद सचिवालय

प्रकाशन संख्या: ७०० प्रति

प्रकाशन मिति: २०७८ असार

सर्वाधिकार © : संघीय संसद सचिवालय

आवरण चित्र: संसद भवन, अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, नयाँ बानेश्वर

मुद्रक: संघीय संसद सचिवालय, अफसेट प्रेस

प्रकाशन समिति

प्रतिनिधि सभाको सचिव गोपालनाथ योगी	संयोजक
राष्ट्रिय सभाको सचिव राजेन्द्र फुयाल	सदस्य
सचिवालय सचिव ध्रुवप्रसाद घिमिरे	सदस्य
सचिवालय सचिव सुदर्शन खड्का	सदस्य
सहसचिव (कानून) अर्जुन कुमार खड्का (२०७६/११/१० सम्म)	सदस्य
सहसचिव घनिन्द्रराज चिमौरिया	सदस्य
सहसचिव (कानून) भरतमणि रिजाल (२०७७/११/११ देखि)	सदस्य
उपसचिव बसन्तराज सिग्देल	सदस्य
उपसचिव रामकुमार पौडेल	सदस्य
उपसचिव विष्णु प्रसाद रेग्मी,	सदस्य
कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	
कम्प्युटर अधिकृत सुरेश राज सेढाई	सदस्य
शाखा अधिकृत राजन घिमिरे	सदस्य-सचिव
संघीय संसदको महासचिव डा. भरतराज गौतम	स्थायी आमन्त्रित

सहयोगी समूह

नायब सुब्बा अर्जुन प्रसाद पौड्याल
खरिदार प्रविन लागे
कार्यालय सहयोगी पार्वती दुलाल
कार्यालय सहयोगी अनुप मिश्र

मुद्रणतर्फ

मुद्रण अधिकृत बाबुराजा महर्जन
सिनियर प्रेस टेक्निसियन गम्भीरमान सिंह
सिनियर प्रेस टेक्निसियन प्रेमबहादुर चन्द
प्रेस टेक्निसियन माधव पौडेल
प्रेस टेक्निसियन विमला बुढा

मुद्रण अधिकृत रोवन प्रजापति
सिनियर प्रेस टेक्निसियन राजेन्द्र प्रसाद लामिछाने
प्रेस टेक्निसियन कृष्णकला पौडेल
प्रेस टेक्निसियन विनोद न्यौपाने
कार्यालय सहयोगी मदन गिरी

प्रकाशकीय

२०६४ सालमा सम्पन्न भएको संविधान सभाको निर्वाचन पश्चात् नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ८३ बमोजिम गठित संविधान सभाले व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा समेत संसदको सम्पूर्ण कामकारवाही सम्पन्न गरेको थियो । वि.सं. २०६५ जेठ १५ गतेदेखि २०६९ जेठ १४ गतेसम्मको अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदका आठवटा नियमित अधिवेशन, एउटा विशेष अधिवेशन र संविधान सभाको पहिलो बैठकबाट नै आह्वान गरी संविधान सभा व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा एउटा अधिवेशन बसी व्यवस्थापिकीय कार्य सम्पन्न भएको थियो । नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ जारी भएपछि यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदको पहिलो, दोस्रो र तेस्रो अधिवेशन सम्पन्न भएको थियो । त्यसपछि संविधान सभाको गठनपछिको पहिलो बैठकहरू हैसियतमा सञ्चालन भएको थियो । यसपछिका अधिवेशनहरू राष्ट्रपतिबाट आह्वान भएबमोजिम चौथो देखि एघारौं अधिवेशनसम्म सम्पन्न भएका थिए । यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदबाट विभिन्न अधिवेशनहरूमा सम्पन्न भएका संसदीय काम कारवाहीको विवरण विषयगत रूपमा तयार गरी यस पुस्तकमा समावेश गरिएको छ ।

प्रचलित संविधान, सभा सञ्चालन सम्बन्धी नियमावलीका व्यवस्था एवम् संसदीय परम्परा र मूल्य मान्यताका आधारमा औपचारिक र प्रक्रियागत रूपमा संसदीय काम कारवाहीहरू विगतदेखि हालसम्म हुँदै आएका छन् । व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिमा पनि सोही बमोजिमका संसदीय गतिविधिहरू एवम् काम कारवाहीहरू भएको पाइन्छ । संविधान सभाले संविधान निर्माण गर्ने आफ्नो मुख्य कार्यमा केन्द्रित हुँदै व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा वार्षिक बजेट, व्यवस्थापिकीय कार्य र संविधान निर्माण गर्न आवश्यक अन्य कार्यहरूलाई पनि सँगसँगै अधि बढाउन मद्दत गरेको थियो ।

ऐतिहासिक संविधान सभाको निर्वाचन सम्पन्न भई संविधान निर्माण गर्ने महत्वपूर्ण अभिभारा बोकी समावेशी र समानुपातिक हिस्सेदारी सहितको संविधान सभाको गठनले नेपाली जनता आफैले आफ्नो संविधान निर्माण गर्ने अभिलाषालाई समेत साकार गर्ने नयाँ संसदीय युगको शुरुवात पनि भएकोले वि. सं. २०६५ जेठ १५ देखि २०६९ जेठ १४ सम्मको अवधिको व्यवस्थापिका-संसदको गतिविधिलाई पुस्तकको रूपमा तयार गर्न समिति गठन भएको हो । व्यवस्थापिका-संसदको कार्यकालमा सम्पादन भएका कामकारवाहीहरूको प्रत्येक अधिवेशनहरूका छुट्टाछुट्टै सूचनापत्रहरू प्रकाशन भए तापनि उल्लिखित विषयवस्तुहरू समेटि सिलसिलाबद्ध अभिलेखको रूपमा एउटै पुस्तकबाट सार्वजनिक हुन नसकेकोले यो पुस्तिका महत्वपूर्ण प्रकाशन हुने विश्वास लिएका छौं । पुस्तक प्रकाशनको कार्यमा संलग्न सहयोगी कर्मचारीहरूबाट संकलित तथ्य र विवरणहरूलाई प्रकाशन समितिले सामूहिक रूपमा अध्ययन, विश्लेषण र सम्पादन गरी अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

अन्त्यमा, यस पुस्तकमा संग्रहित विवरणहरूको मूल स्रोत व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशन अवधिमा बसेका बैठकहरूको सूचनापत्र, विधेयक संग्रह, कार्यवृत्त आदि रहेका छन् । यसैगरी सचिवालयबाट प्रकाशित संसदीय गतिविधिरूलाई समेत आवश्यकता अनुसार समावेश गरिएको छ । यस पुस्तकबाट संसद र संसदीय कामकारवाहीको जानकारी लिन चाहनु हुने संसदीय पदाधिकारीहरू, माननीय सदस्यहरू, खोज अनुसन्धानमा संलग्न सबैलाई उपयोगी हुनेछ भन्ने कुरामा विश्वास लिएका छौं ।

प्रकाशन समिति

संक्षेपीकरण

ए. ने. क. पा. (माओवादी)	- एकीकृत नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)
ने. का.	- नेपाली काँग्रेस
ने. क. पा. (ए.मा.ले)	- नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत मार्क्सवाद लेनिनवाद)
म. ज. अ. फोरम, नेपाल (लो.)	- मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)
म. ज. अ. फोरम (गणतान्त्रिक)	- मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक)
म. ज. अ. फोरम, नेपाल	- मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल
त. म. लो. पा.	- तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी
त. म. लो. पा., नेपाल	- तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी, नेपाल
रा. प्र. पा.	- राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
ने. क. पा. (माले)	- नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले)
ने. क. पा. संयुक्त	- नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (संयुक्त)
ने. म. कि. पा.	- नेपाल मजदुर किसान पार्टी
रा. प्र. पा. (नेपाल)	- राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (नेपाल)
ने. क. पा. (माले-समाजवादी)	- नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले-समाजवादी)
ने. क. पा. एकीकृत	- नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत)
ने. स. पा. (आ.)	- नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्दीदेवी)
नेपाली जनता दल (यु.)	- नेपाली जनता दल (युनाइटेड)
सं. लो. रा. म. (थरुहट)	- संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च (थरुहट)
स. ज. पा.	- समाजवादी जनता पार्टी
चु. रा. ए. पा. नेपाल	- चुरेभावर राष्ट्रिय एकता पार्टी नेपाल
ने. लो. स. दल	- नेपाल लोकतान्त्रिक समाजवादी दल
न.पा.	- नगरपालिका
आ.व.	- आर्थिक वर्ष
वि.सं.	- विक्रम सम्वत्
वाइ.सि.एल.	- योङ्ग कम्युनिष्ट लिग
जि.वि.स.	- जिल्ला विकास समिति

विषयसूची

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१.	पृष्ठभूमि	१
२.	व्यवस्थापिका-संसदमा दलगत प्रतिनिधित्व	१
३.	व्यवस्थापिका-संसद सदस्य	३
४.	ज्येष्ठ सदस्यबाट अध्यक्षता	५
५.	सदस्यको शपथ ग्रहण	५
६.	अन्तरिम कार्यविधि निर्माण	७
७.	कार्यव्यवस्था परामर्श समिति गठन	८
८.	नियमावली मस्यौदा समिति गठन	९
९.	अधिवेशन अवधि	११
१०.	शून्य समयको समूह विभाजन	१२

परिच्छेद - २

व्यवस्थापिका-संसदका पदाधिकारीको निर्वाचन/नियुक्ति

११.	अध्यक्ष/सभामुख निर्वाचन	१३
१२.	उपाध्यक्ष/उपसभामुख निर्वाचन	१३
१३.	अध्यक्षता गर्ने सदस्यको मनोनयन	१४
१४.	संसदीय दलका पदाधिकारी मनोनयन	१५
१५.	महासचिव नियुक्ति	१७

परिच्छेद - ३

प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन एवम् मन्त्रिपरिषद् गठन

१६.	माननीय सदस्य श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित	१८
१७.	माननीय सदस्य श्री माधव कुमार नेपाल प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित	१८
१८.	प्रधानमन्त्री निर्वाचनको प्रस्ताव अस्वीकृत सम्बन्धी विवरण	१९
१९.	प्रधानमन्त्री निर्वाचनको लागि विशेष अधिवेशन	२१
२०.	प्रधानमन्त्री निर्वाचन सम्बन्धमा सर्वोच्च अदालतबाट भएको उत्प्रेषण आदेशको जानकारी र सम्माननीय सभामुखबाट निर्देश	२१
२१.	विशेष अधिवेशनमा प्रस्ताव उपर छलफल र अधिवेशन अन्त्य	२२
२२.	प्रधानमन्त्री पदका उम्मेदवार माननीय श्री रामचन्द्र पौडेलको प्रस्ताव फिर्ता	२२
२३.	नियमावली संशोधन	२३
२४.	माननीय सदस्य श्री भुलनाथ खनाल प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित	२४
२५.	माननीय सदस्य श्री बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित	२४
२६.	मन्त्रिपरिषद् गठन सम्बन्धी विवरण	२५

परिच्छेद - ४
समिति र सभामा प्रस्तुत प्रतिवेदन

२७.	समिति गठन	३४
२८.	सभामा प्रस्तुत प्रतिवेदन	३५

परिच्छेद - ५
विधेयक एवम् अध्यादेश

२९.	सभामा पेश भएको विधेयक	४१
३०.	संविधान संशोधन विधेयक	४३
३१.	अध्यादेश सम्बन्धी विवरण	४३

परिच्छेद - ६
नीति तथा कार्यक्रम र बजेट

३२.	पूर्व बजेट छलफल	४५
३३.	वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम	४५
३४.	आर्थिक सर्वेक्षण प्रस्तुत	४७
३५.	राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान	४७
३६.	विनियोजन विधेयक	४८
३७.	खर्च कटौतीको प्रस्ताव	४९

परिच्छेद - ७
प्रस्ताव

३८.	सभामा प्रस्तुत प्रस्ताव	५०
३९.	नियम निलम्बनको प्रस्ताव	५०
४०.	शोक प्रस्ताव	५३

परिच्छेद - ८
सन्धि एवम् सम्झौता

४१.	सन्धी/सम्झौता सम्बन्धी विवरण	५४
४२.	सम्झौता एवम् सहमति पेश	५८

परिच्छेद - ९
संसदीय प्रतिनिधिमण्डल

४३.	अन्तरव्यवस्थापिका संघमा नेपालको सहभागिता	६०
४४.	नेपाली संसदीय प्रतिनिधिमण्डलहरूद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रममा सहभागिता	६१
४५.	विदेशी संसदीय प्रतिनिधिमण्डलहरूद्वारा नेपाल भ्रमण	६४

परिच्छेद - १०

विविध

४६.	सदनमा भएका निर्देश एवम् ध्यानाकर्षण	६६
४७.	बाधा अड्काउ फुकाउ आदेश	६६
४८.	बजेटमा फरक परेको विवरण पेश	६७
४९.	सांकेतिक भाषामा विचार प्रकट गर्न अनुमति	६७
५०.	मतदानमा तटस्थ नबस्न निर्देश	६८
५१.	गणपूरक संख्या यकिन	६८
५२.	बैठकमा नियमापत्ति	६९
५३.	सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य	७०
५४.	सदस्यको स्थान रिक्तता र पूर्ति	७०
५५.	सदस्य पत्राउ, निलम्बन एवम् निष्कासन	७३
५६.	संविधान सभा बैठक बस्ने जानकारी	७४
५७.	सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ	७६

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १	माननीय सदस्यको दलगत नामावली	७७
अनुसूची - २	महिला माननीय सदस्यको नामावली	१०२
अनुसूची - ३	व्यवस्थापिका-संसदका विभिन्न समितिहरू	१०९
अनुसूची - ४	विधेयक सम्बन्धी विवरण	१२८
अनुसूची - ५	प्रस्ताव सम्बन्धी विवरण	१३९
अनुसूची - ६	निर्देश (Ruling) एवम् ध्यानाकर्षण सम्बन्धी विवरण	१४४
अनुसूची - ७	नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित बाधा अड्काउ फुकाउने आदेश	१५९
अनुसूची - ८	गणपूरक संख्या सम्बन्धी विवरण	१६०
अनुसूची - ९	सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य सम्बन्धी विवरण	१६२
अनुसूची - १०	सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ सम्बन्धी विवरण	१७०

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. पृष्ठभूमि

नेपाली जनता आफैले नेपालको नयाँ संविधानको निर्माण गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्यसहित सम्वत् २०६४ साल चैत २८ गते सम्पन्न भएको संविधान सभा सदस्य निर्वाचनबाट २४० जना र ३३५ जना समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने गरी संविधान सभा सदस्यहरूको निर्वाचन भएको थियो । अन्तरिम संविधानको धारा ६३ को उपधारा (३) बमोजिम २६ जना संविधान सभा सदस्य नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत गर्ने व्यवस्था थियो । नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ८३ मा व्यवस्था भएबमोजिम संविधान सभाले व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा सम्पूर्ण व्यवस्थापिकीय कार्य समेत सम्पन्न गरेको थियो । सम्वत् २०६५ साल जेठ १५ देखि २०६९ साल जेठ १४ सम्म कार्यकाल कायम रहेको संविधान सभाको यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदको आठवटा नियमित अधिवेशन, एउटा विशेष अधिवेशन र एउटा व्यवस्थापिका-संसदको हैसियत गरी जम्मा दशवटा अधिवेशन सम्पन्न भएको थियो । व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिमा सदनबाट भए गरेका मुख्य मुख्य कामहरूको सारसंक्षेप यस पुस्तकमा समेटिएको छ ।

सदनबाट यस अवधिमा पारित भएका महत्वपूर्ण विधेयक एवम् सन्धि सम्झौता, व्यवस्थापिका-संसदका पदाधिकारीहरूको निर्वाचन, प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन, व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गत विभिन्न समितिको गठन, सभामा प्रस्तुत प्रतिवेदन, महत्वपूर्ण प्रस्ताव, नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सम्बन्धी कामकारवाही लगायतका विषयहरू यस पुस्तिकामा समावेश गरिएको छ ।

२. व्यवस्थापिका-संसदमा दलगत प्रतिनिधित्व

सम्वत् २०६४ साल चैत्र २८ गते सम्पन्न संविधान सभा निर्वाचन मार्फत् प्रत्यक्ष एवम् समानुपातिक प्रक्रियाबाट निर्वाचित सदस्यहरू र नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत सदस्यहरू गरी जम्मा ६०१ सदस्यीय संविधान सभाको गठन भएको थियो । संविधान सभाको अवधिभर बसेको व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनहरूमा संविधान सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनैतिक दलहरूबाट निर्वाचित संविधान सभा सदस्यहरूबाटै प्रतिनिधित्व हुने भएकोले सो अवधिमा रहेका राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलहरू देहाय बमोजिम

रहेकोमा व्यवस्थापिका-संसदको उत्तरार्द्धमा दलहरू एक आपसमा गाभिंदा र छुट्टिंदा ३२ वटा दलको प्रतिनिधित्व हुन गएको थियो । साथै ती दलहरूबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने माननीय सदस्यहरूको संख्या ५९४ मात्र रहेको थियो ।

क्र.सं.	दलको नाम	सीट संख्या		जम्मा
		प्रत्यक्ष	समानुपातिक	
१.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	१२१	१०५	२२६
२.	नेपाली कांग्रेस	३६	७३	१०९
३.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए.मा.ले)	३३	७०	१०३
४.	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक) ^१	१७	१०	२७
५.	मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक) ^२	३	८	११
६.	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	८	४	१२
७.	तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	५	५	१०
८.	तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी, नेपाल ^३	३	६	९
९.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी		८	८
१०.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले)		४	४
११.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी संयुक्त		५	५
१२.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	२	२	४
१३.	संघीय सद्भावना पार्टी ^४	२	२	४
१४.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (नेपाल)		४	४
१५.	राष्ट्रिय जनमोर्चा	१	३	४
१६.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले-समाजवादी) ^५		४	४
१७.	सद्भावना पार्टी	२	१	३
१८.	राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी		३	३
१९.	राष्ट्रिय सद्भावना पार्टी ^६		२	२

^१ २०६६।०४।१६ गतेबाट मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपालबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^२ २०६६।०४।२० गतेबाट मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपालबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^३ २०६७।०१।१७ गतेबाट तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टीबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^४ २०६६।०४।२० गतेबाट सद्भावना पार्टीबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^५ २०६६।०१।१३ गतेबाट नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले)बाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^६ २०६९।०१।०८ गतेबाट सद्भावना पार्टीबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

क्र.सं.	दलको नाम	सीट संख्या		जम्मा
		प्रत्यक्ष	समानुपातिक	
२०.	राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी		२	२
२१.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत		२	२
२२.	नेपाल सदभावना पार्टी (आनन्दीदेवी)		१	१
२३.	नव नेपाल निर्माण पार्टी ^७		१	१
२४.	नेपाली जनता दल		१	१
२५.	नेपाली जनता दल (युनाइटेड) ^८		१	१
२६.	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च (थरुहट) ^९		१	१
२७.	दलित जनजाति पार्टी		१	१
२८.	नेपा: राष्ट्रिय पार्टी		१	१
२९.	समाजवादी जनता पार्टी		१	१
३०.	चुरेभावर राष्ट्रिय एकता पार्टी नेपाल		१	१
३१.	नेपाल लोकतान्त्रिक समाजवादी दल		१	१
३२.	नेपाल परिवार दल		१	१
३३.	स्वतन्त्र	२		२
३४.	मन्त्रिपरिषद्बाट मनोनीत		२५	२५
जम्मा		२३५	३३४	५६९

३. व्यवस्थापिका-संसद सदस्य

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम संविधान सभाको निर्वाचनबाट जम्मा २५ वटा राजनैतिक दलबाट ५६७ जना माननीय सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व भएको थियो भने २ जना माननीय सदस्यहरू स्वतन्त्र रूपमा निर्वाचित भएका थिए । नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट मनोनीत हुने २६ सदस्य मध्ये २५ जना माननीय सदस्यहरूको मनोनयन भएको थियो । संविधान सभाको उक्त अवधिभर सम्पन्न व्यवस्थापिका-संसदका विभिन्न अधिवेशनहरूमा प्रतिनिधित्व गर्नुभएका माननीय सदस्यहरूको दलगत नामावली अनुसूची-१ मा र महिला माननीय सदस्यहरूको नामावली अनुसूची-२ मा राखिएको छ ।

^७ २०६९।०२।०९ गतेबाट नेपाल सदभावना पार्टी (आनन्दीदेवी)बाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^८ २०६८।१२।०७ गतेबाट नेपाली जनता दलबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

^९ २०६८।०९।२४ गतेबाट संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंचबाट छुट्टिएर नयाँ दल दर्ता भएको ।

सम्बत् २०६९ साल जेठ १४ गते संविधान सभा स्वतः विघटन हुँदाको अवस्थामा व्यवस्थापिका-संसदमा प्रत्यक्षतर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यहरूको संख्यात्मक विवरण दलीय आधारमा देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	राजनैतिक पार्टीको नाम	संख्या
१.	एकीकृत नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	१२१
२.	नेपाली कांग्रेस	३६
३.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए.मा.ले)	३३
४.	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	१७
५.	मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक)	३
६.	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	८
७.	तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	५
८.	तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी, नेपाल	३
९.	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	२
१०.	संघीय सद्भावना पार्टी	२
११.	राष्ट्रिय जनमोर्चा	१
१२.	सद्भावना पार्टी	२
१३.	स्वतन्त्र	२
जम्मा		२३५

संविधान सभा स्वतः विघटन हुँदाको अवस्थामा व्यवस्थापिका-संसदमा समानुपातिक तर्फबाट प्रतिनिधित्व गरिरहनुभएका सदस्यहरूको समूहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ :-

पार्टी	समूह									
	अन्य	जनजाति	मधेशी	दलित	मधेशी/ जनजाति	मधेशी/ दलित	अन्य/ पिछडिएको क्षेत्र	जनजाति/ पिछडिएको क्षेत्र	दलित/ पिछडिएको क्षेत्र	नबुलेको
ए. ने. क. पा. (माओवादी)	२९	२९	१८	११	९	२	२	१	१	३
नेपाली कांग्रेस	२३	२१	१३	६	५	२	१		१	१
ने. क. पा. (ए.मा.ले)	२०	१९	१६	८	४	१	१	१		
म. ज. अ. फोरम, नेपाल (लो.)	१		३		३	३				
म. ज. अ. फोरम (गणतान्त्रिक)			९		१					
म. ज. अ. फोरम, नेपाल			२							
त. म. लो. पा.			५							
त. म. लो. पा., नेपाल			५	१						
रा. प्र. पा.	३	२	१		१	१				
ने. क. पा. (माले)	३				१					

पार्टी	समूह									
	अन्य	जनजाति	मधेशी	दलित	मधेशी/ जनजाति	मधेशी/ दलित	अन्य/ पिछडिएको क्षेत्र	जनजाति/ पिछडिएको क्षेत्र	दलित/ पिछडिएको क्षेत्र	नखुलेको
ने. क. पा. संयुक्त	३	१								
ने. म. कि. पा.		१	१				१			
संघीय सद्भावना पार्टी		१	१							
रा. प्र. पा. (नेपाल)	१	२	१							
राष्ट्रिय जनमोर्चा	१	१		१						
ने. क. पा. (माले-समाजवादी)		१	१	१	१					
सद्भावना पार्टी			१							
राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी	१	२								
राष्ट्रिय सद्भावना पार्टी			२							
राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी		२								
ने. क. पा. एकीकृत	१	१								
ने. स. पा. (आ.)			१							
नव नेपाल निर्माण पार्टी			१							
नेपाली जनता दल			१							
नेपाली जनता दल (यु.)			१							
सं. लो. रा. म. (थरुहट)		१								
दलित जनजाति पार्टी						१				
नेपा: राष्ट्रिय पार्टी		१								
स. ज. पा.							१			
चु. रा. ए. पा. नेपाल										१
ने. लो. स. दल		१								
नेपाल परिवार दल	१									
	८७	८६	८३	२८	२५	१०	६	२	२	५

४. ज्येष्ठ सदस्यबाट अध्यक्षता

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम सम्वत् २०६५ साल जेठ १५ देखि २०६५ साल असार ३० गतेसम्म बसेको संविधान सभा, व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतका १६ वटा बैठकहरूको अध्यक्षता संविधान सभा बैठकको अन्तरिम कार्यविधि, २०६५ को दफा ५ को उपदफा (१) बमोजिम माननीय ज्येष्ठ सदस्य श्री कुलबहादुर गुरुङ्गबाट भएको थियो ।

५. सदस्यको शपथ ग्रहण

संविधान सभामा रहनुभएका सम्पूर्ण माननीय सदस्यहरूले नै व्यवस्थापिका-संसदका माननीय सदस्यहरूको भूमिका निर्वाह गर्दै व्यवस्थापिकीय कार्य गर्ने भएकोले संविधान सभा

सदस्यको रुपमै उहाँहरूलाई शपथ गराइएको थियो । नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ६८ मा व्यवस्था भए अनुसार संविधान सभाका माननीय ज्येष्ठ सदस्य श्री कुलबहादर गुरुङ्गले सम्वत् २०६५ साल जेठ १४ गते संविधान सभा सचिवालयले अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन केन्द्र, नयाँ बानेश्वरस्थित संविधान सभाको सभाकक्षमा आयोजना गरिएको विशेष कार्यक्रममा उपस्थित माननीय सदस्यहरूका बीच पहिले आफूले शपथ लिनुभएको थियो । त्यसपछि उहाँले संविधान सभाका उपस्थित सदस्यहरूलाई सामूहिक रूपमा शपथ ग्रहण गराउनु भएको थियो ।

माननीय सदस्यहरूले आफ्नो मातृभाषामा पनि शपथ लिन पाउने व्यवस्था भए बमोजिम सभाका माननीय सदस्यहरूले देहाय बमोजिमको ३१ भाषामा शपथ लिएका थिए ।

क्र.सं.	शपथ ग्रहणको भाषा	शपथ ग्रहण		
		स्थान	मिति	संख्या
१.	देवनागरिक नेपाली	संविधान सभा सभाकक्ष	२०६५/२/१४	३१३
		संविधान सभाका अध्यक्षको कार्यकक्ष	२०६५/३/२३ देखि २०६८/७/३०	३४
२.	हिन्दी	संविधान सभा सभाकक्ष	२०६५/२/१४	६४
		संविधान सभाका अध्यक्षको कार्यकक्ष	२०६५/३/२३ देखि २०६८/७/३०	२
३.	मैथिली	संविधान सभा सभाकक्ष	२०६५/२/१४	४८
		संविधान सभाका अध्यक्षको कार्यकक्ष	२०६५/३/२३ देखि २०६८/७/३०	२
४.	भोजपुरी	संविधान सभा सभाकक्ष	२०६५/२/१४	१६
५.	मगर	"	"	१६
६.	गुरुङ्ग (तमु)	"	"	१६
७.	पश्चिमी थारु	"	"	१४
८.	नेवारी	"	"	१३
९.	लिम्बु	"	"	१२
१०.	तामाङ	"	"	९
११.	पूर्वी थारु	"	"	७
१२.	उर्दू	"	"	६
१३.	राजवंशी	"	"	६
		संविधान सभाका अध्यक्षको कार्यकक्ष	२०६५/३/२३ देखि २०६८/७/३०	१
१४.	राई	संविधान सभा सभाकक्ष	२०६५/२/१४	५
१५.	थकाली (शेरचन)	"	"	३

क्र.सं.	शपथ ग्रहणको भाषा	शपथ ग्रहण		
		स्थान	मिति	संख्या
१६.	शेर्पा	"	"	३
१७.	भोटे (तिब्बती)	"	"	३
१८.	रानाथारु	"	"	२
१९.	धिमाल	"	"	२
२०.	कुमाल	"	"	२
२१.	थारु	संविधान सभाका अध्यक्षको कार्यकक्ष	२०६५/३/२३ देखि २०६८/७/३०	२
२२.	दार्चुला (पश्चिमी)	संविधान सभा सभाकक्ष	२०६५/२/१४	१
२३.	थामी	"	"	१
२४.	अवधी	"	"	१
२५.	माडवारी	"	"	१
२६.	जिरेल	"	"	१
२७.	चेपाङ्ग	"	"	१
२८.	बाँतर	"	"	१
२९.	माभी	"	"	१
३०.	सुनुवार	"	"	१
३१.	बराम	संविधान सभाका अध्यक्षको कार्यकक्ष	२०६५/३/२३ देखि २०६८/७/३०	१
जम्मा संख्या				६११

६. अन्तरिम कार्यविधि निर्माण

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ७८ बमोजिम संविधान सभाले आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्न, बैठकको सुव्यवस्था कायम राख्न र समितिहरूको गठन र संविधान सभा तथा व्यवस्थापिका-संसदको अन्य कामकारवाही नियमित गर्नको लागि नियमावली बनाउन सक्ने भए तापनि तत्कालका लागि पहिलो बैठकले नै विस्तृत नियमावली पारित गर्न व्यवहारिक र सम्भव नभएकोले नियमावली तयार नभएसम्मका लागि अन्तरिम कार्यविधि निर्माण गरिएको थियो । सम्बत् २०६५ साल जेठ १५ गतेबाट २०६५ साल कार्तिक २९ गतेसम्म बसेका संविधान सभा एवम् व्यवस्थापिका संसदका बैठकहरू अन्तरिम कार्यविधिकै अधिनमा रही सञ्चालन भएका थिए ।

७. कार्यव्यवस्था परामर्श समिति गठन

सभामुखलाई सभा सञ्चालनमा आवश्यक सुझाव एवम् परामर्श दिन संविधान सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने दलहरूको प्रतिनिधित्व हुने गरी सम्बत् २०६५ साल जेठ २९ गते कार्यव्यवस्था परामर्श समितिको गठन भएको थियो । उक्त समितिमा रहेका माननीय सदस्यहरूको नामावली देहाय बमोजिम रहेको छ :-

कार्यव्यवस्था परामर्श समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० सभामुख	अध्यक्ष
२.	मा० उप-सभामुख	उपाध्यक्ष
३.	व्यवस्थापिका-संसदसँग सम्बन्धित मन्त्री	सदस्य
४.	मा० श्री अग्निप्रसाद खरेल	"
५.	मा० श्री अग्नीप्रसाद सापकोटा	"
६.	मा० श्री अनिलकुमार भा	"
७.	मा० श्री अमिक शेरचन	"
८.	मा० श्री अमृता थापा मगर	"
९.	मा० श्री आत्माराम प्रसाद शाह	"
१०.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	"
११.	मा० श्री कल्पना राणा	"
१२.	मा० श्री केशवप्रसाद मैनाली	"
१३.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
१४.	मा० श्री गणेश तिवारी नेपाली	"
१५.	मा० श्री गणेशबहादुर खड्का	"
१६.	मा० श्री गायत्री शाह	"
१७.	मा० श्री गौरी शंकर खड्का	"
१८.	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग	"
१९.	मा० श्री छियामा राई	"
२०.	मा० श्री जयपुरी घर्ती	"
२१.	मा० श्री दीनानाथ शर्मा	"
२२.	मा० श्री परी थापा	"
२३.	मा० श्री प्रकाश चन्द्र लोहनी	"
२४.	मा० श्री प्रकाशशरण महत	"
२५.	मा० श्री प्रतिभा राणा	"
२६.	मा० श्री प्रदीपकुमार ज्ञवाली	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
२७.	मा० श्री प्रभु शाह तेली	"
२८.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
२९.	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	"
३०.	मा० श्री महेन्द्र पासवान	"
३१.	मा० श्री मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	"
३२.	मा० श्री यदुवंश भ्वा मैथिल वाहुन	"
३३.	मा० श्री रामचन्द्र भ्वा	"
३४.	मा० श्री रामजनम चौधरी	"
३५.	मा० श्री रुकमिणी चौधरी	"
३६.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	"
३७.	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	"
३८.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	"
३९.	मा० श्री लेखराज भट्ट	"
४०.	मा० श्री विन्दा पाण्डे	"
४१.	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	"
४२.	मा० श्री विष्णुप्रसाद रिमाल	"
४३.	मा० श्री वृजेश कुमार गुप्त	"
४४.	मा० श्री सन्तबहादुर नेपाली	"
४५.	मा० श्री सरिता गिरी	"
४६.	मा० श्री सुनिल प्रजापति	"
४७.	मा० श्री सुप्रभा घिमिरे	"

८. नियमावली मस्यौदा समिति गठन

संविधान सभा एवम् व्यवस्थापिका-संसदको बैठक सञ्चालन गर्न छुट्टाछुट्टै नियमावलीको आवश्यकता महशुस गरी संविधान सभाले सम्वत् २०६५ साल जेठ २३ गते बसेको दोस्रो बैठकबाट संविधान सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने सबै दलका माननीय सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व रहेको नामावली सहितको ४४ सदस्यीय संविधान सभा (कार्यविधि) नियमावली मस्यौदा समिति गठन गरेको थियो । उक्त समिति गठन गर्ने प्रस्तावको प्रस्तावक माननीय श्री दीनानाथ शर्मा र समर्थकमा माननीय श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे एवम् माननीय श्री रामचन्द्र भ्वा रहनु भएको थियो । संविधान सभाबाट गठित यस समितिले नै व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा वस्ने बैठकको व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन नियमावली समेत बनाउने गरी कार्यादेश प्राप्त गरेको थियो । सम्वत् २०६५ साल साउन १२ गतेको बैठकले उक्त समितिमा ६ जना माननीय सदस्यहरूको नाम थप गरेको थियो ।

नियमावली मस्यौदा समितिका सभापति माननीय नारायणमान विजुक्छेले सम्वत् २०६५ साल कार्तिक २५ गतेको संविधान सभाको बैठकमा संविधान सभा नियमावली, २०६५ र संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को मस्यौदा प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो । उक्त मस्यौदा प्रतिवेदनमाथि सम्वत् २०६५ कार्तिक २६ गतेको बैठकमा सामान्य छलफल भई सम्वत् २०६५ साल कार्तिक २९ गते बसेको बैठकले सर्वसम्मतिबाट पारित गरेको थियो । नियमावली मस्यौदा समितिमा रहनु भएका माननीय सदस्यहरूको नामावली देहाय बमोजिम रहेको छ :-

संविधान सभा (कार्यविधि) नियमावली मस्यौदा समिति, २०६५

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे	सभापति
२.	मा० श्री अग्नीप्रसाद खरेल	सदस्य
३.	मा० श्री अर्जुन राई	"
४.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	"
५.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	"
६.	मा० श्री एकराज भण्डारी	"
७.	मा० श्री कुन्ती शाही	"
८.	मा० श्री केशवप्रसाद मैनाली	"
९.	मा० श्री खड्गबहादुर विश्वकर्मा	"
१०.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
११.	मा० श्री गोपाल किराँती	"
१२.	मा० श्री गोविन्द चौधरी	"
१३.	मा० श्री चन्द्रदेव जोशी	"
१४.	मा० श्री चन्द्रिका यादव	"
१५.	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	"
१६.	मा० श्री दानबहादुर कुर्मी (चौधरी)	"
१७.	मा० श्री दामा शर्मा	"
१८.	मा० श्री दीपकुमार उपाध्याय (लामिछाने)	"
१९.	मा० श्री ध्रुव आङ्दम्बे	"
२०.	मा० श्री नरहरि आचार्य	"
२१.	मा० श्री पुष्पा भुसाल	"
२२.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
२३.	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	"
२४.	मा० श्री भरत प्रसाद शाह	"
२५.	मा० श्री भीमबहादुर रावल	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
२६.	मा० श्री मालवरसिंह थापा	"
२७.	मा० श्री मोतीलाल दुगड	"
२८.	मा० श्री रश्मिराज नेपाली	"
२९.	मा० श्री राजकुमार लिम्बु (नाल्बो)	"
३०.	मा० श्री राधादेवी तिमल्सेना	"
३१.	मा० श्री लक्ष्मणलाल कर्ण	"
३२.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	"
३३.	मा० श्री लालबाबु पण्डित	"
३४.	मा० श्री विश्वनाथ प्रसाद अग्रवाल	"
३५.	मा० श्री विश्वभक्त दुलाल	"
३६.	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	"
३७.	मा० श्री विष्णुप्रसाद चौधरी थारु	"
३८.	मा० श्री सन्ध्या देवी	"
३९.	मा० श्री सपना प्रधान मल्ल	"
४०.	मा० श्री सावित्रा गुरुङ दुरा	"
४१.	मा० श्री सूर्यबहादुर के.सी.	"
४२.	मा० श्री सूर्यमान गुरुङ	"
४३.	मा० श्री सुरेन्द्र पाण्डे	"
४४.	मा० श्री हरिनारायण यादव	"

९. अधिवेशन अवधि

सम्बत् २०६५ साल जेठ १५ गते संविधान सभाले आफ्नो कार्य प्रारम्भ गरेसँगै संविधान सभाले व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा समेत कार्य प्रारम्भ भएको थियो । सम्बत् २०६९ साल जेठ १४ गतेसम्म संविधान सभा, व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा एकपटक, विशेष अधिवेशन एकपटक र चौथोदेखि एघारौंसम्म जम्मा आठवटा अधिवेशनहरू सम्पन्न भएको थियो । उक्त अवधिमा सम्पन्न भएका अधिवेशनहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

अधिवेशन	प्रारम्भ मिति	अन्त्य मिति	जम्मा बैठक	जम्मा समय
संविधान सभा व्यवस्थापिका- संसदको हैसियतमा	२०६५/०२/१५	२०६५/०४/३१	५४	६० घण्टा १० मिनेट
चौथो	२०६५/०५/२०	२०६५/१०/०६	४७	१५० घण्टा ५० मिनेट

अधिवेशन	प्रारम्भ मिति	अन्त्य मिति	जम्मा बैठक	जम्मा समय
पाँचौं	२०६५/१२/१६	२०६६/०३/३२	३८	३६ घण्टा ३५ मिनेट
छैठौं	२०६६/०३/२४	२०६६/१०/२५	१०३	१२० घण्टा ५० मिनेट
सातौं	२०६६/१२/२२	२०६७/०२/२०	२५	५१ घण्टा
आठौं	२०६७/०३/२१	२०६७/०८/०३	२६	१९ घण्टा ३० मिनेट
विशेष	२०६७/०९/०४	२०६७/०९/०८	२	१ घण्टा ४० मिनेट
नवौं	२०६७/०९/२५	२०६८/०१/०९	३२	४६ घण्टा ५ मिनेट
दशौं	२०६८/०१/१९	२०६८/११/०९	९९	१८३ घण्टा ४० मिनेट
एघारौं	२०६९/०२/०४	२०६९/०९/१४	५	३ घण्टा ३० मिनेट

१०. शून्य समयको समूह विभाजन

संविधान सभा २०६५ साल जेठ १५ गते प्रारम्भ भएको र सोही दिनदेखि नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम विधायन सम्बन्धी कार्यको लागि व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा बैठक बस्न शुरू भए तापनि प्रारम्भका दिनहरूमा संविधान संशोधन, प्रधानमन्त्री निर्वाचन, अन्तरिम कार्यविधि, महत्वपूर्ण विधेयकहरू, वार्षिक बजेट लगायतका कार्यमा व्यस्त रहनु परेकोले शून्य समयको कार्यक्रम सञ्चालन हुन सकेको थिएन । सम्वत् २०६५ साल साउन १३ गते बसेको कार्यव्यवस्था परामर्श समितिको परामर्शमा व्यवस्थापिका-संसदको बैठकहरूमा माननीय सदस्यहरूलाई समसामयिक विविध विषयहरूमा सरकारको ध्यानाकर्षण गराउन शून्य समय उपलब्ध गराउने निर्णय भएपछि शून्य समयको कार्यक्रम सम्वत् २०६५ साल साउन १५ गतेबाट प्रारम्भ भएको थियो ।

तत्कालीन अवस्थामा शून्य समयमा माननीय सदस्यहरूको समूह विभाजन गर्दा कूल सदस्य संख्यालाई आइतबार देखि शुक्रबारसम्म प्रत्येक दिन १०० जना भन्दा बढी माननीय सदस्यहरू नहुने गरी विभाजन गरिएको थियो । माननीय सदस्यहरूले आफ्नो नाम परेको बारमा बस्ने सदनको बैठकमा बोल्न पाउने व्यवस्था थियो । सभाको बैठक बसेको दिनको समूहमा रहनुभएका माननीय सदस्यहरूको नाम उच्चारण गरेपछि उपस्थित सदस्यले आफ्नो भनाई एक मिनेटभित्र राख्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको थियो । समूहमा पर्नुभएका माननीय सदस्यको नाम सभामुखले तीनपटक उच्चारण गर्दा पनि उक्त सदस्यले आफ्नो भनाई नराखेमा सभामुखले अर्को सदस्यको नाम उच्चारण गर्ने व्यवस्था गरिएको थियो ।

परिच्छेद - २

व्यवस्थापिका-संसदका पदाधिकारीको निर्वाचन/नियुक्ति

११. अध्यक्ष/सभामुख निर्वाचन

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ७१ मा संविधान सभाका अध्यक्ष र उपाध्यक्षको निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको थियो । संविधान सभाले संविधान निर्माण सम्बन्धी कार्य प्रारम्भ गर्नु अघि आफ्ना सदस्यहरू मध्येबाट राजनीतिक सहमतिको आधारमा एकजना अध्यक्ष र एकजना उपाध्यक्षको निर्वाचन गर्नेछ भन्ने व्यवस्था भए बमोजिम दलहरूको सहमतिमा संविधान सभाको सम्वत् २०६५ साल साउन ९ गते माननीय ज्येष्ठ सदस्य कुलबहादुर गुरुङ्गको अध्यक्षतामा बसेको बैठकबाट संविधान सभा अध्यक्ष पदको निर्वाचन सम्पन्न भएको थियो । उक्त बैठकमा माननीय सदस्य श्री विष्णुप्रसाद पौडेलले “यस सभाका माननीय सदस्य श्री सुवासचन्द्र नेम्वाङ्गलाई संविधान सभाको अध्यक्ष पदमा निर्वाचित गरियोस्” भनी प्रस्ताव प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । उक्त प्रस्तावको माननीय सदस्य श्री विमलेन्द्र निधिले समर्थन गर्नुभएको थियो । माननीय सदस्य श्री सुवासचन्द्र नेम्वाङ्गलाई अध्यक्ष पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने एकमात्र प्रस्तावको सूचना प्राप्त भएकोले माननीय सदस्य श्री सुवासचन्द्र नेम्वाङ्ग संविधान सभाको अध्यक्ष पदमा निर्विरोध निर्वाचित भएको घोषणा भएको थियो ।

संविधान सभाले नै व्यवस्थापिका-संसदको रूपमा कार्य गर्ने भएकोले संविधानको धारा ८३ को उपधारा (२) बमोजिम संविधान सभा अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष व्यवस्थापिका-संसदको क्रमशः सभामुख र उपसभामुख हुने भएकोले संविधान सभा अध्यक्ष माननीय सदस्य श्री सुवासचन्द्र नेम्वाङ्गले व्यवस्थापिका-संसदको सभामुखको रूपमा समेत कार्य गर्नुभएको थियो ।

१२. उपाध्यक्ष/उपसभामुख निर्वाचन

संविधानको धारा ७१ को उपधारा (२) बमोजिम संविधान सभा अध्यक्ष र उपाध्यक्ष संविधान सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने अलग अलग दलबाट प्रतिनिधित्व हुनुपर्ने र दलहरूबीच सहमति कायम हुन नसक्दा बहुमतबाट उपाध्यक्ष निर्वाचन हुनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम संविधान सभाको सम्वत् २०६५ साल मंसिर १३ गते बसेको बैठकबाट संविधान सभा उपाध्यक्ष पदको निर्वाचन सम्पन्न भएको थियो । संविधान सभा उपाध्यक्ष पदको निर्वाचनमा ६ वटा प्रस्तावहरू प्राप्त भएको थियो । उक्त ६ वटै प्रस्तावहरूमाथि संयुक्त

छलफल पश्चात् दर्ताक्रमानुसार क्रमशः क्रमसंख्या १ देखि ३ सम्मको प्रस्ताव निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा बहुमतबाट अस्वीकृत भएपछि क्रमसंख्या ४ को “यस सभाका सदस्य माननीय सदस्य श्री पूर्णाकुमारी सुवेदीलाई संविधान सभाको उपाध्यक्ष पदमा निर्वाचित गरियोस्” भन्ने माननीय श्री दिनानाथ शर्माको प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्दा बहुमत प्राप्त भएकोले माननीय सदस्य श्री पूर्णाकुमारी सुवेदी संविधान सभाको उपाध्यक्षमा निर्वाचित हुनु भएको थियो । त्यसपछि बाँकी रहेका अन्य दुई प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गरिरहनु नपर्ने व्यहोरा सभाका अध्यक्षबाट जानकारी गराइएको थियो । संविधान सभाको उपाध्यक्ष पदको निर्वाचनको परिणाम देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	प्रस्तावक	समर्थक	उम्मेदवारको नाम	प्राप्त मत		
				हुन्छ	हुन्न	मत दिन्न
१.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	मा० श्री मालवरसिंह थापा	मा० श्री प्रतिभा राणा	११४	२३१	१८३
२.	मा० श्री रामनरेश राय	मा० श्री मालामती देवी राना	मा० श्री खोभारी राय	८	२३१	२७७
३.	मा० श्रीसुनिल प्रजापति	मा० श्री नवराज कोइराला	मा० श्री लीला न्याईच्याई	११५	२१७	१७५
४.	मा० श्री दिनानाथ शर्मा	मा० श्री भीमप्रसाद गौतम	मा० श्री पूर्णाकुमारी सुवेदी	३४६	६९	९०
५.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	मा० श्री निलम वर्मा	मा० श्री रमणी राम	४ नं को प्रस्तावमा बहुमत प्राप्त भएकोले यी प्रस्तावहरू निर्णयार्थ प्रस्तुत भएनन् ।		
६.	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	मा० श्री यदुवंश भा मथिल बाहुन	मा० श्री नीलम के.सी. (खड्का)	४ नं को प्रस्तावमा बहुमत प्राप्त भएकोले यी प्रस्तावहरू निर्णयार्थ प्रस्तुत भएनन् ।		

१३. अध्यक्षता गर्ने सदस्यको मनोनयन

संविधान सभा बैठकको अन्तरिम कार्यविधि, २०६५ को दफा ५ को उपदफा (२) बमोजिम अध्यक्ष तथा उपाध्यक्षको अनुपस्थितिमा बैठकको अध्यक्षता गर्न बढीमा ११ जना सदस्यलाई मनोनयन गर्न सक्ने प्रावधान अनुरूप सम्वत् २०६५ साल जेठ १५ गते बसेको संविधान सभाको पहिलो बैठकले पाँचजना र सम्वत् २०६५ साल असार ४ गते थप छजना माननीय सदस्यहरूलाई मनोनयन गरेको थियो । त्यसरी मनोनीत सदस्यहरूले व्यवस्थापिका-संसदका सभामुख र उपसभामुखको अनुपस्थितिमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको थियो । सो प्रयोजनको लागि मनोनीत भएका सदस्यहरूको नाम देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	सदस्यको नाम	मनोनयन मिति
१.	माननीय दानबहादुर कुर्मी (चौधरी)	२०६५ जेठ १५ बाट
२.	माननीय श्री नीलम वर्मा	" "
३.	माननीय श्री मीना पाण्डे	" "

क्र.सं.	सदस्यको नाम	मनोनयन मिति
४.	माननीय श्री राधा ज्ञवाली	२०६५ जेठ १५ बाट
५.	माननीय श्री शिवराज गौतम	" "
६.	माननीय श्री कल्पना राणा	२०६५ असार ४ बाट
७.	माननीय श्री खोभारी राय	" "
८.	माननीय श्री निलम के.सी. (खड्का)	" "
९.	माननीय श्री भिमप्रसाद गौतम	" "
१०.	माननीय श्री रामनारायण सिंह	" "
११.	माननीय श्री सूर्यबहादुर के.सी.	" "

१४. संसदीय दलका पदाधिकारी मनोनयन

व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिक दलहरूले संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यको समूह रहेको संसदीय दल गठन गर्नसक्ने भनी संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १३५ मा रहेको प्रावधान अनुरूप संसदीय दलको पदाधिकारी मनोनयन गरी सचिवालयमा जानकारी दिए बमोजिम व्यवस्थापिका-संसदको चौथो अधिवेशनदेखि एघारौं अधिवेशनसम्म सम्बन्धित संसदीय दलमा कायम रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

सम्बन्धित संसदीय दल	दलका पदाधिकारी	पद
एकीकृत नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ्ग	मुख्य सचेतक
	मा० श्री जयपुरी घर्ती मगर	सचेतक
नेपाली कांग्रेस	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	मुख्य सचेतक
	मा० श्री कमला पन्त	सचेतक
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ए.मा.ले)	मा० श्री भलनाथ खनाल	संसदीय दलको नेता
	मा० श्रीसुरेन्द्र पाण्डे	संसदीय दलको उपनेता
	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	मुख्य सचेतक
	मा० श्री थममाया थापामगर	सचेतक
मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	मा० श्री विजयकुमार गच्छदार	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री शरतसिंह भण्डारी	संसदीय दलको उपनेता
	मा० श्री रामजनम चौधरी	मुख्य सचेतक
	मा० श्री ओमप्रकाश यादव (रुपन्देही - ६)	सचेतक
	मा० श्री रामानन्द मण्डल	सचिव

सम्बन्धित संसदीय दल	दलका पदाधिकारी	पद
मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक)	मा० श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री नन्दनकुमार दत्त	संसदीय दलको उपनेता
	मा० श्री चन्द्रिकाप्रसाद यादव	मुख्य सचेतक
	मा० श्री सवितादेवी यादव	सचेतक
मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	मा० श्री उपेन्द्र यादव	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री जयराम यादव	मुख्य सचेतक
	मा० श्री अभिषेकप्रताप शाह	सचेतक
	मा० श्री विजयकुमार यादव	सचिव
तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	मा० श्री महन्थ ठाकुर	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	संसदीय दलको उपनेता
	मा० श्री वृजेशकुमार गुप्ता	प्रमुख सचेतक
तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी नेपाल	मा० श्री महेन्द्रप्रसाद यादव	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री अरविन्द साह	प्रमुख सचेतक
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	मा० श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री प्रतिभा राणा	प्रमुख सचेतक
	मा० श्री अलाउद्दीन अन्सारी	सचेतक
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले)	मा० श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	प्रमुख सचेतक
	मा० श्री पार्वती महतो (कुमाल)	सचेतक
नेकपा संयुक्त	मा० श्री चन्द्रदेव जोशी	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री कल्पना राणा	प्रमुख सचेतक
	मा० श्री सुनिलबाबु पन्त	सचेतक
नेपाल मजदुर किसान पार्टी	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री सुनिल प्रजापति	प्रमुख सचेतक
संघीय सद्भावना पार्टी	मा० श्री अनिलकुमार भ्वा	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री महेश यादव	सचेतक
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (नेपाल)	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री रामनारायण सिंह	प्रमुख सचेतक
राष्ट्रिय जनमोर्चा	मा० श्री चित्रबहादुर के.सी.	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री सन्तबहादुर नेपाली	सचेतक

सम्बन्धित संसदीय दल	दलका पदाधिकारी	पद
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माले-समाजवादी)	मा० श्री यदुवंश भा	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री तिलकबहादुर थापा मगर	सचेतक
सद्भावना पार्टी	मा० श्री राजेन्द्र महतो	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री रामनरेश राय	प्रमुख सचेतक
राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी	मा० डा. प्रकाश चन्द्र लोहनी	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री अर्जुन राई	प्रमुख सचेतक
राष्ट्रिय सद्भावना पार्टी	मा० श्री रामनरेश राय	संसदीय दलको नेता
राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी	मा० श्री मालवर सिंह थापा	संसदीय दलको नेता
नेकपा एकीकृत	मा० श्री परि थापा	संसदीय दलको नेता
	मा० श्री राधादेवी तिमल्सेना	सचेतक
नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्दीदेवी)	मा० श्री श्यामसुन्दर गुप्ता	संसदीय दलको नेता
नव नेपाल निर्माण पार्टी	मा० श्री मोतीलाल दुगड	संसदीय दलको नेता
नेपाली जनता दल	मा० श्री गायत्री शाह	संसदीय दलको नेता
नेपाली जनता दल (युनाइटेड)	मा० श्री विश्वनाथ प्रसाद अग्रवाल	संसदीय दलको नेता
संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च (थरुहट)	मा० श्री रुकमिणी चौधरी	संसदीय दलको नेता
दलित जनजाति पार्टी	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	संसदीय दलको नेता
नेपा: राष्ट्रिय पार्टी	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	संसदीय दलको नेता
समाजवादी जनता पार्टी	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	संसदीय दलको नेता
चुरेभावर राष्ट्रिय एकता पार्टी नेपाल	मा० श्री बट्टीप्रसाद न्यौपाने	संसदीय दलको नेता
नेपाल लोकतान्त्रिक समाजवादी दल	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	संसदीय दलको नेता
नेपाल परिवार दल	मा० श्री एकनाथ ढकाल	संसदीय दलको नेता

१५. महासचिव नियुक्ति

सम्माननीय सभामुखबाट २०६६ साल चैत्र २५ गते बसेको व्यवस्थापिका-संसदको सातौँ अधिवेशनको बैठकमा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ६१(क) को उपधारा (२) बमोजिम व्यवस्थापिका-संसदको सभामुखको सिफारिसमा सम्माननीय राष्ट्रपति डा० रामवरण यादवले श्री मनोहरप्रसाद भट्टराईलाई व्यवस्थापिका-संसदको महासचिव पदमा नियुक्त गरेको सम्वत् २०६६ साल चैत्र ४ गतेको पत्रको सम्वन्धमा जानकारी गराइएको थियो ।

परिच्छेद - ३

प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन एवम् मन्त्रिपरिषद् गठन

१६. माननीय सदस्य श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित

सम्बत् २०६५ साल साउन ३१ गते संविधान सभा, व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा बसेको बैठकमा प्रधानमन्त्री पदको लागि दुईवटा प्रस्तावहरू दर्ता भएकोमा दुवै प्रस्ताव उपर संयुक्त रूपमा संक्षिप्त छलफल पश्चात् दर्ताक्रम अनुसार क्रमशः निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा “यस सभाका माननीय सदस्य श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) लाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस्” भन्ने प्रस्ताव बहुमतबाट स्वीकृत भएकोले माननीय श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित हुनुभएको थियो । प्रधानमन्त्री निर्वाचन परिणामको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	उम्मेदवारको नाम	प्रस्तावक	समर्थक	प्राप्त मत		
				हुन्छ	हुन्न	मत दिन्न
१.	मा० श्री शेरबहादुर देउवा	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	मा० श्री विमलेन्द्र निधि मा० श्री उपेन्द्र यादव मा० श्री बाबुराम भट्टराई मा० श्रीसरिता गिरी	११३	४३८	-
२.	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	मा० श्री भलनाथ खनाल	मा० श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ मा० श्री चन्द्रदेव जोशी मा० श्री मालवरसिंह थापा मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर मा० श्री गायत्री साह	४६४	११३	-

१७. माननीय सदस्य श्री माधव कुमार नेपाल प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित

प्रधानमन्त्री श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)ले सम्बत् २०६६ साल वैशाख २१ गते प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिनु भएपछि रिक्त भएको प्रधानमन्त्री पदको निर्वाचनको लागि व्यवस्थापिका-संसदको पाँचौं अधिवेशन अन्तर्गत सम्बत् २०६६ साल जेठ ९ गते बैठक बसेको थियो । उक्त बैठकमा माननीय श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला प्रस्तावक र माननीय श्री भलनाथ खनालसहित २१ जना माननीय सदस्यहरू समर्थक भएको “यस सभाका माननीय सदस्य श्री माधव कुमार नेपाललाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस्” भन्ने

एकमात्र प्रस्ताव प्राप्त भएको हुँदा माननीय श्री माधव कुमार नेपाल प्रधानमन्त्री पदमा निर्विरोध निर्वाचित हुनुभएको व्यहोरा सभामुखबाट घोषणा भएको थियो ।

१८. प्रधानमन्त्री निर्वाचनको प्रस्ताव अस्वीकृत सम्बन्धी विवरण

प्रधानमन्त्री श्री माधव कुमार नेपालले सम्वत् २०६७ साल असार १६ गते प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिनुभई रिक्त हुन आएको प्रधानमन्त्री पदको निर्वाचन सम्वत् २०६७ साल साउन ५ गतेका लागि निर्धारण गरिएको थियो । उक्त दिनको बैठकमा प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने तीनवटा प्रस्तावहरू प्राप्त भएकोमा तीनवटै प्रस्ताव उपर छलफल पश्चात् दर्ताक्रम अनुसार क्रमशः निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा माननीय श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)लाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भनी माननीय डा० बाबुराम भट्टराई प्रस्तावक र माननीय श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ समर्थक रहनुभएको पहिलो प्रस्ताव र माननीय श्री रामचन्द्र पौडेललाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भनी माननीय श्री शेरबहादुर देउवा प्रस्तावक र माननीय श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग र माननीय श्री विमलेन्द्र निधि समर्थक रहनुभएको दोस्रो प्रस्ताव क्रमशः निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा दुवै प्रस्तावहरू बहुमतबाट पारित हुन सकेन ।

माननीय श्री भलनाथ खनाललाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भनी माननीय श्री माधव कुमार नेपाल प्रस्तावक र माननीय श्री विष्णुप्रसाद पौडेल समर्थक रहनुभएको तेस्रो प्रस्तावलाई प्रस्तावकले आफ्नो संसदीय दलले व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा प्रधानमन्त्रीको निर्वाचनको प्रस्तावलाई निर्णयार्थ लैजानु पूर्व दुई तिहाई अर्थात् ४०१ मत प्राप्त गरेको विवरण प्रस्तुत गर्न नसकेमा प्रस्ताव फिर्ता लिने निर्णय गरेको र बैठकमा प्रस्ताव पेश हुँदा प्रस्तावको पक्षमा दुई तिहाई संख्या पुऱ्याउन नसकेकोले आफूले उक्त प्रस्ताव फिर्ता लिएको जानकारी सभालाई गराउनु भएको थियो ।

माननीय श्री भलनाथ खनालले आफ्नो प्रस्ताव फिर्ता लिएपछि बाँकी रहेका दुईवटा प्रस्ताव उपर व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न मितिमा बसेको बैठकहरूमा ६ पटक निर्णयार्थ पेश हुँदा समेत कुनैपनि प्रस्तावले बहुमत प्राप्त गर्न सकेन । सम्वत् २०६७ साल असोज १० गते बसेको बैठकमा माननीय श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)लाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने पहिलो प्रस्तावका प्रस्तावक माननीय श्री बाबुराम भट्टराईले संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम २२ बमोजिम प्रस्ताव पेश गरी सभाको अनुमति माग्नु हुँदा माननीय श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे र माननीय श्री शोभाकर पराजुलीले प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रिया शुरु भैसकेकोले प्रधानमन्त्री निर्वाचनको प्रस्ताव फिर्ता लिन नमिल्नेतर्फ सदनको ध्यानाकर्षण गराउनुहुँदा सम्माननीय

सभामुखले नियम बमोजिम फिर्ता लिने प्रस्ताव प्राप्त भएको जानकारी गराउँदै उक्त प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्दा सर्वसम्मतिबाट स्वीकृत भएकोले माननीय श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) लाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने प्रस्ताव फिर्ता भएको थियो ।

त्यसपछि कायम रहेको माननीय श्री रामचन्द्र पौडेललाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने दोस्रो प्रस्ताव उपर व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न मितिमा बसेका बैठकहरूमा सोही पटकसम्म निर्णयार्थ पेश हुँदा समेत सो प्रस्तावको पक्षमा बहुमत प्राप्त हुन सकेन । त्यसपछि सम्बत् २०६७ साल कार्तिक १८ गतेको सभाको बैठकमा उक्त प्रस्ताव पुनः सम्बत् २०६७ साल मंसिर ३ गतेको बैठकमा निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने जानकारी सम्माननीय सभामुखले दिनुभएकोमा उक्त दिनको कार्यसूचीबाट समेत सो विषय हटाइएको जानकारी दिँदै सम्बत् २०६७ साल मंसिर १३ गते उक्त कार्यक्रम निर्धारण गरेको जानकारी दिनुभयो । तर व्यवस्थापिका-संसदको चालू अधिवेशन सोही दिन राती ११:५५ बजेदेखि अन्त्य भएकोले आठौं अधिवेशनमा प्रधानमन्त्री निर्वाचन सम्बन्धी प्रक्रिया निष्कर्षमा पुग्न सकेन । उक्त अवधिको प्रधानमन्त्री निर्वाचन परिणामको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	मिति	उम्मेदवारको नाम	प्राप्त मत		
			हुन्छ	हुन्न	मत दिन्न
१.	२०६७/०४/०५	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२४२	११४	२३६
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१२४	२३५	२२८
		मा० श्री भलनाथ खनाल	प्रस्तावकद्वारा प्रस्ताव फिर्ता लिएको ।		
२.	२०६७/०४/०७	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२४२	११३	२१८
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१२३	२४१	२१४
३.	२०६७/०४/१७	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२५९	११४	२०८
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१२४	२४६	१८६
४.	२०६७/०४/२१	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२१३	९९	१५६
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१२२	२४५	१९४
५.	२०६७/०५/०७	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२४६	१११	२०६
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१२४	२४३	२००
६.	२०६७/०५/२१	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२४०	१०१	१६३
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१२२	२४२	१७२
७.	२०६७/०५/२२	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२५२	११०	१५९
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	११९	२४५	१५१
८.	२०६७/०६/१०	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	प्रस्तावकद्वारा प्रस्ताव फिर्ता लिएको ।		
		मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	११६	२	७१

क्र.सं.	मिति	उम्मेदवारको नाम	प्राप्त मत		
			हुन्छ	हुन्न	मत दिन्न
९.	२०६७/०६/१४	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	१०५	२	६१
१०.	२०६७/०६/२०	"	१०९	१	४६
११.	२०६७/०६/२१	"	१०४	१	४०
१२.	२०६७/०६/२४	"	८९	१	२९
१३.	२०६७/०७/०९	"	९८	२	४४
१४.	२०६७/०७/१२	"	९६	२	४०
१५.	२०६७/०७/१५	"	९६	२	३१
१६.	२०६७/०७/१८	"	८२	२	१७

१९. प्रधानमन्त्री निर्वाचनको लागि विशेष अधिवेशन

सम्बत् २०६७ साल मंसिर ३ गते व्यवस्थापिका-संसदको आठौं अधिवेशन अन्त्य भएकोले व्यवस्थापिका-संसदका १८७ जना माननीय सदस्यहरूले व्यवस्थापिका-संसदको अधिवेशन बोलाई पाउँ भनी सम्बत् २०६७ साल मंसिर २६ गते लिखित समावेदन गर्नुभएकोले सम्माननीय राष्ट्रपतिले सम्बत् २०६७ साल पुस ४ गते विशेष अधिवेशन आह्वान गर्नुभएको थियो । सम्बत् २०६७ साल पुस ४ गतेको बैठकमा सम्माननीय सभामुखले माननीय श्री पोष्टबहादुर बोगटीबाट “आठौं अधिवेशन अन्त्य गरिएपछि प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रियाको निरन्तरता टुट्न गई सो प्रस्ताव अन्त्य भएको अवस्थामा नयाँ प्रधानमन्त्री चयनका लागि राष्ट्रिय सहमतिलाई प्राथमिकता दिई संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ७ बमोजिम प्रधानमन्त्री निर्वाचनको नयाँ प्रक्रियाको थालनी गरियोस्” भन्ने प्रस्ताव प्राप्त भएकोले उक्त प्रस्तावमाथि पुस ८ र ९ गते छलफल हुने जानकारी गराउनु भएको थियो ।

२०. प्रधानमन्त्री निर्वाचन सम्बन्धमा सर्वोच्च अदालतबाट भएको उत्प्रेषण आदेशको जानकारी र सम्माननीय सभामुखबाट निर्देश

सम्बत् २०६७ साल पुस ८ गते बसेको विशेष अधिवेशनको बैठकमा सम्माननीय सभामुखले प्रधानमन्त्री निर्वाचनको सम्बन्धमा सम्बत् २०६७ साल पुस २ गते सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट (रिट नं. २०६७-WS-००१० आदेश मिति २०६७/०९/०२) विधायकहरू विभिन्न कारणले कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम शारिरीक रूपले अनुपस्थित रहन सक्ने वा आफ्नो पार्टीको हवीप अनुसार प्रस्तावको विपक्षमा हुन्न भन्ने मत हाल्न सक्ने तर शारिरीक रूपले उपस्थित भई मतदान हुँदा मत दिन्न भन्ने अवस्था संविधानको धारा ३८

(२) र धारा ५५ लगायत संविधानको कुनै पनि धाराले परिकल्पना नगरेकोले संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १६३ को आधारमा धारा ३८ (२) अनुसार प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रियामा संविधान सभा नियमावली, २०६५ पनि लागू हुने तर संविधानको धारा ३८ (२) र धारा ५५ को प्रस्तावमा मतदान हुँदा मत दिन्न भन्ने व्यवस्था नै नभएको हुँदा संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम ४१ र ४२ को विभिन्न उपनियमहरूमा रहेका तटस्थ रहन चाहने सदस्यहरूले मत दिन्न भन्ने शब्द संविधानको धारा ३८ (२) र धारा ५५ समेतको विपरीत देखिएकोले अमान्य र बदर घोषित गरेको भन्ने व्यहोराको आदेश भएकोले अब उपरान्त कुनै पनि किसिमको प्रस्ताव निर्णयार्थ पेश हुने व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा माननीय सदस्यहरू संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम १३२ बमोजिम अनुपस्थित हुनुपर्नाको अवधि र कारण उल्लेख गरी अग्रिम सूचना दिएर सभा वा सभामुखको स्वीकृति भएको अवस्थामा बाहेक अन्य अवस्थामा कुनै पनि माननीय सदस्य अनुपस्थित रहन वा मतदानमा मत दिन्न भनी तटस्थ रहन नपाउने भनी निर्देश गर्नुभएको थियो ।

२१. विशेष अधिवेशनमा प्रस्ताव उपर छलफल र अधिवेशन अन्त्य

सम्बत् २०६७ साल पुस ८ गतेको बैठकमा प्रधानमन्त्री निर्वाचनको नयाँ प्रक्रिया शुरु गर्ने सम्बन्धमा छलफल गर्ने कार्यसूची रहेको थियो । उक्त बैठकमा नेपाल सरकारका तर्फबाट संघीय मामिला, संविधान सभा तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री डा० मिनेन्द्रप्रसाद रिजालले नियमित अधिवेशन अविलम्ब बोलाइनेछ भन्दै माननीय श्री पोष्ट बहादुर बोगटीलाई आफ्नो प्रस्ताव फिर्ता लिन आग्रह गर्नुभएको थियो । माननीय मन्त्रीबाट उक्त आग्रह भएपछि माननीय पोष्टबहादुर बोगटीले सम्बत् २०६७ साल पुस ४ गते पेश गरेको प्रस्ताव फिर्ता लिएको जानकारी सभालाई गराएपछि सोही दिन विशेष अधिवेशन अन्त्य भएको थियो ।

२२. प्रधानमन्त्री पदका उम्मेदवार माननीय श्री रामचन्द्र पौडेलको प्रस्ताव फिर्ता

नवौं अधिवेशनको सम्बत् २०६७ साल पुस २५ गते बसेको पहिलो बैठकमा सम्माननीय सभामुखले रिक्त रहेको प्रधानमन्त्री पद संविधानको धारा ३८ को उपधारा (२) बमोजिम निर्वाचनद्वारा पूर्ति गर्नु पर्ने व्यवस्थापिका-संसदको आधारभूत संवैधानिक दायित्व रहेको र उक्त दायित्व पूरा गर्न विचाराधीन रहेको प्रधानमन्त्री निर्वाचनको प्रक्रियालाई सम्पन्न गर्नु नै अहिलेको प्राथमिक कार्यसूची हुने कुरा स्वतः स्पष्ट नै छ भन्नुभयो । आठौं अधिवेशनको सम्बत् २०६७ साल मंसिर १६ गते बस्ने बैठकमा पुनः निर्णयार्थ पेश गर्ने भनी निर्धारण गरिएकोमा आठौं अधिवेशन अन्त्य भएकोले यस प्रस्तावलाई पुनः निर्णयार्थ पेश गर्नको लागि संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्य सञ्चालन) नियमावली, २०६५ को

नियम ७ को उपनियम (द) बमोजिम सम्वत् २०६७ साल पौष २८ गते दिनको २:०० बजेको दिन र समय निर्धारण गर्नुभएको थियो ।

सम्वत् २०६७ साल पौष २८ गतेको बैठकमा माननीय श्री रामचन्द्र पौडेललाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने प्रस्तावका प्रस्तावक माननीय श्री शेरबहादुर देउवाले संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम २२ बमोजिम फिर्ता लिने प्रस्ताव पेश गरी सभाको अनुमति माग्नु हुँदा सर्वसम्मतिबाट स्वीकृत भएपछि माननीय श्री रामचन्द्र पौडेलको प्रस्ताव फिर्ता भई प्रधानमन्त्री निर्वाचन सम्बन्धी प्रक्रिया अन्त्य भएको थियो ।

२३. नियमावली संशोधन

सर्वोच्च अदालतबाट प्रधानमन्त्री निर्वाचन सम्बन्धी प्रस्ताव निर्णयार्थ प्रस्तुत हुँदा माननीय सदस्यहरू तटस्थ रहन नपाउने भनी आदेश जारी भई नियमावलीको नियम ४१ र ४२ का विभिन्न उपनियमहरूलाई अमान्य घोषणा गरेकोले सम्वत् २०६७ साल पुस २९ गतेको बैठकबाट संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावलीमा संशोधन गर्न एक नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति गठन भएको थियो । उक्त समितिको गठन गर्ने प्रस्तावका प्रस्तावक माननीय श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ र समर्थकमा माननीय श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे एवम् माननीय भिमप्रसाद आचार्य रहनु भएको थियो । सोही समितिले दिएको प्रतिवेदनको आधारमा प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रियालाई परिणाममुखी बनाउन नियमावलीमा संशोधन गरी प्रधानमन्त्री निर्वाचनको प्रस्तावमा मतदान हुँदा कानून बमोजिम बाहेक कुनैपनि सदस्य अनुपस्थित रहन वा मत दिन्न भनी तटस्थ रहन पाउने छैन भन्ने व्यवस्था गरेको थियो । संशोधित व्यवस्था अनुसार प्रधानमन्त्री पदको उम्मेदवारी स्वयं उम्मेदवारले नै प्रस्ताव गर्ने र सबै प्रस्तावलाई सामूहिक रूपमा छलफल गरी एकैपटक निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने व्यवस्था गरेको थियो । उक्त समितिमा रहनु भएका माननीय सदस्यहरूको नामावली देहाय बमोजिम रहेको छ :-

संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री एकराज भण्डारी	सभापति
२.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी	सदस्य
३.	मा० श्री अग्निप्रसाद खरेल	"
४.	मा० श्री अनिलकुमार भा	"
५.	मा० श्री गायत्री साह	"

२४. माननीय सदस्य श्री भलनाथ खनाल प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित

प्रधानमन्त्री माधव कुमार नेपालले सम्बत् २०६७ साल असार १६ गते प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिनुभएको भए तापनि व्यवस्थापिका-संसदको पटक-पटक बसेको बैठकबाट प्रधानमन्त्री चयन हुन नसकेको र सम्बत् २०६७ साल पुस २८ गते प्रस्तावक माननीय श्री शेरबहादुर देउवाले माननीय श्री रामचन्द्र पौडेललाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भन्ने प्रस्ताव फिर्ता लिएपछि प्रधानमन्त्रीको निर्वाचनको अर्को चरण शुरु भएको थियो । सोही प्रयोजनको लागि सम्बत् २०६७ साल माघ २० गते बसेको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा आफुलाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भनी माननीय सदस्य श्री भलनाथ खनाल, माननीय सदस्य श्री रामचन्द्र पौडेल, माननीय सदस्य श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) र माननीय सदस्य श्री विजयकुमार गच्छदारले उम्मेदवारीको सूचना दिनुभएको थियो । माननीय सदस्य श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) ले आफ्नो उम्मेदवारीको सूचना पेश नगर्नु भएकोले तीनवटा उम्मेदवारी मात्र कायम रहेको थियो । उक्त तीनवटै उम्मेदवारीका सूचनाहरूमाथि संक्षिप्त रूपमा छलफल पश्चात् एकै पटक बैठकमा निर्णयार्थ पेश गरिएकोमा “माननीय सदस्य श्री भलनाथ खनाललाई नेपालको प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस्” भन्ने प्रस्ताव उपर ३६८ मत प्राप्त भएकोले माननीय श्री भलनाथ खनाल प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित हुनुभएको थियो ।

क्र.सं.	उम्मेदवारको नाम	प्रस्तावक	समर्थक	प्राप्त मत
१.	मा० श्री भलनाथ खनाल	मा० श्री भिमप्रसाद आचार्य	मा० श्री रामचन्द्र झा	३६८
२.	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	मा० श्री प्रकाशमान सिंह	मा० श्री रामकृष्ण यादव	१२२
३.	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	मा० श्री बाबुराम भट्टराई	मा० श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	उम्मेदवारी प्रस्तुत नभएको
४.	मा० श्री विजय कुमार गच्छदार	मा० श्री लक्ष्मणलाल कर्ण	मा० श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	६७

२५. माननीय सदस्य श्री बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित

प्रधानमन्त्री श्री भलनाथ खनालले सम्बत् २०६८ साल साउन २९ गते प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिनुभएकोले रिक्त हुन आएको प्रधानमन्त्री पदको निर्वाचनको लागि व्यवस्थापिका-संसदको दशौं अधिवेशन अन्तर्गत सम्बत् २०६८ साल भदौ ११ गते बसेको बैठकमा आफुलाई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस् भनी माननीय सदस्य श्री बाबुराम भट्टराई र माननीय सदस्य श्री रामचन्द्र पौडेलले उम्मेदवारीको सूचना दिनुभएकोमा उक्त दुवै

उम्मेदवारीका सूचनाहरूमाथि एकीकृत रूपमा संक्षिप्त छलफल पश्चात् एकै पटक बैठकमा निर्णयार्थ पेश गरिएकोमा “माननीय सदस्य श्री बाबुराम भट्टराईलाई नेपालको प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित गरियोस्” भन्ने उम्मेदवारीको सूचनालाई ३४० मत प्राप्त भएकोले माननीय श्री बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित हुनुभएको घोषणा सम्माननीय सभामुखबाट भएको थियो ।

क्र.सं.	उम्मेदवारको नाम	प्रस्तावक	समर्थक	प्राप्त मत
१.	मा० श्री बाबुराम भट्टराई	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	मा० श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	३४०
२.	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	मा० श्री प्रकाशमान सिंह	मा० श्री विमलेन्द्र निधि	२३५

२६. मन्त्रिपरिषद् गठन सम्बन्धी विवरण

२०६४ सालमा सम्पन्न संविधान सभाको निर्वाचन पश्चात् गठित संविधान सभाले व्यवस्थापिका-संसदको रूपमा कार्यसञ्चालन गर्दा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बमोजिम विभिन्न अधिवेशनमा व्यवस्थापिका-संसदबाट प्रधानमन्त्री पदको निर्वाचन सम्पन्न गरी प्रधानमन्त्रीको चयन गरेको थियो । उक्त अवधिभर गठित मन्त्रिपरिषद्को विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(क) नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३८ बमोजिम सम्माननीय प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)को अध्यक्षतामा सम्वत् २०६५ साल भदौ ६ गते गठित मन्त्रिपरिषद्मा निम्नलिखित सदस्यहरू समावेश हुनु भएको थियो :-

क्र.सं.	नाम थर	पद	कार्यविभाजन
१.	श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	प्रधानमन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण २०६५।१।२१ सम्म भूमिसुधार तथा व्यवस्था २०६५।६।३ बाट २०६५।१।२१ सम्म
२.	श्री वामदेव गौतम	उपप्रधानमन्त्री	गृह (२०६५।५।१५ बाट)
३.	डा० बाबुराम भट्टराई	मन्त्री	अर्थ
४.	श्री उपेन्द्र यादव	मन्त्री	परराष्ट्र
५.	श्री रामबहादुर थापा	मन्त्री	रक्षा
६.	श्री विजयकुमार गच्छदार	मन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण
७.	श्री विष्णुप्रसाद पौडेल	मन्त्री	जलस्रोत

क्र.सं.	नाम थर	पद	कार्यविभाजन
८.	श्री कृष्णवहादुर महारा	मन्त्री	सूचना तथा संचार
९.	श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता	मन्त्री	कृषि तथा सहकारी
१०.	श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	मन्त्री	उद्योग (२०६५।५।१५ बाट)
११.	श्री देवप्रसाद गुरुङ	मन्त्री	कानून, न्याय तथा संविधान सभा व्यवस्था
१२.	श्री राजेन्द्र महतो	मन्त्री	वाणिज्य तथा आपूर्ति (२०६५।५।१५ बाट)
१३.	श्री मातृका प्रसाद यादव	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था (२०६५।५।१५ बाट २०६५।६।३ सम्म)
१४.	श्री गोपाल शाक्य	मन्त्री	युवा तथा खेलकूद (२०६५।५।१५ बाट)
१५.	श्री पम्फा भुषाल	मन्त्री	सामान्य प्रशासन (२०६५।५।१५ बाट)
१६.	श्री हिसिला यमी	मन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन (२०६५।५।१५ बाट)
१७.	श्री गिरिराजमणि पोखरेल	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या (२०६५।५।१५ बाट)
१८.	श्री रेणुकुमारी यादव	मन्त्री	शिक्षा मन्त्री (२०६५।५।१५ बाट)
१९.	श्री किरण गुरुङ	मन्त्री	वन तथा भू संरक्षण (२०६५।५।१५ बाट)
२०.	श्री जनार्दन शर्मा	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण (२०६५।५।१५ बाट)
२१.	श्री गोपाल किरांती	मन्त्री	संस्कृति तथा राज्य पुनः संरचना (२०६५।५।१५ बाट)
२२.	श्री रामचन्द्र भ्वा	मन्त्री	स्थानीय विकास (२०६५।५।१५ बाट)
२३.	श्री लेखराज भट्ट	मन्त्री	श्रम तथा यातायात व्यवस्था (२०६५।५।१५ बाट)
२४.	श्री गणेश शाह	मन्त्री	वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि (२०६५।५।१५ बाट)
२५.	श्री महेन्द्र पासवान	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था (२०६५।१२।१२ बाट)
२६.	श्री रामचरण चौधरी (थारु)	मन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण (२०६५।१२।१२ बाट)

(ख) नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३८ बमोजिम सम्माननीय प्रधानमन्त्री माधव कुमार नेपालको अध्यक्षतामा सम्वत् २०६६ साल जेठ ११ गते गठित मन्त्रपरिषद्मा निम्नलिखित सदस्यहरू समावेश हुनु भएको थियो :-

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
१.	श्री माधवकुमार नेपाल	प्रधानमन्त्री	
२.	श्री विजयकुमार गच्छदार	उपप्रधानमन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण (२०६६।२।२९ बाट)
३.	श्री विद्यादेवी भण्डारी	मन्त्री	रक्षा

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
४.	श्रीमती सुजाता कोइराला	मन्त्री	परराष्ट्र (२०६६।२।२९ बाट)
५.	श्री शरतसिंह भण्डारी	मन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन
६.	श्री भीमबहादुर रावल	मन्त्री	गृह (२०६६।३।३ बाट)
७.	श्री राजेन्द्र महतो	मन्त्री	वाणिज्य तथा आपूर्ति (२०६६।३।१९ बाट)
८.	श्री सुरेन्द्र पाण्डे	मन्त्री	अर्थ
९.	श्री प्रेमबहादुर सिंह	मन्त्री	कानून तथा न्याय (२०६६।३।१९ बाट)
१०.	डा० प्रकाशशरण महत	मन्त्री	उर्जा (२०६६।२।२९ बाट)
११.	श्री बालकृष्ण खान्ग	मन्त्री	सिंचाई (२०६६।२।२९ बाट)
१२.	श्री शंकर पोखरेल	मन्त्री	सूचना तथा संचार (२०६६।३।३ बाट)
१३.	डा० मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	मन्त्री	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति (२०६६।२।२९ बाट)
१४.	श्री रकम चेमजोड	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण (२०६६।३।३ बाट)
१५.	श्री पूर्णकुमार शेर्मा लिम्बु	मन्त्री	स्थानीय विकास (२०६६।२।२९ बाट)
१६.	श्री उमाकान्त चौधरी	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या (२०६६।२।२९ बाट)
१७.	श्री मो. आफ्ताव आलम	मन्त्री	श्रम तथा यातायात व्यवस्था (२०६६।३।३ बाट)
१८.	श्री प्रभाकर प्रधानाङ्ग (रविन्द्र श्रेष्ठ)	मन्त्री	सामान्य प्रशासन (२०६६।३।३ बाट)
१९.	श्री डम्बर श्रेष्ठ	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था (२०६६।२।२९ बाट)
२०.	श्री रामचन्द्र कुशवाहा	मन्त्री	शिक्षा (२०६६।३।१० बाट २०६६।१।२।२२ सम्म)
२१.	श्री सर्वेन्द्रनाथ शुक्ल	मन्त्री	शिक्षा (२०६६।१।२।२२ बाट)
२२.	श्री दीपक बोहरा	मन्त्री	वन तथा भू संरक्षण (२०६६।३।१० बाट)
२३.	श्री महेन्द्रप्रसाद यादव	मन्त्री	उद्योग (२०६६।३।१० बाट)
२४.	श्री मृगेन्द्रकुमार सिंह यादव	मन्त्री	कृषि तथा सहकारी (२०६६।३।१० बाट)
२५.	श्री गणेश तिवारी नेपाली	मन्त्री	युवा तथा खेलकूद (२०६६।३।१० बाट)
२६.	श्री ठाकुर शर्मा	मन्त्री	वातावरण (२०६६।४।१४ बाट)
२७.	श्री लक्ष्मणलाल कर्ण	मन्त्री	विना विभागीय (२०६६।५।१७ बाट)
२८.	श्री सर्वदेवप्रसाद ओझा	मन्त्री	महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण (२०६६।५।१७ बाट)
२९.	श्री गणेशबहादुर खड्का	राज्यमन्त्री	स्थानीय विकास (२०६६।३।३ बाट)
३०.	श्री डिल्लीबहादुर महत	राज्यमन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण (२०६६।३।३ बाट)
३१.	श्री जीतबहादुर दर्जी गाँतम	राज्यमन्त्री	सामान्य प्रशासन (२०६६।३।३ बाट)

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
३२.	श्री चन्द्रसिंह भट्टराई	राज्यमन्त्री	उर्जा (२०६६।३।३ बाट)
३३.	श्री मुहमद रिजवान	राज्यमन्त्री	गृह (२०६६।३।३ बाट)
३४.	श्री खड्गबहादुर वस्याल साकी	राज्यमन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या (२०६६।३।३ बाट)
३५.	श्री दानबहादुर कुर्मी चौधरी	राज्यमन्त्री	उद्योग (२०६६।३।१० बाट)
३६.	श्री मानबहादुर शाही	राज्यमन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था उद्योग (२०६६।३।१० बाट)
३७.	श्री इन्द्रप्रसाद हुङ्गेल	राज्यमन्त्री	विज्ञान तथा प्रविधि (२०६६।३।१७ बाट)
३८.	श्री सञ्जयकुमार शाह	राज्यमन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण (२०६६।३।१७ बाट)
३९.	श्री रामवचन अहिर यादव	राज्यमन्त्री	महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण (२०६६।३।१७ बाट)
४०.	श्री करिमा वेगम	राज्यमन्त्री	कृषि तथा सहकारी (२०६६।३।१७ बाट)
४१.	श्री शत्रुघ्नप्रसाद सिंह कोइरी	राज्यमन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन (२०६६।३।१७ बाट)
४२.	श्री सरोजकुमार यादव	राज्यमन्त्री	वाणिज्य तथा आपूर्ति (२०६६।३।१७ बाट)
४३.	श्री गोविन्द चौधरी	राज्यमन्त्री	शिक्षा (२०६६।३।२६ बाट)
४४.	श्री कलावतीदेवी दुसाध	सहायकमन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण (२०६६।३।१७ बाट)
४५.	श्री चन्दा चौधरी	सहायकमन्त्री	युवा तथा खेलकूद (२०६६।३।२६ बाट)

(ग) नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३८ बमोजिम सम्माननीय प्रधानमन्त्री भलनाथ खनालको अध्यक्षतामा सम्वत् २०६७ साल माघ २३ गते गठित मन्त्रिपरिषद्मा निम्नलिखित सदस्यहरू समावेश हुनु भएको थियो :-

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
१.	श्री भलनाथ खनाल	प्रधानमन्त्री	
२.	श्री भरतमोहन अधिकारी	उपप्रधानमन्त्री	अर्थ । (२०६७।१।०।२७ बाट)
३.	श्री कृष्णबहादुर महारा	उपप्रधानमन्त्री	गृह । (२०६७।१।२० बाट २०६८।४।१६ सम्म)
४.	श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	उपप्रधानमन्त्री	गृह । (२०६८।४।१६ बाट)
५.	श्री उपेन्द्र यादव	उपप्रधानमन्त्री	परराष्ट्र र वाणिज्य तथा आपूर्ति । (२०६८।१।२९ बाट)
६.	श्री विष्णुप्रसाद पौडेल	मन्त्री	रक्षा । (२०६७।१।०।२७ बाट)
७.	श्री पोष्टबहादुर बोगटी	मन्त्री	सूचना तथा सञ्चार । (२०६८।४।१६ बाट)
८.	श्री टोपबहादुर रायमाभी	मन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण । (२०६७।१।२० बाट)

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
९.	श्री वर्षमान पुन	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण । (२०६७११२० बाट २०६८११२९ सम्म)
१०.	श्री अग्निप्रसाद सापकोटा	मन्त्री	सूचना तथा संचार । (२०६८११२९ बाट २०६८१४१९६ सम्म)
११.	श्री शक्तिबहादुर बस्नेत	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या । (२०६८११२९ बाट २०६८१४१९६ सम्म)
१२.	श्री लोकेन्द्र विष्ट	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या । (२०६८१४१९६ बाट)
१३.	श्री पम्फा भुसाल	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण । (२०६८१४१९६ बाट)
१४.	श्री हिसिला यमी	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था । (२०६८१४१९६ बाट)
१५.	श्री लेखराज भट्ट	मन्त्री	विज्ञान तथा प्रविधि । (२०६८१४१९६ बाट)
१६.	श्री खड्गबहादुर विश्वकर्मा	मन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन । (२०६७११२० बाट)
१७.	श्री उर्मिला अर्याल	मन्त्री	स्थानीय विकास । (२०६७१२१२८ बाट)
१८.	श्री गंगालाल तुलाधर	मन्त्री	शिक्षा र विज्ञान तथा प्रविधि । (२०६७१०१२७ बाट)
१९.	श्री रघुवीर महासेठ	मन्त्री	सिंचाई । (२०६७१२१२८ बाट)
२०.	श्री गोकर्ण विष्ट	मन्त्री	ऊर्जा । (२०६७१२१२८ बाट)
२१.	श्री भानुभक्त जोशी	मन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण । (२०६७१२१२८ बाट)
२२.	श्री घनश्याम भुसाल	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६८११२९ बाट)
२३.	श्री युवराज कार्की	मन्त्री	सामान्य प्रशासन । (२०६७१२१२८ बाट)
२४.	श्री विश्वनाथ साह	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण । (२०६८११२९ बाट २०६८१४१९६ सम्म)
२५.	श्री जयपुरी घर्ती	मन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण । (२०६८११२९ बाट)
२६.	श्री रामचरण चौधरी	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था । (२०६८११२९ बाट २०६८१४१९६ सम्म)
२७.	श्री प्रभु साह	मन्त्री	कानून तथा न्याय । (२०६८११२९ बाट)
२८.	श्री महेन्द्र पासवान	मन्त्री	उद्योग । (२०६८११२९ बाट)
२९.	श्री हितबहादुर तामाङ	मन्त्री	युवा तथा खेलकूद । (२०६८११२९ बाट २०६८१४१९६ सम्म)
३०.	श्री मोहम्मद इस्तियाक राई	मन्त्री	श्रम तथा यातायात व्यवस्था । (२०६८११२९ बाट)
३१.	श्री हरिनारायण यादव	मन्त्री	कृषि तथा सहकारी । (२०६८११२९ बाट)
३२.	श्री सुनीलकुमार मानन्धर	मन्त्री	वातावरण । (२०६८११२९ बाट)
३३.	श्री खगेन्द्रप्रसाद प्रसाईं	मन्त्री	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति । (२०६८११२९ बाट)

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
३४.	श्री ओनसरी घर्ती	मन्त्री	युवा तथा खेलकूद । (२०६८।४।१६ बाट)
३५.	श्री विजयकुमार यादव	मन्त्री	वाणिज्य तथा आपूर्ति । (२०६८।४।१६ बाट)
३६.	श्री राधा ज्ञवाली	राज्यमन्त्री	शिक्षा । (२०६७।१।२२ बाट २०६८।१।२१ सम्म)
३७.	श्री शत्रुघन महतो	राज्यमन्त्री	स्थानीय विकास । (२०६७।१।२२ बाट)
३८.	श्री दलबहादुर सुनार	राज्यमन्त्री	सिंचाई । (२०६७।१।२२ बाट)
३९.	श्री रामजी शर्मा	राज्यमन्त्री	ऊर्जा । (२०६७।१।२२ बाट)
४०.	श्री डम्बर सम्बाहाम्फे	राज्यमन्त्री	सामान्य प्रशासन । (२०६७।१।२२ बाट)
४१.	श्री भगवती चौधरी	राज्यमन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण । (२०६७।१।२२ बाट)
४२.	डा. ल्हारक्याल लामा	राज्यमन्त्री	अर्थ । (२०६७।१।२२ बाट २०६८।१।२१ सम्म)
४३.	श्री हकिकुल्लाह खाँ	राज्यमन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था । (२०६८।१।२१ बाट २०६८।४।१६ सम्म)
४४.	श्री देवी खड्का	राज्यमन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण । (२०६८।१।२१ बाट)
४५.	श्री धर्मशिला चापागाईं	राज्यमन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या । (२०६८।१।२१ बाट)
४६.	श्री ध्रुव आडुदाम्बे लिम्बु	राज्यमन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन । (२०६८।१।२१ बाट २०६८।४।१६ सम्म)
४७.	श्री नन्दनकुमार दत्त	राज्यमन्त्री	कृषि तथा सहकारी । (२०६८।१।२१ बाट २०६८।२।१२ सम्म)

(घ) नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३८ बमोजिम सम्माननीय प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईको अध्यक्षतामा सम्बत् २०६८ साल भदौ १२ गते गठित मन्त्रिपरिषद्मा निम्नलिखित सदस्यहरू समावेश हुनु भएको थियो :-

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
१.	डा० बाबुराम भट्टराई	प्रधानमन्त्री	
२.	श्री विजयकुमार गच्छदार	उपप्रधानमन्त्री	गृह र रक्षा ।
३.	श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	उपप्रधानमन्त्री	परराष्ट्र । (२०६८।१।१८ बाट)
४.	श्री जयप्रकाशप्रसाद गुप्ता	मन्त्री	सूचना तथा संचार । (२०६८।१।१८ बाट)
५.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	मन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण । (२०६८।१।१८ बाट)
६.	श्री पोष्टबहादुर बोगटी	मन्त्री	ऊर्जा । (२०६८।१।१८ बाट)
७.	श्री टोपबहादुर रायमाझी	मन्त्री	स्थानीय विकास । (२०६८।१।१८ बाट)
८.	श्री शरतसिंह भण्डारी	मन्त्री	रक्षा । (२०६८।१।२१देखि २०६८।७।२ सम्म)
९.	श्री राजेन्द्र महतो	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या । (२०६८।१।१८ बाट)

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
१०.	श्री वर्षमान पुन	मन्त्री	अर्थ । (२०६८।१।१८ बाट)
११.	श्री दीनानाथ शर्मा	मन्त्री	शिक्षा । (२०६८।१।२२ बाट)
१२.	श्री प्रभु साह	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था । (२०६८।१।१८ देखि २०६८।१।२ सम्म)
१३.	श्री महेन्द्रप्रसाद यादव	मन्त्री	सिंचाई । (२०६८।१।१८ बाट)
१४.	श्री लोकेन्द्र विष्ट मगर	मन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन । (२०६८।१।२२ बाट)
१५.	श्री गोपाल किराँती	मन्त्री	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति । (२०६८।१।२९ बाट)
१६.	श्री लेखराज भट्ट	मन्त्री	वाणिज्य तथा आपूर्ति । (२०६८।१।२९ बाट)
१७.	श्री भीमप्रसाद गौतम	मन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था । (२०६८।१।२२ बाट)
१८.	श्री रामकुमार यादव	मन्त्री	सामान्य प्रशासन । (२०६८।१।२२ बाट)
१९.	श्री अनिलकुमार भ्वा	मन्त्री	उद्योग । (२०६८।१।२९ बाट)
२०.	श्री वृजेशकुमार गुप्ता	मन्त्री	कानून तथा न्याय । (२०६८।१।२९ बाट)
२१.	श्री हेमराज तातेड	मन्त्री	वातावरण । (२०६८।१।२९ बाट)
२२.	श्री नन्दनकुमार दत्त	मन्त्री	कृषि तथा सहकारी । (२०६८।१।१८ बाट)
२३.	श्री कमला रोक्का	मन्त्री	युवा तथा खेलकूद । (२०६८।१।१८ बाट)
२४.	श्री राजलाल यादव	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६८।१।१८ बाट)
२५.	श्री मुहम्मद बकिल मुसलमान	मन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण । (२०६८।१।१८ बाट)
२६.	श्री दानबहादुर कुर्मी चौधरी	मन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण । (२०६८।६।१ बाट)
२७.	श्री सरिता गिरी	मन्त्री	श्रम तथा यातायात व्यवस्था । (२०६८।१।२२ बाट)
२८.	श्री कल्पना धमला	मन्त्री	विज्ञान तथा प्रविधि । (२०६८।१।२२ बाट)
२९.	श्री सत्य पहाडी	मन्त्री	शान्ति तथा पुनर्निर्माण । (२०६८।१।२२ बाट)
३०.	श्री खोभारी राय	राज्यमन्त्री	उद्योग । (२०६८।१।२७ बाट)
३१.	श्री रामबच्चन अहिर (यादव)	राज्यमन्त्री	रक्षा । (२०६८।१।२२ बाट)
३२.	श्री सरोजकुमार यादव	राज्यमन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या । (२०६८।१।२२ बाट)
३३.	श्री दिलीप महर्जन	राज्यमन्त्री	पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन । (२०६८।१।२२ बाट)
३४.	श्री विष्णुप्रसाद चौधरी	राज्यमन्त्री	वाणिज्य तथा आपूर्ति । (२०६८।१।२२ बाट)
३५.	श्री सूर्यमान दोड	राज्यमन्त्री	ऊर्जा । (२०६८।१।२२ बाट)
३६.	श्री लीला भण्डारी	राज्यमन्त्री	शिक्षा । (२०६८।१।२२ बाट)

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
३७.	श्री गोपी अछामी	राज्यमन्त्री	युवा तथा खेलकूद । (२०६८।७२२ बाट)
३८.	श्री घनश्याम यादव	राज्यमन्त्री	स्थानीय विकास । (२०६८।७२२ बाट)
३९.	श्री ज्वाला साह	राज्यमन्त्री	भूमिसुधार तथा व्यवस्था । (२०६८।७२२ बाट)
४०.	श्री सुषमा शर्मा	राज्यमन्त्री	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति । (२०६८।७२२ बाट)
४१.	श्री हरिराज लिम्बु	राज्यमन्त्री	अर्थ । (२०६८।७२२ बाट)
४२.	श्री सुनिताकुमारी महतो	राज्यमन्त्री	सामान्य प्रशासन । (२०६८।७२२ बाट)
४३.	श्री भीमराज चौधरी राजवंशी	राज्यमन्त्री	गृह । (२०६८।७२२ बाट)
४४.	श्री लक्ष्मण महतो	राज्यमन्त्री	वन तथा भू-संरक्षण । (२०६८।७२२ बाट)
४५.	श्री दुर्गादेवी महतो (धानुक)	राज्यमन्त्री	वातावरण । (२०६८।७२२ बाट)
४६.	श्रीमती काशी देवी भ्वा	राज्यमन्त्री	कानून तथा न्याय । (२०६८।७२२ बाट)
४७.	श्री ईश्वर दयाल मिश्र	राज्यमन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण । (२०६८।७२२ बाट)
४८.	श्री अरविन्द साह	राज्यमन्त्री	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण । (२०६८।७२२ बाट)
४९.	श्री रमणीराम	राज्यमन्त्री	सिंचाई । (२०६८।७२२ बाट)
५०.	श्री सुरिताकुमारी साह	राज्यमन्त्री	सूचना तथा संचार । (२०६८।७२७ बाट)
५१.	श्री ओमप्रकाश यादव	राज्यमन्त्री	कृषि तथा सहकारी । (२०६८।७२७ बाट)

(ड) सम्बत् २०६९ साल वैशाख २२ गते सम्माननीय प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईको नेतृत्वमा गठित मौजुदा मन्त्रिपरिषद्का उपप्रधानमन्त्री, मन्त्री र राज्यमन्त्रीहरूले राजीनामा दिनुभएकोले सम्बत् २०६९ साल वैशाख २३ निम्नलिखित मन्त्रिपरिषद् पुनः गठन तथा हेरफेर भएको थियो :-

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
१.	डा. बाबुराम भट्टराई	प्रधानमन्त्री	प्रधानमन्त्री
२.	श्री विजयकुमार गच्छदार	उपप्रधानमन्त्री	गृह । (२०६९।१।२३ बाट)
३.	श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	उपप्रधानमन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
४.	श्री कृष्णप्रसाद सिटौला	उपप्रधानमन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ मा मन्त्री र १।२४ बाट उपप्रधानमन्त्री)
५.	श्री ईश्वर पोखरेल	उपप्रधानमन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
६.	श्री हृदयेश त्रिपाठी	मन्त्री	भौतिक योजना तथा निर्माण । (२०६९।१।२३ बाट)

क्र.सं.	नाम, थर	पद	कार्यविभाजन
७.	श्री पोष्टवहादुर बोगटी	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
८.	श्री टोपवहादुर रायमाझी	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
९.	श्री राजेन्द्र महतो	मन्त्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या । (२०६९।१।२३ बाट)
१०.	श्री वर्षमान पुन	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
११.	श्री दीनानाथ शर्मा	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
१२.	श्री महेन्द्रप्रसाद यादव	मन्त्री	सिंचाई । (२०६९।१।२३ बाट)
१३.	श्री राजकिशोर यादव	मन्त्री	सूचना तथा संचार । (२०६९।१।२३ बाट)
१४.	श्री सूर्यमान गुरुङ्ग	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
१५.	श्री अनिलकुमार भ्वा	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
१६.	श्री परशुराम खापुड	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
१७.	श्री राधा ज्ञवाली	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
१८.	श्री चन्द्रदेव जोशी	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
१९.	डा० केशवमान शाक्य	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)
२०.	श्री एकनाथ ढकाल	मन्त्री	कार्यभार पछि तोकिने । (२०६९।१।२३ बाट)

परिच्छेद - ४

समिति र सभामा प्रस्तुत प्रतिवेदन

२७. समिति गठन

नेपाल सरकारलाई व्यवस्थापिका-संसदप्रति उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन, सरकारबाट भए गरेका काम कारवाहीको अनुगमन र मूल्याङ्कन गरी आवश्यक निर्देशन एवम् राय सल्लाह दिन समेतको लागि व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गत निम्नलिखित आठवटा विषयगत समिति र दुईवटा विशेष समिति गठन भएको थियो । त्यसैगरी सभा सञ्चालनमा आवश्यक परामर्श दिनको लागि संविधान सभाबाट गठित कार्यव्यवस्था परामर्श समितिले नै व्यवस्थापिका-संसदको बैठक सञ्चालनमा समेत आवश्यक परामर्श दिने व्यवस्था मिलाइएको थियो । संविधान सभाको बैठकबाट गठित संविधान सभा (कार्यविधि) नियमावली मस्यौदा समितिले संविधान सभाको अवधिभर व्यवस्थापिकीय कार्य गर्नको लागि संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्य सञ्चालन) नियमावली, २०६५ को समेत निर्माण गरेको थियो । समितिको नाम र समितिका सभापति सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

विषयगत समिति (गठन मिति २०६५ मंसिर ३० गते)

क्र.सं.	समितिको नाम	सभापति	सदस्य संख्या
१.	विधायन समिति	मा० श्री यशोदा गुरुङ्ग (सुवेदी)	७४
२.	अर्थ र श्रम सम्बन्ध समिति	मा० श्री शुसिला कन्दडवा	५५
३.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समिति	मा० श्री पदमलाल विश्वकर्मा	५२
४.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति	मा० श्री शान्ता चौधरी	५२
५.	बिकास समिति	मा० श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	५३
६.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समिति	मा० श्री सन्ध्या देवी	५९
७.	राज्य व्यवस्था समिति	मा० श्री रामनाथ ढकाल	५७
८.	सार्वजनिक लेखा समिति	मा० श्री रामकृष्ण यादव	६२

विशेष समिति

क्र.सं.	समितिको नाम	सभापति	गठन मिति	सदस्य संख्या
१.	सुरक्षा विशेष समिति	सम्माननीय सभामुख	२०६५/०८/३०	६९
२.	संसदीय सुनुवाई विशेष समिति	मा० श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	२०६५/०८/३०	७०

अन्य समिति

क्र.सं.	समितिको नाम	सभापति	गठन मिति	सदस्य संख्या
१.	व्यवस्थापिका-संसद नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	२०६५/०४/१३	७
२.	प्रतिवद्धता कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति	मा० श्री बालकृष्ण खाँण	२०६५/१०/०६	११
३.	संकल्प कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति	सम्माननीय सभामुख	२०६८/०२/२०	१९
४.	सहमति कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति	सम्माननीय सभामुख	२०६८/०३/१३	१७
५.	संसदीय छानविन विशेष समिति	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	२०६८/०३/३१	७
६.	संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति	मा० श्री पुष्पा भुषाल	२०६८/०४/०८	५

व्यवस्थापिका-संसद अन्तर्गतका विभिन्न समितिहरूको नामावली सहितको विस्तृत विवरण अनुसूची-३ मा राखिएको छ ।

२८. सभामा प्रस्तुत प्रतिवेदन

व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिमा विषयगत समिति, विशेष समिति, संवैधानिक आयोग एवम् नियमावली मस्यौदा समितिका प्रतिवेदनहरू सभा समक्ष पेश भएको थियो । व्यवस्थापिका-संसदमा पेश भएको विषयगत समितिका प्रतिवेदनको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

विषयगत समितिका प्रतिवेदन

क्र.सं.	पेश गर्ने माननीय	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१.	मा० सभापति श्री शान्ता चौधरी	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिको प्रतिवेदन, २०६६	२०६६/१२/२५	सातौं

क्र.सं.	पेश गर्ने माननीय	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
२.	समिति सदस्य मा० श्री हर्षजित लामा	महिला, बालबालिका समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, २०६६/०६७	२०६७/१/३०	सातौं
३.	मा० सभापति श्री शान्ता चौधरी	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिको वार्षिक प्रतिवेदन (दोस्रो भाग), २०६६	२०६७/२/९	"
४.	मा० सभापति श्री रामकृष्ण यादव	सार्वजनिक लेखा समितिको दोस्रो प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/२/१७	"
५.	मा० सभापति श्री रामनाथ ढकाल	राज्य व्यवस्था समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/८	दशौं
६.	मा० सभापति श्री रामकृष्ण यादव	सार्वजनिक लेखा समितिको तेस्रो प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/५/१९	"
७.	मा० सभापति श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	विकास समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/५/२६	"
८.	मा० सभापति श्री शान्ता चौधरी	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिको वार्षिक प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/८/८	"

संवैधानिक आयोगका प्रतिवेदन

क्र.सं.	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१.	कानून, न्याय तथा संविधान सभा व्यवस्था	महालेखा परीक्षकको पैतालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६५	२०६५/८/२	चौथो
२.	कानून तथा न्याय	सर्वोच्च अदालतको वार्षिक प्रतिवेदन, २०६४/६५	२०६६/४/१३	छैटौं
३.	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	महालेखा परीक्षकको छयालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६६	२०६८/११/९	दशौं
४.	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	महालेखा परीक्षकको सत्तालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६७	"	"
५.	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	महालेखा परीक्षकको अठ्चालीसौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०६७	"	"

अन्य प्रतिवेदन

क्र.सं.	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१.	संसदीय सुनुवाई विशेष समिति मा० सभापति श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	सर्वोच्च अदालतका स्थायी र अस्थायी न्यायाधीशका सम्बन्धमा संसदीय सुनुवाई विशेष समितिको निर्णय सहितको प्रतिवेदन	२०६५/१०/६	चौथो
२.	संयोजक मा० श्री बालकृष्ण खाँण	प्रतिवद्धता कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समितिको संक्षिप्त प्रतिवेदन	२०६६/१/६	पाँचौं

क्र.सं	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
३.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिका मा० सदस्य श्री सावित्रीकुमार काफ्ले	इलाम जिल्लाको श्री अन्तू लगायत नेपालको पूर्वी सीमानाको स्थलगत अध्ययन भ्रमण प्रतिवेदन, २०६५	२०६६/१/६	पाँचौं
४.	संसदीय सुनुवाई विशेष समिति मा० सभापति श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	लोक सेवा आयोगका लागि प्रस्तावित सदस्यहरूको संसदीय सुनुवाई सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६५	२०६६/३/२२	"
५.	संसदीय सुनुवाई विशेष समिति मा० सभापति श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	विभिन्न पाँच देशका लागि प्रस्तावित सदस्यहरूको संसदीय सुनुवाई सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६५	२०६६/३/२२	"
६.	संसदीय सुनुवाई विशेष समिति मा० सभापति श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	सर्वोच्च अदालतका प्रधान न्यायाधीशका लागि प्रस्तावित नामको संसदीय सुनुवाई सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६५	२०६६/३/२२	"
७.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिका मा० सभापति श्री पदमलाल विश्वकर्मा	दाङ जिल्लाको सीमा समस्या सम्बन्धी अध्ययन भ्रमण प्रतिवेदन, २०६६	२०६६/४/९	छैटौं
८.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	मध्य तथा सुदुर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका विभिन्न जिल्लाहरूमा फैलिएको भ्रूण पखालाको महामारी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन अनुगमन प्रतिवेदन, २०६६	२०६६/९/२७	"
९.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिका मा० सभापति श्री पदमलाल विश्वकर्मा	वारा जिल्लाको मटिअर्वा लगायत नेपाल भारत सीमा समस्या सम्बन्धी अध्ययन भ्रमण प्रतिवेदन, २०६६	२०६६/१०/१८	"
१०.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिका मा० सभापति श्री पदमलाल विश्वकर्मा	कञ्चनपुरदेखि भूपासम्म नेपाल-भारत सीमावर्ती क्षेत्रका समस्याग्रस्त स्थानहरूको अध्ययन भ्रमण प्रतिवेदन, २०६६	२०६६/१२/२५	सातौं
११.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिका मा० सभापति श्री शान्ता चौधरी	चुरे भावर लगायतका क्षेत्रको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन र निकासी अध्ययन सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६६	२०६६/१२/२९	"
१२.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	अछाममा एक महिला प्रहरी जवान उपर घटेको सामुहिक बलात्कारको घटना सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६६	२०६७/१/१४	"
१३.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापतिको तर्फबाट समितिका सदस्य मा० श्री मालामतिदेवी राना	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज परिसरको बाँसपानी ईलाकामा नेपाली सेनाका सुरक्षाकर्मीको गोली प्रहारबाट २ जना महिला र १ जना बालिकाको मृत्यु भएको घटना सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/१/२८	"

क्र.सं	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
१४.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिका मा० सभापति श्री पदमलाल विश्वकर्मा	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिको कार्यक्षेत्र पुनरावलोकन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/८	नवौं
१५.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिका मा० सभापतिको तर्फबाट सोही समितिका मा० सदस्य श्री लक्ष्मण प्रसाद घिमिरे	वन संरक्षण समस्या अध्ययन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/८	नवौं
१६.	संसदीय सुनुवाई विशेष समितिका मा० सभापति श्री कुलबहादुर गुरुङ	संसदीय सुनुवाई विशेष समितिको प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/१६	"
१७.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिका मा० सभापति श्री शान्ता चौधरी	गैंडा संरक्षण तथा पहिरो सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/२५	"
१८.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय र समाज कल्याण परिषद् बीचमा देखिएको विवादहरूका विषयमा अध्ययन तथा छानविन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/३०	"
१९.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	वीर अस्पतालमा रहेको गामा क्यामराको प्रयोग सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/३०	"
२०.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	वैदेशिक रोजगारीमा महिलाहरूको स्थिति र अवस्थाको अध्ययन प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/११/३०	"
२१.	विकास समितिका सभापति श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	ह्योल्मो मेलम्ची खानेपानी परियोजना स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन, २०६७	२०६७/१२/२१	"
२२.	अर्थ र श्रम सम्बन्ध समितिका मा० सभापति श्री शुशिला कन्दडुवा	अछामको टुर्मालिन (बहुमूल्य चट्टान) को स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/३/५	दशौं
२३.	अर्थ र श्रम सम्बन्ध समितिका मा० सभापति श्री शुशिला कन्दडुवा	दैलेखको पेट्रोलियम पदार्थको स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/३/५	"
२४.	महिला, बालबालिका र समाजकल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	मुक्त कमैया, कमलरीको समस्या र अवस्था सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/८	"
२५.	महिला, बालबालिका र समाजकल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	वादी समुदायका महिलाहरूको समस्या र अवस्था सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/८	"

क्र.सं	पेश गर्ने	प्रतिवेदनको नाम	पेश मिति	अधिवेशन
२६.	महिला, बालबालिका र समाजकल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	हलियाहरूको समस्या र अवस्था सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/८	दशौं
२७.	महिला, बालबालिका र समाजकल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	नर्सिङ तथा सामान्य चिकित्सा विषयक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कलेज/संस्थाहरू खोल्ने मापदण्ड सम्बन्धी अध्ययन अनुगमन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/८	"
२८.	व्यवस्थापिका-संसदका मा० उपसभामुख एवम् सहमति कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समितिका पदेन उपसभापति मा० श्री पुर्णकुमारी सुवेदी	सहमति कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समितिको आवधिक प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/२५	"
२९.	संसदीय छानविन विशेष समितिका संयोजक मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	२०६८/०६९ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान व्यवस्थापिका-संसदको बैठक समक्ष प्रस्तुत गर्ने क्रममा राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमानमा अन्तर्निहित अधिकांश तथ्यहरू सार्वजनिक संचारका माध्यमहरूबाट प्रकासन र प्रसारण भएको सम्बन्धमा छानविन गर्न गठित संसदीय विशेष समितिको प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/४/२५	"
३०.	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समितिका मा० सभापति श्री पदमलाल विश्वकर्मा	परिवर्तित सन्दर्भमा नेपालको विदेश नीति सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/११/१	"
३१.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	रुपन्देही जिल्लाको बुटवल न.पा. वडा नं. १३ बस्ने श्रीमती कविता थापालाई स्थानीय जनजागरण आमा समूहले यातना दिएको र तत्पश्चात निजले आत्महत्या गरेको घटना सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/११/१	"
३२.	महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समितिका मा० सभापति श्री सन्ध्या देवी	महिला जिल्ला समन्वय समिति गठन एवम् कार्यविधि र संरचनाको अध्ययन सम्बन्धी प्रतिवेदन, २०६८		"
३३.	अर्थ र श्रम सम्बन्ध समितिका मा० सभापति श्री सुशिला कन्दङ्वा	जुट उद्योग (मोरङ र सुनसरी), सूर्य नेपाल (मोरङ) र औषधि कारखाना (सुनसरी) को स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदन, २०६८	२०६८/११/९	"
३४.	प्राकृतिक स्रोत र साधन समितिका मा० सभापति श्री शान्ता चौधरी	पश्चिम सेती जलविद्युत परियोजना लगायत अन्य विषयको अध्ययन प्रतिवेदन, २०६९	२०६९/२/५	एघारौं

नियमावली संशोधन मस्यौदा समितिका प्रतिवेदन पेश

क्र.सं	संयोजक	पेश	छलफल	पारित	अधिवेशन
१.	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	२०६५/४/१३	२०६५/४/१९	२०६५/४/१९	व्यवस्थापिका- संसदको हैसियतमा
२.	मा० श्री पुष्पा भुषाल	२०६७/९/२९	२०६७/१०/४	२०६७/१०/४	नवौं
३.	मा० श्री एकराज भण्डारी	२०६७/१०/१०	२०६७/१०/११	२०६७/१०/११	नवौं
४.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	२०६८/४/८	२०६८/४/८	२०६८/४/८	दशौं
५.	मा० श्री पुष्पा भुषाल	२०६८/५/५	२०६८/५/५	२०६८/५/५	दशौं

परिच्छेद - ५

विधेयक एवम् अध्यादेश

२९. सभामा पेश भएको विधेयक

व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिभर विभिन्न आठवटा नियमित अधिवेशन, एक विशेष अधिवेशन र एक संविधान सभा व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा अधिवेशन चालू रहेको थियो। संविधान सभा व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा बसेको अधिवेशनमा “नेपालको अन्तरिम संविधान (चौथो संशोधन), २०६५”, “नेपालको अन्तरिम संविधान (पाँचौं संशोधन), २०६५”, “सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट रकम फिक्ने र खर्च गर्ने अधिकारको व्यवस्था गर्ने विधेयक, २०६५” र “विभूषण (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६५” सभाबाट पारित भएका थिए।

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ जारी भएपश्चात्को अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदको पहिलो, दोस्रो र तेस्रो अधिवेशन सम्पन्न भएको र संविधान सभाको निर्वाचन पश्चात् संविधान सभाले व्यवस्थापिका-संसदको रूपमा आफ्नो कार्य एउटा व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा नै बैठक बसेको र अन्य अधिवेशनहरू चौथो अधिवेशनबाट प्रारम्भ गरेको थियो। जस अन्तर्गत चौथो अधिवेशन अवधिमा जम्मा १३ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए। जसमध्ये ७ वटा विधेयक पारित भएका थिए भने “मतदाता नामावली सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६५” सरकारको तर्फबाट फिर्ता भएको थियो।

पाँचौं अधिवेशन अवधिमा जम्मा १३ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने चौथो अधिवेशनमा प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी ५ वटा विधेयक सहित जम्मा १८ वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए। जसमध्ये चौथो अधिवेशनमा बाँकी रहेकामध्ये २ वटा विधेयक सभाबाट पारित भएका थिए।

छैटौं अधिवेशनमा जम्मा २२ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने चौथो र पाँचौं अधिवेशनमा प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी क्रमशः ३ र ६ वटा विधेयक सहित जम्मा ३१ वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए। जसमध्ये छैटौं अधिवेशनमा दर्ता भएका मध्ये ६ वटा र चौथो एवम् पाँचौं अधिवेशनमा बाँकी रहेकामध्ये क्रमशः २ वटा र एउटा विधेयक गरी जम्मा ९ वटा विधेयक यस अधिवेशनमा सभाबाट पारित भएका थिए।

सातौं अधिवेशनमा जम्मा ९ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने चौथो, पाँचौं र छैटौं अधिवेशनमा प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी क्रमशः १, ५ र १५ वटा विधेयक सहित

जम्मा ३० वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए । जसमध्ये सातौं अधिवेशनमा दर्ता भएकामध्ये एउटा र छैटौं अधिवेशनमा बाँकी रहेकामध्ये ३ वटा विधेयक गरी जम्मा ४ वटा विधेयक यस अधिवेशनमा सभाबाट पारित भएका थिए ।

आठौं अधिवेशनमा जम्मा १३ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने चौथो, पाँचौं, छैटौं र सातौं अधिवेशनमा प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी क्रमशः १, ५, १२ र ८ वटा विधेयक सहित जम्मा ३९ वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए । जसमध्ये आठौं अधिवेशनमा दर्ता भएकामध्ये “सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट रकम भिक्ने र खर्च गर्ने अधिकारको व्यवस्था गर्ने विधेयक, २०६७” मात्र यस अधिवेशनमा सभाबाट पारित भएको थियो ।

नवौं अधिवेशनमा जम्मा १६ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने चौथो, पाँचौं, छैटौं, सातौं र आठौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी क्रमशः १, ५, १२, ८ र ८ वटा विधेयक सहित जम्मा ४२ वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए । जसमध्ये नवौं अधिवेशनमा दर्ता भएकामध्ये ४ वटा र छैटौं अधिवेशनमा बाँकी रहेका मध्ये ३ वटा गरी जम्मा ७ वटा विधेयक यस अधिवेशनमा सभाबाट पारित भएका थिए ।

दशौं अधिवेशनमा जम्मा १८ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने चौथो, पाँचौं, छैटौं, सातौं, आठौं र नवौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी क्रमशः १, ५, ८, ७, ७ र १२ वटा विधेयक सहित जम्मा ५८ वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए । जसमध्ये दशौं अधिवेशनमा दर्ता भएका ११ वटा विधेयक सभाबाट पारित भएको थिए भने “नेपालको अन्तरिम संविधान (एघारौं संशोधन), २०६८” सरकारले सभाको अनुमतिमा फिर्ता लिएको थियो । त्यसैगरी पाँचौं अधिवेशनको एउटा, छैटौं अधिवेशनको २ वटा, सातौं अधिवेशनको एउटा, आठौं अधिवेशनको एउटा विधेयक सभाबाट पारित भएको थियो भने सातौं अधिवेशनको “केही सार्वजनिक सेवालाई समावेशी बनाउने सम्बन्धमा केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने विधेयक, २०६७” र नवौं अधिवेशनको “पारस्परिक कानूनी सहायता विधेयक, २०६७” र “सपुर्दगी विधेयक, २०६७” सरकारले सभाको अनुमतिमा फिर्ता लिएको थियो । यस अधिवेशनमा जम्मा १६ वटा विधेयक सभाबाट पारित भएका थिए ।

एघारौं अधिवेशनमा जम्मा २ वटा विधेयक दर्ता भएका थिए भने अघिल्ला अधिवेशनहरूमा प्रक्रियामा रहेका पारित हुन बाँकी ३९ वटा विधेयक सहित जम्मा ४१ वटा विधेयक सभाको प्रक्रियामा रहेका थिए । जसमध्ये एघारौं अधिवेशनमा दर्ता भएको “नेपालको अन्तरिम संविधान (बाह्रौं संशोधन), २०६९” मात्र सभाबाट पारित भएको थियो । मिति २०६९ जेठ १४ गते संविधान सभाको समयावधि समाप्त भएपछि संविधान सभा एवम्

व्यवस्थापिका-संसद स्वतः विघटन भएकोले बाँकी सम्पूर्ण विचाराधीन विधेयकहरू निष्कृत हुन पुगेका थिए ।

यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदमा दर्ता भएका र पारित भएका विधेयक सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

३०. संविधान संशोधन विधेयक

यस अवधिमा नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ मा नौ पटक (व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनमा) संशोधन भएको थियो । सदनमा पेश भएका उक्त नौवटै संविधान संशोधनका विधेयकहरू व्यवस्थापिका-संसदको तत्काल कायम रहेको दुई तिहाई बहुमतबाट पारित भएको थियो । संविधान संशोधन विधेयक पारित गर्दा भएको मतविभाजन सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

विवरण	उपस्थित सदस्य संख्या	पक्षमा	विपक्षमा	अधिवेशन	पारित मिति
चौथो संशोधन	५४५	५४३	२	व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा	२०६५/०२/१५
पाँचौं संशोधन	४५५	४४८	७	"	२०६५/०३/२९
छैटौं संशोधन	४२४	४२४	०	चौथो	२०६५/०८/२६
सातौं संशोधन	५०३	४९९	४	छैटौं	२०६६/१०/१४
आठौं संशोधन	५८५	५८०	५	सातौं	२०६७/०२/१४
नवौं संशोधन	५०८	५०४	४	दशौं	२०६८/०२/१४
दशौं संशोधन	५४१	५३७	४	"	२०६८/०५/१२
एघारौं संशोधन	५०८	५०५	३	"	२०६८/०८/१३
बाह्रौं संशोधन	५३६	५३३	३	एघारौं	२०६९/०२/०६

३१. अध्यादेश सम्बन्धी विवरण

व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशन अवधिमा नेपाल सरकारले पेश गरेको अध्यादेश विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	अध्यादेश	पेश मिति	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्रालय	अधिवेशन
१.	केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश, २०६४	२०६५/३/४	२०६५/३/६	गृह	व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा

क्र.सं.	अध्यादेश	पेश मिति	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्रालय	अधिवेशन
२.	संविधान सभा सदस्य निर्वाचन (दोस्रो संशोधन) अध्यादेश, २०६५	२०६५/३/४	२०६५/३/२९	"	व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा
३.	विभूषण (पहिलो संशोधन) अध्यादेश, २०६५	२०६५/३/४	२०६५/३/२९	"	"
४.	संविधान सभा सदस्य निर्वाचन (पहिलो संशोधन) अध्यादेश, २०६४	२०६५/४/१३	२०६५/४/१५	"	"
५.	मतदाता नामावली सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) अध्यादेश, २०६५	२०६६/१/२	*	"	पाँचौं
६.	सार्वजनिक सेवालाई समावेशी बनाउने सम्बन्धमा केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने अध्यादेश, २०६५	२०६६/१/२	*	कानून, न्याय तथा संविधान सभा	"
७.	व्यक्ति बेपत्ता पार्ने (कसूर र सजाय) अध्यादेश, २०६५	२०६६/१/२	*	शान्ति तथा पुनःनिर्माण	"
८.	आर्थिक (पहिलो संशोधन) अध्यादेश, २०६६	२०६६/१२/२२	*	अर्थ	सातौं

* यी अध्यादेशहरू प्रस्तुत मात्र भएका थिए ।

परिच्छेद - ६

नीति तथा कार्यक्रम र बजेट

३२. पूर्व बजेट छलफल

यस अवधिमा बसेको व्यवस्थापिका-संसदको चौथो, छैटौं, नवौं र दशौं अधिवेशन बजेट प्रस्तुत भएका थिए । सभाको चौथो, छैटौं र नवौं अधिवेशनमा विनियोजन विधेयकको प्राथमिकता र सिद्धान्तका सम्बन्धमा (कर प्रस्ताव बाहेक) माथि छलफल गर्ने कार्यक्रम विभिन्न राजनैतिक कारणहरू एवम् प्रक्रिया अवलम्बन गर्न नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम प्राविधिक रूपले अप्ठ्यारो पर्न गएको र सभामा छलफल गर्न समायावधि उपलब्ध गराउन नसकिएको कारण संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ बमोजिम सो सम्बन्धी नियम निलम्बन गरी प्रक्रिया छोड्याइएको थियो ।

दशौं अधिवेशनको सम्बत् २०६८ साल असार ८ गते माननीय उपप्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री श्री भरतमोहन अधिकारीले आर्थिक वर्ष २०६८/०६९ को विनियोजन विधेयकको प्राथमिकता र सिद्धान्तका सम्बन्धमा (कर प्रस्ताव बाहेक) छलफल गरियोस् भनी प्रस्ताव राख्नुभएको थियो । सो प्रस्तावमाथि असार १०, १२, १३ र १४ गतेको सभाको बैठकमा छलफल भई पारित भएको थियो ।

३३. वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

२०६४ सालमा सम्पन्न निर्वाचन पश्चात् गठन भएको संविधान सभा कार्यकालभर व्यवस्थापिका-संसदको दशवटा अधिवेशन बसेको थियो । जसमध्ये चौथो, छैटौं र दशौं अधिवेशनमा सम्माननीय राष्ट्रपति डा. रामवरण यादवले नेपाल सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सभामा प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

व्यवस्थापिका-संसद, चौथो अधिवेशन अन्तर्गत सम्बत् २०६५ साल भदौ २५ गतेको बैठकमा प्रस्तुत आ.व. २०६५/६६ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रममाथि २४ जना माननीय सदस्यबाट संशोधन प्रस्ताव प्राप्त भएको थियो । उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रम माथि सम्बत् २०६५ साल भदौ २७ र २८ गतेका बैठकहरूमा व्यापक छलफल भएपश्चात् भदौ २९ गतेको बैठकमा प्रधानमन्त्री श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) ले छलफलमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ दिनुभएपछि आ.व. २०६५/६६ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सोही दिन बहुमतबाट पारित भएको थियो ।

व्यवस्थापिका-संसद, छैठौं अधिवेशन अन्तर्गत सम्वत् २०६६ साल असार २५ गतेको बैठकमा प्रस्तुत आ.व. २०६६/६७ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम माथि ८ जना माननीय सदस्यबाट संशोधन प्रस्ताव प्राप्त भएको थियो । उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रम माथि सम्वत् २०६६ साल असार २८ गतेको बैठकमा छलफल पश्चात् सोही दिन दोस्रो बैठकमा प्रधानमन्त्री श्री माधव कुमार नेपालले छलफलमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ दिनुभएपछि आ.व. २०६६/६७ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सोही दिन बहुमतबाट पारित भएको थियो । तर उक्त निर्णयका सम्बन्धमा ६१ जना भन्दा बढी मा० सदस्यहरूले उठेर विभाजन माग गर्नु भएपछि मत विभाजन हुँदा आ.व. २०६६/६७ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम पारित गर्ने प्रस्तावको पक्षमा ३०५ (तीनसय पाँच), विपक्षमा २५१ (दुईसय एकाउन्न) र मत दिन्न भन्ने पक्षमा शून्य मत परेकोले बहुमतबाट पारित भएको थियो ।

सम्वत् २०६७ सालमा प्रतिनिधि सभाको अधिवेशन असार २१ गते प्रारम्भ भएको र असार मसान्तसम्ममा बजेट पारित गर्न असम्भव भएकोले असार २८ गतेको बैठकमा सेवा र कार्यहरूको लागि संचित कोषबाट रकम भिक्ने र खर्च गर्ने अधिकारको व्यवस्था गर्न वनेको विधेयक पारित गरी चालु आ.व. २०६७/६८ को प्रथम त्रैमासिक खर्च गर्ने आवश्यक व्यवस्था गरिएको थियो । सोही कारणले सो आ.व.को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम व्यवस्थापिका-संसदमा प्रस्तुत भएन ।

व्यवस्थापिका-संसद, दशौं अधिवेशन अन्तर्गत सम्वत् २०६८ साल असार १९ गतेको बैठकमा प्रस्तुत आ.व. २०६८/६९ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम माथि १६ जना माननीय सदस्यबाट संशोधन प्रस्ताव प्राप्त भएको थियो । उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रम माथि सम्वत् २०६८ साल असार २१, २२ र २३ गतेका बैठकहरूमा छलफल भएको थियो । असार २३ गतेको दोस्रो बैठकमा प्रधानमन्त्री श्री भलनाथ खनालले छलफलमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ दिनुभएपछि आ.व. २०६८/६९ को लागि नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सोही दिन बहुमतबाट पारित भएको थियो । धन्यवादको प्रस्तावद्वारा भएको नीति तथा कार्यक्रममाथिको छलफलको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

अधिवेशन	आर्थिक वर्ष	प्रस्तावक	समर्थक	धन्यवाद प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	छलफल मिति	पारित मिति
चौथो	२०६५/६६	मा० श्री दीनानाथ शर्मा	मा० श्री सुरेन्द्र पाण्डे मा० श्री रामजनम चौधरी	२०६५/५/२५	२०६५/५/२७, २८, २९	२०६५/५/२९

अधिवेशन	आर्थिक वर्ष	प्रस्तावक	समर्थक	धन्यवाद प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	छलफल मिति	पारित मिति
छैटौँ	२०६६/६७	मा० श्री भिमप्रसाद आचार्य	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	२०६६/३/२५	२०६६/३/२८	२०६६/३/२८
आठौँ	२०६७/६८	नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत नभएको ।				
दशौँ	२०६८/६९	मा० श्री भिमप्रसाद आचार्य	मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी	२०६८/३/१९	२०६८/३/२१, २२, २३	२०६८/३/२३

३४. आर्थिक सर्वेक्षण प्रस्तुत

यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदको छैटौँ, आठौँ र दशौँ अधिवेशनमा मात्र अर्थमन्त्रीबाट आर्थिक सर्वेक्षण पेश भएको थियो । चौथो अधिवेशनमा बजेट सम्बन्धी अन्य कार्य भए पनि आर्थिक सर्वेक्षण पेश गरिएको थिएन ।

अधिवेशन	आ.व.	प्रस्तुत मिति	प्रस्तुतकर्ता
छैटौँ	२०६५/६६	२०६६/३/२८	मा० अर्थमन्त्री श्री सुरेन्द्र पाण्डे
आठौँ	२०६६/६७	२०६७/३/२७	मा० अर्थमन्त्री श्री सुरेन्द्र पाण्डे
दशौँ	२०६७/६८	२०६८/३/२३	मा० अर्थमन्त्री श्री भरतमोहन अधिकारी

३५. राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान

व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न चारवटा अधिवेशनमा अर्थमन्त्रीबाट आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान पेश भएको थियो । उक्त राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान माथि विभिन्न मितिमा छलफल पश्चात् अर्थमन्त्रीले जवाफ दिनुभएको थियो । सम्बत् २०६७ साल मंसिर ३ गतेको बैठकमा आर्थिक वर्ष २०६७/०६८ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान प्रस्तुत गर्न अर्थमन्त्री रोष्ट्रमतर्फ जाने क्रममा केही माननीय सदस्यहरूले वार्षिक अनुमान रहेको त्रिफकेसलाई आफ्नो नियन्त्रणमा लिई बजेट प्रस्तुत गर्न अवरोध पुऱ्याएको हुनाले सो वर्षको बजेट प्रस्तुत हुन नसकी अधिवेशन अन्त्य भएको थियो ।

अधिवेशन	आर्थिक वर्ष	प्रस्तुतकर्ता	प्रस्तुत मिति	छलफल मिति	पारित मिति
चौथो	२०६५/६६	अर्थ मन्त्री बाबुराम भट्टराई	२०६५/६/३	२०६५/६/५, ६, ७, ८	२०६५/६/८

अधिवेशन	आर्थिक वर्ष	प्रस्तुतकर्ता	प्रस्तुत मिति	छलफल मिति	पारित मिति
छैठौं	२०६६/६७	अर्थ मन्त्री सुरेन्द्र पाण्डे	२०६६/३/२९	२०६६/३/३०, ३१	२०६६/३/३१
आठौं	२०६७/६८	अर्थ मन्त्री सुरेन्द्र पाण्डे	२०६७/८/३	बजेट प्रस्तुत गर्ने क्रममा सभाहलमा अप्रिय घटना भएको कारण बजेट प्रस्तुत हुन नसकेको ।	
दशौं	२०६८/६९	अर्थ मन्त्री भरतमोहन अधिकारी	२०६८/३/३१	२०६८/३/३२	२०६८/३/३२

३६. विनियोजन विधेयक

यस अवधिभर विभिन्न अधिवेशनमा प्रस्तुत भएको विनियोजन विधेयक अन्तर्गत विभिन्न मन्त्रालयहरूको विभिन्न शीर्षकहरूमाथि छलफल भई सम्बन्धित माननीय मन्त्रीहरूबाट छलफलको क्रममा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ दिए पश्चात् विनियोजन विधेयक पारित भएको थियो । विनियोजन विधेयकसँगै पेश हुने आर्थिक विधेयक, राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक र ऋण तथा जमानत विधेयक विनियोजन विधेयकको आश्रित विधेयकको रूपमा लिइन्छ । त्यस्तो आश्रित विधेयकको हकमा नियमावलीमा “पूर्णत वा आंशिक रूपमा आश्रित विधेयक मूल विधेयक पारित नहुँदै प्रस्तुत गर्न सकिने तर मूल विधेयक पारित नभएसम्म आश्रित विधेयकमाथि सैद्धान्तिक छलफल नहुने” व्यवस्था रहेको हुँदा विनियोजन विधेयकसँग सम्बन्धित मूलतः यी चारवटा आश्रित विधेयकहरू कार्यतालिका नै निर्माण गरी पारित हुने गरेको थियो । असार मसान्तसम्म बजेटसँग सम्बन्धित माथि उल्लिखित विधेयकहरू पारित हुन नसकेमा सभामुखले निर्देशन गरेको कार्यविधि बमोजिम चालू बजेटको एक तृतीयांश रकम बराबर खर्च गर्न सक्ने गरी पेशकी खर्च विधेयक पारित हुने गरेको थियो । विनियोजन विधेयक सम्बन्धी विवरण निम्नलिखित तालिकामा देखाइएको छ ।

अधिवेशन	प्रस्तुतकर्ता	प्रस्तुत	छलफल	जवाफ	पारित
चौथो	मा० अर्थमन्त्री डा० बाबुराम भट्टराई	२०६५/६/८	२०६५/७/३, ४, ५, ६, ७	२०६५/७/२२, २३, २४, २५, २६	२०६५/७/२६
छैटौं	मा० अर्थमन्त्री श्री सुरेन्द्र पाण्डे	२०६६/३/३१	२०६६/४/१३, १४, १५, १६, १८, १९, २०, ८/८	२०६६/८/९	२०६६/८/९
नवौं	मा० अर्थमन्त्री श्री भरतमोहन अधिकारी	२०६७/११/२	२०६७/११/३	२०६७/११/३	२०६७/११/३

अधिवेशन	प्रस्तुतकर्ता	प्रस्तुत	छलफल	जवाफ	पारित
दशौं	मा० अर्थमन्त्री श्री भरतमोहन अधिकारी	२०६८/३/३२	२०६८/५/२६, २८, २९, ३०	२०६८/६/१	२०६८/६/१

३७. खर्च कटौतीको प्रस्ताव

विनियोजन विधेयकमा अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन अनुरूप नै संशोधन प्रस्तुत नहुने र संशोधनको रूपमा साङ्केतिक विरोध स्वरूप तीन प्रकारको खर्च कटौतीको प्रस्ताव पेश गर्न सकिने व्यवस्था नियमावलीले गरेको छ । जसअनुसार व्यवस्थापिका-संसदको चौथो अधिवेशनमा व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम १४५ को उपनियम (१) को खण्ड (क) र (ग) बमोजिम विनियोजन विधेयक, २०६५ अन्तर्गत संस्कृति तथा राज्य पुनःसंरचना मन्त्रालय र शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय शीर्षकमा खर्च कटौतीको प्रस्ताव प्राप्त भएको थियो । त्यसैगरी व्यवस्थापिका-संसदको दशौं अधिवेशनमा संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ९० को उप-नियम (१) को खण्ड (ख) बमोजिम विनियोजन विधेयक, २०६८ अन्तर्गत प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय शीर्षकमा खर्च कटौतीको प्रस्ताव प्राप्त भएको थियो । उक्त खर्च कटौतीको प्रस्तावको देहाय बमोजिम रहेको छ :-

प्रस्तुतकर्ता	खर्च कटौतीको प्रस्ताव	अस्वीकृत मिति	अधिवेशन
मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	संस्कृति तथा राज्य पुनःसंरचना मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकमलाई घटाई एक रुपैयाँ गरियोस्	२०६५/०७/२६	चौथो
प्रकाशशरण महत	शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय शीर्षकको खर्च रकममा एक सय रुपैयाँ घटाईयोस्	२०६५/०७/२६	चौथो
रामशरण महत	प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय शीर्षकको खर्च रकममा उल्लिखित खर्च रकम घटाईयोस्	२०६८/०६/०१	दशौं

परिच्छेद - ७

प्रस्ताव

३८. सभामा प्रस्तुत प्रस्ताव

संविधान सभाको व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा बसेको बैठक र चौथो अधिवेशनदेखि व्यवस्थापिका-संसदको एघारौं अधिवेशनसम्म व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ र सम्वत् २०६५ साल कार्तिक २९ गते संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ पारित भएको थियो । उक्त नियमावलीमा भएको व्यवस्था बमोजिम विभिन्न राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, स्थान विशेष र समसामयिक समस्याहरूलाई लिएर विभिन्न माननीय सदस्यहरूबाट सदनमा छलफलको लागि दर्ता हुने ध्यानाकर्षण प्रस्ताव, जरूरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव, संकल्प प्रस्ताव लगायतका प्रस्तावहरू विभिन्न अधिवेशनहरूमा दर्ता गराउनु भएको थियो । त्यसरी दर्ता भएका प्रस्तावहरू कार्यव्यवस्था परामर्श समितिद्वारा गठित प्रस्ताव छनौट उपसमितिमा छलफल र छनौट भएपश्चात् बैठकमा प्रस्तुत गर्ने गरिएको थियो ।

यस अवधिमा माननीय सदस्यहरूबाट ३३ वटा जरूरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव, १४ वटा संकल्प प्रस्ताव र ८ वटा ध्यानाकर्षण प्रस्तावहरू दर्ता हुन आएका थिए । दर्ता भएका प्रस्तावहरू मध्ये व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशन अवधिभर चारवटा संकल्प प्रस्ताव, चारवटा जरूरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव, एउटा ध्यानाकर्षणको प्रस्ताव र एउटा विशेष प्रस्ताव सभामा प्रस्तुत भई छलफल भएको थियो । सभामा प्रस्तुत भई छलफल भएका प्रस्तावहरूको विवरण अनुसूची-५ मा उल्लेख गरिएको छ ।

३९. नियम निलम्बन प्रस्ताव

व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनमा सभा सञ्चालनमा व्यावहारिक रूपमा बाधा अड्काउ फुकाउन नियमावलीका केही प्रावधानलाई तत्काल लागू नहुने गरी निलम्बन गर्न सभा समक्ष प्रस्ताव प्रस्तुत हुँदा सभाले त्यस्ता प्रस्तावहरू स्वीकृत गरेको थियो ।

व्यवस्थापिका-संसदको चौथो अधिवेशनमा व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम १४४ को उपनियम (४) बमोजिम बजेट तयारीका लागि विनियोजन विधेयकका प्राथमिकता र सिद्धान्तका सम्बन्धमा पन्ध्र दिन पूर्व नै छलफल समाप्त गरिसक्नु पर्ने प्रावधान रहेकोमा उक्त प्रक्रिया अवलम्बन गर्दा समयमा बजेट र सोसँग सम्बन्धित विधेयकहरू निर्माण

गरी व्यवस्थापिका-संसदमा प्रस्तुत गर्न समय अभाव हुने भएकोले नियमावलीको नियम १४४ को उपनियम (२), (३) र (४) निलम्बन गरिएको थियो ।

छैटौँ अधिवेशनमा संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ८९ को उपनियम (४) बमोजिम बजेट तयारीको लागि विनियोजन विधेयकको प्राथमिकता र सिद्धान्तका सम्बन्धमा (कर प्रस्ताव वाहेक) छलफल सभामा विनियोजन विधेयक प्रस्तुत हुनुभन्दा कम्तीमा १५ दिन पूर्व नै समाप्त भैसक्नुपर्ने प्रावधान रहेकोमा र राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक एवम् ऋण तथा जमानत (सत्रौँ संशोधन) विधेयकको हकमा नियमावलीको नियम ६७ को उपनियम (१) बमोजिम सामान्य छलफल सभापत भएको ७२ घण्टा भित्र संशोधनको सूचना दिन सक्ने समयावधि उपलब्ध गराउन नसकिने भएको हुँदा उक्त प्रक्रियाहरू अवलम्बन गर्दा समयमा बजेट प्रस्तुत गरी पारित गर्ने सम्मका कार्य गर्न समय अभाव हुने भएकोले नियमावलीको नियम ६७ र नियम ८९ को उपनियम (२), (३) र (४) निलम्बन गरिएको थियो ।

त्यसैगरी सातौँ अधिवेशनमा “संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ६७ को उपनियम (१) बमोजिम विधेयकमाथि सामान्य छलफल अर्थात् सैद्धान्तिक छलफल गर्ने प्रावधान र सामान्य छलफल भएको ७२ घण्टा भित्र संशोधन सहितको सूचना दिन सक्ने प्रावधान विशिष्ट राजनैतिक परिस्थितिका कारण “नेपालको अन्तरिम संविधान (आठौँ संशोधन) विधेयक, २०६७” को हकमा अवलम्बन गर्न नसकिने भएको कारण उक्त नियम निलम्बन गरिएको थियो ।

नवौँ अधिवेशनमा संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ६७ को उपनियम (१) बमोजिम विधेयक माथि सामान्य छलफल भएको ७२ घण्टा भित्र संशोधन सहितको सूचना दिन सक्ने प्रावधान विनियोजन विधेयक, आर्थिक विधेयक, राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक र ऋण तथा जमानत (सत्रौँ संशोधन) विधेयकको हकमा संशोधनको समयावधि उपलब्ध गराउन नसकिने, नियम १४४ को उपनियम (४) बमोजिम बजेट तयारीको लागि विनियोजन विधेयकको प्राथमिकता र सिद्धान्तका सम्बन्धमा (कर प्रस्ताव वाहेक) छलफल सभामा विनियोजन विधेयक प्रस्तुत हुनुभन्दा कम्तीमा १५ दिन पूर्व नै समाप्त भैसक्नुपर्ने प्रावधान रहेको र नियम ९० को उपनियम (१) बमोजिम विनियोजन विधेयकमाथि छलफल गर्दा खर्च कटौतीका प्रस्तावहरू पेश गर्न सकिने प्रावधान रहेकोमा उक्त समयावधि उपलब्ध गराउन नसकिने भएको कारण उक्त नियमहरू निलम्बन गरिएको थियो ।

सभाको दशौँ अधिवेशनमा संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ६७ को उपनियम (१) बमोजिम विधेयकमाथि सामान्य छलफल

भएको ७२ घण्टा भित्र संशोधन सहितको सूचना दिन सक्ने प्रावधान “नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौं संशोधन) विधेयक, २०६८” को हकमा नियमावलीले व्यवस्था गरेको सैद्धान्तिक छलफल र संशोधनको समयावधि उपलब्ध गराउन नसकिने भएको हुँदा, संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ६७ को उपनियम (१) बमोजिम विधेयकमाथि सामान्य छलफल भएको ७२ घण्टा भित्र संशोधन सहितको सूचना दिन सक्ने प्रावधान “नेपालको अन्तरिम संविधान (दशौं संशोधन) विधेयक, २०६८” को हकमा संशोधनको समयावधि उपलब्ध गराउन नसकिने भएको हुँदा र संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ७७ को उपनियम (१) बमोजिम विधेयक प्रस्तुतकर्ता सदस्यले विधेयक फिर्ता लिन अनुमति माग्ने प्रस्ताव पेश गर्न चाहेमा एक दिन अगावै सूचना दिनुपर्ने प्रावधान रहेकोमा “नेपालको अन्तरिम संविधान (एघारौं संशोधन), २०६८” फिर्ता लिन अनुमति माग्ने प्रस्तावको सूचना दिन समय अभावका कारण सदनमा विचाराधीन उक्त संविधान संशोधन सम्बन्धी विधेयकको हकमा लागू नहुने गरी विभिन्न मितिमा नियमावलीका उल्लिखित नियमहरू निलम्बन गरिएको थियो । सभामा प्रस्तुत नियम निलम्बन प्रस्ताव सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

मिति	प्रस्तावक माननीय	समर्थक माननीय	निलम्बित नियम	अधिवेशन
२०६५/६/३	मा० श्री दीनानाथ शर्मा	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य मा० श्री रामजनम चौधरी	नियम १४४ को (२), (३) र (४)	चौथो
२०६६/३/२८	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	नियम ८९ को (२), (३) र (४)	छैटौं
२०६६/८/०९	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	मा० श्री एकराज भण्डारी मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	नियम ६७	छैटौं
२०६७/२/१४	मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	नियम ६२ र ६७	सातौं
२०६७/११/२	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	मा० श्री पुष्पा भुषाल	नियम ६७, ८९ को (१) देखि (११), ९०, ९१, ९२, ९३ र ९४	नवौं
२०६८/२/१४	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	नियम ६७	दशौं
२०६८/५/१२	मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	नियम ६७	दशौं
२०६८/८/२	मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	नियम ७७ को (१)	दशौं

४०. शोक प्रस्ताव

व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनमा संविधान सभा एवम् व्यवस्थापिका-संसद सदस्य र प्रतिनिधि सभा एवम् राष्ट्रिय सभाका पूर्व सदस्यहरूको निधन भएकोमा सभाबाट शोक प्रस्ताव पारित भएको थियो । उक्त प्रस्ताव सभाबाट पारित भएपछि महासचिवद्वारा सम्बन्धित परिवारलाई सभाबाट पारित भएको प्रस्तावको जानकारी पठाइने गरिएको थियो । सभाबाट पारित शोक प्रस्तावको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	मृत्यु भएका व्यक्तिको नाम	पारित मिति	अधिवेशन
१.	संविधान सभा सदस्य बोधनारायण सरदार	२०६५/१२/१६	पाँचौं
२.	पूर्व सदस्य महेश्वरप्रसाद सिंह	२०६५/१२/१६	"
३.	पूर्व सदस्य शैलजा आचार्य	२०६६/०२/२९	"
४.	पूर्व सदस्य टेकबहादुर चोखाल	२०६६/०७/२९	छैटौं
५.	पूर्व सदस्य दुर्गादत्त जोशी	२०६६/०९/०८	"
६.	संविधान सभा सदस्य दामोदर चौधरी	२०६७/०१/१६	सातौं
७.	पूर्व सदस्य बलबहादुर राई	२०६७/०३/२७	आठौं
८.	पूर्व सदस्य लिला श्रेष्ठ (सुब्बा)	२०६७/०३/२८	"
९.	संविधान सभा सदस्य रामकुमारी देवी यादव	२०६७/०५/०२	"
१०.	पूर्व सदस्य नरबहादुर गुरुङ्ग	२०६७/०६/२१	"
११.	पूर्व सदस्य अम्बिका साँवा	२०६७/०७/०९	"
१२.	पूर्व सदस्य पेशलकुमार पोखरेल	२०६७/०७/१८	"
१३.	संविधान सभा सदस्य डम्बरबहादुर खड्का	२०६७/०९/२५	नवौं
१४.	संविधान सभा सदस्य गौरीशंकर खड्का	२०६७/११/११	"
१५.	पूर्व सदस्य कृष्णप्रसाद भट्टराई	२०६७/११/२३	"
१६.	पूर्व सदस्य आनन्दीदेवी सिंह	२०६७/१२/०३	"
१७.	पूर्व सदस्य कृष्णबहादुर गुरुङ्ग	२०६७/१२/२३	"

परिच्छेद - ८
सन्धि एवम् सम्झौता

४१. सन्धि/सम्झौता सम्बन्धी विवरण

संविधान सभाले व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा कार्य प्रारम्भ गरेपछि बसेका व्यवस्थापिका-संसदको अधिवेशनहरूमा विभिन्न मन्त्रालयसँग सम्बन्धित सन्धि सम्झौताहरू अनुमोदन भएको थियो । विभिन्न मितिमा नेपाल सरकारबाट वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौता समेत सदनमा पेश भएका थिए ।

व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनमा अनुमोदनको लागि पेश भएका सन्धि/महासन्धिहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	सन्धि सम्झौताको विवरण	सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रस्तुत र छलफल मिति	अनुमोदन मिति	अधिवेशन
१.	दक्षिण एशियाली स्वतन्त्र व्यापार क्षेत्रमा अफगानिस्तानको सम्मिलन हुने सम्झौता (Protocol of Accession of Islamic Republic of Afghanistan to Agreement of South Asian Free Trade Area (SAFTA)	वाणिज्य तथा आपूर्ति	२०६६/०४/०९	२०६६/०४/०९	छैटौँ
२.	दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय मापदण्ड संगठन स्थापना गर्ने सम्झौता Agreement on the Establishment of South Asian Regional Standards Organisation - SARSO	वाणिज्य तथा आपूर्ति	२०६६/०४/०९	२०६६/०४/०९	"
३.	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि एवम् स्वेच्छिक प्रोटोकल, २००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities and Optional Protocol CRPD - 2006)	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण	२०६६/०९/१२	२०६६/०९/१२	"

क्र.सं.	सन्धि सम्झौताको विवरण	सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रस्तुत र छलफल मिति	अनुमोदन मिति	अधिवेशन
४.	वायोभर्सिटी ईण्टरनेसनल संस्था (Bioversity International) स्थापना र नेपाल पक्ष राष्ट्र बन्ने ।	कृषि तथा सहकारी	२०६६/०९/१४	२०६६/०९/१४	छैठौं
५.	Agreement Establishing the Agency for International Trade Information and Cooperation (AITIC) को सम्मिलन	वाणिज्य तथा आपूर्ति	२०६६/०९/१६	२०६६/०९/१६	"
६.	एशियाली राजमार्ग संजाल सम्बन्धी अन्तर सरकारी सम्झौता (Inter governmental Agreement on the Asian Highway Network)	भौतिक योजना तथा निर्माण	२०६६/०९/२२	२०६६/०९/२२	"
७.	SAARC Limited Multilateral Agreement on Avoidance of Double Taxation and Mutual Administration Assistance in Tax Matters सम्बन्धी सम्झौता ।	अर्थ	२०६६/०९/२७	२०६६/०९/२७	"
८.	खेलकूदमा प्रतिबन्धित औषधि सेवन विरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय अभिसन्धि (International Convention Against Doping in Sport)	युवा तथा खेलकूद	२०६६/१०/०७	२०६६/१०/०७	"
९.	अमूर्त सम्पदाहरूको साँस्कृतिक सम्बन्धी अनुबन्ध, २००३ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, 2003)	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति	२०६६/१०/१२	२०६६/१०/१२	"
१०.	भ्रष्टाचार विरुद्धको संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि (United Nations Convention Against Corruption)	कानून तथा न्याय	२०६७/११/०८	२०६७/११/१२	नवौं

क्र.सं.	सन्धि सम्झौताको विवरण	सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रस्तुत र छलफल मिति	अनुमोदन मिति	अधिवेशन
११.	अन्तर्राष्ट्रिय आपणविक उर्जा एजेन्सीको विधान (Statute of the International Atomic Energy Agency) विधान र सम्झौता	विज्ञान तथा प्रविधि	२०६७/११/२९	२०६८/०९/२२	नवौं
१२.	बहुराष्ट्रिय सङ्गठित अपराध विरुद्धको संयुक्त राष्ट्रसंघीय महासन्धि (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime)	गृह	२०६८/०३/०८	२०६८/०३/१०	दशौं
१३.	आतंकवादमा लगानी गर्ने कार्य नियन्त्रण गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism, 1999)	अर्थ	२०६८/०३/०८	२०६८/०३/१०	"
१४.	एशियन इन्स्टिट्यूट अफ टेक्नोलोजीको वडापत्र (Charter of the Asian Institute of Technology)	शिक्षा	२०६८/०४/०८	२०६८/०४/२५	"
१५.	SAARC Agreement on Trade in Services (SATIS)	वाणिज्य तथा आपूर्ति	२०६८/०७/०७	२०६८/०९/०१	"
१६.	Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer, 1987 महासन्धीमाथि भएका संशोधनहरू Copenhagen Amendment 1992, Montreal Amendment 1997 र Beijing Amendment 1999 सम्बन्धी संशोधनहरू	वातावरण	२०६८/०७/०७	२०६८/०९/०१	"
१७.	Trans-Asian Railway Network सम्बन्धी Intergovernmental Agreement	भौतिक योजना तथा निर्माण	२०६८/०९/२०	२०६८/०९/२२	"

क्र.सं.	सन्धि सम्झौताको विवरण	सम्बन्धित मन्त्रालय	प्रस्तुत र छलफल मिति	अनुमोदन मिति	अधिवेशन
१८.	आणविक विज्ञान तथा प्रविधिसँग अनुसन्धान विकास तथा प्रशिक्षणका निमित्त भएको क्षेत्रीय सहयोग सम्झौता (Regional Cooperative Agreement for Research, Development and Training Related to Nuclear Science and Technology)	विज्ञान तथा प्रविधि	२०६८/०९/२२	२०६८/११/०१	दशौं
१९.	सार्क वातावरण सहयोग सम्बन्धी महासन्धि (SAARC Convention on Cooperation on Environment)	वातावरण	२०६८/०९/२४	२०६८/११/०१	"

व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनमा जानकारीको लागि प्रस्तुत भएका सम्बन्धित मन्त्रालयबाट प्राप्त भएका सम्झौताहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	सम्झौताको व्यहोरा	सम्बन्धित मन्त्रालय	पेश भएको मिति	अधिवेशन
१.	अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सम्मेलनबाट पारित अभिसन्धिहरू तथा सुझावहरू (१९९५-२००६)	श्रम तथा यातायात व्यवस्था	२०६५/१०/६	चौथो
२.	२०६४ मार्ग १ गतेदेखि २०६५ जेष्ठ ३२ गतेसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरूको विवरण ।	अर्थ	२०६६/०९/२७	छैटौं
३.	२०६५ असार १ गतेदेखि २०६५ चैत्र ३१ गतेसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरूको विवरण ।	अर्थ	२०६६/०९/२७	"
४.	२०६६ वैशाख १ गतेदेखि २०६६ आषाढ ३१ गतेसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरूको विवरण ।	अर्थ	२०६६/०९/२७	"

क्र.सं.	सम्झौताको व्यहोरा	सम्बन्धित मन्त्रालय	पेश भएको मिति	अधिवेशन
५.	२०६७ वैशाख १ गतेदेखि २०६७ आषाढ ३२ गतेसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरूको विवरण ।	अर्थ	२०६७/११/१६	नवौं
६.	२०६७ श्रावण १ गतेदेखि २०६७ पौष ३० गतेसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरूको विवरण ।	अर्थ	२०६७/११/१६	"
७.	२०६७ माघ १ देखि २०६८ असार मसान्तसम्म वैदेशिक सहयोग सम्बन्धमा भएका सम्झौताहरूको विवरण ।	अर्थ	२०६८/०८/२१	दशौं

४२. सम्झौता एवम् सहमति पेश

व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा २०६५ असार २५ गते बसेको बैठकमा माननीय शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्री श्री रामचन्द्र पौडेलले “राज्यको पुनसंरचना सम्बन्धमा नेपाल सरकारले विभिन्न मितिमा विभिन्न राजनैतिक समूहरूसँग गरेका सहमति तथा सम्झौताको प्रति” टेबुल गर्नुभएको थियो । सभामा टेबुल भएका सहमति एवम् सम्झौताहरू निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।^{१०}

क्र.सं.	सहमति तथा सम्झौता	मिति
१.	नेपाल सरकार र नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ तथा आदिवासी जनजाति संयुक्त संघर्ष समिति, नेपालबीच भएको सहमति	२०६४/०४/२२
२.	नेपाल सरकार र मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपालबीच भएको सम्झौता	२०६४/०५/१३
३.	नेपाल सरकार र चुरे भावर प्रदेश एकता समाज, नेपालबीच भएको सहमति	२०६४/०५/२७
४.	नेपाल सरकार र राष्ट्रिय वादी अधिकार संघर्ष समितिबीच भएको सहमति	२०६४/०६/२८
५.	नेपाल सरकार र संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेशी मोर्चाबीच सम्पन्न सम्झौता	२०६४/११/१६

^{१०} नेपालको शान्ति प्रक्रियामा हालसम्म भएका सम्झौता, सहमति, समझदारी, घोषणा र निर्णयहरूको संकलन, पृष्ठ ९१-१०८, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय ।

६.	सात दल सम्मिलित सरकारी वार्ता समिति र संघीय गणतान्त्रिक राष्ट्रिय मोर्चा, नेपालबीच भएको सहमति	२०६४/११/१८
७.	सात दल सम्मिलित सरकारी वार्ता समिति र संघीय लिम्बुवान राज्य परिषद्बीच भएको सहमति	२०६४/१२/०६

त्यसैगरी दशौं अधिवेशन अन्तर्गत सम्बत् २०६८ साल जेठ १४ गतेको बैठकमा माननीय श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरेले संविधानमा संशोधन पेश गर्दै नेकपा माओवादी, नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेबीच भएको निम्नलिखित ५ बुँदे सम्झौतालाई सदनको सम्पत्तिको रूपमा ग्रहण गरी अनुमोदन गर्न अनुरोध गर्नुभएको हुनाले सो अनुरोधलाई माननीय श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरेले पेश गरेको सम्झौता देहाय बमोजिम रहेको छ :-

सम्झौता

आज मिति २०६८ जेठ १४ का दिन हामी देहायका राजनीतिक दलहरू निम्नलिखित सहमतिमा पुगेका छौं ।

१. तीन महिनाभित्र शान्ति प्रक्रियाका मूलभूत काम सम्पन्न गर्ने ।
२. तीन महिनाभित्र संविधान सभाबाट संविधानको पहिलो मस्यौदा तयार पार्ने ।
३. नेपाली सेनालाई समावेश बनाउने लगायतका मधेशी मोर्चासंग विगतमा भएका सहमतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
४. संविधान सभाको समयावधि तीन महिना थप गर्ने ।
५. राष्ट्रिय सहमतिको संयुक्त सरकार गठनका लागि प्रधानमन्त्रीले राजीनामा गरी मार्ग प्रशस्त गर्ने ।

त्यसैगरी दशौं अधिवेशनको सम्बत् २०६८ साल मंसिर २ गते बसेको बैठकमा प्रधानमन्त्रीले सोही दिन राजनैतिक दलहरूबीच भएको राज्यको पुनसंरचना आयोग गठन सम्बन्धी देहाय बमोजिम दुईबुँदे सहमति कार्यान्वयन गर्ने प्रतिवद्धता प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

दुई बुँदे सहमति

- (१) विशेषज्ञ समिति गठन गर्न पेश भएको संशोधन विधेयक फिर्ता लिने र सहमतिको आधारमा सरकारले तीन दिनभित्र राज्यको पुनसंरचना गर्न आयोग गठन गर्नेछ र त्यसले दुई महिनाभित्र सुझाव पेश गर्नेछ ।
- (२) आयोगले अन्तरिम संविधानको धारा १३८ को व्यवस्था, राज्यको पुनसंरचना र राज्यशक्तिको बाँडफाँट समितिका सबै मत र विचारहरू सहितको प्रतिवेदनको अपेक्षा, संविधान सभामा छलफल हुँदा प्रस्तुत भएका विचार लगायत समग्र पक्षलाई ध्यान दिई पहिचान र सामर्थ्यलाई आधार मानि आफ्नो सुझाव प्रतिवेदन पेश गर्नेछ ।

परिच्छेद - ९
संसदीय प्रतिनिधिमण्डल

४३. अन्तरव्यवस्थापिका संघमा नेपालको सहभागिता

यस अवधिमा विभिन्न राष्ट्रका व्यवस्थापिकाहरू बीच पारस्परिक मैत्री, सद्भाव र समझदारीको अभिवृद्धि गरी अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र सहयोग विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापित अन्तरव्यवस्थापिका संघका अधिवेशनहरूमा नेपालको प्रतिनिधित्व गर्दै व्यवस्थापिका-संसदको देहाय बमोजिमको प्रतिनिधिमण्डलको सहभागिता भएको थियो :-

क्र.सं	सहभागीको नाम	कार्यक्रम	देश/स्थान	मिति
१	Rt. Hon. Mr. Subas Nembang Hon. Mr. Satya Pahadi Hon. Mr. Umakanta Chaudhari Hon. Mr. Sarada Kumal Hon. Mr. Sarbadev Ojha Hon. Mr. Brijesh Kumar Gupta	119th IPU Conference	Geneva	Oct. 13-15, 2008
२	Rt. Hon. Subash Chandra Nembang Hon Mr. Post Bahadur Bogati Hon Mr. Laxman Prasad Ghimire Hon Mr. Vim Prasad Acharya Hon. Om Prakash Yadav Hon. Rukmani Chaudhari	IPU 121th Assembly	Geneva, Switzerland	Oct. 17-23, 2009
३	Vice-Speaker Hon. Purna Kumari Subedi Hon. Jaypuri Gharti Magar Hon. Kamala Pant Hon. Tham Maya Thapa Magar Hon. Tilak BahadurThapa Magar	IPU 122th Assembly	Thailand	27 March - 1 April, 2010

४४. नेपाली संसदीय प्रतिनिधिमण्डलहरूद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रममा सहभागिता

विभिन्न राष्ट्रले अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र सहयोग विस्तार गर्ने उद्देश्य सहित आयोजना गरेका अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रमहरूमा नेपालको प्रतिनिधित्व गर्दै देहाय बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदको प्रतिनिधिमण्डलको सहभागिता रहेको थियो :-

क्र.सं	सहभागीको नाम	कार्यक्रम	देश/स्थान	मिति
१	Hon. Barshaman Pun Hon. Laxaman Prasad Ghimire Hon. Gopal Singh Bohara	Regional Meeting of National Authorities and Parliament in Asia (Organization for Prohibition of Chemical Weapons (OPCW)	Sri-Lanka	August 25-26, 2008
२	Hon. Mr. Top Bahadur Rayamajhi Hon. Mr. Prem Bahadur Singha Hon. Mr. Ishwor Dayal Mishra Hon. Mr. Rasmi Raj Nepali Hon. Mr. Agni Prasad Kharel Hon. Mr. Neelam Barma Hon. Mr. Durga Jayanti Rai	Management of Parliament and Political Parties	Japan	Oct. 19- Nov. 1, 2008
३	Hon. Mr. Chandra Prakash Mainali	Parliamentary Conference for Education in the Asia Pacific Region	Indonesia	Oct. 24-25, 2008
४	Hon. Indrajit Tharu Hon. Parvati Thapa Shrestha Hon. Tulasi Subba Hon. Ambika Basnet Hon. Yuba Raj Karki Hon. Shantiamaya Tamang Hon. Chandra Bahadur Gurung (Syangja) Hon. Pratibha Rana Hon. Arjun Rai Hon. Laxmi Lal Chaudhari Hon. Jaya Prakash Yadav Hon. Mal Bar Singh Thapa	JICA Dialogue Program on "Nepal's State building: Growth & Development Strategy-II"	Japan	August 15-24, 2009

क्र.सं	सहभागीको नाम	कार्यक्रम	देश/स्थान	मिति
५	Hon. Sandhya Devi Hon. Lila Subba Hon. Lila Kumari Bhandari Hon. Mira Kumari (Raya) Hon. Ram Shila Thakur Hon. Mina Pun	Strengthening Women's Political & Economical Participation	Bosnia- Herzegovina	13-17, Sep., 2009
६	Hon. Purna Kumari Subedi Hon. Hirdesh Tripathi Hon. Chandrika Prasad Yadav Hon. Lila Naichyai	A Study Program in the Germany Federalism	Germany	Oct. 3-10, 2009
७	Hon. Khimlal Devkota Hon. Eak Raj Bhandari Hon. Radhe Shyam Adhikari Hon. Puspa Bhusal Hon. Sapana Pradhan Malla Hon. Shiradha Bahadur Shrestha	A Study Visit for India Federalism in Judiciary	India	Nov. 25- Dec. 5, 2009
८	Hon. Pampha Bhusal Hon. Kali Bahadur Malla Hon. Rupa Soshi Choudhary Hon. Jun Kumari Roka (Oli) Hon. Shiva Ram Yadav Hon. Tilak Pariya Hon. Mohan Prasad Pandey Hon. Kalyani Rijal Hon. Kiran Yadav Hon. Urmila Thapa Hon. Harka Bahadur Singh Hon. Dambar Singh Sambahamphe Hon. Dal Bahadur Rana Hon. Usha Kala Rai Hon. Brijesh Kumar Gupta Hon. Anil Kumar Jha Hon. Ram Janam Choudhary Hon. Jaya Prakash Prasad Gupta Hon. Sadrul Miya Haq	JICA Dialogue Program on "Nepal's State building: Growth & Development Strategy-II"	JAPAN	Feb 28 - March 10, 2010

क्र.सं	सहभागीको नाम	कार्यक्रम	देश/स्थान	मिति
९	Hon. Pradip Kumar Gyanwali Hon. Bhim Prasad Gautam Hon. Jagadishwor Narsingh K.C. Hon. Ram Janam Chaudhari Hon. Lila Naichyai	Nepal Fomred Police (Sudan)	Sudan	2066/10/19
१०	Hon. Mr. Suresh Ale Magar Hon. Mr. Narayan Khadka Hon. Mr. Mangalsiddhi Manandhar	First contact group meeting of the parliamentarians for education in UNESCO new Delhi cluster countries	India	24-25 March, 2010
११	Hon. Mr. Pari Thapa	1st Session of the General Assembly of the Forum of Asia Pacific Parliamentarians for Education (FASPPED)	Indonesia, Jakarta	July 6-7, 2010
१२	Hon. Mr. Sandhya Devi Hon. Mr. Puran Singh B.K. Hon. Mr. Harsajit Lama	Second Sub Regional Symposium for Parliamentarians on Sustainable Immunization Financing	Srilanka, Colombo	July 15-16, 2010
१३	Hon. Mr. Pari Thapa Hon. Mr. Sarita Giri Hon. Mr. Sunil Babu Pant	Regional Conference of Parliamentarians on Protection Human Health from Climate Change	Thimpu, Bhutan	4-8 October, 2010
१४	Hon. Mrs. Sandhya Devi Hon. Mrs. Babina Moktan Tamang	Third Sub-regional Symposium for Parliamentarians on Sustainable Immunization Financing	Phnom Penh, Cambodia	21-22 October, 2010
१५	Hon. Mr. Subash Chandra Nembwang Hon. Mr. Agni Prasad Kharel Hon. Miss. Puspa Bhusal Hon. Mr. Yakraj Bhandari Hon. Mr. Ram Janam Choudhari	Study Tour of the Canadian Federal Justice System, Canada	Canada	16th-28th October, 2010
१६	Hon. Mr. Ramkrishna Yadav	Asian Regional Public Accounts Committee	Bangladesh	18-21 December, 2010
१७	Hon. Angdawa Sherpa	High Level Regional Consultation on Family Planning in Asia and the Pacific: Addressing the Challenges	Thailand	8-10 December, 2010

क्र.सं	सहभागीको नाम	कार्यक्रम	देश/स्थान	मिति
१८	Hon. Ms. Shanta Chaudhari Hon. Mr. Lokendra Bista Magar Hon. Mr. GaganThapa Hon. Mr. Bhanu Bhakta Joshi Hon. Mr. Malamati Devi Rana	Exchange Visit Program in Namibia	Namibia	14th - 22nd February, 2011
१९	Hon. Ms. Dhirendra Kumari Upadhaya Hon. Ms. Hira Gurung	Parliamentary Colloquium on Sustainable Immunization Financing	Addis Ababa, Ethiopia	March 28-29, 2011
२०	Rt. Hon. Speaker Mr. Subas Chandra Nembang -Leader Hon. Mr. Bhim Prasad Acharya Hon. Ms. Kalpana Rana Hon. Mr. Laxman Prasad Acharya Hon. Mr. Neelam Verma Hon. Mr. Post Bahadur Bogati	5th Conference of SAARC Speakers and Parliamentarians	New Delhi, India	9-12 July, 2011

४५. विदेशी संसदीय प्रतिनिधिमण्डलहरूद्वारा नेपाल भ्रमण

विभिन्न मित्र राष्ट्रबाट सद्भावना भ्रमण (Goodwill Visit) कार्यक्रम मार्फत् आपसी सम्पर्क र सहयोग विस्तार गर्ने उद्देश्य सहित विदेशी प्रतिनिधिमण्डलले व्यवस्थापिका-संसदका सभामुख लगायत अन्य पदाधिकारीहरूसँग विभिन्न समयमा भेटघाट गरेका थिए । उक्त भेटघाटको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं	सहभागीको नाम	देश/स्थान	मिति
१	Rt. Hon. Ms Pascale Bruderer Wyss Mr. Urs. WYSS H.E. Mr. Thomas GASS Mr. Christoph LANZ Ms. Elisabeth von CAPELLER Mr. Tshewang NGUDUP Mr. Martin Stuerzinger Mr. Aman Jonchhe Mrs. Sandra Bernasconi Mrs. Bimala Rai -Paudel	Swiss Speaker Switzerland	31 October - 5 November 2010

क्र.सं	सहभागीको नाम	देश/स्थान	मिति
२	Valery Afanasyevich YAZEV Deputy Chairman of the State Duma, Head of the Delegation Mikhail V. EMELIYANOV Member of the State Duma Committee on Constitutional legislation and State building IGOR O. EDEL Member of the State Duma Committee on Transport Valery V. FADEEV Chief advisor of the State Duma Department of International Cooperation Liudmila V. VASILIUK Interpreter	Russia	23 - 27 March, 2011
३	Shri Kalikesh Narayan Singh Deo DijuJanata Dal Baolangir (Orissa) Shri O.T. Lepcha Sikkim Democratic Front (Sikim) Shri Pardeep Majhi Indian National Congress Nabarangpur (Orissa) Shri Kamlesh Paswan BharatiyaJanata Party Bansgaon (UP) Dr. Sanjay Jaiswal BharatiyaJanata Party Champaran (Bihar) Shri Niraj Shekhar Samajwadi party Ballia (UP)	India	26 - 29 March, 2011
४	Rep. Mike Cheokas Ms. Leah Israel Mr. Julian Anton ROGERS Ms. Lindsey Lauchlin THOMPSON Ms. Amanda Bichoping	USA	May 20, 2011
५	Hon. Vern Buchanan Chairman of the House Democracy Partnership. (Leader of the Congressional Delegation) Hon. David Price Hon. Susan Davis Hon. Adrian Smith Hon. Jim McDermott Hon. Dina Titus Hon. David Jolly H.E. Peter Bodde Ambassador Mr. Justin Wein Mr. Sean Brady Stephanie Reed US Embassy Roji Kattel US Embassy	USA	April 2 - 6, 2012

परिच्छेद - १०

विविध

४६. सदनमा भएका निर्देश एवम् ध्यानाकर्षण

व्यवस्थापिका-संसदको बैठकको काम कारवाही संविधान एवम् सभाको नियमावली बमोजिम हुने गर्दछ । नियमावली बमोजिम काम गर्नु गराउनु र सभालाई मर्यादित एवम् व्यवस्थित तवरले सञ्चालन गर्नु सभामुखको प्रमुख जिम्मेवारी हुन्छ भने सभाका सदस्यहरूको पनि सो कार्यमा उत्तिकै कर्तव्य र जिम्मेवारी रहन्छ । सभाका बैठकलाई नियमावली बमोजिम मर्यादित तवरले सञ्चालन गर्न समय समयमा सभामुखबाट सांसद सदस्यहरूलाई नियमावलीमा भएका व्यवस्थातर्फ ध्यानाकर्षण गराउने, सभाको मर्यादा राखी बैठकमा भाग लिन आग्रह गर्ने र नियमावली एवम् संसदीय परम्परा बमोजिमका कार्य गर्नको लागि निर्देशन हुने गर्दछ । यस्ता ध्यानाकर्षण एवम् निर्देश सरकार, सम्बन्धित मन्त्री, व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय तथा अन्य सम्बद्ध पक्षहरूलाई समेत गर्ने गरिन्छ । सभामुखबाट बैठक मार्फत् भएका यस्ता ध्यानाकर्षण एवम् निर्देशको पालना तथा कार्यान्वयन गर्नु सम्बन्धित पक्षको कर्तव्य र दायित्व समेत हुने गर्दछ । संसदीय परम्परामा यस्ता ध्यानाकर्षण एवम् निर्देशको महत्वपूर्ण स्थान रहेको हुन्छ । यसलाई सभा सञ्चालनको क्रममा सभामुखमा अन्तरनिहित विशेषाधिकारको रूपमा पनि हेर्ने गरिन्छ ।

व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिमा सभामुखबाट विभिन्न समयमा गरेको ध्यानाकर्षण एवम् निर्देशको विवरण अनुसूची - ६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

४७. बाधा अडकाउ फुकाउ आदेश

सम्बत् २०६५ साल जेठ १५ गते नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट “नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १५९ को उपधारा (२) मा संविधान सभाको पहिलो बैठकबाट गणतन्त्रको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था भएको र पूर्ण रूपमा गणतन्त्रात्मक व्यवस्था कायम गर्न नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ मा आवश्यक संशोधन गर्नु पर्ने हुँदा नेपालको अन्तरिम संविधान (चौथो संशोधन) विधेयक, २०६५ संविधान सभा, व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतको बैठकमा पेश भएकै दिन छलफल गरी निर्णय गर्न सकिने गरी संविधानको धारा १५८ बमोजिम सम्बत् २०६५ साल जेठ १५ गते बाधा अडकाउ फुकाउन मन्त्रिपरिषद्ले आदेश जारी गरेको थियो । सोही आदेशको कार्यान्वयनको लागि नेपालको अन्तरिम संविधान (चौथो

संशोधन) विधेयक, २०६५ लाई सम्बन्धित २०६५ साल जेठ १५ गते नै प्रस्तुत गरी पारित गर्नको लागि व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को परिच्छेद १८ विधेयक सम्बन्धी कार्यविधि लागू नहुने व्यहोरा माननीय सभामुखले जानकारी गराउनु भएपछि नेपालको संविधान (चौथो संशोधन) विधेयक, २०६५ लाई संविधान सभा, व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा बसेको बैठकले दुई तिहाई मतबाट पारित गरेको थियो ।

साथै नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदले जारी गरेको बाधा अड्काउ फुकाउने आदेश एक महिनाभित्र व्यवस्थापिका-संसदबाट अनुमोदन हुनुपर्ने भनी संविधानको धारा १५८ मा उल्लेख भएको र व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को नियम २४७ मा समेत दुई तिहाई मतबाट त्यस्तो आदेश अनुमोदन गर्नुपर्ने प्रावधान रहेकोले सो आदेशलाई सम्बन्धित २०६५ साल असार ११ गते बसेको संविधान सभा, व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतको बैठकमा छलफल पश्चात् मतदान हुँदा तत्काल उपस्थित ४२८ सदस्यले पक्षमा मतदान गरी दुईतिहाई भन्दा बढी मतले अनुमोदन समेत भएको थियो । मन्त्रपरिषदबाट सम्बन्धित २०६५ साल जेठ १५ गते जारी भएको बाधा अड्काउ सम्बन्धी नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित आदेश अनुसूची-७ मा राखिएको छ ।

४८. बजेटमा फरक परेको विवरण पेश

व्यवस्थापिका संसदको चौथो अधिवेशनमा सम्बन्धित २०६५ साल असोज ५ गते बसेको बैठकमा तत्कालीन अर्थमन्त्री डा० वावुराम भट्टराईले राजश्व र व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्दा भूलवस बजेट वक्तव्यको क्रमसंख्या १३५, १५२, १७१ र २४३ को केही हरफहरू र क्रमसंख्या १६४, १६८, १७५, १७६, १७९, १८३, १८४, १९०, १९१, १९२, १९५, १९७, १९८, २०२, २०४, २०९, २१०, २२१, २२३, २२४, २२९, २३१, २३४, २३८, २३९, २४०, २४६, २४८, २५६ र क्रमसंख्या २७० को (घ), (च) र (ज), क्रमसंख्या २७१ को (ख), (च) र (छ) पूरै वाचन गर्न छुट भएकोमा माननीय सभामुखले उक्त राजश्व र व्ययको अनुमान (बजेट वक्तव्य) को प्रति उपलब्ध गराइसकेको र सो सम्बन्धमा उल्लेख गरिएका उक्त वाचन गर्न छुट भएका राजश्व र व्ययको अनुमानको क्रमसंख्यामा उल्लेखित विषयहरूमा समेत माननीय सदस्यहरूले छलफल गरी सरकारलाई सुझाव उपलब्ध गराउन र उक्त विषयमा समेत छलफल गर्न सकिने जानकारी गराउनु भएको थियो ।

४९. सांकेतिक भाषामा विचार प्रकट गर्न अनुमति

व्यवस्थापिका-संसदको चौथो अधिवेशनमा सम्बन्धित २०६५ साल मंसिर १७ गतेको बैठकमा सम्माननीय सभामुखबाट माननीय श्री राघववीर जोशीलाई संविधान सभा

नियमावली, २०६५ को नियम १५२ बमोजिम सांकेतिक भाषामा विचार प्रकट गर्न र सो विचार निजको सहयोगीबाट बैठकमा सुनाउन अनुमति दिइएको थियो ।

५०. मतदानमा तटस्थ नबस्न निर्देश

मिति २०६७ पुस २ गते सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट “विधायकहरू विभिन्न कारणले कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम शारिरीक रूपले अनुपस्थित रहन सक्ने वा आफ्नो पार्टीको हवीप अनुसार प्रस्तावको विपक्षमा “हुन्न” भन्ने मत हाल्न सक्ने तर शारिरीक रूपले उपस्थित भई मतदान हुँदा “मत दिन्न” भन्ने अवस्था संविधानको धारा ३८ (२) र धारा ५५ लगायत संविधानको कुनै पनि धाराले परिकल्पना नगरेकोले संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १६३ को आधारमा धारा ३८ (२) अनुसार प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रियामा संविधान सभा नियमावली, २०६५ पनि लागू हुने तर संविधानको धारा ३८ (२) र धारा ५५ को प्रस्तावमा मतदान हुँदा “मत दिन्न” भन्ने व्यवस्था नै नभएको हुँदा संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम ४१ र ४२ को विभिन्न उपनियमहरूमा रहेका तटस्थ रहन चाहने सदस्यहरूले “मत दिन्न” भन्ने शब्द संविधानको धारा ३८ (२) र धारा ५५ समेतको विपरीत देखिएकोले अमान्य र बदर घोषित गरेको” भन्ने व्यहोराको आदेश भए बमोजिम व्यवस्थापिका-संसद नवौ अधिवेशनको सम्बत् २०६७ साल पुस २५ गतेको बैठकमा सम्माननीय सभामुखबाट प्रधानमन्त्री पदको निर्वाचनमा अनुपस्थितिको सूचना दिएर सभा वा सभामुखको स्वीकृति भएको अवस्थामा बाहेक अन्य अवस्थामा कुनै पनि माननीय सदस्य अनुपस्थित रहन वा मतदानमा “मत दिन्न” भनी तटस्थ रहन नपाउने निर्देश भएको थियो ।

५१. गणपूरक संख्या यकिन

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ५३ बमोजिम कुनैपनि प्रश्न वा प्रस्ताव व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा निर्णयार्थ पेश गर्दा व्यवस्थापिका-संसदको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको कम्तीमा एक चौथाई सदस्य उपस्थित हुनुपर्नेमा बैठकमा सो संख्या नपुगेकोले गणपूरक संख्या यकिन गर्नुपर्ने भनी माननीय सदस्यले प्रश्न उठाउने गरेको पाइन्छ । व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा एक चौथाई सदस्यको उपस्थिति विना कुनैपनि प्रस्ताव अगाडि बढाउन नहुने भएकोले सभामुखबाट तत्काल गणपूरक संख्या यकिन गर्ने कार्यहरू भएका छन् । यस अवधिमा विभिन्न अधिवेशनका बैठकमा माननीय सदस्यहरूले १४ पटक गणपूरक संख्या सम्बन्धी प्रश्न उठाउनु भएको थियो । जसमध्ये ३ पटक गणपूरक संख्या पुगी बैठक सुचारू भएको र ११ पटक गणपूरक संख्याको अभावले बैठक स्थगित भएको थियो । गणपूरक संख्या सम्बन्धी विवरण अनुसूची - ८ मा उल्लेख गरिएको छ ।

५२. बैठकमा नियमापत्ति

संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम ३९ बमोजिम यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न अधिवेशनहरूमा माननीय सदस्यहरूबाट गरिएका नियमापत्तिको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	मिति	नियमापत्ति गर्ने माननीय सदस्य	नियमापत्तिको विषय	अधिवेशन
१.	२०६६/०३/२८	मा० श्री जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता	व्यवस्थापिका-संसदको कार्यव्यवस्था परामर्श समितिले आफ्नो दललाई प्रतिपक्षमा बस्न स्थान दिंदादिदै केही माननीय सदस्यहरू सत्तापक्षको सीटमा बसीरहनु भएकोमा आपत्ति	छैटौँ
२.	२०६६/०८/०८	मा० श्री कालीबहादुर मल्ल	माननीय रामशरण महतले बजेटमाथि छलफल केन्द्रीत गर्नुपर्नेमा राजनैतिक वक्तव्यबाजी र प्रत्युत्तर दिएकोमा आपत्ति	"
३.	२०६६/०९/२०	मा० श्री कल्पना धमला	संयुक्त राष्ट्र संघले समेत मान्यता दिइसकेको जनमुक्ति सेनाका विषयमा आपत्तिजनक टिप्पणी गर्न नहुने भन्दै आपत्ति	"
४.	२०६६/१०/१४	मा० श्री प्रमोदप्रसाद गुप्ता	माननीय प्रकाशचन्द्र लोहनीको भनाईप्रति आपत्ति	"
५.	२०६६/१०/१७	मा० श्री रामचन्द्र भ्ना	आफू प्रत्यक्षदर्शी भएकाको घटनाका सम्बन्धमा माननीय निरकुमारी कुँवरले सदनलाई भुठो घटनाको सम्बन्धमा जानकारी दिएकोमा आपत्ति	"
६.	२०६६/१०/२०	मा० श्री जयराम यादव	व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा माननीय मन्त्रीको उपस्थिति नभएकोले सदनको कारवाही अगाडि बढ्न सक्दैन भनी आपत्ति	"
७.	२०६८/०३/३१	मा० श्री रामशरण महत	नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम अर्थमन्त्रीले राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान सदन समक्ष पेश गर्नु पर्नेमा मा० अर्थमन्त्रीबाट बजेट वाचनको प्रक्रिया पूरा नहुँदै सार्वजनिक संचारका माध्यमहरू मार्फत बाहिर नै सार्वजनिक हुनुमा गम्भिर आपत्ति	दशौँ
८.	२०६८/०३/३१	मा० श्री रमेश लेखक	माननीय अर्थ मन्त्रीले प्रस्तुत गरिरहनु भएको बजेट अर्थ मन्त्रालयको वेबसाइटमा इन्टरनेट मार्फत् पूर्ण रूपमा डिस्प्ले भैसकेको र सरकारले यो नियतवश नै सार्वजनिक गरेको प्रमाणित भएकोले यो बैठक रोकेर इन्टरनेटमा हेरि यथार्थ पत्ता लगाईयोस् भनी आपत्ति	"

क्र.सं.	मिति	नियमापत्ति गर्ने माननीय सदस्य	नियमापत्तिको विषय	अधिवेशन
९.	२०६८/०३/३१	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	बजेट वक्तव्य आउनु भन्दा अगाडि नै बजेट सार्वजनिक भएको विषयले संसदको अपमान एवम् मानहानी भएको	दशौं
१०.	२०६८/०६/०१	मा० श्री सुनिल प्रजापति	सदनलाई हाँसो र ठट्टा गर्ने थलो बनाइएकोमा आपत्ति	"
११.	२०६८/१०/१२	मा० श्री एकराज भण्डारी	संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम ३३ बमोजिम सभाको बैठक चलेको अवस्थामा कुनैपनि मा० सदस्य उठ्न नमिल्ने भन्नुहुँदै आपत्ति	"

५३. सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य

संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १३७ बमोजिम सम्माननीय सभामुखको अनुमति लिई सम्बन्धित मन्त्रीले सदनमा सार्वजनिक महत्वको विषयमा वक्तव्य दिनसक्ने व्यवस्था रहेको थियो । जसअनुसार सम्माननीय प्रधानमन्त्री एवम् माननीय मन्त्रीहरूबाट सरकारको तर्फबाट अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन र मित्रराष्ट्रहरूको भ्रमणमा प्राप्त उपलब्धी, देशका विभिन्न स्थानमा बाढी, पहिरो, आगलागी जस्ता प्राकृतिक विपत्तीबाट भएको जनधनको क्षति, विभिन्न व्यक्तिहरूको हत्या, अपहरणका सम्बन्धमा भएका अनुसन्धान एवम् शान्ति सुरक्षाको स्थिति, मित्रराष्ट्रहरूसँग भएका द्विपक्षीय एवम् बहुपक्षीय सम्झौता लगायत अन्य समसामयिक विषयहरूमा व्यवस्थापिका-संसदको विभिन्न बैठकहरूमा जानकारी गराउनु भएको थियो । सम्माननीय प्रधानमन्त्री र माननीय मन्त्रीहरूले विभिन्न बैठकहरूमा दिनुभएका सार्वजनिक महत्वको वक्तव्यको विवरण अनुसूची - ९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

५४. सदस्यको स्थान रिक्तता र पूर्ति

संविधान सभा एवम् व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिभर दुई स्थानबाट निर्वाचित सदस्यहरूले एक निर्वाचन क्षेत्रबाट राजीनामा दिएपछि उक्त स्थानहरू रिक्त भएका थिए । त्यसैगरी यस अवधिमा मृत्यु भई, सम्बन्धित दलबाट निष्काशन गरी वा अन्य कारणबाट माननीय सदस्यहरूको संविधान सभा एवम् व्यवस्थापिका-संसद सदस्य पद रिक्त रहेको थियो । त्यस्ता रिक्त पदहरूमध्ये प्रत्यक्षतर्फ रिक्त भएको स्थानमा उपनिर्वाचन मार्फत् र समानुपातिकतर्फ रिक्त भएको अवस्थामा सम्बन्धित दलको सिफारिशमा निर्वाचन आयोगबाट पूर्ति भएको थियो । त्यसैगरी नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत भएका सदस्यको हकमा

मन्त्रपरिषद्बाट नै सदस्यको रूपमा मनोनयन भएको थियो । सदस्यको स्थान रिक्तता र पद पूर्ति सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं.	नाम थर र सम्बन्धित दल	रिक्त मिति	रिक्तताको कारण	कैफियत
१.	मा० श्री शेरबहादुर देउवा नेपाली काँग्रेस	२०६५।२।२४	निर्वाचित दुई मध्ये एक क्षेत्रबाट राजीनामा	२०६५।१।२२ गते सम्पन्न उपनिर्वाचन मार्फत एकीकृत ने.क.पा. (माओवादी) का हरिश ठकुल्ला (कमल क्षेत्री) निर्वाचित
२.	मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६५।२।२५	"	२०६५।१।२२ गते सम्पन्न उपनिर्वाचन मार्फत एकीकृत ने.क.पा. (माओवादी) का कृष्णबहादुर गुरुङ्ग निर्वाचित
३.	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६५।२।२५	"	२०६५।१।२२ गते सम्पन्न उपनिर्वाचन मार्फत एकीकृत ने.क.पा. (माओवादी) का सन्तोष कुमार बुढामगर निर्वाचित
४.	मा० श्री उपेन्द्र यादव म.ज.अ. फोरम, नेपाल	२०६५।२।२५	"	२०६५।१।२२ गते सम्पन्न उपनिर्वाचन मार्फत मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपालका जयराम यादव निर्वाचित
५.	मा० श्री विजयकुमार गच्छदार म.ज.अ. फोरम, नेपाल	२०६५।२।२५	"	२०६५।१।२२ गते सम्पन्न उपनिर्वाचन मार्फत नेपाली काँग्रेसका डा. शेखर कोइराला निर्वाचित
६.	मा० श्री रामवरण यादव नेपाली काँग्रेस	२०६५।४।८	राष्ट्रपतिमा निर्वाचित	२०६५।१।२२ गते उपनिर्वाचन मार्फत ने.क.पा. एमालेका रघुविर महासेठ निर्वाचित
७.	मा० श्री मोहन बैद्य ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६५।७।२६	राजीनामा	२०६५।८।१७ गते कुबेर बहादुर वली समानुपातिकमा निर्वाचित
८.	मा० श्री सुशिलचन्द्र अमात्य मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत	२०६५।९।२६	राजीनामा	२०६५।९।२६ मा माधवकुमार नेपाल मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत
९.	मा० श्री बोधनारायण सरदार नेपाली काँग्रेस	२०६५।११।३१	मृत्यू	२०६६।१।२३ मा बीरेन्द्र माभी समानुपातिकमा निर्वाचित
१०.	मा० श्री मातृकाप्रसाद यादव ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६६।९।२५	दलबाट निष्कासन	२०६७।४।२० मा रामकुमार पासवान समानुपातिकमा निर्वाचित

क्र.सं.	नाम थर र सम्बन्धित दल	रिक्त मिति	रिक्तताको कारण	कैफियत
११.	मा० श्री जगतप्रसाद यादव ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६६।१।२५	दलबाट निष्कासन	२०६७।४।२० मा फरमुद नदाफ समानुपातिकमा निर्वाचित
१२.	मा० श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला नेपाली काँग्रेस	२०६६।१।२५	मृत्यू	२०६७।१।३१ मा मनमोहन भट्टराई समानुपातिकमा निर्वाचित
१३.	मा० श्री दामोदर चौधरी ने.क.पा. (माले-समाजवादी)	२०६७।२।५	मृत्यू	२०६७।२।९ गते गणेशप्रसाद थारु समानुपातिकमा निर्वाचित
१४.	मा० श्री रामकुमारी देवी यादव ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६७।५।३	मृत्यू	रिक्त
१५.	मा० श्री रामकुमार शर्मा त.म.लो.पा.	२०६७।५।३	राजीनामा	रिक्त
१६.	मा० श्री डम्बरबहादुर खड्का ने.क.पा. (एमाले)	२०६७।९।२७	मृत्यू	रिक्त
१७.	मा० श्री गौरीशंकर खड्का ए.ने.क.पा. (माओवादी)	२०६७।१।१६	मृत्यू	रिक्त
१८.	मा० श्री श्यामसुन्दर गुप्ता मन्त्रिपरिषद्बाट मनोनीत	२०६८।१।४	स्थान रिक्तताको सूचना सुनाएको	२०६८।७।२५ मा सर्वोच्च अदालतको आदेश बमोजिम पुनर्स्थापित भएको सूचना सुनाइएको
१९.	मा० श्री केशव प्रसाद मैनाली चु. रा. ए.पा. नेपाल	२०६८।४।२४	दलबाट निष्कासन	२०६८।७।३० गते बद्री प्रसाद न्यौपाने समानुपातिकमा निर्वाचित
२०.	मा० श्री राजकुमार लिम्बु नाल्वो सं.लो.रा. मंच	२०६८।४।२४	दलबाट निष्कासन	उक्त दलबाट कुनैपनि सदस्यको नाम प्राप्त नभएको
२१.	मा० श्री जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता म.ज.अ.फोरम (गणतान्त्रिक)	२०६८।१।११	दलबाट निष्कासन	
२२.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी मन्त्रिपरिषद्बाट मनोनीत	२०६९।२।११	राजीनामा	

५५. सदस्य पक्राउ, निलम्बन एवम् निष्कासन

व्यवस्थापिका-संसदको यस अवधिभर विभिन्न कारणले पक्राउ, निलम्बन र निष्कासनमा पर्नु भएका माननीय सदस्यहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

क्र.सं	माननीय सदस्यको नाम	निलम्बन मिति	कारण
१.	बबन सिंह	२०६५/१०/५	पर्सा जिल्ला निवासी जटाशंकर साह कानुलाई गोली हानी घाइते भएको र उपचारको क्रममा मृत्यु भएको घटनाका सम्बन्धमा छानविन गर्न हिरासतमा राखिएको ।
२.	डोलबहादुर कार्की	२०६७/६/५	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट रिसवत लिई भ्रष्टाचार गरेको मुद्दा दायर भएकोले स्वतः निलम्बन हुने जानकारी गराइएको ।
३.	विश्वनाथ प्रसाद यादव	२०६८/१/२९	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट कुटनीतिक राहदानी सच्याई हेरफेर गरी भ्रष्टाचार गरेको मुद्दा दायर भएकोले स्वतः निलम्बन भएको जानकारी गराइएको ।
४.	गायत्री साह	२०६८/१/२९	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट कुटनीतिक राहदानी सच्याई हेरफेर गरी भ्रष्टाचार गरेको मुद्दा दायर भएकोले स्वतः निलम्बन भएको जानकारी गराइएको ।
५.	विश्वेन्द्र पासवान, रुकमिणी चौधरी, बुद्धरत्न मानन्धर र सदरुल मिया हक	२०६८/३/५	व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा भएको रुलिङका सम्बन्धमा जवाफ दिन स्थानीय विकास मन्त्री रोष्ट्रममा जाने क्रममा रोक्नुभएकोले नियमावली बमोजिम ७ दिनका लागि निलम्बन भएको जानकारी गराइएको ।
६.	कुन्तीकुमारी शाही, चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग (स्याङ्जा), बबिना मोक्तान लावती र रामनारायण सिंहलाइ	२०६८/५/८	व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा नारा लगाउनु भएपछि सभामुखबाट बैठक कक्षबाट बाहिर जान आदेश गर्नुहुँदा नमानेकोले नियमावली बमोजिम १ दिनको लागि बैठकबाट निष्कासन गरिएको ।
७.	शिवपुजन राय यादव	२०६८/८/१४	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट कुटनीतिक राहदानी सच्याई हेरफेर गरी अनधिकृत मानिस विदेश पठाई भ्रष्टाचार गरेको मुद्दा दायर भएकोले स्वतः निलम्बन भएको जानकारी गराइएको ।

क्र.सं	माननीय सदस्यको नाम	निलम्बन मिति	कारण
८.	संजय कुमार शाह	२०६८/९/७	व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित हुनासाथ अमर्यादित, अनुशासन भंग हुने र बैठकभित्र ध्वंसात्मक प्रवृत्ति देखाएकोले नियमावली बमोजिम १० दिनको लागि निलम्बन भएको जानकारी गराइएको ।
९.	नारदमुनी राना	२०६८/९/२६	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट कूटनीतिक राहदानी दुरुपयोग गरी भ्रष्टाचार गरेकोमा थुनामा राखिएकोले स्वतः निलम्बन भएको जानकारी गराइएको ।

५६. संविधान सभाको बैठक बस्ने जानकारी

संविधान निर्माण गर्ने मुख्य जिम्मेवारीमा रहेको तत्कालिन संविधान सभाको बैठक संविधान निर्माण सम्बन्धी विषयमा छलफल गर्ने प्रयोजनको लागि मात्र बस्ने गरेकोले संविधान सभाको कतिपय बैठकको अन्त्यमा अर्को सूचना नभएसम्मको लागि बैठक स्थगित गर्ने गरिएको थियो । यसरी संविधान सभाको बैठकको मिति र समय निर्धारण नभएको अवस्थामा संविधान सभा बैठक बस्नुपर्ने भएमा सूचनापत्र-४ प्रकाशन गरी वा व्यवस्थापिका संसदको बैठक भएको समयमा सोही बैठकबाट संविधान सभाको बैठक बस्ने मिति र समयको जानकारी माननीय सदस्यहरूलाई दिइने गरिएको थियो । व्यवस्थापिका-संसदको चौथो देखि एघारौं अधिवेशन अर्थात् संविधान सभा २०६५-२०६९ अवधिभर सभाको विभिन्न बैठकबाट संविधान सभाको बैठक बस्ने मिति र समयको जानकारी गराइएको थियो जसको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :-

अधिवेशन	व्यवस्थापिका-संसद बैठक मिति	जानकारी गराइएको संविधान सभा बैठकको मिति र समय
चौथो	२०६५/०७/२६	बाह्रौं बैठक २०६५/०७/२६ गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित भएको आधा घण्टा पछि
पाँचौं	२०६६/०१/१४	सत्ताइसौं बैठक २०६६/०१/१६ गते दिनको २:३० बजे
"	२०६६/०२/०९	अठ्ठाइसौं बैठक २०६६/०२/११ गते दिनको ४:०० बजे
"	२०६६/०३/०५	चालिसौं बैठक २०६६/०३/०८ गते दिनको १:०० बजे

अधिवेशन	व्यवस्थापिका-संसद बैठक मिति	जानकारी गराइएको सविधान सभा बैठकको मिति र समय
छैटौँ	२०६६/०४/१६	बाउन्ती बैठक २०६६/०४/१९ गते दिनको १२:३० बजे
"	२०६६/०५/२१	अन्ठाउन्ती बैठक २०६६/०५/२४ गते दिनको २:०० बजे
"	२०६६/०७/२४	चौसठ्ठीऔँ बैठक २०६६/०७/२९ गते विहान ११:०० बजे
"	२०६६/०९/२२	सतहत्तरौँ बैठक २०६६/०९/२५ गते दिनको ४:०० बजे
सातौँ	२०६६/१२/२२	एकसय एकौँ बैठक २०६६/१२/२५ गते दिनको २:३० बजे
नवौँ	२०६७/०९/२५	एकसय तीन औँ बैठक २०६७/०९/२७ गते दिनको ३:०० बजे
"	२०६७/१०/१०	एकसय छ औँ बैठक २०६७/१०/१२ गते दिनको ३:३० बजे
"	२०६७/११/१६	एकसय सातौँ बैठक २०६७/११/१६ गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित भएको १५ मिनेटपछि
"	२०६७/१२/०३	एकसय आठौँ बैठक २०६७/१२/०३ गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित भएको १५ मिनेटपछि
"	२०६८/०१/०४	एकसय नवौँ बैठक २०६८/०१/०४ गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित भएको १५ मिनेटपछि
दशौँ	२०६८/०८/२०	एकसय एघारौँ बैठक २०६८/०८/२० गते दिनको २:०५ बजे
"	२०६८/०९/२२	एकसय बाह्रौँ बैठक २०६८/०९/२२ गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित भएको आधा घण्टापछि
"	२०६८/१०/१८	एकसय तेह्रौँ बैठक २०६८/१०/१९ गते दिनको ३:०० बजे

अधिवेशन	व्यवस्थापिका-संसद बैठक मिति	जानकारी गराइएको संविधान सभा बैठकको मिति र समय
दशौं	२०६८/११/०१	एकसय चौधौं बैठक २०६८/११/०१ गते व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित भएको १५ मिनेटपछि
एघारौं	२०६९/०२/०४	एकसय तेइसौं बैठक २०६९/०२/०५ गते अपरान्ह ५:०० बजे
"	२०६९/०२/०५	एकसय तेइसौं बैठक २०६९/०२/०६ गते अपरान्ह ५:०० बजे
"	२०६९/०२/०६	एकसय तेइसौं बैठक २०६९/०२/०७ गते अपरान्ह ५:०० बजे

५७. सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ

व्यवस्थापिका-संसदको बैठक चालू रहेको अवस्थामा माननीय सदस्यहरूबाट विभिन्न कारणले सभाको बैठक सञ्चालनमा अवरोध, नारा तथा घेराउको अवस्था सृजना गरिएको थियो । वि.सं. २०६५ देखि २०६९ सम्मका व्यवस्थापिका-संसदको अधिवेशनका बैठकहरूमा १६७ पटक विभिन्न राजनैतिक दल एवम् माननीय सदस्यहरूबाट अवरोध, नारा तथा घेराउ भएका थिए । विभिन्न व्यक्ति एवम् राजनैतिक दल सम्बद्ध व्यक्तिको हत्या, संसद परिसरभित्र हातहतियार लिई प्रवेश गरेको, विभिन्न दलहरूसँग विभिन्न समयमा सरकारले गरेको सम्झौताको पालना नभएको, प्रधान सेनापतिलाई सरकारबाट स्पष्टीकरण सोधिएको, सम्माननीय राष्ट्रपतिबाट संविधान विपरीत कार्य भएको, नागरिक सर्वोच्चता स्थापित गर्न ल्याइएको संकल्प प्रस्ताव सदनमा छलफल नगराइएको, संविधान निर्माण निर्धारित समयमा नभएको, क्यानटोनमेन्टका हतियार सरकारलाई बुझाउनु पर्ने र शान्ति प्रक्रिया टुङ्गोमा पुऱ्याउनु पर्ने, हत्या आरोपित मन्त्रीको राजीनामा आउनुपर्ने जस्ता विषयहरूका सम्बन्धमा प्रश्न उठाई बैठकमा अवरोध, नाराबाजी एवम् घेराउ भएका थिए । यस अवधिमा व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा भएका अवरोध, नाराबाजी तथा घेराउको विवरण अनुसूची - १० मा उल्लेख गरिएको छ ।

अनुसूची-१
माननीय सदस्यहरूको दलगत नामावली

एकीकृत ने.क.पा. माओवादी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अकलवहादुर थिङ	काभ्रेपलान्चोक	२	
२.	मा० श्री अग्निप्रसाद सापकोटा	सिन्धुपाल्चोक	२	
३.	मा० श्री अमरवहादुर गुरुङ्ग तमु	गोरखा	३	
४.	मा० श्री अमिक शेरचन	चितवन	५	
५.	मा० श्री अमिलाल भागड	मोरङ		मधेशी
६.	मा० श्री अमृता थापा मगर	स्याङ्जा		जनजाति
७.	मा० श्री अशोककुमार रोकायाक्षेत्री	बाँके		अन्य
८.	मा० श्री आडदावा शेर्पा	काठमाण्डौं		जनजाति
९.	मा० श्री इन्द्रजित राई	भोजपुर		जनजाति
१०.	मा० श्री इन्द्रजीत थारु	दाङ	१	
११.	मा० श्री इन्द्रमती यादव	कपिलवस्तु		मधेशी
१२.	मा० श्री इन्द्रावती अधिकारी (दनुवार)	सिन्धुली		मधेशी/जनजाति
१३.	मा० श्री इसलाममिया धोवी	पर्सा		मधेशी
१४.	मा० श्री ईश्वरीप्रसाद दाहाल	काठमाण्डौं		अन्य
१५.	मा० श्री उमा कार्की विष्ट	संखुवासभा		अन्य
१६.	मा० श्री उमाकान्त शर्मा	सल्यान	२	
१७.	मा० श्री उमा गोठे (कपाली)	भक्तपुर		जनजाति
१८.	मा० श्री उमा भुजेल	गोरखा		जनजाति
१९.	मा० श्री एकराज भण्डारी	सल्यान		अन्य
२०.	मा० श्री ओनसरी घर्ति मगर	रोल्पा		जनजाति
२१.	मा० श्री कर्णजीत बुढाथोकी	हुम्ला	१	
२२.	मा० श्री कमला रोक्का	रुकुम		जनजाति
२३.	मा० श्री कल्पनादेवी सुवेदी	सिन्धुली		अन्य
२४.	मा० श्री कल्पना धमला	धादिङ्ग	२	
२५.	मा० श्री कालीबहादुर मल्ल	जाजरकोट	१	
२६.	मा० श्री किरणकुमार राई	सुनसरी	१	
२७.	मा० श्री कुवेर बहादुर वली ^{११}	दाङ		

^{११} २०६५ मंसिर १७ गते निर्वाचन आयोगको निर्णयबाट श्री मोहन वैद्यको स्थानमा ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
२८.	मा० श्री कुमारी मुक्तान	मकवानपुर	४	
२९.	मा० श्री केशवप्रसाद नेपाल	सिन्धुपाल्चोक		अन्य
३०.	मा० श्री केशव राई	ओखलढुंगा	१	
३१.	मा० श्री कृष्णकुमार चौधरी	कैलाली	४	
३२.	मा० श्री कृष्ण बहादुर गुरुङ	कास्की	१	
३३.	मा० श्री कृष्णबहादुर महारा	दाङ	३	
३४.	मा० श्री खड्गबहादुर विश्वकर्मा	कालिकोट	१	
३५.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	कास्की		अन्य
३६.	मा० श्री खुमा सुवेदी	रोल्पा		अन्य
३७.	मा० श्री खुसिराम पाखीन	गोरखा		जनजाति
३८.	मा० श्री खेमबहादुर बम	डोटी	२	
३९.	मा० श्री गमबहादुर श्रीस मगर	म्याग्दी		जनजाति
४०.	मा० श्री गिरीराजमणी पोखेल	महोत्तरी	१	
४१.	मा० श्री गीता ठगुन्ना	दार्चुला		अन्य
४२.	मा० श्री गुणाखर बस्याल	पर्वत	२	
४३.	मा० श्री गोपाल किराँती	सोलुखुम्बु	१	
४४.	मा० श्री गोपीबहादुर सार्की (अछामी)	मोरङ	८	
४५.	मा० श्री गोमा पाठक	स्याङजा		अन्य
४६.	मा० श्री गोविन्द पौडेल	म्याग्दी	१	
४७.	मा० श्री गौरी शंकर खड्का ^{१२}	भापा	२	
४८.	मा० श्री गंगा पराजुली	ललितपुर		अन्य
४९.	मा० श्री घनश्याम यादव अहिर	रुपन्देही	१	
५०.	मा० श्री चन्दा देवी	पर्सा		मधेशी
५१.	मा० श्री चन्द्रप्रसाद गजुरेल	सिन्धुली	२	
५२.	मा० श्री चन्द्रबहादुर थापा	गुल्मी	३	
५३.	मा० श्री चिनक कुर्मी	नवलपरासी	४	
५४.	मा० श्री चित्रबहादुर श्रेष्ठ	चितवन	४	
५५.	मा० श्री चुनबहादुर थामी	दोलखा		जनजाति
५६.	मा० श्री छिमी लामा	हुम्ला		जनजाति / पिछडिएको क्षेत्र
५७.	मा० श्री ज्वालाकुमारी साह	बारा		मधेशी

^{१२} २०६७ फागुन ९ गते मृत्यु भएको ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
५८.	मा० श्री जगत प्रसाद यादव ^{१३}	सिरहा		मधेशी
५९.	मा० श्री जनार्दन शर्मा	रुकुम	२	
६०.	मा० श्री जयपुरी घर्ती	रोल्या	१	
६१.	मा० श्री जयराम दाहाल	वारा	६	
६२.	मा० श्री जुनकुमारी रोका (ओली)	रुकुम	१	
६३.	मा० श्री जुब्बा सोरेन	मोरङ		मधेशी
६४.	मा० श्री जोखवहादुर महारा	रोल्या		अन्य
६५.	मा० श्री भक्कप्रसाद सुवेदी	काठमाण्डौ	२	
६६.	मा० श्री टेकबहादुर बस्नेत	सल्यान	१	
६७.	मा० श्री टेकेन्द्रप्रसाद भट्ट	कञ्चनपुर	३	
६८.	मा० श्री टोपवहादुर रायमाभी	अर्घाखाँची	१	
६९.	मा० श्री डिल्लीमान तामाङ	रामेछाप	२	
७०.	मा० श्री ताराकुमारी घर्ती	रोल्या		जनजाति
७१.	मा० श्री तारानारायण श्रेष्ठ	रामेछाप	१	
७२.	मा० श्री तिलक परियार	बाँके	१	
७३.	मा० श्री तुलबहादुर माभी	सिन्धुली		मधेशी
७४.	मा० श्री तेजबहादुर मिजार	काभ्रेपलान्चोक	४	
७५.	मा० श्री दामाकुमारी शर्मा	दाङ	२	
७६.	मा० श्री दावा तामाङ	सिन्धुपाल्चोक	३	
७७.	मा० श्री दिनानाथ शर्मा	वाग्लुङ		अन्य
७८.	मा० श्री दिपकबहादुर के.सी.	प्यूठान	२	
७९.	मा० श्री दिलबहादुर घिसिङ	मकवानपुर	१	
८०.	मा० श्री दिलिप महर्जन	काठमाण्डौ		जनजाति
८१.	मा० श्री दुर्गाकुमारी वि.क.	कास्की	४	
८२.	मा० श्री दुर्गाजयन्ती राई	खोटाङ		जनजाति
८३.	मा० श्री दुर्गादेवी (पासवान)	धनुषा		मधेशी / दलित
८४.	मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ्ग	मनाङ	१	
८५.	मा० श्री देवी खड्का	दोलखा	१	
८६.	मा० श्री देवीलाल चौधरी	कञ्चनपुर	२	
८७.	मा० श्री देवेन्द्रप्रसाद पटेल	रौतहट	६	

^{१३} २०६६ पुस २५ गते स्थान रिक्तताको सूचना प्रकाशित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
८८.	मा० श्री धर्मप्रसाद घिमिरे	भापा	१	
८९.	मा० श्री धर्मराज वि.क.	वभाङ		दलित/पिछडिएको क्षेत्र
९०.	मा० श्री धर्मशिला चापागाई	भापा	४	
९१.	मा० श्री धिरेन्द्राकुमारी उपाध्याय	कालिकोट		अन्य/पिछडिएको क्षेत्र
९२.	मा० श्री ध्रुव आडदम्बे	पाँचथर		जनजाति
९३.	मा० श्री नगेन्द्रबहादुर धिमाल	मोरङ	९	
९४.	मा० श्री नन्दकुमार प्रसाई	मोरङ		अन्य
९५.	मा० श्री नरबहादुर विष्ट	सुर्खेत	३	
९६.	मा० श्री नरेन्द्रबहादुर कुँवर	वैतडी	१	
९७.	मा० श्री नरेश भण्डारी	जुम्ला	१	
९८.	मा० श्री नवराज धामी	मुगु	१	
९९.	मा० श्री नारायणप्रसाद अधिकारी	प्यूठान	१	
१००.	मा० श्री नारायणप्रसाद दाहाल	चितवन	३	
१०१.	मा० श्री नारायणप्रसाद पौडेल	दाङ		अन्य
१०२.	मा० श्री नीरकुमारी कुँवर	सिन्धुली	३	
१०३.	मा० श्री पट्टु थारु	बाँके		मधेशी/जनजाति
१०४.	मा० श्री पदमबहादुर राई	भोजपुर	१	
१०५.	मा० श्री पदमलाल विश्वकर्मा	इलाम		दलित
१०६.	मा० श्री पम्फा भुसाल	ललितपुर	३	
१०७.	मा० श्री परशुराम रम्तेल	गोरखा		दलित
१०८.	मा० श्री पार्वती थापा (श्रेष्ठ)	गोरखा	१	
१०९.	मा० श्री पार्वती रसाइली	रामेछाप		दलित
११०.	मा० श्री पुजा खनाल	सुनसरी		अन्य
१११.	मा० श्री पुरन राना थारु	कञ्चनपुर	१	
११२.	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	काठमाण्डौ	१०	
११३.	मा० श्री पुष्पविक्रम मल्ल	धादिङ्ग	१	
११४.	मा० श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	बाँके	४	
११५.	मा० श्री पूर्णप्रसाद राई	संखुवासभा	१	
११६.	मा० श्री पूर्णप्रसाद राजवंशी	भापा	३	
११७.	मा० श्री पूर्णबहादुर राना	बागलुङ		जनजाति
११८.	मा० श्री पोष्टबहादुर वोगटी	नुवाकोट	३	
११९.	मा० श्री प्रभु साह तेली	रौतहट	३	

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१२०.	मा० श्री प्रमिलादेवी यादव	धनुषा		मधेशी
१२१.	मा० श्री प्रल्हाद लामिछाने	मकवानपुर	३	
१२२.	मा० श्री प्रेमबहादुर तामाङ	रसुवा	१	
१२३.	मा० श्री प्रेमबहादुर पुलामी	मकवानपुर	२	
१२४.	मा० श्री फरमुद नदाफ ^{१४}	धनुषा		
१२५.	मा० श्री वर्षमान पुन मगर	ललितपुर	१	
१२६.	मा० श्री बाबुलाल पासवान	मोरङ		मधेशी / दलित
१२७.	मा० श्री बिनोद पहाडी	पाल्पा		दलित
१२८.	मा० श्री विमला के.सी.	रुकुम		अन्य
१२९.	मा० श्री विमला मिजार	उदयपुर		दलित
१३०.	मा० श्री विरबहादुर तामाङ्ग	धादिङ्ग		जनजाति
१३१.	मा० श्री विरेन्द्र जुहारचन	मुस्ताङ		जनजाति
१३२.	मा० श्री बुधनीदेवि महतो	महोत्तरी		मधेशी
१३३.	मा० श्री बुद्धिराम गुरुङ	लमजुङ	१	
१३४.	मा० श्री भगतबहादुर बहुवाल	कैलाली	२	
१३५.	मा० श्री भक्तबहादुर शाह	जाजरकोट	२	
१३६.	मा० श्री भरतकुमारी रेग्मी शर्मा	दैलेख		अन्य
१३७.	मा० श्री भरत प्रसाद शाह	महोत्तरी		मधेशी
१३८.	मा० श्री भिमप्रसाद गौतम	तनहुँ		अन्य
१३९.	मा० श्री भिष्म धिमाल	भापा		मधेशी / जनजाति
१४०.	मा० श्री मणि (खम्बु) किराती	उदयपुर	२	
१४१.	मा० श्री महालक्ष्मी श्रेष्ठ	काठमाण्डौ		जनजाति
१४२.	मा० श्री महेन्द्र पासवान	सिरहा	५	
१४३.	मा० श्री मातृका प्रसाद यादव ^{१५}	धनुषा		मधेशी
१४४.	मा० श्री माया चेपाङ	चितवन		जनजाति
१४५.	मा० श्री मायाप्रसाद शर्मा	जाजरकोट		अन्य
१४६.	मा० श्री मोहनबहादुर खत्री	उदयपुर	३	
१४७.	मा० श्री मोहन वैद्य ^{१६}	दाङ		अन्य
१४८.	मा० श्री मोहमद सफिक मिया	स्याङ्जा		अन्य

^{१४} २०६७ साउन २० गते निर्वाचन आयोगको निर्णयबाट श्री जगतप्रसाद यादवको स्थानमा ।

^{१५} २०६६ पुस २५ गते स्थान रिक्तताको सूचना प्रकाशित ।

^{१६} २०६५ कार्तिक २९ गते राजीनामा स्वीकृत ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१४९.	मा० श्री मंगल वि.क.	सुर्खेत		दलित
१५०.	मा० श्री यशोदा गुरुङ्ग (सुवेदी)	मनाङ		अन्य
१५१.	मा० श्री राजकाजी गुरुङ	कास्की	२	
१५२.	मा० श्री राजकाजी महर्जन	ललितपुर	२	
१५३.	मा० श्री राजकुमार श्रेष्ठ	सिन्धुपाल्चोक	१	
१५४.	मा० श्री रामकुमार पासवान ^{१७}	सिरहा		
१५५.	मा० श्री रामकुमार यादव	सिरहा		मधेशी
१५६.	मा० श्री रामकुमार राई	खोटाङ	१	
१५७.	मा० श्री रामकुमारी देवी यादव ^{१८}	धनुषा	६	
१५८.	मा० श्री रामचरण चौधरी (थारु)	बर्दिया	४	
१५९.	मा० श्री रामबहादुर थापा मगर	चितवन	२	
१६०.	मा० श्री रामबहादुर थापा मगर	उदयपुर		जनजाति
१६१.	मा० श्री रामबहादुर बोहोरा	डोल्पा	१	
१६२.	मा० श्री रुपा वि.क.	पाल्पा		दलित
१६३.	मा० श्री रुपा सो.सी. चौधरी	कैलाली	१	
१६४.	मा० श्री रेणु दाहाल	चितवन		अन्य
१६५.	मा० श्री रेणुका चौलागाईं	काभ्रेपलाञ्चोक		अन्य
१६६.	मा० श्री रेनु चन्द्र (भट्ट)	वैतडी	२	
१६७.	मा० श्री ललिताकुमारी साह	सप्तरी		मधेशी
१६८.	मा० श्री लक्ष्मण दत्त जोशी	दार्चुला	१	
१६९.	मा० श्री लक्ष्मी गुरुङ्ग	रामेछाप		जनजाति
१७०.	मा० श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	सप्तरी		मधेशी / जनजाति
१७१.	मा० श्री लालबहादुर सुस्लिङ्ग मगर	मोरङ	२	
१७२.	मा० श्री लिलाकुमारी बगाले (सोमई)	पाल्पा	२	
१७३.	मा० श्री लिलाकुमारी भण्डारी	कैलाली	६	
१७४.	मा० श्री लिलादेवी मेहता	सुनसरी		मधेशी / जनजाति
१७५.	मा० श्री लेखराज भट्ट	कैलाली	५	
१७६.	मा० श्री लोकेन्द्र विष्ट मगर	रुकुम		जनजाति
१७७.	मा० श्री वालकृष्ण हुंगेल	ओखलढुंगा	२	

^{१७} २०६७ साउन २० गते निर्वाचन आयोगको निर्णयबाट श्री मातृकाप्रसाद यादवको स्थानमा ।

^{१८} २०६७ साउन २९ गते मृत्यु भएको ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१७८.	मा० श्री वावुराम भट्टराई	गोरखा	२	
१७९.	मा० श्री विमला सुवेदी	नुवाकोट	१	
१८०.	मा० श्री विश्वदिप लिडडेन लिम्बु	भापा	७	
१८१.	मा० श्री विश्वभक्त दुलाल	काठमाण्डौ		दलित
१८२.	मा० श्री विष्णुकुमारी राई	इलाम		जनजाति
१८३.	मा० श्री विष्णुप्रसाद चौधरी थारु	बर्दिया	२	
१८४.	मा० श्री वीरमान चौधरी	कैलाली	३	
१८५.	मा० श्री शरदसिंह भण्डारी	अछाम	२	
१८६.	मा० श्री शान्ता न्यौपाने	चितवन		अन्य
१८७.	मा० श्री शान्तीदेवी राजवंशी	मोरङ		मधेशी
१८८.	मा० श्री शारदा घिमिरे	रुपन्देही		अन्य
१८९.	मा० श्री शालिकराम जम्कटेल	धादिङ्ग	३	
१९०.	मा० श्री शिवचन्द्र प्रसाद कुशवाहा	वारा	२	
१९१.	मा० श्री शिवराज गौतम	दाङ	४	
१९२.	मा० श्री शिवराम यादव	सप्तरी		मधेशी
१९३.	मा० श्री शुषमा शर्मा घिमिरे	दाङ	५	
१९४.	मा० श्री शुसिला कन्दडवा	तेह्रथुम		जनजाति
१९५.	मा० श्री शंकरबहादुर खड्का	बझाङ	२	
१९६.	मा० श्री सत्य पहाडी	डोल्पा		अन्य / पिछडिएको क्षेत्र
१९७.	मा० श्री सत्यलाल मुल	भक्तपुर		जनजाति
१९८.	मा० श्री सन्चपाल मादेन	ताप्लेजुङ्ग		जनजाति
१९९.	मा० श्री सन्तकुमार थारु	बर्दिया	३	
२००.	मा० श्री सन्तमाया तामाङ	काभ्रेपलाञ्चोक		जनजाति
२०१.	मा० श्री सन्तोष कुमार बुढामगर	रोल्पा	२	
२०२.	मा० श्री सन्तोष थारु	सुनसरी		मधेशी / जनजाति
२०३.	मा० श्री सन्तोषी वि.क.	रोल्पा		दलित
२०४.	मा० श्री सरला रेग्मी	बर्दिया	१	
२०५.	मा० श्री समिता कार्की	खोटाङ्ग	२	
२०६.	मा० श्री सावित्रा गुरुङ्ग दुरा	तनहुँ		जनजाति
२०७.	मा० श्री सावित्रीकुमार काफ्ले	मोरङ	३	
२०८.	मा० श्री सिद्धार्थ कुमार सोमानी	भापा		मधेशी
२०९.	मा० श्री सीतादेवी बौडेल	नवलपरासी	३	

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
२१०.	मा० श्री सीता पोखरेल	तनहुँ		अन्य
२११.	मा० श्री सुकदैया चौधरी (थारु)	कैलाली		मधेशी/जनजाति
२१२.	मा० श्री सुदन राई	भोजपुर	२	
२१३.	मा० श्री सुदर्शन बराल	गुल्मी	१	
२१४.	मा० श्री सुन्दरा थारु	बर्दिया		मधेशी/जनजाति
२१५.	मा० श्री सुनीता कुमारी महतो	सिरहा		मधेशी
२१६.	मा० श्री सुरेशकुमार आलेमगर	तनहुँ	१	
२१७.	मा० श्री सूर्यबहादुर सेन	गुल्मी		अन्य
२१८.	मा० श्री सूर्यमान दोड तामाङ्ग	काभ्रेपलान्चोक	१	
२१९.	मा० श्री संघप्रसाद थारु	कपिलवस्तु		मधेशी/जनजाति
२२०.	मा० श्री हरिराम सिपाइली	कैलाली		दलित
२२१.	मा० श्री हरिराज लिम्बु	धनकुटा	२	
२२२.	मा० श्री हरिश ठकुल्ला (कमल क्षेत्री) ^{१९}	कञ्चनपुर	४	
२२३.	मा० श्री हलिना खातुन सोखिन	सर्लाही		मधेशी
२२४.	मा० श्री हितमान शाक्य	काठमाण्डौ	६	
२२५.	मा० श्री हिमकुमारी सुनार	लमजुङ		दलित
२२६.	मा० श्री हिसिला यमी (भट्टराई)	काठमाण्डौ	७	
२२७.	मा० श्री हेमबहादुर श्रेष्ठ	दोलखा	२	
२२८.	मा० श्री हेमराज भण्डारी	धनकुटा	१	
२२९.	मा० श्री श्रामणेर आनन्द	काठमाण्डौ		जनजाति
२३०.	मा० श्री श्रीराम ढकाल	तनहुँ		अन्य
२३१.	मा० श्री ज्ञानेन्द्र कुमाल	गोरखा		मधेशी

नेपाली काँग्रेस

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अजयकुमार चौरसिया	पर्सा	३	
२.	मा० श्री अजयकुमार द्विवेदी	पर्सा	२	
३.	मा० श्री अर्जुनप्रसाद जोशी	पर्वत	१	
४.	मा० श्री अम्बिका बस्नेत	काठमाण्डौ		अन्य
५.	मा० श्री अमृतलाल राजवंशी	भापा		मधेशी/जनजाति

^{१९} २०६५ माघ २८ गते उपनिर्वाचन मार्फत निर्वाचित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
६.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	मोरङ	१	
७.	मा० श्री आरजु राणा देउवा	डडेल्धुरा		अन्य
८.	मा० श्री इन्द्रबहादुर गुरुङ	स्याङजा		जनजाति
९.	मा० श्री इश्वरी न्यौपाने	कैलाली		अन्य
१०.	मा० श्री उमाकान्त चौधरी	वारा	५	
११.	मा० श्री उमा रेग्मी	चितवन		अन्य
१२.	मा० श्री उर्मिला थापा	तनहुँ		जनजाति
१३.	मा० श्री उषा गुरुङ्ग	भापा		जनजाति
१४.	मा० श्री ओमप्रकाश शर्मा	पर्सा		मधेशी
१५.	मा० श्री कमला थापा	काभ्रेपलाञ्चोक		अन्य
१६.	मा० श्री कल्पना सोव	डोटी		दलित
१७.	मा० श्री कल्याणी रिजाल	काठमाण्डौ		अन्य
१८.	मा० श्री कविता कुमारी सरदार	मोरङ		मधेशी/दलित
१९.	मा० श्री किरण यादव	महोत्तरी		मधेशी
२०.	मा० श्री कुमार राई	भोजपुर		जनजाति
२१.	मा० श्री कुलबहादुर गुरुङ	इलाम	३	
२२.	मा० श्री केशवकुमार बुढाथोकी	भापा	५	
२३.	मा० श्री कृष्णकुमारी परियार	कास्की		दलित
२४.	मा० श्री कृष्णप्रसाद यादव	रौतहट	४	
२५.	मा० श्री कृष्णा अमात्य	काठमाण्डौ		जनजाति
२६.	मा० श्री कृष्णा ठाकुर	धनुषा		मधेशी
२७.	मा० श्री खड्गबहादुर बस्याल (सार्की)	सुर्खेत		दलित
२८.	मा० श्री गगन थापा	काठमाण्डौ		अन्य
२९.	मा० श्री गणेशबहादुर खड्का	दैलेख	१	
३०.	मा० श्री गिरिजाप्रसाद कोइराला ^{२०}	मोरङ		अन्य
३१.	मा० श्री गोकर्ण राई	सोलुखुम्बु		जनजाति
३२.	मा० श्री गोपालमान श्रेष्ठ	स्याङजा	२	
३३.	मा० श्री चक्रबहादुर ठकुरी	काठमाण्डौ	३	
३४.	मा० श्री चन्द्रीराम टमटा	बैतडी		दलित
३५.	मा० श्री जगदिश्वर नरसिंह के.सी.	नुवाकोट		अन्य

^{२०} २०६६ चैत्र ७ गते मृत्यु भएको ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
३६.	मा० श्री जिपछिरिङ लामा शेर्पा	दोलखा		जनजाति
३७.	मा० श्री जिवनप्रेम श्रेष्ठ	गोरखा		जनजाति
३८.	मा० श्री टिकाराम सुब्बा लेप्चा	इलाम		जनजाति
३९.	मा० श्री तिर्थराम डंगोल	काठमाण्डौ		जनजाति
४०.	मा० श्री तुलसी सुब्बा	तेह्रथुम	१	
४१.	मा० श्री दिवाकर गोल्छा	काठमाण्डौ		मधेशी
४२.	मा० श्री दीपकुमार उपाध्याय (लामिछाने)	कपिलवस्तु	१	
४३.	मा० श्री दुधकुमारी हमाल	डोल्पा		अन्य / पिछडिएको क्षेत्र
४४.	मा० श्री देवराज जोशी	बाजुरा	१	
४५.	मा० श्री धनराज गुरुङ	स्याङजा		जनजाति
४६.	मा० श्री ध्यानगोविन्द रञ्जित	काठमाण्डौ	९	
४७.	मा० श्री नरबहादुर पुन	वाग्लुङ	३	
४८.	मा० श्री नरहरि आचार्य	काठमाण्डौ	५	
४९.	मा० श्री नविन्द्रराज जोशी	काठमाण्डौ	८	
५०.	मा० श्री नारायण खड्का	उदयपुर	१	
५१.	मा० श्री निर्मला प्रसाई	इलाम		अन्य
५२.	मा० श्री पासाङ शेर्पा (संखुवासभा)	संखुवासभा		जनजाति
५३.	मा० श्री पुरुषोत्तम बस्नेत	सोलुखुम्बु		अन्य
५४.	मा० श्री पुष्पा भुसाल	अर्घाखाँची	२	
५५.	मा० श्री पूर्णकुमार शेर्मा	पाँचथर	१	
५६.	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	सुर्खेत		अन्य
५७.	मा० श्री प्रकाशमान सिंह	काठमाण्डौ	१	
५८.	मा० श्री प्रकाशशरण महत	नुवाकोट		अन्य
५९.	मा० श्री प्रदीप गिरी	सिरहा		अन्य
६०.	मा० श्री प्रमिला राई	उदयपुर		जनजाति
६१.	मा० श्री बलदेव शर्मा मजगैयां	दाङ		अन्य
६२.	मा० श्री वादशाह कुर्मी	बाँके		मधेशी
६३.	मा० श्री बालकृष्ण खाण	रुपन्देही	३	
६४.	मा० श्री विना पौडेल	संखुवासभा		अन्य
६५.	मा० श्री बीरेन्द्र माझी ^{२१}	मोरङ		

^{२१} २०६६ वैशाख २३ गते निर्वाचन आयोगको निर्णयबाट श्री बोधनारायण सरदारको स्थानमा ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
६६.	मा० श्री बोधनारायण सरदार ^{२२}	सुनसरी		मधेशी/जनजाति
६७.	मा० श्री भोटनीदेवी खवास	मोरङ		मधेशी/जनजाति
६८.	मा० श्री मनमोहन भट्टराई ^{२३}	भक्तपुर		अन्य
६९.	मा० श्री महा नेपाली	बाजुरा		दलित/पिछडिएको क्षेत्र
७०.	मा० श्री महालक्ष्मी अर्याल उपाध्याय	मकवानपुर		अन्य
७१.	मा० श्री महेन्द्रध्वज जि.सी.	नवलपरासी	२	
७२.	मा० श्री महेन्द्र यादव	धनुषा		मधेशी
७३.	मा० श्री मानबहादुर महतो	कैलाली		मधेशी/जनजाति
७४.	मा० श्री मिना पाण्डे	सर्लाही		अन्य
७५.	मा० श्री मिनाक्षी भ्वा	धनुषा		मधेशी
७६.	मा० श्री मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	मोरङ		अन्य
७७.	मा० श्री मुन्नीकुमारी गुप्ता	सप्तरी		मधेशी
७८.	मा० श्री मो. अफताब आलम	रौतहट	२	
७९.	मा० श्री मोहनप्रसाद पाण्डेय	स्याङ्जा	३	
८०.	मा० श्री मोहमद्द सिद्दिकी	बाँके		मधेशी
८१.	मा० श्री रत्न शेरचन	बाग्लुङ		जनजाति
८२.	मा० श्री रमा गुरागाईँ	काठमाण्डौँ		अन्य
८३.	मा० श्री रमेश रिजाल	पर्सा	५	
८४.	मा० श्री रमेश लेखक	कञ्चनपुर		अन्य
८५.	मा० श्री रामकृष्ण चित्रकार	ललितपुर		जनजाति
८६.	मा० श्री रामकृष्ण यादव	धनुषा	२	
८७.	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	तनहुँ	२	
८८.	मा० श्री रामवती चौधरी	सुनसरी		मधेशी/जनजाति
८९.	मा० श्री रामवरण यादव ^{२४}	धनुषा	५	
९०.	मा० श्री रामशरण महत	नुवाकोट	२	
९१.	मा० श्री रामसरोज यादव	धनुषा		मधेशी
९२.	मा० श्री रामेश्वरप्रसाद रौनियार	पर्सा		मधेशी
९३.	मा० श्री ललिता किडरीड मगर	काभ्रेपलाञ्चोक		जनजाति
९४.	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	रामेछाप		अन्य

^{२२} २०६५ फागुन ३० गते मृत्यु भएको ।

^{२३} २०६७ वैशाख ३१ गते निर्वाचन आयोगको निर्णयबाट श्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाको स्थानमा ।

^{२४} २०६५ साउन ६ गते नेपालको राष्ट्रपतिमा निर्वाचित हुनुभएको ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
९५.	मा० श्री लक्ष्मी परियार	उदयपुर		दलित
९६.	मा० श्री लिला सुब्बा	धनकुटा		जनजाति
९७.	मा० श्री विमला नेपाली	दाङ		दलित
९८.	मा० श्री विमलेन्द्र निधि	धनुषा	३	
९९.	मा० श्री शम्भु हजरा दुसाध	पर्सा		मधेशी / दलित
१००.	मा० श्री शशांक कोइराला	नवलपरासी	१	
१०१.	मा० श्री शिवचन्द्र मिश्र	सप्तरी		मधेशी
१०२.	मा० डा० शेखर कोइराला	मोरङ	७	
१०३.	मा० श्री शेरबहादुर देउवा	डडेल्धुरा	१	
१०४.	मा० श्री शोभाकर पराजुली	बारा		अन्य
१०५.	मा० श्री सरस्वती चौधरी	धनुषा		मधेशी / जनजाति
१०६.	मा० श्री सावित्री सिंह	रुपन्देही		मधेशी
१०७.	मा० श्री सिता गुरुङ	तेह्रथुम		जनजाति
१०८.	मा० श्री सुनदेवी जोशी	चितवन		जनजाति
१०९.	मा० श्री सुप्रभा घिमिरे	काठमाण्डौ	४	
११०.	मा० श्री सूर्यमान गुरुङ	ताप्लेजङ्ग	१	
१११.	मा० श्री हर्षजित लामा	काभ्रेपलान्चोक		जनजाति
११२.	मा० श्री हीरा गुरुङ	खोटाङ्ग		जनजाति

ने.क.पा. (एमाले)

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अग्नीप्रसाद खरेल	भापा		अन्य
२.	मा० श्री अबुल कलाम आजाद	रौतहट		मधेशी
३.	मा० श्री उर्मिला देवी साह	धनुषा		मधेशी
४.	मा० श्री उषाकला राई	खोटाङ्ग		जनजाति
५.	मा० श्री कमला शर्मा	सुर्खेत	१	
६.	मा० श्री किरणकुमारी (राय)	सर्लाही		मधेशी
७.	मा० श्री किरण गुरुङ	तनहुँ	३	
८.	मा० श्री कुलप्रसाद नेपाल	पाल्पा	३	
९.	मा० श्री कृष्णप्रसाद सापकोटा	काभ्रेपलान्चोक	३	
१०.	मा० श्री गोपाल ठाकुर	बारा		मधेशी
११.	मा० श्री गोपालसिंह बोहरा	दार्चुला		जनजाति

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१२.	मा० श्री गोविन्द नेपाली	नुवाकोट		दलित
१३.	मा० श्री गोविन्दराम प्रजा	मकवानपुर		जनजाति
१४.	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग (मुस्ताङ)	मुस्ताङ	१	
१५.	मा० श्री चिरञ्जीवि राम थारु	बर्दिया		मधेशी / जनजाति
१६.	मा० श्री छविलाल विश्वकर्मा	रुपन्देही		दलित
१७.	मा० श्री जया घिमिरे	धनुषा		अन्य
१८.	मा० श्री जुलीकुमारी महतो	सिरहा		मधेशी
१९.	मा० श्री जोगीलाल यादव	मोरङ		मधेशी
२०.	मा० श्री भलनाथ खनाल	इलाम	१	
२१.	मा० श्री टसी स्हाङमो गुरुङ्गसेनी	मुस्ताङ		जनजाति
२२.	मा० श्री डम्बरबहादुर खड्का ^{२५}	संखुवासभा	२	
२३.	मा० श्री डम्बरध्वज तुम्वाहाम्फे	ताप्लेजङ्ग	२	
२४.	मा० श्री डम्बर सिं सम्वाहाम्फे	पाँचथर	२	
२५.	मा० श्री डोलबहादुर कार्की ^{२६}	स्याङजा		अन्य
२६.	मा० श्री डोल्मा तामाङ	सिन्धुपाल्चोक		जनजाति
२७.	मा० श्री थममाया थापामगर	म्याग्दी		जनजाति
२८.	मा० श्री दलबहादुर राना	पाल्पा	१	
२९.	मा० श्री दलबहादुर सुनार	बाँके		दलित
३०.	मा० श्री दिपक कार्की	भापा	६	
३१.	मा० श्री दुर्गा परियार	उदयपुर		दलित
३२.	मा० श्री दुर्गा लिखा	धनकुटा		जनजाति
३३.	मा० श्री देवलाल थापा	जुम्ला		अन्य / पिछडिएको क्षेत्र
३४.	मा० श्री धर्मराज निरौला	सुनसरी	२	
३५.	मा० श्री धिरेन्द्रबहादुर श्रेष्ठ	सल्यान		जनजाति
३६.	मा० श्री नजिर मिया	अर्घाखाँची		मधेशी
३७.	मा० श्री नारदमुनी राना ^{२७}	कैलाली		मधेशी / जनजाति
३८.	मा० श्री नारायणी देवी घिमिरे अर्याल	पाल्पा		अन्य
३९.	मा० श्री नेत्रप्रसाद पन्थी	रुपन्देही		अन्य
४०.	मा० श्री पद्मा कुमारी अर्याल	स्याङजा		अन्य

^{२५} २०६७ पुस १० गते मृत्यु भई स्थान रिक्त रहेको ।

^{२६} २०६७ साल असोज ५ गते निलम्बनमा रहनु भएको सूचनापत्र-४ प्रकाशित ।

^{२७} २०६८ साल पुस २६ गते निलम्बनमा रहनु भएको सूचनापत्र-४ प्रकाशित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
४१.	मा० श्री पुरनसिंह दयाल	वैतडी		दलित
४२.	मा० श्री पृथ्वी सुब्बा गुरुङ्ग	लमजुङ	२	
४३.	मा० श्री प्रकाश पाख्रिन	सर्लाही	१	
४४.	मा० श्री प्रदीपकुमार ज्ञवाली	गुल्मी	२	
४५.	मा० श्री प्रदुमनप्रसाद चौहान	पर्सा	४	
४६.	मा० श्री बिन्दा पाण्डे	नुवाकोट		अन्य
४७.	मा० श्री बिना ज्ञवाली	बर्दिया		अन्य
४८.	मा० श्री विनोदकुमार चौधरी	काठमाण्डौ		मधेशी
४९.	मा० श्री विष्णुप्रसाद रिमाल	नुवाकोट		अन्य
५०.	मा० श्री विष्णुमाया विश्वकर्मा	तनहुँ		दलित
५१.	मा० श्री भानुभक्त जोशी	बझाङ	१	
५२.	मा० श्री भिमप्रसाद आचार्य	सुनसरी	६	
५३.	मा० श्री भीमबहादुर रावल	अछाम		अन्य
५४.	मा० श्री भैरे कामी	अछाम		दलित
५५.	मा० श्री मानसिङ्ग राजवंशी	भापा		मधेशी/जनजाति
५६.	मा० श्री मुहमद रिजवान	सर्लाही	२	
५७.	मा० श्री मंगलसिद्धि मानन्धर	काठमाण्डौ		जनजाति
५८.	मा० श्री यशोदादेवी अधिकारी	मोरङ		अन्य
५९.	मा० श्री यामलाल कंडेल	सुर्खेत	२	
६०.	मा० श्री युवराज कार्की	भापा		अन्य
६१.	मा० श्री रघुविर महासेठ	धनुषा	५	
६२.	मा० श्री रणध्वज लिम्बु	तेह्रथुम		जनजाति
६३.	मा० श्री रत्न गुरुङ्ग	काठमाण्डौ		जनजाति
६४.	मा० श्री रविन्द्र प्रसाद अधिकारी	कास्की	३	
६५.	मा० श्री राजकुमार राई	धनकुटा		जनजाति
६६.	मा० श्री राजबहादुर बुढा क्षेत्री	दैलेख	२	
६७.	मा० श्री राधा ज्ञवाली	रुपन्देही		अन्य
६८.	मा० श्री रामचन्द्र भा	धनुषा	१	
६९.	मा० श्री रामचन्द्र प्यासी कुसवाह	बारा		मधेशी
७०.	मा० श्री रामजीप्रसाद शर्मा	वाग्लुङ	१	
७१.	मा० श्री रामनाथ ढकाल	रुपन्देही	५	
७२.	मा० श्री रामप्रित पासवान	सप्तरी		मधेशी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
७३.	मा० श्री रामरती राम	सिरहा		मधेशी/दलित
७४.	मा० श्री रीमाकुमारी नेपाली	रोल्पा		दलित
७५.	मा० श्री रोशन गाहा थापा	नवलपरासी		जनजाति
७६.	मा० श्री ल्हारक्याल लामा	सिन्धुपाल्चोक		जनजाति
७७.	मा० श्री लक्की शेर्पा	काठमाण्डौं		जनजाति
७८.	मा० श्री लालबाबु पण्डित	मोरङ		मधेशी
७९.	मा० श्री लालमणी चौधरी	चितवन	१	
८०.	मा० श्री विजयकुमार पौडेल	काठमाण्डौं		अन्य
८१.	मा० श्री विभाकुमारी कार्की	वारा		अन्य
८२.	मा० श्री विषमलाल अधिकारी	सिन्धुली	१	
८३.	मा० श्री विष्णुप्रसाद पौडेल	रुपन्देही	४	
८४.	मा० श्री शत्रुघ्न महतो	धनुषा	७	
८५.	मा० श्री शान्ता चौधरी	दाङ		मधेशी
८६.	मा० श्री शान्ति जिरेल	दोलखा		जनजाति
८७.	मा० श्री शान्ति बस्नेत (अधिकारी)	काठमाण्डौं		अन्य
८८.	मा० श्री शान्तिदेवी चमार	कपिलवस्तु		मधेशी
८९.	मा० श्री शान्तिमाया तामाङ्ग	दोलखा		जनजाति
९०.	मा० श्री शारदा भ्ना	धनुषा		मधेशी
९१.	मा० श्री शारदादेवी कुमाल	चितवन		मधेशी/जनजाति
९२.	मा० श्री शेरबहादुर कुंवर	अछाम	१	
९३.	मा० श्री शंकर पोखरेल	दाङ		अन्य
९४.	मा० श्री सकुन्तला लेप्चा	इलाम		जनजाति
९५.	मा० श्री सपना प्रधान मल्ल	काठमाण्डौं		जनजाति
९६.	मा० श्री सरला यादव	रौतहट		मधेशी
९७.	मा० श्री सावित्रा भुसाल	काठमाण्डौं		अन्य
९८.	मा० श्री सिताकुमारी पौडेल	चितवन		अन्य
९९.	मा० श्री सुरेन्द्र पाण्डे	धादिङ्ग		अन्य
१००.	मा० श्री सुवासचन्द्र नेम्वाङ्ग	इलाम	२	
१०१.	मा० श्री सोनाम छेजुङ्ग लामा	मुगु		जनजाति/पिछडिएको क्षेत्र
१०२.	मा० श्री हर्कबहादुर सिंह	डोटी	१	
१०३.	मा० श्री हसिना मियाँ	स्याङ्जा		मधेशी
१०४.	मा० श्री हितकाजी गुरुङ्ग	स्याङ्जा	१	

मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक) ^{२८}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री आशाकुमारी सरदार	मोरङ		मधेशी / दलित
२.	मा० श्री ओमप्रकाश यादव	रुपन्देही	६	
३.	मा० श्री करिमा वेगम	पर्सा	१	
४.	मा० श्री कलावती देवी दूसाध	वारा		मधेशी / दलित
५.	मा० श्री कौशलकुमार राय यादव	महोत्तरी	५	
६.	मा० श्री तिलकबहादुर रावल	काठमाण्डौ		अन्य
७.	मा० श्री दुर्गादेवी महतो	पर्सा		मधेशी / जनजाति
८.	मा० श्री निलम वर्मा	रौतहट		मधेशी
९.	मा० श्री प्रमोदप्रसाद गुप्ता	वारा	३	
१०.	मा० श्री भीमराज चौधरी राजवंशी	मोरङ	६	
११.	मा० श्री मुगालाल महतो	सुनसरी	४	
१२.	मा० श्री मुहम्मद वकील मुसलमान	रुपन्देही	७	
१३.	मा० श्री मृगेन्द्रकुमार सिंह यादव	सप्तरी	६	
१४.	मा० श्री रामचन्द्र राय अमात	सुनसरी		मधेशी
१५.	मा० श्री रामजनम चौधरी	कैलाली		मधेशी / जनजाति
१६.	मा० श्री राम बच्चन अहिर (यादव)	नवलपरासी	५	
१७.	मा० श्री रामानन्द मण्डल	मोरङ	४	
१८.	मा० श्री ललिता साह	सुनसरी		मधेशी
१९.	मा० श्री लक्ष्मण महतो	सिरहा	१	
२०.	मा० श्री विजयकुमार गच्छदार	सुनसरी	३	
२१.	मा० श्री शरत सिंह भण्डारी	महोत्तरी	६	
२२.	मा० श्री शत्रुघनप्रसाद सिंह कोइरी	सिरहा	४	
२३.	मा० श्री शिवनारायण उराव	सुनसरी		मधेशी / जनजाति
२४.	मा० श्री सर्वदेवप्रसाद ओझा	बाँके	३	
२५.	मा० श्री सेवकीदेवी दास तत्मा	सिरहा		मधेशी / दलित
२६.	मा० श्री संजयकुमार साह	धनुषा	४	
२७.	मा० श्री हेमराज तातेड	सप्तरी	१	

^{२८} निर्वाचन अयोगको मिति २०६६ साउन १६ गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक) २९

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री आत्मारामप्रसाद साह	बारा		मधेशी
२.	मा० श्री ओमप्रकाश यादव	रुपन्देही	२	
३.	मा० श्री चन्द्रिकाप्रसाद यादव	रुपन्देही		मधेशी
४.	मा० श्री जयप्रकाश प्रसाद गुप्ता ^{३०}	सप्तरी	२	
५.	मा० श्री नन्दनकुमार दत्त	सप्तरी		मधेशी
६.	मा० श्री राजकिशोर यादव	सिरहा	६	
७.	मा० श्री राजलाल यादव	सिरहा	२	
८.	मा० श्री विश्वनाथप्रसाद यादव ^{३१}	सप्तरी		मधेशी
९.	मा० श्री सन्ध्या देवी	बाँके		मधेशी
१०.	मा० श्री सलमा खातुन मिक्कानी	सर्लाही		मधेशी
११.	मा० श्री सवितादेवी यादव	सुनसरी		मधेशी
१२.	मा० श्री सुरिताकुमारी साह	धनुषा		मधेशी/जनजाति

मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अभिषेकप्रताप शाह	कपिलवस्तु	५	
२.	मा० श्री उपेन्द्र यादव	सुनसरी	५	
३.	मा० श्री जयराम यादव	मोरङ	५	
४.	मा० श्री मधुसूदन अग्रवाल	काठमाण्डौ		मधेशी
५.	मा० श्री मोहम्मद इस्तियाक राई	बाँके	२	
६.	मा० श्री रम्भा देवी	रौतहट		मधेशी
७.	मा० श्री राम सहायप्रसाद यादव	बारा		मधेशी
८.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	सप्तरी	४	
९.	मा० श्री विजयकुमार यादव	सिरहा	३	
१०.	मा० श्री शिवपुजन राय यादव ^{३२}	सर्लाही	६	
११.	मा० श्री हरिनारायण यादव	महोत्तरी	२	

^{२९} निर्वाचन अयोगको मिति २०६८ साउन २० गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

^{३०} २०६८ फागुन ११ गते स्थान रिक्तताको सूचना प्रकाशित गरिएको ।

^{३१} २०६८ साल वैशाख २९ गते निलम्बनमा रहनु भएको सूचनापत्र-४ प्रकाशित ।

^{३२} २०६८ साल मंसिर १४ गते निलम्बनमा रहनु भएको सूचनापत्र-४ प्रकाशित ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१२.	मा० श्री श्रवणकुमार अग्रवाल	ललितपुर		मधेशी

तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री ईश्वर दयाल मिश्र	कपिलवस्तु	४	
२.	मा० श्री कविन्द्रनाथ ठाकुर	धनुषा		मधेशी
३.	मा० श्री काशीदेवी भ्वा	धनुषा		मधेशी
४.	मा० श्री गणेश तिवारी नेपाली	महोत्तरी	३	
५.	मा० श्री जयप्रकाश यादव	बारा		मधेशी
६.	मा० श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	बारा	४	
७.	मा० श्री बसन्ती भ्वा	महोत्तरी		मधेशी
८.	मा० श्री विमलकुमार केडिया	रौतहट		मधेशी
९.	मा० श्री रामकुमार शर्मा ^{३३}	महोत्तरी	४	
१०.	मा० श्री वृजेशकुमार गुप्त	कपिलवस्तु	३	
११.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	नवलपरासी	६	

तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी, नेपाल ^{३४}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अरविन्द साह	धनुषा		मधेशी
२.	मा० श्री उर्मिला महतो कोईरी	सर्लाही		मधेशी
३.	मा० श्री गोविन्द चौधरी	रौतहट	५	
४.	मा० श्री चन्दन साह	रौतहट		मधेशी
५.	मा० श्री दानबहादुर कुर्मि (चौधरी)	कपिलवस्तु	२	
६.	मा० श्री महेन्द्रप्रसाद यादव	सर्लाही		मधेशी
७.	मा० श्री रमणी राम	सप्तरी		दलित
८.	मा० श्री सलाहुद्दीन मुसलमान	कपिलवस्तु		मधेशी
९.	मा० श्री सुमित्रादेवी राय यादव	सर्लाही	३	

^{३३} २०६७ भदौ ३ गते राजीनामा दिनुभएको सूचना प्रकाशित गरिएको ।

^{३४} निर्वाचन अयोगको मिति २०६७ माघ १७ गतेको पत्र मार्फत दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अलाउद्दीन अन्सारी	नवलपरासी		मधेशी
२.	मा० श्री चलनबहादुर तामाङ्ग	सिन्धुपाल्चोक		जनजाति
३.	मा० श्री दालकुमारी सुनवार	रामेछाप		जनजाति
४.	मा० श्री नवोदिता चौधरी	सुनसरी		मधेशी/जनजाति
५.	मा० श्री प्रतिभा राणा	वर्दिया		अन्य
६.	मा० श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	बैतडी		अन्य
७.	मा० श्री वविता देवी धोवी	रुपन्देही		मधेशी/दलित
८.	मा० श्री सूर्यबहादुर के.सी.	कास्की		अन्य

ने.क.पा. (माले)

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली	भापा		अन्य
२.	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	ललितपुर		अन्य
३.	मा० श्री निलम के.सी. (खड्का)	भापा		अन्य
४.	मा० श्री पार्वती महतो (कुमाल)	चितवन		मधेशी/जनजाति

ने.क.पा. संयुक्त

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री कल्पना राणा	काठमाण्डौ		अन्य
२.	मा० श्री चन्द्रदेव जोशी	काठमाण्डौ		अन्य
३.	मा० श्री राधववीर जोशी	काठमाण्डौ		जनजाति
४.	मा० श्री रामशिला ठाकुर	महोत्तरी		मधेशी
५.	मा० श्री सुनीलबाबु पन्त	गोरखा		अन्य

नेपाल मजदुर किसान पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री नवराज कोइराला	कालिकोट		अन्य/पिछडिएको क्षेत्र
२.	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे	भक्तपुर	१	
३.	मा० श्री लीला न्याईच्याँई	भक्तपुर		जनजाति
४.	मा० श्री सुनिल प्रजापति	भक्तपुर	२	

संघीय सद्भावना पार्टी ^{३५}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अनिलकुमार भ्ना	रौतहट		मधेशी
२.	मा० श्री खोभारी राय	सर्लाही	५	
३.	मा० श्री महेशप्रसाद यादव	सप्तरी	३	
४.	मा० श्री मालामती देवी राना	कैलाली		जनजाति

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (नेपाल)

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री कुन्ती कुमारी शाही	दैलेख		अन्य
२.	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुड (स्याङजा)	स्याङजा		जनजाति
३.	मा० श्री बब्रीना मोक्तान लावती	भ्नापा		जनजाति
४.	मा० श्री रामनारायण सिंह	सर्लाही		मधेशी

राष्ट्रिय जनमोर्चा

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री चित्रबहादुर के.सी.	वाग्लुङ	२	
२.	मा० श्री मीना पुन	वाग्लुङ		जनजाति
३.	मा० श्री रश्मिराज नेपाली	दाङ		अन्य
४.	मा० श्री सन्तबहादुर नेपाली	अर्घाखाँची		दलित

ने.क.पा. (माले-समाजवादी) ^{३६}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री तिलकबहादुर थापा मगर	सर्लाही		जनजाति
२.	मा० श्री दामोदर चौधरी ^{३७}	दाङ		मधेशी/जनजाति
३.	मा० श्री यदुवंश भ्ना	धनुषा		मधेशी
४.	मा० श्री शारदा नेपाली	वर्दिया		दलित

^{३५} निर्वाचन अयोगको मिति २०६८ साउन २० गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

^{३६} निर्वाचन अयोगको मिति २०६८ वैशाख १३ गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

^{३७} २०६७ वैशाख १६ गते मृत्यु ।

सद्भावना पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री राजेन्द्र महतो	सर्लाही	४	
२.	मा० श्री लक्ष्मणलाल कर्ण	पर्सा		मधेशी
३.	मा० श्री सरोजकुमार यादव	वारा	१	

राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अर्जुन राई	खोटाङ्ग		जनजाति
२.	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	नुवाकोट		अन्य
३.	मा० श्री फुलमतीदेवी चौधरी	कैलाली		जनजाति

राष्ट्रिय सद्भावना पार्टी ^{३६}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री गौरी महतो कोइरी	सुनसरी		मधेशी
२.	मा० श्री रामनरेश राय	सर्लाही		मधेशी

राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री छियामा राई	सुनसरी		जनजाति
२.	मा० श्री मालवर सिंह थापा	स्याङ्जा		जनजाति

ने.क.पा. एकीकृत

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री परि थापा	बाग्लुङ		जनजाति
२.	मा० श्री राधादेवी तिमल्सेना	काठमाण्डौं		अन्य

नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्दीदेवी)

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री सरिता गिरी	सिरहा		मधेशी

^{३६} निर्वाचन अयोगको मिति २०६९ वैशाख ८ गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

नव नेपाल निर्माण पार्टी ^{३९}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री मोतिलाल दुगड	मोरङ		मधेशी

नेपाली जनता दल

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री गायत्री साह ^{४०}	सर्लाही		मधेशी

नेपाली जनता दल (युनाइटेड) ^{४१}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री विश्वनाथ प्रसाद अग्रवाल	ललितपुर		मधेशी

संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच (थरुहट) ^{४२}

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री रुकमिणी चौधरी	दाङ		जनजाति

संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
२.	मा० श्री राजकुमार लिम्बु (नाल्वो) ^{४३}	मोरङ		जनजाति

दलित जनजाति पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	सिरहा		मधेशी/दलित

^{३९} निर्वाचन अयोगको मिति २०६९ जेठ ९ गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

^{४०} २०६८ साल वैशाख २९ गते निलम्बनमा रहनु भएको सूचनापत्र-४ प्रकाशित ।

^{४१} निर्वाचन अयोगको मिति २०६८ चैत्र ७ गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

^{४२} निर्वाचन अयोगको मिति २०६८ पुस २४ गतेको पत्र मार्फत् दल दर्ता भएको जानकारी प्राप्त ।

^{४३} २०६८ साउन २४ गते स्थान रिक्तताको सूचना प्रकाशित गरिएको ।

नेपाः राष्ट्रिय पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	काठमाण्डौ		जनजाति

समाजवादी जनता पार्टी

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री प्रेमवहादुर सिंह	कालिकोट		अन्य/पिछडिएको क्षेत्र

चुरेभावर राष्ट्रिय एकता पार्टी, नेपाल

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री केशवप्रसाद मैनाली ^{४४}	सर्लाही		अन्य
२.	मा० श्री बद्रीप्रसाद न्यौपाने ^{४५}			अन्य

नेपाल लोकतान्त्रिक समाजवादी दल

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	सप्तरी		जनजाति

नेपाल परिवार दल

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	गोरखा		अन्य

स्वतन्त्र

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री बवन सिंह	रौतहट	१	
२.	मा० श्री सदरुल मिया हक	सप्तरी	५	

^{४४} २०६८ साउन २४ गते स्थान रिक्तताको सूचना प्रकाशित गरिएको ।

^{४५} २०६८ कार्तिक ३० गते शपथ ग्रहण गरी श्री केशवप्रसाद मैनालीको स्थानमा ।

मन्त्रिपरिषदबाट मनोनीत

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अच्युतराज पाण्डे ^{४६}	काठमाण्डौ		
२.	मा० श्री इन्द्रमायाँ गुरुङ्ग	गोरखा		
३.	मा० श्री कमला पन्त	गोरखा		
४.	मा० श्री चन्द्रलाल मेचे	भापा		
५.	मा० श्री जग्यबहादुर शाही	दैलेख		
६.	मा० श्री जगतबहादुर ताम्रपुरिया	भापा		
७.	मा० श्री डबलबहादुर शाह	बाजुरा		
८.	मा० श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	गोरखा		
९.	मा० श्री निमा लामा	मनाङ		
१०.	मा० श्री नीलाम्बर आचार्य	काठमाण्डौ		
११.	मा० श्री पदमज्योति	काठमाण्डौ		
१२.	मा० श्री पासाङ्ग शेर्पा (ताप्लेजुङ्ग)	ताप्लेजुङ्ग		
१३.	मा० श्री भगवति चौधरी	सुनसरी		
१४.	मा० श्री भूपेन्द्र चौधरी	सप्तरी		
१५.	मा० श्री महन्थ ठाकुर	सर्लाही		
१६.	मा० श्री महेश चौधरी	दाङ		
१७.	मा० श्री माधवकुमार नेपाल ^{४७}	रौतहट		
१८.	मा० श्री मो. अकवाल अहमद शाह	कपिलवस्तु		
१९.	मा० श्री राजेन्द्रकुमार खेतान	काठमाण्डौ		
२०.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी ^{४८}	काठमाडौं		
२१.	मा० श्री विश्वनाथ उपाध्याय ^{४९}			
२२.	मा० श्री श्यामसुन्दर गुप्ता ^{५०}	रुपन्देही		
२३.	मा० श्री शीला कतिला	काभ्रेपलाञ्चोक		
२४.	मा० श्री शेरबहादुर पहरी	मकवानपुर		

^{४६} २०६५ माघ २३ गते मन्त्रिपरिषदको निर्णयबाट श्री विश्वनाथ उपाध्यायको स्थानमा ।

^{४७} २०६५ पुस २६ गतेबाट मन्त्रिपरिषदको निर्णयबाट श्री सुशीलचन्द्र अमात्यको स्थानमा ।

^{४८} २०६९ जेठ ११ गते राजीनामा दिनुभएको सूचना प्रकाशित गरिएको ।

^{४९} मन्त्रिपरिषदबाट मनोनित भएपछि शपथ ग्रहण नगर्नु भएको ।

^{५०} २०६८ वैशाख ४ गते सर्वोच्चको आदेश बमोजिम स्थान रिक्तताको सूचना सुनाइएको तर पुनः सर्वोच्चकै आदेश बमोजिम २०६८ कार्तिक २५ गतेको संविधानसभाको बैठकबाट पुनःस्थापित हुनु भएको ।

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
२५.	मा० श्री सविना बराम	गोरखा		
२६.	मा० श्री सुशीलचन्द्र अमात्य ^{५१}	ललितपुर		
२७.	मा० श्री हरि रोक्का	खोटाङ्ग		
२८.	मा० श्री हरिलाल थापा मगर	डडेल्धुरा		

^{५१} २०६५ पुस २६ गते राजीनामा स्वीकृत ।

अनुसूची-२

महिला माननीय सदस्यहरूको नामावली (वर्णानुक्रमानुसार)

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१.	मा० श्री अम्बिका बस्नेत	काठमाण्डौ		अन्य
२.	मा० श्री अमृता थापा मगर	स्याङ्जा		जनजाति
३.	मा० श्री आडदावा शेर्पा	काठमाण्डौ		जनजाति
४.	मा० श्री आरजु राणा देउवा	डडेल्धुरा		अन्य
५.	मा० श्री आशाकुमारी सरदार	मोरङ		मधेशी/दलित
६.	मा० श्री इन्द्रमती यादव	कपिलवस्तु		मधेशी
७.	मा० श्री इन्द्रमायाँ गुरुङ्ग	गोरखा		
८.	मा० श्री इन्द्रावती अधिकारी (दनुवार)	सिन्धुली		मधेशी/जनजाति
९.	मा० श्री इश्वरी न्यौपाने	कैलाली		अन्य
१०.	मा० श्री उमा रेग्मी	चितवन		अन्य
११.	मा० श्री उमा कार्की विष्ट	संखुवासभा		अन्य
१२.	मा० श्री उमा गोठे (कपाली)	भक्तपुर		जनजाति
१३.	मा० श्री उमा भुजेल	गोरखा		जनजाति
१४.	मा० श्री उर्मिला थापा	तनहुँ		जनजाति
१५.	मा० श्री उर्मिला महतो कोईरी	सर्लाही		मधेशी
१६.	मा० श्री उर्मिला देवी साह	धनुषा		मधेशी
१७.	मा० श्री उषाकला राई	खोटाङ्ग		जनजाति
१८.	मा० श्री उषा गुरुङ्ग	भापा		जनजाति
१९.	मा० श्री ओनसरी घर्ति मगर	रोल्पा		जनजाति
२०.	मा० श्री कमला थापा	काभ्रेपलाञ्चोक		अन्य
२१.	मा० श्री कमला पन्त	गोरखा		
२२.	मा० श्री कमला रोक्का	रुकुम		जनजाति
२३.	मा० श्री कमला शर्मा	सुर्खेत	१	
२४.	मा० श्री करिमा वेगम	पर्सा	१	
२५.	मा० श्री कल्पनादेवी सुवेदी	सिन्धुली		अन्य
२६.	मा० श्री कल्पना धमला	धादिङ्ग	२	
२७.	मा० श्री कल्पना राणा	काठमाण्डौ		अन्य
२८.	मा० श्री कल्पना सोव	डोटी		दलित

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
२९.	मा० श्री कल्याणी रिजाल	काठमाण्डौ		अन्य
३०.	मा० श्री कलावती देवी दूसाध	बारा		मधेशी/दलित
३१.	मा० श्री कविता कुमारी सरदार	मोरङ		मधेशी/दलित
३२.	मा० श्री काशीदेवी भ्ना	धनुषा		मधेशी
३३.	मा० श्री किरणकुमारी (राय)	सर्लाही		मधेशी
३४.	मा० श्री किरण यादव	महोत्तरी		मधेशी
३५.	मा० श्री कुन्ती कुमारी शाही	दैलेख		अन्य
३६.	मा० श्री कुमारी मुक्तान	मकवानपुर	४	
३७.	मा० श्री कृष्णकुमारी परियार	कास्की		दलित
३८.	मा० श्री कृष्णा अमात्य	काठमाण्डौ		जनजाति
३९.	मा० श्री कृष्णा ठाकुर	धनुषा		मधेशी
४०.	मा० श्री खुमा सुवेदी	रोल्पा		अन्य
४१.	मा० श्री गायत्री साह	सर्लाही		मधेशी
४२.	मा० श्री गीता ठगुन्ना	दार्चुला		अन्य
४३.	मा० श्री गोमा पाठक	स्याङजा		अन्य
४४.	मा० श्री गौरी महतो कोइरी	सुनसरी		मधेशी
४५.	मा० श्री गंगा पराजुली	ललितपुर		अन्य
४६.	मा० श्री चन्दन साह	रौतहट		मधेशी
४७.	मा० श्री चन्दा देवी	पर्सा		मधेशी
४८.	मा० श्री छियामा राई	सुनसरी		जनजाति
४९.	मा० श्री ज्वालाकुमारी साह	बारा		मधेशी
५०.	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	ललितपुर		अन्य
५१.	मा० श्री जयपुरी घर्ती	रोल्पा	१	
५२.	मा० श्री जया घिमिरे	धनुषा		अन्य
५३.	मा० श्री जुनकुमारी रोका (ओली)	रुकुम	१	
५४.	मा० श्री जुब्बा सोरेन	मोरङ		मधेशी
५५.	मा० श्री जुलीकुमारी महतो	सिरहा		मधेशी
५६.	मा० श्री टसी स्याङमो गुरुङसेनी	मुस्ताङ		जनजाति
५७.	मा० श्री डोल्मा तामाङ	सिन्धुपाल्चोक		जनजाति
५८.	मा० श्री ताराकुमारी घर्ती	रोल्पा		जनजाति
५९.	मा० श्री थममाया थापामगर	म्याग्दी		जनजाति
६०.	मा० श्री दामाकुमारी शर्मा	दाङ	२	
६१.	मा० श्री दालकुमारी सुनवार	रामेछाप		जनजाति

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
६२.	मा० श्री दुर्गाकुमारी वि.क.	कास्की	४	
६३.	मा० श्री दुर्गाजयन्ती राई	खोटाङ्ग		जनजाति
६४.	मा० श्री दुर्गादेवी महतो	पर्सा		मधेशी/जनजाति
६५.	मा० श्री दुर्गादेवी (पासवान)	धनुषा		मधेशी/दलित
६६.	मा० श्री दुधकुमारी हमाल	डोल्पा		अन्य/पिछडिएको क्षेत्र
६७.	मा० श्री देवी खड्का	दोलखा	१	
६८.	मा० श्री धर्मशिला चापागाई	भापा	४	
६९.	मा० श्री धिरेन्द्राकुमारी उपाध्याय	कालिकोट		अन्य/पिछडिएको क्षेत्र
७०.	मा० श्री नवोदिता चौधरी	सुनसरी		मधेशी/जनजाति
७१.	मा० श्री नारायणी देवी घिमिरे अर्याल	पाल्पा		अन्य
७२.	मा० श्री निमा लामा	मनाङ		
७३.	मा० श्री निर्मला प्रसाई	इलाम		अन्य
७४.	मा० श्री निलम के.सी. (खड्का)	भापा		अन्य
७५.	मा० श्री निलम वर्मा	रौतहट		मधेशी
७६.	मा० श्री नीरकुमारी कुंवर	सिन्धुली	३	
७७.	मा० श्री पद्मा कुमारी अर्याल	स्याङ्जा		अन्य
७८.	मा० श्री पम्फा भुसाल	ललितपुर	३	
७९.	मा० श्री पार्वती थापा (श्रेष्ठ)	गोरखा	१	
८०.	मा० श्री पार्वती महतो (कुमाल)	चितवन		मधेशी/जनजाति
८१.	मा० श्री पार्वती रसाइली	रामेछाप		दलित
८२.	मा० श्री पुजा खनाल	सुनसरी		अन्य
८३.	मा० श्री पुष्पा भुसाल	अर्घाखाँची	२	
८४.	मा० श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	बाँके	४	
८५.	मा० श्री प्रतिभा राणा	बर्दिया		अन्य
८६.	मा० श्री प्रमिलादेवी यादव	धनुषा		मधेशी
८७.	मा० श्री प्रमिला राई	उदयपुर		जनजाति
८८.	मा० श्री फुलमतीदेवी चौधरी	कैलाली		जनजाति
८९.	मा० श्री बबीना मोक्तान लावती	भापा		जनजाति
९०.	मा० श्री बसन्ती भा	महोत्तरी		मधेशी
९१.	मा० श्री बिन्दा पाण्डे	नुवाकोट		अन्य
९२.	मा० श्री बिना पौडेल	संखुवासभा		अन्य
९३.	मा० श्री बिना ज्ञवाली	बर्दिया		अन्य

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
९४.	मा० श्री विमला के.सी.	रुकुम		अन्य
९५.	मा० श्री विमला मिजार	उदयपुर		दलित
९६.	मा० श्री विष्णुमाया विश्वकर्मा	तनहुँ		दलित
९७.	मा० श्री बुधनीदेवि महतो	महोत्तरी		मधेशी
९८.	मा० श्री भगवति चौधरी	सुनसरी		
९९.	मा० श्री भरतकुमारी रेग्मी शर्मा	दैलेख		अन्य
१००.	मा० श्री भोटनीदेवी खवास	मोरङ		मधेशी/जनजाति
१०१.	मा० श्री मणि (खम्बु) किराती	उदयपुर	२	
१०२.	मा० श्री महालक्ष्मी अर्याल उपाध्याय	मकवानपुर		अन्य
१०३.	मा० श्री महालक्ष्मी श्रेष्ठ	काठमाण्डौ		जनजाति
१०४.	मा० श्री माया चेपाङ	चितवन		जनजाति
१०५.	मा० श्री मालामती देवी राना	कैलाली		जनजाति
१०६.	मा० श्री मिना पाण्डे	सर्लाही		अन्य
१०७.	मा० श्री मिनाक्षी भ्वा	धनुषा		मधेशी
१०८.	मा० श्री मीना पुन	बाग्लुङ		जनजाति
१०९.	मा० श्री मुन्नीकुमारी गुप्ता	सप्तरी		मधेशी
११०.	मा० श्री मोहमद्द सिद्दिकी	बाँके		मधेशी
१११.	मा० श्री यशोदा गुरुङ्ग (सुवेदी)	मनाङ		अन्य
११२.	मा० श्री यशोदादेवी अधिकारी	मोरङ		अन्य
११३.	मा० श्री रत्न गुरुङ्ग	नुवाकोट		जनजाति
११४.	मा० श्री रत्न शेरचन	बाग्लुङ		जनजाति
११५.	मा० श्री रमणी राम	सप्तरी		दलित
११६.	मा० श्री रम्भा देवी	रौतहट		मधेशी
११७.	मा० श्री रमा गुरागाईँ	काठमाण्डौ		अन्य
११८.	मा० श्री राधा ज्वाली	रुपन्देही		अन्य
११९.	मा० श्री राधादेवी तिमल्सेना	काठमाण्डौ		अन्य
१२०.	मा० श्री रामरती राम	सिरहा		मधेशी/दलित
१२१.	मा० श्री रामवती चौधरी	सुनसरी		मधेशी/जनजाति
१२२.	मा० श्री रामशिला ठाकुर	महोत्तरी		मधेशी
१२३.	मा० श्री रीमाकुमारी नेपाली	रोल्पा		दलित
१२४.	मा० श्री रुकमिणी चौधरी	दाङ		जनजाति
१२५.	मा० श्री रुपा वि.क.	पाल्पा		दलित

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१२६.	मा० श्री रुपा सो.सी. चौधरी	कैलाली	१	
१२७.	मा० श्री रेणु दाहाल	चितवन		अन्य
१२८.	मा० श्री रेणुका चौलागाईं	काभ्रेपलाञ्चोक		अन्य
१२९.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	सप्तरी	४	
१३०.	मा० श्री रेनु चन्द	वैतडी	२	
१३१.	मा० श्री लक्की शोर्पा	काठमाण्डौ		जनजाति
१३२.	मा० श्री ललिता किडरीड मगर	काभ्रेपलाञ्चोक		जनजाति
१३३.	मा० श्री ललिताकुमारी साह	सप्तरी		मधेशी
१३४.	मा० श्री ललिता साह	सुनसरी		मधेशी
१३५.	मा० श्री लक्ष्मी गुरुङ्ग	रामेछाप		जनजाति
१३६.	मा० श्री लक्ष्मी परियार	उदयपुर		दलित
१३७.	मा० श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	सप्तरी		मधेशी/जनजाति
१३८.	मा० श्री लिला सुब्बा	धनकुटा		जनजाति
१३९.	मा० श्री लिलाकुमारी बगाले (सोमई)	पाल्पा	२	
१४०.	मा० श्री लिलाकुमारी भण्डारी	कैलाली	६	
१४१.	मा० श्री लिलादेवी मेहता	सुनसरी		मधेशी/जनजाति
१४२.	मा० श्री लीला न्याईच्याँई	भक्तपुर		जनजाति
१४३.	मा० श्री बविता देवी धोवी	रुपन्देही		मधेशी/दलित
१४४.	मा० श्री विभाकुमारी कार्की	बारा		अन्य
१४५.	मा० श्री विमला नेपाली	दाङ		दलित
१४६.	मा० श्री विमला सुवेदी	नुवाकोट	१	
१४७.	मा० श्री विष्णुकुमारी राई	इलाम		जनजाति
१४८.	मा० श्री शान्ता चौधरी	दाङ		मधेशी
१४९.	मा० श्री शान्ता न्यौपाने	चितवन		अन्य
१५०.	मा० श्री शान्ति जरेल	दोलखा		जनजाति
१५१.	मा० श्री शान्ति बस्नेत (अधिकारी)	काठमाण्डौ		अन्य
१५२.	मा० श्री शान्तिदेवी चमार	कपिलवस्तु		मधेशी
१५३.	मा० श्री शान्तिमाया तामाङ्ग	दोलखा		जनजाति
१५४.	मा० श्री शान्तिदेवी राजवंशी	मोरङ		मधेशी
१५५.	मा० श्री शारदा घिमिरे	रुपन्देही		अन्य
१५६.	मा० श्री शारदा भ्ना	धनुषा		मधेशी
१५७.	मा० श्री शारदा नेपाली	बर्दिया		दलित

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१५८.	मा० श्री शारदादेवी कुमाल	चितवन		मधेशी/जनजाति
१५९.	मा० श्री शीला कतिला	काभ्रेपलाञ्चोक		
१६०.	मा० श्री शुषमा शर्मा घिमिरे	दाङ	५	
१६१.	मा० श्री शुसिला कन्दडवा	तेह्रथुम		जनजाति
१६२.	मा० श्री सकुन्तला लेप्चा	इलाम		जनजाति
१६३.	मा० श्री सत्य पहाडी	डोल्पा		अन्य/पिछडिएको क्षेत्र
१६४.	मा० श्री सन्तमाया तामाङ	काभ्रेपलाञ्चोक		जनजाति
१६५.	मा० श्री सन्तोषी वि.क.	रोल्पा		दलित
१६६.	मा० श्री सन्ध्या देवी	बाँके		मधेशी
१६७.	मा० श्री सपना प्रधान मल्ल	काठमाण्डौं		जनजाति
१६८.	मा० श्री सरला यादव	रौतहट		मधेशी
१६९.	मा० श्री सरला रेग्मी	बर्दिया	१	
१७०.	मा० श्री सरस्वती चौधरी	धनुषा		मधेशी/जनजाति
१७१.	मा० श्री समिता कार्की	खोटाङ्ग	२	
१७२.	मा० श्री सरिता गिरी	सिरहा		मधेशी
१७३.	मा० श्री सलमा खातुन मिकरानी	सर्लाही		मधेशी
१७४.	मा० श्री सवितादेवी यादव	सुनसरी		मधेशी
१७५.	मा० श्री सविना बराम	गोरखा		
१७६.	मा० श्री सावित्रा गुरुङ्ग दुरा	तनहुँ		जनजाति
१७७.	मा० श्री सावित्रा भुसाल	अर्घाखाँची		अन्य
१७८.	मा० श्री सावित्री सिंह	रुपन्देही		मधेशी
१७९.	मा० श्री सावित्रीकुमार काफ्ले	मोरङ	३	
१८०.	मा० श्री सिताकुमारी पौडेल	चितवन		अन्य
१८१.	मा० श्री सिता गुरुङ	तेह्रथुम		जनजाति
१८२.	मा० श्री सीतादेवी बौडेल	नवलपरासी	३	
१८३.	मा० श्री सीता पोखरेल	तनहुँ		अन्य
१८४.	मा० श्री सुकदैया चौधरी (थारु)	कैलाली		मधेशी/जनजाति
१८५.	मा० श्री सुनदेवी जोशी	चितवन		जनजाति
१८६.	मा० श्री सुनीता कुमारी महतो	सिरहा		मधेशी
१८७.	मा० श्री सुप्रभा घिमिरे	काठमाण्डौं	४	
१८८.	मा० श्री सुमित्रादेवी राय यादव	सर्लाही	३	
१८९.	मा० श्री सुरिताकुमारी साह	धनुषा		मधेशी/जनजाति

क्र.सं.	नाम, थर	जिल्ला	क्षेत्र नं.	समूह
१९०.	मा० श्री सेवकीदेवी दास तत्मा	सिरहा		मधेशी/दलित
१९१.	मा० श्री सोनाम छेजुङ्ग लामा	मुगु		जनजाति/पिछडिएको क्षेत्र
१९२.	मा० श्री हलिना खातुन सोखिन	सर्लाही		मधेशी
१९३.	मा० श्री हसिना मियाँ	स्याङ्जा		मधेशी
१९४.	मा० श्री हिमकुमारी सुनार	लमजुङ		दलित
१९५.	मा० श्री हिसिला यमी (भट्टराई)	काठमाण्डौ	७	
१९६.	मा० श्री हीरा गुरुङ	खोटाङ		जनजाति

अनुसूची-३

व्यवस्थापिका-संसदका विभिन्न समितिहरू

विषयगत समितिहरू

विधायन समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री यशोदा गुरुङ्ग (सुवेदी)	सभापति
२.	मा० श्री अग्नीप्रसाद खरेल	सदस्य
३.	मा० श्री अर्जुन राई	"
४.	मा० श्री अमरबहादुर गुरुङ्ग तम्	"
५.	मा० श्री अमिक शेरचन	"
६.	मा० श्री आडदावा शेर्पा	"
७.	मा० श्री इन्द्रावती अधिकारी (दनुवार)	"
८.	मा० श्री उमा गोठे (कपाली)	"
९.	मा० श्री उर्मिला देवी साह	"
१०.	मा० श्री उषाकला राई	"
११.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	"
१२.	मा० श्री एकराज भण्डारी	"
१३.	मा० श्री कविन्द्रनाथ ठाकुर	"
१४.	मा० श्री कृन्ती कुमारी शाही	"
१५.	मा० श्री केशव राई	"
१६.	मा० श्री कृष्णा ठाकुर	"
१७.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
१८.	मा० श्री गायत्री साह	"
१९.	मा० श्री गोपाल ठाकुर	"
२०.	मा० श्री चन्दा देवी	"
२१.	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग (मुस्ताङ)	"
२२.	मा० श्री चन्द्रीराम टमटा	"
२३.	मा० श्री चित्रबहादुर के.सी.	"
२४.	मा० श्री चुनबहादुर थामी	"
२५.	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	"
२६.	मा० श्री डोल्मा तामाङ	"
२७.	मा० श्री तिलक परियार	"
२८.	मा० श्री दामाकुमारी शर्मा	"
२९.	मा० श्री देवप्रसाद गुरुङ्ग	"
३०.	मा० श्री धर्मप्रसाद घिमिरे	"
३१.	मा० श्री धर्मराज निरौला	"
३२.	मा० श्री धिरेन्द्रबहादुर श्रेष्ठ	"
३३.	मा० श्री नरेन्द्रबहादुर कुँवर	"
३४.	मा० श्री नरेश भण्डारी	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
३५.	मा० श्री नारायणप्रसाद पौडेल	"
३६.	मा० श्री नीलाम्बर आचार्य	"
३७.	मा० श्री पुजा खनाल	"
३८.	मा० श्री पुष्पा भुसाल	"
३९.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
४०.	मा० श्री बवन सिंह	"
४१.	मा० श्री विरबहादुर तामाङ्ग	"
४२.	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	"
४३.	मा० श्री बुद्धिराम गुरुङ	"
४४.	मा० श्री भूपेन्द्र चौधरी	"
४५.	मा० श्री मायाप्रसाद शर्मा	"
४६.	मा० श्री मालवर सिंह थापा	"
४७.	मा० श्री मिना पाण्डे	"
४८.	मा० श्री यदुवंश भ्ना	"
४९.	मा० श्री युवराज कार्की	"
५०.	मा० श्री रत्न शेरचन	"
५१.	मा० श्री रमेश लेखक	"
५२.	मा० श्री राधादेवी तिमल्सेना	"
५३.	मा० श्री राधेश्याम अधिकारी	"
५४.	मा० श्री रामकृष्ण चित्रकार	"
५५.	मा० श्री रुपा सो.सी. चौधरी	"
५६.	मा० श्री लक्की शेर्पा	"
५७.	मा० श्री लक्ष्मणलाल कर्ण	"
५८.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	"
५९.	मा० श्री वविता देवी धोवी	"
६०.	मा० श्री विभाकुमारी कार्की	"
६१.	मा० श्री विश्वदिप लिडडेन लिम्बु	"
६२.	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	"
६३.	मा० श्री श्यामसुन्दर गुप्ता	"
६४.	मा० श्री शिवचन्द्र मिश्र	"
६५.	मा० श्री शोभाकर पराजुली	"
६६.	मा० श्री सदरुल मिया हक	"
६७.	मा० श्री सपना प्रधान मल्ल	"
६८.	मा० श्री सलमा खातुन मिकरानी	"
६९.	मा० श्री सुनदेवी जोशी	"
७०.	मा० श्री सुनिल प्रजापति	"
७१.	मा० श्री सुनिलबाबु पन्त	"
७२.	मा० श्री सुमित्रादेवी राय यादव	"
७३.	मा० श्री सेवकीदेवी दास तत्मा	"
७४.	मा० श्री हरिनारायण यादव	"

अर्थ र श्रम सम्बन्ध समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री शुसिला कन्दडवा	सभापति
२.	मा० श्री अकलबहादुर थिङ	सदस्य
३.	मा० श्री अकवाल अहमद शाह	"
४.	मा० श्री अर्जुन राई	"
५.	मा० श्री आत्मारामप्रसाद साह	"
६.	मा० श्री कल्पना राणा	"
७.	मा० श्री खमा सुवेदी	"
८.	मा० श्री गोकर्ण राई	"
९.	मा० श्री चक्रबहादुर ठकुरी	"
१०.	मा० श्री जग्यबहादुर शाही	"
११.	मा० श्री जिपछिरिङ लामा शेर्पा	"
१२.	मा० श्री टेकेन्द्रप्रसाद भट्ट	"
१३.	मा० श्री डम्बरध्वज तुम्वाहाम्फे	"
१४.	मा० श्री तिलकबहादुर थापा मगर	"
१५.	मा० श्री तिलकबहादुर रावल	"
१६.	मा० श्री दिवाकर गोल्छा	"
१७.	मा० श्री दुर्गाकुमारी वि.क.	"
१८.	मा० श्री दुर्गा परियार	"
१९.	मा० श्री दुधकुमारी हमाल	"
२०.	मा० श्री देवीलाल थापा	"
२१.	मा० श्री नरबहादुर विष्ट	"
२२.	मा० श्री नारायण खड्का	"
२३.	मा० श्री निर्मला प्रसाई	"
२४.	मा० श्री पदमज्योति	"
२५.	मा० श्री प्रकाश पाख्रिन	"
२६.	मा० श्री बादशाह कुर्मी	"
२७.	मा० श्री बिना ज्वाली	"
२८.	मा० श्री विरेन्द्र जुहारचन	"
२९.	मा० श्री विष्णुप्रसाद रिमाल	"
३०.	मा० श्री भगवती चौधरी	"
३१.	मा० श्री भरतकुमारी रेग्मी शर्मा	"
३२.	मा० श्री महेन्द्र पासवान	"
३३.	मा० श्री महेश चौधरी	"
३४.	मा० श्री मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	"
३५.	मा० श्री मोतिलाल दुगड	"
३६.	मा० श्री रामकुमार राई	"
३७.	मा० श्री रामशरण महत	"
३८.	मा० श्री लक्ष्मी परियार	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
३९.	मा० श्री लिलादेवी मेहता	"
४०.	मा० श्री विजयकुमार पौडेल	"
४१.	मा० श्री विमलकुमार केडिया	"
४२.	मा० श्री विमला सुवेदी	"
४३.	मा० श्री शरदसिंह भण्डारी (अछाम)	"
४४.	मा० श्री शान्ता न्यौपाने	"
४५.	मा० श्री शान्ति बस्नेत (अधिकारी)	"
४६.	मा० श्री शारदा भ्वा	"
४७.	मा० श्री शालिकराम जम्कटेल	"
४८.	मा० श्री शिवपुजन राय यादव (निलम्बन)	"
४९.	मा० श्री शेरबहादुर कुवर	"
५०.	मा० श्री सकुन्तला लेप्चा	"
५१.	मा० श्री सूर्यबहादुर के.सी.	"
५२.	मा० श्री हरि रोक्का	"
५३.	मा० श्री हितमान शाक्य	"
५४.	मा० श्री श्रवणकुमार अग्रवाल	"
५५.	मा० श्री श्रीराम ढकाल	"

अन्तरराष्ट्रिय सम्बन्ध र मानव अधिकार समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री पदमलाल विश्वकर्मा	सभापति
२.	मा० श्री इन्द्रमती यादव	सदस्य
३.	मा० श्री ईश्वरीप्रसाद दाहाल	"
४.	मा० श्री उमा कार्की विष्ट	"
५.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	"
६.	मा० श्री कमला थापा	"
७.	मा० श्री किरण यादव	"
८.	मा० श्री कुमार राई	"
९.	मा० श्री कृष्णा अमात्य	"
१०.	मा० श्री गौरी महतो कोइरी	"
११.	मा० श्री चन्द्रप्रसाद गजुरेल	"
१२.	मा० श्री चन्द्रदेव जोशी	"
१३.	मा० श्री चन्द्रिकाप्रसाद यादव	"
१४.	मा० श्री जोखबहादुर महारा	"
१५.	मा० श्री तेजबहादुर मिजार	"
१६.	मा० श्री दलबहादुर राना	"
१७.	मा० श्री ध्रुव आडदम्बे	"
१८.	मा० श्री नगेन्द्रबहादुर धिमाल	"
१९.	मा० श्री नजिर मिया	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
२०.	मा० श्री नरहरि आचार्य	"
२१.	मा० श्री नविन्द्रराज जोशी	"
२२.	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे	"
२३.	मा० श्री पार्वती रसाइली	"
२४.	मा० श्री पुरन राना थारु	"
२५.	मा० श्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'	"
२६.	मा० श्री प्रदीप गिरी	"
२७.	मा० श्री बिन्दा पाण्डे	"
२८.	मा० श्री भरत प्रसाद शाह	"
२९.	मा० श्री भीमबहादुर रावल	"
३०.	मा० श्री महन्थ ठाकुर	"
३१.	मा० श्री महालक्ष्मी अर्याल उपाध्याय	"
३२.	मा० श्री मोहमद्दि सिद्दिकी	"
३३.	मा० श्री राधा ज्ञवाली	"
३४.	मा० श्री रामचन्द्र प्यासी कुशवाह	"
३५.	मा० श्री रामप्रित पासवान	"
३६.	मा० श्री राम सहायप्रसाद यादव	"
३७.	मा० श्री रामानन्द मण्डल	"
३८.	मा० श्री रीमाकुमारी नेपाली	"
३९.	मा० श्री रुपा वि.क.	"
४०.	मा० श्री रेनु चन्द (भट्ट)	"
४१.	मा० श्री ललिताकुमारी साह	"
४२.	मा० श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	"
४३.	मा० श्री विषमलाल अधिकारी	"
४४.	मा० श्री शशांक कोइराला	"
४५.	मा० श्री शिवराम यादव	"
४६.	मा० श्री सन्तबहादुर नेपाली	"
४७.	मा० श्री सन्तोष थारु	"
४८.	मा० श्री सलाहुद्दीन मुसलमान	"
४९.	मा० श्री सावित्रा गुरुङ्ग दुरा	"
५०.	मा० श्री सावित्रीकुमार काफ्ले	"
५१.	मा० श्री सिता गुरुङ	"
५२.	मा० श्री सुरेशकुमार आलेमगर	"

प्राकृतिक स्रोत र साधन समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री शान्ता चौधरी	सभापति
२.	मा० श्री अभिषेकप्रताप शाह	सदस्य
३.	मा० श्री अमृतलाल राजवंशी	"
४.	मा० श्री आरजु राणा देउवा	"
५.	मा० श्री इन्द्रजीत थारु	"
६.	मा० श्री कलावती देवी दुसाध	"
७.	मा० श्री किरण गुरुङ	"
८.	मा० श्री किरणकुमार राई	"
९.	मा० श्री कुलप्रसाद नेपाल	"
१०.	मा० श्री कृष्णप्रसाद यादव	"
११.	मा० श्री गगन थापा	"
१२.	मा० श्री गोपालसिंह बोहरा	"
१३.	मा० श्री चन्द्रदेव जोशी	"
१४.	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ (स्याङजा)	"
१५.	मा० श्री छिमी लामा	"
१६.	मा० श्री जनककुमारी चालिसे	"
१७.	मा० श्री जुलीकुमारी महतो	"
१८.	मा० श्री डवलबहादुर शाह	"
१९.	मा० श्री दलबहादुर सुनुवार	"
२०.	मा० श्री दावा तामाङ	"
२१.	मा० श्री दुर्गाजयन्ती राई	"
२२.	मा० श्री धर्मराज वि.क.	"
२३.	मा० श्री ध्यानगोविन्द रञ्जित	"
२४.	मा० श्री नवोदिता चौधरी	"
२५.	मा० श्री नेत्रप्रसाद पन्थी	"
२६.	मा० श्री पट्टु थारु	"
२७.	मा० श्री पदमबहादुर राई	"
२८.	मा० श्री पासाङ्ग शेर्पा (संखुवासभा)	"
२९.	मा० श्री पूर्णप्रसाद राजवंशी	"
३०.	मा० श्री पृथ्वी सुब्बा गुरुङ्ग	"
३१.	मा० श्री प्रमिला राई	"
३२.	मा० श्री प्रेमबहादुर तामाङ	"
३३.	मा० श्री बद्रीप्रसाद न्यौपाने	"
३४.	मा० श्री विना पौडेल	"
३५.	मा० श्री विमला मिजार	"
३६.	मा० श्री बुधनीदेवि महतो	"
३७.	मा० श्री भैरे कामी	"
३८.	मा० श्री मोहनबहादुर खत्री	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
३९.	मा० श्री यशोदादेवी अधिकारी	"
४०.	मा० श्री रणध्वज लिम्बु	"
४१.	मा० श्री रत्न गुरुङ्ग	"
४२.	मा० श्री रमेश रिजाल	"
४३.	मा० श्री रामनरेश राय	"
४४.	मा० श्री रामबहादुर बोहोरा	"
४५.	मा० श्री ल्हारक्याल लामा	"
४६.	मा० श्री ललिता साह	"
४७.	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	"
४८.	मा० श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	"
४९.	मा० श्री शारदा घिमिरे	"
५०.	मा० श्री शिवराज गौतम	"
५१.	मा० श्री सन्चपाल मादेन	"
५२.	मा० श्री सरस्वती चौधरी	"

बिकास समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	सभापति
२.	मा० श्री कर्णजीत बुढाथोकी	सदस्य
३.	मा० श्री कल्पना सोव	"
४.	मा० श्री केशवकुमार बुढाथोकी	"
५.	मा० श्री कौशलकुमार राय यादव	"
६.	मा० श्री कृष्णकुमार चौधरी	"
७.	मा० श्री कृष्णप्रसाद सापकोटा	"
८.	मा० श्री गमबहादुर श्रीस मगर	"
९.	मा० श्री गोविन्दराम प्रजा	"
१०.	मा० श्री चन्द्रलाल मेचे	"
११.	मा० श्री चलनबहादुर तामाङ्ग	"
१२.	मा० श्री जयप्रकाश यादव	"
१३.	मा० श्री जिवनप्रेम श्रेष्ठ	"
१४.	मा० श्री तारानारायण श्रेष्ठ	"
१५.	मा० श्री दिपक कार्की	"
१६.	मा० श्री दुर्गा लिंखा	"
१७.	मा० श्री देवराज जोशी	"
१८.	मा० श्री देवीलाल चौधरी	"
१९.	मा० श्री नन्दकुमार प्रसाई	"
२०.	मा० श्री नारदमुनी राना	"
२१.	मा० श्री नारायणप्रसाद अधिकारी	"
२२.	मा० श्री पद्मा कुमारी अर्याल	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
२३.	मा० श्री पार्वती महतो (कुमाल)	"
२४.	मा० श्री पूर्णकुमार शेरमा	"
२५.	मा० श्री पूर्णप्रसाद राई	"
२६.	मा० श्री प्रकाशमान सिंह	"
२७.	मा० श्री प्रदुमनप्रसाद चौहान	"
२८.	मा० श्री मनमोहन भट्टराई	"
२९.	मा० श्री महेन्द्र यादव	"
३०.	मा० श्री मानबहादुर महतो	"
३१.	मा० श्री मुगालाल महतो	"
३२.	मा० श्री मोहम्मद इस्तियाक राई	"
३३.	मा० श्री यामलाल कंडेल	"
३४.	मा० श्री रमा गुरागाई	"
३५.	मा० श्री रश्मिराज नेपाली	"
३६.	मा० श्री राजकिशोर यादव	"
३७.	मा० श्री राधववीर जोशी	"
३८.	मा० श्री रामचन्द्र राय अमात	"
३९.	मा० श्री रामचरण चौधरी	"
४०.	मा० श्री रामबहादुर थापा मगर (उदयपुर)	"
४१.	मा० श्री रामरती राम	"
४२.	मा० श्री रेणु दाहाल	"
४३.	मा० श्री ललिता किडरीड मगर	"
४४.	मा० श्री विश्वनाथप्रसाद यादव (निलम्बन)	"
४५.	मा० श्री विष्णुकुमारी राई	"
४६.	मा० श्री सन्तमाया तामाड	"
४७.	मा० श्री सन्तोषी वि.क.	"
४८.	मा० श्री सोनाम छेजुङ लामा	"
४९.	मा० श्री हरिलाल थापा मगर	"
५०.	मा० श्री हलिना खातुन सोखिन	"
५१.	मा० श्री हिसिला यमी (भट्टराई)	"
५२.	मा० श्री श्रामणेर आनन्द	"
५३.	मा० श्री ज्ञानेन्द्र कुमाल	"

महिला, बालबालिका र समाज कल्याण समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री सन्ध्या देवी	सभापति
२.	मा० श्री अबुल कलाम आजाद	सदस्य
३.	मा० श्री अमिलाल भागड	"
४.	मा० श्री आशाकुमारी सरदार	"
५.	मा० श्री इसलाममिया धोवी	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
६.	मा० श्री उमा अधिकारी (रेग्मी)	"
७.	मा० श्री उर्मिला महतो कोईरी	"
८.	मा० श्री कमला शर्मा	"
९.	मा० श्री कविता कुमारी सरदार	"
१०.	मा० श्री किरणकुमारी (राय)	"
११.	मा० श्री कृष्णबहादुर महारा	"
१२.	मा० श्री खेमबहादुर बम	"
१३.	मा० श्री गिरिराजमणि पोखरेल	"
१४.	मा० श्री गुणाखर वस्याल	"
१५.	मा० श्री गोविन्द नेपाली	"
१६.	मा० श्री चित्रबहादुर श्रेष्ठ	"
१७.	मा० श्री जयपुरी घर्ति	"
१८.	मा० श्री जुब्बा सोरेन	"
१९.	मा० श्री डोलबहादुर कार्की (निलम्बन)	"
२०.	मा० श्री तुलबहादुर माझी	"
२१.	मा० श्री दालकुमारी सुनवार	"
२२.	मा० श्री दिपकबहादुर के.सी.	"
२३.	मा० श्री धिरेन्द्राकुमारी उपाध्याय	"
२४.	मा० श्री नवराज कोइराला	"
२५.	मा० श्री पार्वती थापा (श्रेष्ठ)	"
२६.	मा० श्री पासाङ्ग शेर्पा (ताप्लेजुङ्ग)	"
२७.	मा० श्री पुरनसिंह दयाल	"
२८.	मा० श्री फुलमतीदेवी चौधरी	"
२९.	मा० श्री बबीना मोक्तान लावती	"
३०.	मा० श्री बलदेव शर्मा मजगैया	"
३१.	मा० श्री बसन्ती भा	"
३२.	मा० श्री बाबुलाल पासवान	"
३३.	मा० श्री बिनोद पहाडी	"
३४.	मा० श्री मणि (खम्बु) किराती	"
३५.	मा० श्री मालामती देवी राना	"
३६.	मा० श्री मीना पुन	"
३७.	मा० श्री मोहनप्रसाद पाण्डेय	"
३८.	मा० श्री मंगल वि.क.	"
३९.	मा० श्री रम्भा देवी	"
४०.	मा० श्री रामशिला ठाकुर	"
४१.	मा० श्री लिला सुब्बा	"
४२.	मा० श्री लिलाकुमारी बगाले (सोमई)	"
४३.	मा० श्री विमला नेपाली	"
४४.	मा० श्री शान्तीदेवी राजवंशी	"
४५.	मा० श्री शारदा नेपाली	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
४६.	मा० श्री शारदादेवी कुमाल	"
४७.	मा० श्री शीला कतिला	"
४८.	मा० डा० शेखर कोडराला	"
४९.	मा० श्री शेरबहादुर पहरी	"
५०.	मा० श्री सवितादेवी यादव	"
५१.	मा० श्री सावित्री सिंह	"
५२.	मा० श्री सिताकुमारी पौडेल	"
५३.	मा० श्री सीता पोखरेल	"
५४.	मा० श्री सुकदैया चौधरी (थारु)	"
५५.	मा० श्री सुप्रभा घिमिरे	"
५६.	मा० श्री हरीराम सिपाइली	"
५७.	मा० श्री हर्षजित लामा	"
५८.	मा० श्री हिमकुमारी सुनार	"
५९.	मा० श्री हीरा गुरुड	"

राज्य व्यवस्था समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री रामनाथ ढकाल	सभापति
२.	मा० श्री अर्जुनप्रसाद जोशी	सदस्य
३.	मा० श्री अमृता थापा मगर	"
४.	मा० श्री उपेन्द्र यादव	"
५.	मा० श्री उमाकान्त चौधरी	"
६.	मा० श्री ओमप्रकाश शर्मा	"
७.	मा० श्री कल्याणी रिजाल	"
८.	मा० श्री कालीबहादुर मल्ल	"
९.	मा० श्री कृष्णकुमारी परियार	"
१०.	मा० श्री खड्गबहादुर बस्याल (सार्की)	"
११.	मा० श्री खड्गबहादुर विश्वकर्मा	"
१२.	मा० श्री खुसिराम पाखीन	"
१३.	मा० श्री गोविन्द पौडेल	"
१४.	मा० श्री चिनक कुर्मी	"
१५.	मा० श्री चित्रबहादुर के.सी.	"
१६.	मा० श्री छियामा राई	"
१७.	मा० श्री जगदिश्वर नरसिंह के.सी.	"
१८.	मा० श्री जनार्दन शर्मा	"
१९.	मा० श्री डम्बरसिंह सम्वाहाम्फे	"
२०.	मा० श्री डिल्लीमान तामाङ	"
२१.	मा० श्री ताराकुमारी घर्ती	"
२२.	मा० श्री थममाया थापामगर	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
२३.	मा० श्री नरबहादुर पुन	"
२४.	मा० श्री निलम के.सी. (खड्का)	"
२५.	मा० श्री निलम वर्मा	"
२६.	मा० श्री नीरकुमारी कुंवर	"
२७.	मा० श्री पम्फा भुषाल	"
२८.	मा० श्री परशुराम रम्तेल	"
२९.	मा० श्री पूर्णबहादुर खड्का	"
३०.	मा० श्री प्रकाशशरण महत	"
३१.	मा० श्री प्रतिभा राणा	"
३२.	मा० श्री प्रदीपकुमार जवाली	"
३३.	मा० श्री विमला के.सी.	"
३४.	मा० श्री विनोदकुमार चौधरी	"
३५.	मा० श्री विरेन्द्र माभी	"
३६.	मा० श्री विष्णुमाया विश्वकर्मा	"
३७.	मा० श्री भगतबहादुर वहुवाल	"
३८.	मा० श्री महेशप्रसाद यादव	"
३९.	मा० श्री मुहमद रिजवान	"
४०.	मा० श्री राजकुमार राई	"
४१.	मा० श्री राजबहादुर बुढा क्षेत्री	"
४२.	मा० श्री राधादेवी तिमल्सेना	"
४३.	मा० श्री रामजनम चौधरी	"
४४.	मा० श्री रामसरोज यादव	"
४५.	मा० श्री लीला न्याईर्च्याई	"
४६.	मा० श्री विश्वनाथ प्रसाद अग्रवाल	"
४७.	मा० श्री विष्णुप्रसाद पौडेल	"
४८.	मा० श्री वीरमान चौधरी	"
४९.	मा० श्री शत्रुघन महतो	"
५०.	मा० श्री सन्तोष बुढा मगर	"
५१.	मा० श्री सरला यादव	"
५२.	मा० श्री सविना बराम	"
५३.	मा० श्री सावित्रा भुसाल	"
५४.	मा० श्री सुदन राई	"
५५.	मा० श्री सुदर्शन बराल	"
५६.	मा० श्री सुन्दरा थारु	"
५७.	मा० श्री हरिश ठकुल्ला (कमल क्षेत्री)	"

सार्वजनिक लेखा समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री रामकृष्ण यादव	सभापति
२.	मा० श्री अजयकुमार चौरसिया	सदस्य
३.	मा० श्री अलाउद्दीन अन्सारी	"
४.	मा० श्री अशोककुमार रोकायाक्षेत्री	"
५.	मा० श्री उषा गुरुङ्ग	"
६.	मा० श्री कमला पन्त	"
७.	मा० श्री कल्पनादेवी सुवेदी	"
८.	मा० श्री केशवप्रसाद नेपाल	"
९.	मा० श्री कृष्णबहादुर गुरुङ	"
१०.	मा० श्री गायत्री साह (निलम्बन)	"
११.	मा० श्री गोमा पाठक	"
१२.	मा० श्री गोविन्द चौधरी	"
१३.	मा० श्री गंगा पराजुली	"
१४.	मा० श्री जयराम यादव	"
१५.	मा० श्री जया घिमिरे	"
१६.	मा० श्री जुनकुमारी रोका (ओली)	"
१७.	मा० श्री टिकाराम सुब्बा लेप्चा	"
१८.	मा० श्री टेकबहादुर बस्नेत	"
१९.	मा० श्री तुलसी सुब्बा	"
२०.	मा० श्री दीपकुमार उपाध्याय (लामिछाने)	"
२१.	मा० श्री देवेन्द्रप्रसाद पटेल	"
२२.	मा० श्री धनराज गुरुङ	"
२३.	मा० श्री धर्मशिला चापागाई	"
२४.	मा० श्री नवराज धामी	"
२५.	मा० श्री नारायणप्रसाद दाहाल	"
२६.	मा० श्री नारायणी देवी घिमिरे अर्याल	"
२७.	मा० श्री निमा लामा	"
२८.	मा० श्री परि थापा	"
२९.	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	"
३०.	मा० श्री प्रमोदप्रसाद गुप्ता	"
३१.	मा० श्री प्रल्हाद लामिछाने	"
३२.	मा० श्री प्रेमबहादुर पुलामी	"
३३.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
३४.	मा० श्री भानुभक्त जोशी	"
३५.	मा० श्री महेन्द्रध्वज जि.सी.	"
३६.	मा० श्री मानसिङ्ग राजवंशी	"
३७.	मा० श्री मालवर सिंह थापा	"
३८.	मा० श्री मृगेन्द्रकुमार सिंह यादव	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
३९.	मा० श्री रघुविर महासेठ	"
४०.	मा० श्री रविन्द्र प्रसाद अधिकारी	"
४१.	मा० श्री राजकाजी महर्जन	"
४२.	मा० श्री राजकुमार श्रेष्ठ	"
४३.	मा० श्री राजेन्द्रकुमार खेतान	"
४४.	मा० श्री रामजीप्रसाद शर्मा	"
४५.	मा० श्री रामनारायण सिंह	"
४६.	मा० श्री रोशन गाहा थापा	"
४७.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	"
४८.	मा० श्री लालबाबु पण्डित	"
४९.	मा० श्री लालमणी चौधरी	"
५०.	मा० श्री विमलेन्द्र निधि	"
५१.	मा० श्री विश्वभक्त दुलाल	"
५२.	मा० श्री शरतसिंह भण्डारी (महोत्तरी)	"
५३.	मा० श्री शान्तिदेवी चमार	"
५४.	मा० श्री शिवनारायण उराव	"
५५.	मा० श्री शंकर पोखरेल	"
५६.	मा० श्री सन्तकुमार थारु	"
५७.	मा० श्री सर्वदेवप्रसाद ओझा	"
५८.	मा० श्री समिता कार्की	"
५९.	मा० श्री सरला रेग्मी	"
६०.	मा० श्री सुरेन्द्र पाण्डे	"
६१.	मा० श्री सुर्यमान गुरुड	"
६२.	मा० श्री संघप्रसाद थारु	"
६३.	मा० श्री गोपीवहादुर सार्की (अछामी)	"

सुरक्षा विशेष समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री सुवास नेम्वाङ्ग	सभापति
२.	मा० श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	उपसभापति
३.	मा० श्री इन्द्रजित राई	सदस्य
४.	मा० श्री इन्द्रबहादुर गुरुड	"
५.	मा० श्री उमा भुजेल	"
६.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	"
७.	मा० श्री करिमा बेगम	"
८.	मा० श्री कल्पना राणा	"
९.	मा० श्री कुमारी मुक्तान	"
१०.	मा० श्री कुलबहादुर गुरुड	"
११.	मा० श्री गणेशबहादुर खड्का	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१२.	मा० श्री गायत्री साह	"
१३.	मा० श्री गीता ठगुन्ना	"
१४.	मा० श्री गोपालमान श्रेष्ठ	"
१५.	मा० श्री चन्दन साह	"
१६.	मा० श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली	"
१७.	मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ (स्याङजा)	"
१८.	मा० श्री चन्द्रबहादुर थापा	"
१९.	मा० श्री जगतबहादुर ताजपुरिया	"
२०.	मा० श्री भलनाथ खनाल	"
२१.	मा० श्री डोल्मा तामाङ	"
२२.	मा० श्री दलबहादुर राना	"
२३.	मा० श्री दामाकुमारी शर्मा	"
२४.	मा० श्री दिलबहादुर घिसिङ	"
२५.	मा० श्री दुर्गादेवी (पासवान)	"
२६.	मा० श्री देविलाल थापा	"
२७.	मा० श्री देवी खड्का	"
२८.	मा० श्री परि थापा	"
२९.	मा० श्री पुष्पविक्रम मल्ल	"
३०.	मा० श्री पूर्णबहादुर राना	"
३१.	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	"
३२.	मा० श्री प्रमिलादेवी यादव	"
३३.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
३४.	मा० श्री बवन सिंह	"
३५.	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	"
३६.	मा० श्री मधुसूदन अग्रवाल	"
३७.	मा० श्री महा नेपाली	"
३८.	मा० श्री माधवकुमार नेपाल	"
३९.	मा० श्री मालवर सिंह थापा	"
४०.	मा० श्री मोहमद सफिक मिया	"
४१.	मा० श्री राजकाजी गुरुङ	"
४२.	मा० श्री रामकुमार पासवान	"
४३.	मा० श्री रामचन्द्र पौडेल	"
४४.	मा० श्री रामबहादुर थापा मगर (चितवन)	"
४५.	मा० श्री रामवती चौधरी	"
४६.	मा० श्री रामेश्वरप्रसाद रौनियार	"
४७.	मा० श्री रुकमिणी चौधरी	"
४८.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	"
४९.	मा० श्री लालबहादुर सुस्लिङ्ग मगर	"
५०.	मा० श्री लोकेन्द्रबहादुर चन्द	"
५१.	मा० श्री बालकृष्ण हुंगेल	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
५२.	मा० श्री विजयकुमार यादव	"
५३.	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	"
५४.	मा० श्री शम्भु हजरा दुसाध	"
५५.	मा० श्री शिवचन्द्र प्रसाद कुशवाहा	"
५६.	मा० श्री शेरबहादुर देउवा	"
५७.	मा० श्री सत्यलाल मुल	"
५८.	मा० श्री सदरुल मिया हक	"
५९.	मा० श्री सन्तबहादुर नेपाली	"
६०.	मा० श्री सिद्धार्थ कुमार सोमानी	"
६१.	मा० श्री सीतादेवी बौडेल	"
६२.	मा० श्री सुनिल प्रजापति	"
६३.	मा० श्री संजयकुमार साह	"
६४.	मा० श्री हेमराज भण्डारी	"

संसदीय सुनवाई विशेष समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री कुलबहादुर गुरुङ्ग	सभापति
२.	मा० श्री अग्निप्रसाद सापकोटा	सदस्य
३.	मा० श्री अच्युतराज पाण्डे	"
४.	मा० श्री अजयकुमार द्विवेदी	"
५.	मा० श्री अमिक शेरचन	"
६.	मा० श्री अम्बिका बस्नेत	"
७.	मा० श्री आमोदप्रसाद उपाध्याय	"
८.	मा० श्री इन्द्रमायाँ गुरुङ्ग	"
९.	मा० श्री इश्वरी न्यौपाने	"
१०.	मा० श्री उमाकान्त शर्मा	"
११.	मा० श्री उर्मिला थापा	"
१२.	मा० श्री एकनाथ ढकाल	"
१३.	मा० श्री ओनसरी घर्ति मगर	"
१४.	मा० श्री ओमप्रकाश यादव (रुपन्देही - ६)	"
१५.	मा० श्री कुबेर बहादुर वली	"
१६.	मा० श्री गणेशप्रसाद थारु	"
१७.	मा० श्री गायत्री साह (निलम्बन)	"
१८.	मा० श्री चन्द्रदेव जोशी	"
१९.	मा० श्री चन्द्रप्रकाश मैनाली	"
२०.	मा० श्री चिरञ्जीवि राम थारु	"
२१.	मा० श्री छत्रिलाल विश्वकर्मा	"
२२.	मा० श्री जयराम दाहाल	"
२३.	मा० श्री जोगीलाल यादव	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
२४.	मा० श्री भक्कृप्रसाद सुवेदी	"
२५.	मा० श्री टसी स्हाडमो गुरुडसेनी	"
२६.	मा० श्री तिर्थराम डंगोल	"
२७.	मा० श्री नारायणमान विजुक्छे	"
२८.	मा० श्री परि थापा	"
२९.	मा० श्री पुरुषोत्तम बस्नेत	"
३०.	मा० श्री प्रतिभा राणा	"
३१.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
३२.	मा० श्री फरमुद नदाफ	"
३३.	मा० श्री फुलमतीदेवी चौधरी	"
३४.	मा० श्री बवन सिंह	"
३५.	मा० श्री बालकृष्ण खाण	"
३६.	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर	"
३७.	मा० श्री भक्तबहादुर शाह	"
३८.	मा० श्री भिमप्रसाद आचार्य	"
३९.	मा० श्री भिष्म धिमाल	"
४०.	मा० श्री भोटनीदेवी खवास	"
४१.	मा० श्री महालक्ष्मी श्रेष्ठ	"
४२.	मा० श्री माया चेपाङ	"
४३.	मा० श्री मालवर सिंह थापा	"
४४.	मा० श्री मिनाक्षी भ्ना	"
४५.	मा० श्री मुन्नीकुमारी गुप्ता	"
४६.	मा० श्री मो. अफताव आलम	"
४७.	मा० श्री मंगलसिद्धि मानन्धर	"
४८.	मा० श्री रश्मिराज नेपाली	"
४९.	मा० श्री रामचन्द्र भ्ना	"
५०.	मा० श्री रामनारायण सिंह	"
५१.	मा० श्री रुकमिणी चौधरी	"
५२.	मा० श्री रेणुका चौलागाईं	"
५३.	मा० श्री रेणुकुमारी यादव	"
५४.	मा० श्री लक्ष्मण दत्त जोशी	"
५५.	मा० श्री लक्ष्मणलाल कर्ण	"
५६.	मा० श्री लक्ष्मी गुरुङ्ग	"
५७.	मा० श्री लक्ष्मीलाल चौधरी	"
५८.	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान	"
५९.	मा० श्री शत्रुघनप्रसाद सिंह कोइरी	"
६०.	मा० श्री शान्ति जिरेल	"
६१.	मा० श्री शान्तिमाया तामाङ्ग	"
६२.	मा० श्री शंकरबहादुर खड्का	"
६३.	मा० श्री सदरुल मिया हक	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
६४.	मा० श्री सूर्यबहादुर सेन	"
६५.	मा० श्री हर्कबहादुर सिंह	"
६६.	मा० श्री हसिना मियाँ	"
६७.	मा० श्री हितकाजी गुरुङ्ग	"
६८.	मा० श्री हेमबहादुर श्रेष्ठ	"

अन्य समितिहरू

व्यवस्थापिका-संसद नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	सभापति
२.	मा० श्री अग्नीप्रसाद खरेल	सदस्य
३.	मा० श्री केशवप्रसाद मैनाली	"
४.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	"
५.	मा० श्री मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	"
६.	मा० श्री रामजनम चौधरी	"
७.	मा० श्री सरिता गिरी	"

गठन मिति : २०६५ साउन १३ गते, मा० श्री जनार्दन शर्मा प्रस्तावक र मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे र मा० श्री रामचन्द्र भ्वा समर्थक

प्रतिवद्धता कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति

(द्वन्द्वकाल र नेकपा (माओवादी) वा त्यसका भातृ संगठन वा अन्य किसिमले कब्जा भएको कुनैपनि सरकारी, गैर सरकारी वा व्यक्तिगत सम्पत्ति फिर्ता गर्ने सम्बन्धी प्रतिवद्धताको अनुगमन सम्बन्धमा)

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री बालकृष्ण खाँण	सभापति
२.	मा० श्री जगदिश्वर नरसिंह के.सी	सदस्य
३.	मा० श्री जितेन्द्रप्रसाद सोनार	"
४.	मा० श्री प्रतिभा राणा	"
५.	मा० श्री वर्षमान पुन मगर	"
६.	मा० श्री भीमराज चौधरी राजवंशी	"
७.	मा० श्री लीला न्याईच्याई	"
८.	मा० श्री शंकर पोखरेल	"
९.	मा० श्री विष्णुप्रसाद चौधरी थारु	"
१०.	मा० श्री सर्वदेवप्रसाद ओझा	"
११.	मा० श्री हर्कबहादुर सिंह	"

गठन मिति : २०६५ माघ ६ गते, मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी प्रस्तावक र मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे र मा० श्री थममाया थापा समर्थक

संकल्प कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति

("अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति सहर" निर्माण गर्ने र लुम्बिनी विकास गुरुयोजना सम्पन्न गर्न पारित संकल्प प्रस्तावको कार्यान्वयन सम्बन्धी)

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	व्यवस्थापिका-संसदका सम्माननीय सभामुख	पदेन सभापति
२.	व्यवस्थापिका-संसदका माननीय उपसभामुख	पदेन उपसभापति
३.	मा० श्री ओनसरी घर्ती मगर	सदस्य
४.	मा० श्री ओमप्रकाश यादव (रुपन्देही-६)	"
५.	मा० श्री गोपाल किराँती	"
६.	मा० श्री तिर्थराम डंगोल	"
७.	मा० श्री दल बहादुर राना	"
८.	मा० श्री दीपकुमार उपाध्याय (लामिछाने)	"
९.	मा० श्री पार्वती महतो (कुमाल)	"
१०.	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनी	"
११.	मा० श्री मिनेन्द्रप्रसाद रिजाल	"
१२.	मा० श्री मंगलसिद्धि मानन्धर	"
१३.	मा० श्री लीला न्याईच्याई	"
१४.	मा० श्री शारदा घिमिरे	"
१५.	मा० श्री सपना प्रधान मल्ल	"
१६.	मा० श्री सरला रेग्मी	"
१७.	मा० श्री संघ प्रसाद थारु	"
१८.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	"
१९.	मा० श्री श्रामणेर आनन्द	"

गठन मिति : २०६८ जेठ २० गते, मा० श्री दीपकुमार उपाध्याय (लामिछाने) प्रस्तावक र मा० श्री कालीबहादुर मल्ल र मा० श्री सपना प्रधान मल्ल समर्थक

सहमति कार्यान्वयन अनुगमन विशेष समिति

(संविधान सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने दलहरूबीच शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माण सम्बन्धमा भएको ५ बुँदे राजनीतिक सहमति कार्यान्वयन अनुगमन सम्बन्धमा)

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	व्यवस्थापिका-संसदका सम्माननीय सभामुख	पदेन सभापति
२.	व्यवस्थापिका-संसदका माननीय उपसभामुख	पदेन उपसभापति
३.	मा० श्री आत्मारामप्रसाद साह	सदस्य
४.	मा० श्री कमला थापा	"
५.	मा० श्री गिरिराजमणि पोखरेल	"
६.	मा० श्री पम्फा भुषाल	"
७.	मा० श्री परि थापा	"
८.	मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी	"
९.	मा० श्री प्रतिभा राणा	"

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१०.	मा० श्री प्रेमबहादुर सिंह	"
११.	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	"
१२.	मा० श्री राधा ज्वाली	"
१३.	मा० श्री रामजनम चौधरी	"
१४.	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	"
१५.	मा० श्री विमलेन्द्र निधि	"
१६.	मा० श्री सरिता गिरी	"
१७.	मा० श्री हिसिला यमी (भट्टराई)	"

गठन मिति : २०६८ असार १३ गते, मा० श्री लोकेन्द्र विष्ट मगर प्रस्तावक र मा० श्री कमला पन्त र मा० श्री थममाया थापा समर्थक

संसदीय छानविन विशेष समिति

(आ. व. २०६८/०६९ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान व्यवस्थापिका-संसदको बैठक समक्ष प्रस्तुत गर्ने क्रममा अधिकांश तथ्यहरू सार्वजनिक संचारका माध्यमहरूबाट प्रकाशन र प्रसारण भएको सम्बन्धमा)

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	संयोजक
२.	मा० श्री कल्पना राणा	सदस्य
३.	मा० श्री जयपुरी घर्ती मगर	"
४.	मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी	"
५.	मा० श्री भीमप्रसाद आचार्य	"
६.	मा० श्री रमेश लेखक	"
७.	मा० श्री हृदयेश त्रिपाठी	"

गठन मिति : २०६८ असार ३१ गते, मा० श्री थममाया थापामगर प्रस्तावक र मा० श्री एकराज मण्डारी र मा० श्री कमला पन्त समर्थक

संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली संशोधन मस्यौदा समिति

क्र.सं.	नाम, थर	पद
१.	मा० श्री पुष्पा भुषाल	सभापति
२.	मा० श्री खिमलाल देवकोटा	सदस्य
३.	मा० श्री धिरेन्द्रबहादुर श्रेष्ठ	"
४.	मा० श्री प्रतिभा राणा	"
५.	मा० श्री वृजेशकुमार गुप्त	"

गठन मिति : २०६८ साउन ८ गते, मा० श्री पोष्टबहादुर बोगटी प्रस्तावक र मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे र मा० श्री भिमप्रसाद आचार्य समर्थक

अनुसूची-४
विधेयक सम्बन्धी विवरणहरू

संविधान सभा व्यवस्थापिका-संसदको हैसियतमा अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	सदनमा संशोधन विना			
१.	नेपालको अन्तरिम संविधान (चौथो संशोधन) विधेयक, २०६५	०६५/२/१५	०६५/२/१५	नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १५८ बमोजिम मन्त्रपरिषदले बाधा अडकाउ फुकाउने आदेश जारी गरेको जानकारी सभालाई प्राप्त भएको र आजको बैठकको हकमा व्यवस्थापिका-संसद नियमावली, २०६३ को परिच्छेद १८ लागू नहुने जानकारी गराइएको।							०६५/२/१५
२.	नेपालको अन्तरिम संविधान (पाँचौं संशोधन) विधेयक, २०६५		०६५/३/२५	०६५/३/२५	०६५/३/२६, २७, २८		०६५/३/२९				०६५/३/२९
३.	सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट रकम भिक्ने र खर्च गर्ने अधिकारको व्यवस्था गर्ने विधेयक, २०६५		०६५/३/३०	०६५/३/३०			०६५/३/३०				०६५/३/३०
४.	विभूषण (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६५		०६५/४/२१	०६५/४/२३	०६५/४/२४, २५, २६		०६५/४/२८				०६५/४/२८

व्यवस्थापिका-संसद, चौथो अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल		समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित संशोधन विना			
१.	पेशकी खर्च विधेयक, २०६५	०६५/६/३	०६५/६/८	०६५/६/८			०६५/६/८			०६५/६/८
२.	विनियोजन विधेयक, २०६५	०६५/६/३	०६५/६/८	०६५/६/८	०६५/६/९,१०, ११					०६५/७/२६
३.	आर्थिक विधेयक, २०६५	०६५/६/३	०६५/६/८	०६५/७/२६	०६५/७/२७,२८, २९					०६५/७/२९
४.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०६५	०६५/६/३	०६५/६/८	०६५/७/२६	०६५/७/२७,२८, २९		०६५/८/१			०६५/८/१
५.	ऋण तथा जमानत (सोन्नौ संशोधन) विधेयक, २०६५	०६५/६/३	०६५/६/८	०६५/७/२६	०६५/७/२७,२८, २९		०६५/८/१			०६५/८/१
६.	केही सार्वजनिक लिखत प्रमाणिकरण (कार्यविधि) (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६५	०६५/७/७	०६५/७/२२	०६५/७/२३	०६५/७/२४,२५, २६		०६५/७/२९			०६५/७/२९
७.	नेपालको अन्तरिम संविधान (छैठौं संशोधन) विधेयक, २०६५	०६५/७/२४	०६५/७/२९	०६५/८/१	०६५/८/२,३, ४		०६५/८/२६			०६५/८/२६
८.	मतदाता नामावली सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६५	०६५/९/२५	०६५/९/२९		२०६५/१०/६ गतेको बैठकबाट मा० उपप्रधानमन्त्री एवम् गृह मन्त्रीको तर्फबाट मा० जलस्रोत मन्त्री श्री विष्णुप्रसाद पौडेलले फिर्ता लिनुभएको ।					

व्यवस्थापिका-संसद, पाँचौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल		समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति	
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित				संशोधन विना
चौथो अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
१.	घरेलु हिंसा (कसूर र सजाय) विधेयक, २०६५	०६५/३/२६	०६५/४/२६	०६५/४/२७	०६५/४/२८, २९, ३०	०६५/९/२३			०६६/१/३	०६६/१/६	०६६/१/६
२.	स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वास्थ्य संस्थाको सुरक्षा सम्बन्धी विधेयक, २०६५	०६५/८/१०	०६५/८/१०	०६५/८/१७	०६५/८/१८, १९, २०	०६५/९/२६			०६६/१/३	०६६/१/६	०६६/१/६

व्यवस्थापिका-संसद, छैठौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल		समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति	
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित				संशोधन विना
चौथो अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
१.	गणतन्त्र सुदृढीकरण सम्बन्धी केही नेपाल कानूनलाई संशोधन गर्ने विधेयक, २०६५	०६५/८/१०	०६५/८/१०	०६५/८/१३	०६५/८/१४, १५, १६	०६५/९/२९			०६६/१०/३	०६६/१०/३	०६६/१०/३
२.	लोक सेवा आयोग विधेयक, २०६५	०६५/९/४	०६५/९/२३	०६६/९/१३	०६६/०९/१४, १५, १६	०६६/९/२९			०६६/१०/७	०६६/१०/१०	०६६/१०/१०

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			समितिको प्रतिवेदन पेश	प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संशोधन विना			
पाँचौँ अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
३.	संवैधानिक परिषद् (काम, कर्तव्य, अधिकार र कार्यविधि) सम्बन्धी विधेयक, २०६५	०६५/१२/२२	०६६/१/६	०६६/९/१३	०६६/९/१४, १५, १६			०६६/९/२१			०६६/९/२१
छैटौँ अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
४.	पेशकी खर्च विधेयक, २०६५	०६६/३/२९	०६६/३/३१	०६६/३/३१				०६६/३/३१			०६६/३/३१
५.	विनियोजन विधेयक, २०६५	०६६/३/२९	०६६/३/३१	०६६/४/४	०६६/४/५, ६, ७						०६६/८/९
६.	आर्थिक विधेयक, २०६५	०६६/३/२९	०६६/३/३१	०६६/८/९	०६६/८/१० (विधान १०:०० बजेटसम्मको संशोधनको म्याद तोलिएको ।)			०६६/८/१०			०६६/८/१०
७.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०६५	०६६/३/२९	०६६/३/३१	०६६/८/९	०६६/८/१०			०६६/८/१०			०६६/८/१०
८.	नेपालको अन्तरिम संविधान (सातौँ संशोधन) विधेयक, २०६६	०६६/५/७	०६६/९/१४	०६६/९/१६	०६६/९/१७, १८, १९		०६६/१०/१४				०६६/१०/१४
९.	बैंक तथा वित्तिय संस्थाको ऋण असुली (दोस्रो संशोधन) विधेयक, २०६६	०६६/५/१५	०६६/९/२२	०६६/९/२७	०६६/९/२८, २९, ३०			०६६/१०/१०			०६६/१०/१०

व्यवस्थापिका-संसद, सातौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति मान्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना		
छैठौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू										
१.	सुदूरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय विधेयक, २०६६	०६६/१०/०७	०६६/१०/११	०६६/१०/१३	०६६/१०/१४, १५, १६		०६७/१/२९			०६७/१/२९
२.	मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय विधेयक, २०६६	०६६/१०/७	०६६/१०/११	०६६/१०/१३	०६६/१०/१४, १५, १६		०६७/१/२९			०६७/१/२९
३.	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय विधेयक, २०६६	०६६/१०/७	०६६/१०/११	०६६/१०/१३	०६६/१०/१४, १५, १६		०६७/१/२९			०६७/१/२९
सातौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू										
४.	नेपालको अन्तरिम संविधान (आठौं संशोधन) विधेयक, २०६७	०६७/२/०७	०६७/२/१४	नियन मिलम्वन गरेर सैद्धान्तिक छलफल र संशोधनको म्याद नदिइएको				०६७/२/१४		०६७/२/१४

व्यवस्थापिका-संसद, आठौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिसमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना		
आठौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू										
१.	“सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट रकम भिक्ने र खर्च गर्ने अधिकारको व्यवस्था गर्ने विधेयक, २०६७”	०६७/३/२८	०६७/३/२८	०६७/३/२८				०६७/३/२८		०६७/३/२८

व्यवस्थापिका-संसद, नवौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिसमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना		
छैठौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू										
१.	सूर्तिजन्य पदार्थको (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) विधेयक, २०६६	०६६/९/२१	०६६/९/२७	०६६/९/२९	०६६/९/३०, ०६६/१०/१, २	०६६/१०/३			०६७/२/०६	०६७/१२/२८

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति	
						समितिसमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना			
२.	मेलमिलाप सम्बन्धी विधेयक, २०६६	०६६/१०/८	०६७/०१/२८	०६७/२/३	०६७/२/४, ५, ६	०६७/२/१७			०६७/१२/२३	०६७/१२/२८	०६७/१२/२८
३.	न्याय प्रशासन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्न बनेको विधेयक, २०६६	०६६/१०/८	०६७/१/२८	०६७/२/३	०६७/२/४, ५, ६	०६७/२/१७			०६७/१२/०३	०६७/१२/१३	०६७/१२/१३
नवौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
४.	विनियोजन विधेयक, २०६७	०६७/१०/२९	०६७/११/२	०६७/११/२	नियम निलम्बन			०६७/११/३			०६७/११/३
५.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०६७	०६७/१०/२९	०६७/११/२	०६७/११/२	०६७/११/३, ४, ५			०६७/११/३			०६७/११/३
६.	ऋण तथा जमानत (अठारौं संशोधन) विधेयक, २०६७	०६७/१०/२९	०६७/११/२	०६७/११/२	०६७/११/३, ४, ५			०६७/११/३			०६७/११/३
७.	आर्थिक विधेयक, २०६७	०६७/१०/२९	०६७/११/२	०६७/११/२	०६७/११/३, ४, ५			०६७/११/३			०६७/११/३

व्यवस्थापिका-संसद, दशौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति मान्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति	
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संशोधन विना			
पाँचौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
१.	लगानी बोर्ड विधेयक, २०६५	०६५/१२/२२	०६६/१/३	०६६/९/२८	०६६/९/२९, ३०, ०६६/१०/१	०६६/१०/३			०६७/११/२७	०६७/१२/२१	०६८/४/३०
छैठौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
२.	जातिय भेदभाव तथा छुवाछुत (कसूर सजाय) विधेयक, २०६६	०६६/५/७	०६६/९/२८	०६६/१०/१२	०६६/१०/१३, १४, १५	०६७/१/३			०६८/२/९	०६८/२/१०	०६८/२/१०
३.	राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोग विधेयक, २०६६	०६६/५/१४	०६६/९/२७	०६६/१०/११	०६६/१०/१२, १३, १४	०६६/१०/२५			०६८/९/१	०६८/०९/२०	०६८/९/२०
सातौं अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
४.	फोहरमैला व्यवस्थापन विधेयक, २०६६	०६६/१२/२१	०६६/१२/२९	०६७/१/३	०६७/१/४, ५, ६	०६७/१/३०			०६८/२/११	०६८/२/१२	०६८/२/१२
५.	केही सार्वजनिक सेवालाई समावेशी बनाउने सम्बन्धमा केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने विधेयक, २०६७	०६७/२/३	०६७/२/९	दशौं अधिवेशन २०६८ असोज ५ गतेको बैठकबाट मा० कानून तथा न्याय मन्त्री श्री वृजेशकुमार गुप्ताले फिर्ता लिनुभएको ।							

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति	
						समितिमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना			
आठौँ अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
६.	सम्पत्ति शुद्धिकरण (मनी लाउण्डरिङ्ग) निवारण (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६७	०६७/११/२४	०६७/११/२७	०६७/१२/३	०६७/१२/४, ५, ६	०६७/१२/१३			०६८/२/९	०६८/२/१०	०६८/२/१०
नवौँ अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
७.	पारस्परिक कानूनी सहायता विधेयक, २०६७	०६७/१२/२५	कानून तथा न्याय मन्त्रालयको च.नं. २११ मिति २०६८/१०/२५ गतेको पत्र मार्फत फिर्ता लिइएको ।								
८.	सपुर्दगी विधेयक, २०६७	०६७/१२/२५	कानून तथा न्याय मन्त्रालयको च.नं. २११ मिति २०६८/१०/२५ गतेको पत्र मार्फत फिर्ता लिइएको ।								
दशौँ अधिवेशनमा दर्ता भई प्राप्त भएका विधेयकहरू											
९.	नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौँ संशोधन), २०६८	०६८/१/२९	०६८/२/१४	०६८/२/१४	नियमावली संशोधन गरी २५ मिनेटको समय दिइएको		०६८/२/१४				०६८/२/१४
१०.	विनियोजन विधेयक, २०६८	०६८/३/३०	०६८/३/३२	०६८/४/२५							०६८/६/१

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिसमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	समितिको प्रतिवेदन पेश		
११.	आर्थिक विधेयक, २०६८	०६८/३/३०	०६८/३/३१	०६८/६/०१	०६८/६/२, ३, ४			०६८/६/५		०६८/६/५
१२.	राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०६८	०६८/३/३०	०६८/३/३२	०६८/६/०१	०६८/६/२, ३, ४			०६८/६/५		०६८/६/५
१३.	ऋण तथा जमानत (उन्नाइसौ संशोधन) विधेयक, २०६८	०६८/३/३०	०६८/३/३२	०६८/६/०१	०६८/६/२, ३, ४			०६८/६/५		०६८/६/५
१४.	पेशकी खर्च विधेयक, २०६८		०६८/३/३२	०६८/३/३२				०६८/३/३२		०६८/३/३२
१५.	कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान विधेयक, २०६८	०६८/४/३२	०६८/५/५	०६८/५/८	०६८/५/९, १०, ११			०६८/६/०५		०६८/६/५
१६.	नेपाल कानून व्यवसायी परिषद् (पहिलो संशोधन) विधेयक, २०६८	०६८/५/१	०६८/५/८	०६८/७/७	०६८/७/८, ९, १०			०६८/८/१४		०६८/८/१४
१७.	नेपालको अन्तरिम संविधान (दशौं संशोधन), २०६८	०६८/५/७	०६८/५/१२	०६८/५/१२	नियम निलम्बन गरी आधा घण्टाको समय दिइएको			०६८/५/१२		०६८/५/१२

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिसमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना		
१८.	नेपालको अन्तरिम संविधान (एघारौं संशोधन), २०६८	०६८/७/१९	०६८/७/२५	०६८/७/२५, २६	०६८/७/२७, २८, २९	दशौं अधिवेशन २०६८ मंसिर २ गतेको बैठकबाट माओ कानून तथा न्याय मन्त्री श्री वृजेशकुमार गुप्ताले फिर्ता लिनुभएको ।				
१९.	नेपालको अन्तरिम संविधान (एघारौं संशोधन), २०६८	०६८/८/४	०६८/८/८	०६८/८/८	०६८/८/९, १०, ११			०६८/८/१३		०६८/८/१३

व्यवस्थापिका-संसद, एघारौं अधिवेशन अवधिभर पारित विधेयकहरूको विवरण

क्र.सं.	विधेयकको नाम	वितरण मिति	अनुमति माग्ने प्रस्ताव प्रस्तुत मिति	विचार गरियोस्	संशोधनको म्याद	दफावार छलफल			प्रतिवेदन सहित छलफल	पारित मिति
						समितिसमा पठाइयोस्	सदनमा संशोधन सहित	संसोधन विना		
१.	नेपालको अन्तरिम संविधान (बाह्रौं संशोधन), २०६९	०६९/१/१८	०६९/२/०५	०६९/२/०६	१५ मिनेटको संसोधनको म्याद दिइएको			०६९/२/६		०६९/२/६

अनुसूची-५
प्रस्ताव सम्बन्धी विवरण

संकल्प प्रस्ताव

क्र.सं.	प्रस्तावक	समर्थक	प्रस्तावको व्यहोरा	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्री	अधिवेशन
१.	रमेश लेखक		“सुदुरपश्चिमाञ्चलका कैलाली, कञ्चनपुर, डडेल्धुरा, बाजुरा, डोटी लगायतका सबै जिल्लाहरूमा अविरल वर्षाका कारण सुदुरपश्चिमाञ्चलका नागरिकलाई राहत दिन वाञ्छनिय भएको हुँदा नेपाल सरकारलाई तत्काल राहत उपलब्ध गर्न निर्देशन गर्दै व्यवस्थापिका-संसद यो संकल्प गर्दछ।”	२०६५/०७/०६	गृह	चौथो
२.	रमेश लेखक	अग्निप्रसाद खरेल नविन्द्रराज जोशी शोभाकर पराजुली	“सञ्चारकर्मी विरुद्ध श्रृंखलावद्ध रूपले हत्या, अपहरण, कुटपिट र धम्कीका कारणले चौथो अंग सञ्चार जगत र पत्रकारिता पेशा नै गम्भीर संकटमा परेको छ। नेपाल सरकारबाट पटक पटक व्यक्त प्रतिवद्धताका बावजुद पनि पत्रकारिता क्षेत्र हिंसामुक्त हुन नसकेको र दोषीमाथि कारवाही हुन नसकेको कारण विधिको शासनको उपहास भएकोले व्यवस्थापिका-संसदको यो बैठक पत्रकारिता क्षेत्रलाई हत्या, हिंसा र आतंकबाट जोगाई भयरहित वातावरण श्रृजना गर्दै स्वतन्त्र तथा निष्पक्ष पत्रकारिताको प्रत्याभूति गर्न र संसदीय अनुगमनको उपयुक्त व्यवस्था गर्ने संकल्प गर्दै नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ।”	२०६५/१०/०५		चौथो

क्र.सं.	प्रस्तावक	समर्थक	प्रस्तावको व्यहोरा	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्री	अधिवेशन
३.	पोष्टबहादुर बोगटी लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे भीमप्रसाद आचार्य		उपराष्ट्रपति पद क्रियाशील गराउने सम्बन्धी ।	२०६९/१०/१४	कानून तथा न्याय	छैठौं
४.	दीपकुमार उपाध्याय (लामिछाने)	प्रदिपकुमार ज्ञवाली सीतादेवी बौडेल	विश्व शान्तिका अग्रदूत महामानव गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी, क्रिडा स्थल कपिलवस्तु (तिलौराकोट, कुदान, गोटिहवा, निग्लीहवा, अरौराकोट, सारहवा एवम् सिसहनिया) देवदह, रामग्राम समेतको एकीकृत विकास गरी “अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति सहर” निर्माण गर्न तथा अधुरो रहेको लुम्बिनी विकास गुरुयोजनालाई सम्पन्न गरी विश्व शान्ति केन्द्र बनाउन राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग परिचालन गर्दै ३ वर्षको समय सीमा भित्र उक्त कार्य सम्पन्न गर्न नेपाल सरकारलाई निर्देशन गर्दछ । साथै अन्तर्राष्ट्रिय ख्याति एवम् विशेष महत्वको महामानव गौतम बुद्ध सम्बन्धी उपरोक्त निर्देशन कार्यान्वयनको प्रगति अनुगमनको लागि व्यवस्थापिका-संसदबाट एउटा स्थायी किसिमको समिति निर्माण गर्ने निर्णय गर्दछ ।	२०६७/०१/१४	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा संस्कृति	सातौं

जरूरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव

क्र.सं.	प्रस्तावक	समर्थक	प्रस्तावको व्यहोरा	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्री	अधिवेशन
१.	चन्द्रप्रसाद गजुरेल	लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे प्रदीपकुमार ज्ञवाली विजयकुमार गच्छदार	“सम्माननीय उपराष्ट्रपतिले शपथ ग्रहण गर्दा प्रयोग गर्नु भएको भाषाको विषयलाई लिएर शुरु भएको विरोध कार्यक्रमको क्रममा पछिल्ला दिनमा राजधानी लगायत मुलुकका विभिन्न स्थानमा देखापरेका अराजक र साम्प्रदायिक सद्भावमा आँच पुऱ्याउने गतिविधि र घटना प्रति सदनको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । उक्त विषय सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन रहेको विदितै छ । यस्ता विषयमा आफ्नो अभिमत प्रकट गर्दा मुलुकको जातीय, भाषिक, धार्मिक र साँस्कृतिक विविधता, राष्ट्रिय एकता एवम् संवेदनशीलतालाई ध्यान राख्नु पर्ने कुरा प्रति सदैव सजग हुनुपर्छ । यस सन्दर्भमा यो बैठक नेपाल सरकारलाई सार्वजनिक सुरक्षा र साम्प्रदायिक सद्भाव कायम राख्न प्रभावकारी कदम चाल्न निर्देश गर्दछ । मुलुक संक्रमणकालबाट गुज्रिरहेको यस विशेष घडीमा नवस्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, राष्ट्रिय एकता र सामाजिक सहिष्णुता एवम् सद्भावलाई कमजोर पार्न अवाञ्छित तत्वहरूले खेल्न नपाउनु भन्ने कुरामा सजग हुँदै संयम र धैर्य कायम राख्न सम्बद्ध सबै पक्षलाई हार्दिक अपील गर्दछ” ।	२०६५/०४/१३	गृह	संविधान सभा व्यवस्थापिका- संसदको हैसियतमा

क्र.सं.	प्रस्तावक	समर्थक	प्रस्तावको व्यहोरा	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्री	अधिवेशन
२.	विनोदकुमार चौधरी	शंकर पोखरेल रामशरण महत	“अमेरिकी वित्तिय बजारमा देखिएको कमसल कर्जाको संकटले देखा परेको आर्थिक मन्दीको असरलाई न्यून पार्न व्यवस्थापिका-संसदको यो बैठक विश्वव्यापी मन्दी र त्यसबाट नेपालको अर्थतन्त्रमा पर्ने प्रभावको सम्बन्धमा अध्ययन गरी नेपालको अर्थतन्त्रलाई बचाउन आवश्यक र उपयुक्त संरक्षणात्मक उपायहरू तत्काल अवलम्बन गर्न नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ।”	२०६५/०८/१९	अर्थ	चौथो
३.	प्रकाशचन्द्र लोहनी	चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग (स्याङ्जा) मालवरसिंह थापा	“देशमा देखापरेको अभूतपूर्व उर्जा संकटले देशको अर्थतन्त्र धरासायी हुने संभावना बढेको, शान्ति प्रक्रियामा समेत नकारात्मक पर्न सक्ने कुरालाई दृष्टिगत गर्दै यो बैठक देशको उर्जा संकट र यसको समाधानका उपायबारे छलफल गर्ने निर्णय गर्दछ।”	२०६५/१०/०६	जलस्रोत	चौथो
४.	प्रकाशचन्द्र लोहनी	रामजीप्रसाद शर्मा गगन थापा	“देशमा हाल देखिएको लोड सेडिङको अवस्थाले राष्ट्रिय अर्थतन्त्र धरासायी हुँदै गएकोले उक्त समस्या समाधानार्थ अल्पकालीन र दीर्घकालिन उपायहरू तत्काल अवलम्बन गर्न व्यवस्थापिका-संसदको यो बैठक नेपाल सरकारलाई निर्देश गर्दछ।”	२०६८/९/१४	ऊर्जा	दशौँ

ध्यानाकर्षण प्रस्ताव

क्र.सं.	प्रस्तावक	स्पष्टीकरणकर्ता	प्रस्तावको व्यहोरा	पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्री	अधिवेशन
१.	जगदिश्वर नरसिंह के.सी.	गगन थापा	“देशका विभिन्न नदीहरू दर्ता गरी निजिरूपमा गरिने विद्युत उत्पादनको विशेष लाभ उत्पादनकर्ता केन्द्रित हुने हुँदा स्थानीय प्राकृतिक श्रोत र सम्पदाको परिचालनमा स्थानीय समुदायलाई प्राथमिकता दिइने र उपलब्ध आर्थिक स्रोत साधनलाई व्यक्ति केन्द्रित हुन नदिई न्यायोचित वितरण गर्न यथाशिघ्र उपयुक्त एवम् प्रभावकारी कानूनी व्यवस्था गरियोस्” ।	२०६५/१०/०६	जलस्रोत	चौथो

विशेष प्रस्ताव

क्र.सं.	प्रस्तावक	स्पष्टीकरणकर्ता	प्रस्तावको व्यहोरा	छलफल / पारित मिति	सम्बन्धित मन्त्री	अधिवेशन
१.	पोष्टबहादुर बोगटी	परी थापा गायत्री साह बुद्धरत्न मानन्धर तिलकबहादुर थापा मगर मालवरसिंह थापा सरिता गिरी देवप्रसाद गुरुङ्ग	“आठौं अधिवेशन अन्त्य गरिएपछि प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रियाको निरन्तरता टुट्न गई सो प्रस्ताव अन्त्य भएको अवस्थामा नयाँ प्रधानमन्त्री चयनका लागि राष्ट्रिय सहमतिलाई प्राथमिकता दिई संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ७ बमोजिम प्रधानमन्त्री निर्वाचनको नयाँ प्रक्रियाको थालनी गरियोस्” ।	२०६७/९/४ र २०६७/९/८ मन्त्रीबाट जवाफ आईसकेपछि सम्मानित सर्वोच्च अदालतको फैसला सुनाएपछि प्रस्तावकबाट प्रस्ताव फिर्ता	संघीय मामिला, संविधान सभा, संसदीय व्यवस्था तथा सँस्कृति	विशेष

अनुसूची-६

निर्देश (Ruling) एवम् ध्यानाकर्षण सम्बन्धी विवरण

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
१.	चौथो	सम्माननीय सभामुखले कुनै प्रस्ताव निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्नुहुँदा मात्र सम्पूर्ण सदस्य संख्याको एक चौथाई मा० सदस्यहरू उपस्थित रहनु पर्ने व्यवस्था नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ५३ ले गरेको जानकारी गराउनु भयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६५/०५/२७
२.	"	सम्माननीय सभामुखले अहिले विस्तृत बजेट वक्तव्यमाथि छलफल भैरहेको समयमा मन्त्रालयगत विषयमा छलफलमा नजान आग्रह गर्नुहुँदै विनियोजन विधेयकको मन्त्रालयगत छलफलको क्रममा मन्त्रालयगत विषयमा कुरा राख्न पाउनु हुनेछ भन्नुभयो । सम्माननीय सभामुखले रोष्ट्रमबाट वक्ता मा० सदस्य बोलिरहनु भएको समयमा आशानमा बसिरहनु भएका मा० सदस्यहरूलाई एक आपसमा कुराकानी नगर्न निर्देश गर्नुभयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६५/०६/०७
३.	"	सम्माननीय सभामुखले केही दिनदेखिको बैठक र आजको बैठकमा पनि मा० सदस्यहरूले संविधान सभा परिसरमा हातहतियार प्रदर्शनको विषयलाई लिएर गम्भिर ध्यानाकर्षण गराउनु भएको सम्बन्धमा विवाद नभएको, संविधान सभा परिसर हतियार मुक्त क्षेत्र हुनुपर्दछ, प्रतिनिधिमूलक संस्थाको पवित्रता, त्यहाँ काम गर्ने वातावरण सुरक्षित रहनु पर्ने विश्वव्यापी मान्यता अनुरूप सिंहदरवारमा	मा० गृह मन्त्री	२०६५/०६/१०

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		बसेको २५ दलको बैठकमा समेत हतियार प्रवेशको अनुमति हुने छैन भन्ने विषयमा हामी एकमत थियौं, यसै अनुरूप संविधान सभा भवनको पर्खालसम्मको परिसर भित्रको सुरक्षा नेपाल प्रहरीलाई र सभा भवन भित्र मर्यादापालकहरूले विना हात हतियार सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने गरिएको छ जस अनुसार सभामुखको अंगरक्षकलाई समेत सभा हलभित्र प्रवेश निषेध गरिएको छ । तसर्थ आज र केही दिन अगाडी देखिको बैठकमा हातहतियार प्रदर्शन र सुरक्षा सम्बन्धमा मा० सदस्यहरूबाट उठाइएका विषयहरूमा सरकारको दृष्टिकोण के रहेको छ सो सम्बन्धमा मा० उपप्रधानमन्त्री एवम् गृहमन्त्रीले सदनमा उपस्थित भई सरकारको दृष्टिकोण प्रस्तुत गर्न निर्देश गर्दछु भन्नुभयो ।		
४.	चौथो	सम्माननीय सभामुखले संविधान सभा नियमावली मस्यौदा समितिले तयार गरिरहेको नियमावलीमा सांकेतिक भाषामा बोल्न पाउने व्यवस्थालाई व्यवस्थित गरिने जानकारी दिनुभयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६५/०६/११
५.	"	सम्माननीय सभामुखले मा० रक्षा मन्त्री र उपप्रधानमन्त्री एवम् गृह मन्त्रीले रामहरी श्रेष्ठ हत्या प्रकरणको सम्बन्धमा सदनलाई गराउनु भएको जानकारीका सम्बन्धमा र अन्य विषय पनि संसदमा केही दिनदेखि र आज पनि गम्भिर रूपमा मा० सदस्यहरूले विभिन्न विषयहरूमा कुरा उठाइरहनु भएकोले सो सम्बन्धमा आगामी व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा जानकारी गराउन सरकारलाई निर्देश गर्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६५/०७/२६

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
६.	चौथो	सम्माननीय सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको बैठक चलिरहेको वेलामा सरकारको तर्फबाट भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरू सदनलाई जानकारी दिनुपर्दछ, हालै सम्पन्न विमस्टेक सम्मेलनमा भए गरेका निर्णय, सम्झौता सदनलाई अविलम्ब जानकारी गराउन सरकारलाई निर्देश गर्दै यसभन्दा अगाडि र आजको बैठकमा समेत मा० सदस्यहरूले उठाउनु भएको गम्भिर एवम् महत्वपूर्ण विषयहरूमा सम्बन्धित मन्त्रीले यथाशिघ्र जवाफ दिन सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६५/०८/०१
७.	"	सम्माननीय सभामुखले मा० श्री राधववीर जोशीलाई संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम १५२ को उपनियम (२) बमोजिम सांकेतिक भाषामा आफ्नो विचार प्रकट गर्न र उक्त सांकेतिक विचारलाई निजको सहयोगीबाट अनुवाद गरी बैठकमा सुनाउन अनुमति दिनुभयो ।	सम्बन्धित मा० सदस्य	२०६५/०८/१७
८.	"	सम्माननीय सभामुखले संविधान सभा र व्यवस्थापिका-संसदको छुट्टाछुट्टै नियमावली छन्, व्यवस्थापिका-संसदमा जस्तो संविधान सभामा प्रमुख सचेतक, सचेतक र सचिव पद छैनन् यस स्थितितर्फ सबैको गम्भिर ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुभयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६५/०९/१४
९.	पाँचौ	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूले गम्भीर विषयहरूमा ध्यानाकर्षण गराउनु भएको छ त्यसतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गर्दछु भन्नुहुँदै आजको कार्यसूचीमा निर्धारण गरिएका क्रमसंख्या १ देखि ५ सम्मका कार्यक्रमहरू सूचीबाट हटाईएको व्यहोरा जानकारी गराउनु भयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६५/१२/१८

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
१०.	छैटौं	सम्माननीय सभामुखले सदनमा केही गम्भिर विषयहरूमा कुरा उठेको छ भन्नुहुँदै सुदुरपश्चिम र मध्यपश्चिमका पहाडि जिल्लामा फैलिएको भाडापखालाबाट जनधनको क्षति भएकोतर्फ मा० स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रीको र सप्तरी जिल्लामा एक युवक किसानको गोली लागि मृत्यु भएको सम्बन्धमा मा० गृहमन्त्रीको ध्यानाकर्षण गर्दछु भन्नुभयो ।	मा० गृह मन्त्री	२०६६/०४/०४
११.	"	सम्माननीय सभामुखले शून्य समय र विशेष समयमा मा० सदस्यहरूले उठाउनु भएको समसामयिक विषयहरूको आफ्नै महत्व रहने भएकोले सरकारको दायित्व र जिम्मेवारी भित्र पर्ने कुराहरूका सम्बन्धमा सरकारले गम्भिर रूपमा ध्यान दिनुपर्ने कुरातर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु भयो ।	नेपाल सरकार	२०६६/०९/२२
१२.	"	सम्माननीय सभामुखले सिन्धुली घटनाको सम्बन्धमा मा० गृह मन्त्रीको गम्भीर रूपमा ध्यानाकर्षण गराउनु भयो ।	मा० गृह मन्त्री	२०६६/१०/१८
१३.	"	मा० श्री प्रकाशचन्द्र लोहनीले ११ औं साग खेलकूदमा नेपालबाट गएको खेलकूद टोली भारतको भन्दा ठूलो भएको, देशको राष्ट्रिय झण्डा उल्टो पारि राखिएको, पुरानो राष्ट्रिय धुन दुई दुई पल्ट बजाउँदा पनि सम्बन्धित पक्षबाट कुनै वास्था नगरिएकोले यसको जिम्मेवारी कसले लिने भनी आफ्नो भनाई राख्नुभयो । साथै उहाँले यस सम्बन्धमा सरकारको ध्यानाकर्षण गर्न सम्माननीय सभामुखको ध्यानाकर्षण गर्नुभयो । तत्पश्चात सम्माननीय सभामुखले उक्त विषयमा सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण गराउनु भयो ।	नेपाल सरकार	२०६६/१०/१९

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
१४.	सातौँ	सम्माननीय सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको हिजो मिति २०६७ साल वैशाख २७ गतेको बैठकमा मा० सदस्य श्री अमिक शेरचनले बोल्ने क्रममा प्रयोग गर्नुभएका सभामुखसँग सम्बन्धित अंश र यस सभाका मा० सदस्य श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड) सँग सम्बन्धित नारा सम्बन्धी अंश आपत्तिजनक एवम् सभाको मर्यादा प्रतिकूल रहेकोले संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम १५६ एवम् संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १६३ बमोजिम बैठकको कारवाहीको अभिलेखबाट फिक्न सचिवालयलाई निर्देशन दिनुभयो ।	व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय	२०६७/०१/२८
१५.	"	सम्माननीय सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको हिजो मिति २०६७ साल वैशाख २८ गतेको बैठकमा मा० सदस्य श्री चित्रबहादुर के.सी. ले विशेष समयमा बोल्ने क्रममा संविधान सभालाई भेडीगोठको संज्ञा दिई प्रयोग गर्नुभएको वाक्यांश सम्बन्धि अंश आपत्तिजनक एवम् सभाको मर्यादा प्रतिकूल रहेकोले संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम १५६ एवम् संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १६३ बमोजिम बैठकको कारवाहीको अभिलेखबाट फिक्न सचिवालयलाई निर्देशन दिनुभयो ।	व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय	२०६७/०१/२९
१६.	"	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्य श्री गोपालसिंह वोहराले विशेष समयमा बोल्ने क्रममा उल्लेख गर्नुभएको "पेटाराको सर्प" भन्ने वाक्यांश आपत्तिजनक एवम् सभाको मर्यादा प्रतिकूल रहेकोले संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम १५६ एवम् संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम १६३ बमोजिम बैठकको कारवाहीको अभिलेखबाट फिक्न सचिवालयलाई निर्देशन दिनुभयो ।	व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय	२०६७/०२/०४

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
१७.	सातौं	सम्माननीय सभामुखले आजको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा मा० सदस्यले वि.पी. मेमोरियल क्यान्सर अस्पतालका कार्यकारी निर्देशक डा० भक्तमान श्रेष्ठ अपहरणको घटनाका सम्बन्धमा गम्भीर कुरा उठाउनु भएकोले उक्त विषयतर्फ नेपाल सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु हुँदै मा० गृह मन्त्रीलाई व्यवस्थापिका-संसदको आगामी बैठकमा सो सम्बन्धमा जानकारी गराउन निर्देश गर्नुभयो ।	मा० गृह मन्त्री	२०६७/०२/०६
१८.	"	सम्माननीय सभामुखले भारतको मेघालयमा नेपालीहरू प्रति भएको ज्यादतीका सम्बन्धमा विशेष समयमा मा० सदस्यहरूले गर्नुभएको ध्यानाकर्षणका सम्बन्धमा सरकारको धारणा आगामी बैठकमा प्रस्तुत गर्न निर्देश गर्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६७/०२/१७
१९.	नवौं	सम्माननीय सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा मा० सदस्यहरूले उठाउनु भएका सार्वजनिक महत्वका गम्भिर विषयहरू तर्फ सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण गराउनु भयो । साथै आजको बैठकमा केन्द्रिय कारागारमा सरकारको सुरक्षामा रहेका थुनुवा माथि भएको गोली प्रहारको विषयमा मा० सदस्यहरूले गम्भिरतापूर्वक सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु भएकोले सो सम्बन्धमा आगामी बस्ने व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा जानकारी दिन सरकारलाई निर्देश गर्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६७/११/२७
२०.	नवौं	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूले बोले क्रममा सभामुखमार्फत बोल्नुपर्ने र एकजना मा० सदस्यले बोलिरहेको विषयमा अर्को मा० सदस्यले सवाल जवाफ गर्नु जायज नहुनेतर्फ मा० सदस्यहरूको ध्यानाकर्षण गराउनु भयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६७/१२/०३

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
२१.	"	सम्माननीय सभामुखले भरतपुर क्यान्सर अस्पतालका सम्बन्धमा पहिले पनि सदनमा कुरा उठाइएको तर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु हुँदै यस सम्बन्धमा वारम्बार सदनमा कुरा उठेकोले सो सम्बन्धमा आगामी बैठकमा जानकारी दिन सरकारलाई निर्देशन दिनुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६७/१२/०९
२२.	"	सम्माननीय सभामुखले सून्य र विशेष समय समेत पर्खन नसक्ने अति महत्वपूर्ण र गम्भीर विषयको लागि मात्र यस्तो आकस्मिक समय दिइने प्रचलन रहेकोतर्फ माननीय सदस्यहरूको ध्यानाकर्षण गराउनु भयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६७/१२/१६
२३.	"	सम्माननीय सभामुखले व्यवस्थापिका-संसदको बैठकहरूमा आफ्नो भनाई राख्दा सभासँग सम्बन्धित विषयहरू मात्र उठाउन मा० सदस्यहरूलाई निर्देश गर्नुभयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६७/१२/२३
२४.	"	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूको माग बमोजिम नै आजको दैनिक कार्यसूचीमा राष्ट्रिय दलित अधिकार आयोग विधेयक समावेश गरिएको जानकारी गराउनु भयो । साथै केही सार्वजनिक सेवालाई समावेशी बनाउने विधेयक ल्याउने विषयमा सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु भयो ।	नेपाल सरकार	२०६८/०१/०४
२५.	नवौं	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूले नारा लगाउने क्रममा "बहिरा सरकार" भन्ने शब्द अपाङ्गमैत्री नभएको भन्ने गुनासो अन्य मा० सदस्यहरूबाट आइरहेकोले नारा लगाउँदा त्यस्ता शब्दहरू प्रयोग नगर्न आग्रह गर्नुभयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६८/०१/०९

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
२६.	दशौं	सम्माननीय सभामुखले मा० श्री विश्वेन्द्र पासवानले आफ्नो भनाई राख्नुहुँदा उल्लेख गर्नुभएको ढाँटेर भन्ने शब्द, वाक्यांशलाई रेकर्डबाट हटाउन निर्देश गर्नुभयो ।	व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय	२०६८/०२/०९
२७.	”	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरू आ-आफ्नो स्थान अगाडि उभिरहनु भएको अवस्था भनेको बैठक अवरोधको अवस्था भएकोले यस्तो अवस्थामा बैठकको कारवाही अगाडि बढाउन उपयुक्त नहुने जानकारी गराउनु हुँदै विरोध स्वरूप उभिनु हुने उल्लेखित मा० सदस्यहरूलाई आ-आफ्नो स्थान ग्रहण गरी बैठक सञ्चालन गर्न आग्रह गर्नुहुँदा पनि उहाँहरू बैठकमा उभिरहनु भएपछि सो सम्बन्धमा व्यवस्थापिका-संसदको आगामी बैठकमा स्पष्ट पार्न सरकारलाई निर्देशन दिनुभएपछि उल्लेखित मा० सदस्यहरूले आ-आफ्नो स्थान ग्रहण गर्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६८/०२/३०
२८.	”	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूको माग बमोजिम म स्वयंको उपस्थितिमा सम्बन्धित दलहरू, सम्माननीय प्रधानमन्त्री समेत सँग छलफल सम्पन्न भई आज म, सम्माननीय प्रधानमन्त्री एवम् शिर्ष दलका तीन प्रमुख सचेतकहरूको समुपस्थितिमा मा० सदस्यहरूको मागका सम्बन्धमा लिखित जवाफ दिई प्रतिवद्धता व्यक्त गर्नुभएको, जुन कुरा मा० सदस्यले आज बोल्ने क्रममा पनि स्वीकारीसक्नु भएकोले उल्लेखित मा० सदस्यहरूलाई आ-आफ्नो आशन ग्रहण गर्न र व्यवस्थापिका-संसदको बैठकको प्रक्रिया अगाडि बढाउन सहयोग गर्न	सम्बन्धित मा० सदस्यहरू	२०६८/०३/०५

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
-------	---------	---------------------------------	------------------------	------

आग्रह गर्नुभयो । साथै सम्माननीय सभामुखले यसरी व्यवस्थापिका-संसदको बैठक अवरुद्ध हुन सक्दैन र म बैठकको प्रक्रिया अगाडि बढाउँछु भन्नुहुँदै २०६८ साल जेठ ३० गतेको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा भएको रुलिङ्गका सम्बन्धमा मा० स्थानीय विकास मन्त्री श्री उर्मिला अर्यालले बोल्नको लागि समय माग गर्नुभएको छ र म उहाँलाई समय दिन्छु भन्नु भएपछि उल्लेखित मा० सदस्यहरूले मा० स्थानीय विकास मन्त्रीलाई रोष्ट्रमतर्फ आउन नदिई रोक्नु भयो । सम्माननीय सभामुखले उल्लेखित मा० सदस्यहरूलाई मा० स्थानीय विकास मन्त्रीलाई नरोक्न आग्रह गर्दै चेतावनी दिनुहुँदा पनि उल्लेखित मा० सदस्यहरूले मा० स्थानीय विकास मन्त्रीलाई रोक्ने क्रम कायमै रहेपछि सम्माननीय सभामुखले मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान, मा० श्री रुकमिणी चौधरी, मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर र मा० श्री सदरुल मिया हक तपाईंहरूले मा० मन्त्रीको बाटो छेकेर व्यवस्थापिका-संसदको माग बमोजिम आफ्नो कुरा राख्नको लागि रोष्ट्रम जाने प्रक्रियालाई रोकी राख्नु भएको छ त्यसैले संविधान सभा नियमावली, २०६५ को नियम ४६ बमोजिम तपाईंहरू संविधान सभा भवनमा शान्ति, सुव्यवस्था र अनुशासन भंग गर्ने काममा संलग्न हुनुभयो, सो कार्यले सभा भवनमा शान्ति, सुव्यवस्था र अनुशासन भंग हुने संभावना उत्पन्न भएकोले मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान, मा० श्री रुकमिणी चौधरी, मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर र मा० श्री सदरुल मिया हकलाई संविधान सभा हलबाट बाहिर जानको लागि आदेश दिनुभयो । सम्माननीय सभामुखको उक्त आदेशलाई नमानि उल्लेखित ४ जना मा० सदस्यहरूले नारा लगाउने क्रम जारीराख्नु भएपछि सम्माननीय

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		सभामुखले मर्यादापालकहरूलाई सम्मानका साथ मा० सदस्यहरूलाई सभा भवन बाहिर पठाउनको लागि आदेश दिनुहुँदै मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान, मा० श्री रुकमिणी चौधरी, मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर र मा० श्री सदरुल मिया हकलाई आजको मितिबाट ७ दिनका लागि निलम्बन गरेको कुरा समेत घोषणा गर्नुभयो ।		
२९.	दशौं	सम्माननीय सभामुखले सदनको प्रत्येक बैठक महत्वपूर्ण नै हुन्छ, साथै नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत हुने बैठक अझै महत्वपूर्ण हुने भएकोले यसको महत्वलाई ध्यानमा राखी तदनुरूप सरकारले सदनमा मन्त्रीहरूको उपस्थितिको व्यवस्था मिलाउन ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६८/०३/२२
३०.	"	सम्माननीय सभामुखले मा० श्री सुदर्शन बराललाई नियम बमोजिम बोल्न र व्यक्तिगत आक्षेप नलगाई संसदको मर्यादालाई ख्यालमा राखेर बोल्न आग्रह गर्नुहुँदै मा० सदस्यले छलफलमा बोल्ने क्रममा राख्नुभएको असंसदीय शब्दहरू सहितको टिप्पणीलाई सचिवालयको रेकर्डबाट हटाउन सचिवालयलाई निर्देश गर्नुभयो ।	व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय	२०६८/०३/२३
३१.	"	सम्माननीय सभामुखले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३ को व्यवस्था अनुसार बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसाँस्कृतिक विशेषतायुक्त, समान आकांक्षा र नेपालको राष्ट्रिय स्वतन्त्रता, अखण्डता, राष्ट्रिय हित तथा समृद्धिप्रति आस्थावान् रही एकताको सूत्रमा आबद्ध सबै नेपाली जनता समष्टि रूपमा राष्ट्र हो र सोही संविधानको धारा ५ ले नेपालमा बोलिने सबै	नेपाल सरकार	२०६८/०५/०८

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		<p>मातृभाषाहरू राष्ट्र भाषा हुन् भन्नेतर्फ इंगित गरेको हामी सबैले हेक्का राख्नुपर्दछ भन्नुहुँदै मधेशदेखि हिमालसम्मका सम्पूर्ण जनताले बोल्ने भाषा राष्ट्र भाषा हो र ती जनताले लगाउने पोशाक राष्ट्रिय पोशाक हो भन्नुभयो । यो विषय गम्भिर र संवेदनशिल छ र यस्ता विषयमा उठने विवादलाई समयमै सम्बोधन गरिनु पर्दछ भन्ने कुरामा जोड दिँदै यस विषयमा सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण गर्नुभयो ।</p> <p>सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूले उठाउनु भएको विषयतर्फ सदनको ध्यानाकर्षण भैसकेको भनी ध्यानाकर्षण गराउनु हुँदै मा० सदस्यहरूलाई बारम्बार आ-आफ्नो आशन ग्रहण गर्न आग्रह गर्नुहुँदा पनि मा० सदस्यहरूबाट नारा लगाउने क्रम नरोकिएपछि सम्माननीय सभामुखले राप्रपा (नेपाल)का मा० श्री कुन्तीकुमारी शाही, मा० श्री चन्द्रबहादुर गुरुङ्ग (स्याङ्जा), मा० श्री बबिना मोक्तान लावती र मा० श्री रामनारायण सिंहलाई संविधान सभा कक्षबाट बाहिर जानको लागि आदेश दिनुभयो । सम्माननीय सभामुखको उक्त आदेशलाई नमानि उल्लेखित ४ जना मा० सदस्यहरूले नारा लगाउने क्रम जारीराख्नु भएपछि सम्माननीय सभामुखले मर्यादापालकहरूलाई सम्मानका साथ मा० सदस्यहरूलाई सभा भवन बाहिर पठाउनको लागि आदेश दिनुहुँदै संविधान सभा (व्यवस्थापिका-संसदको कार्यसञ्चालन) नियमावली, २०६५ को परिच्छेद ८ को नियम ४४ बमोजिम उल्लिखित मा० सदस्यहरूलाई आज एक दिनका लागि बैठकबाट निष्काशन गरेको कुरा समेत घोषणा गर्नुभयो ।</p>	सम्बन्धित मा० सदस्यहरू	

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
३२.	दशौं	सम्माननीय सभामुखले आजको बैठकको प्रारम्भ पछि मा० सदस्यहरूले जुन समय माग गरि महत्वपूर्ण विषय उठाउनु भएको छ ,त्यस बारेमा दुईवटा विषयमा म सरकारलाई गम्भिर ध्यानाकर्षण गर्ने क्रममा छु । तर त्यो भन्दा अगाडि म यहाँहरू मार्फत सबै सम्बद्ध मा० सदस्यहरूको पनि ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु । मैले आशा राखेको थिएँ यति गम्भिर विषय उठाइसके पछि यो दुईवटा विषयहरूमा सरकारको ध्यानाकर्षण गराइरहँदा सम्बन्धित मा० सदस्यहरू स्वयं उपस्थित रहेर यो ध्यानाकर्षण गराइएको सन्दर्भलाई गम्भीरता र महत्व दिनु हुनेछ । तर अपवादलाई छोडेर जुन जुन मा० सदस्यहरूले यी विषयहरू उठाउनु भयो उहाँहरू अहिले देखिनु भएन । यो गम्भिर विषय हो कि होइन सबभन्दा पहिले यसतर्फ म सबै मा० सदस्यहरूको यसबारेमा ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु । आज उठाईएका दुई विषयहरूको हकमा मा० सदस्यहरूले गम्भीर विषय उठाउनु भएको छ । असोज १ गते गएको भूकम्पले देशमा धेरै ठूलो क्षति भएको छ । उक्त पिडादायी प्राकृतिक विपत्ति पश्चात् आज व्यवस्थापिका-संसदको बैठक बसीरहेको छ । सांसद सदस्यहरूले प्रश्न उठाएपछि मात्र सरकारको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने प्रकृतिको यो विषय होइन । यस्तो गम्भिर विषयमा सरकार स्वयं अग्रसर भई उल्लेखित प्राकृतिक विपत्ति र यसबाट पुग्न गएको क्षतिको साथै सरकारको तर्फबाट भएको राहत लगायतका सन्दर्भमा भैरहेको प्रयासहरूको बारेमा संसदलाई जानकारी गराउनु पर्दथ्यो । यो सरकारको जिम्मेवारी हो तर यो कार्य भएन, तसर्थ यसतर्फ सरकारको गम्भीरतापूर्वक ध्यानाकर्षण गराउछु । व्यवस्थापिका-संसदको	नेपाल सरकार	२०६८/०६/०५

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
		अर्को बैठकमा यस सम्बन्धी पूर्ण विवरण पेश गर्न म सरकारलाई निर्देश गर्दछु । मा० सदस्यहरू, मन्त्रिपरिषद् लगायत प्रत्येक क्षेत्रमा महिलाहरूको तेत्तीस प्रतिशत सहभागिता र समावेशीता हामी सबैको प्रतिवद्धता हो । तर यो व्यवहारमा कार्यान्वयन भएन भन्ने प्रश्न आज पनि गम्भिरतापूर्वक उठेको छ । यो ठीक होइन । तसर्थ यसतर्फ म सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण गर्दछु भन्नुभयो ।		
३३.	दशौं	सम्माननीय सभामुखले आजको बैठकमा बोल्नु हुने मा० सदस्यहरूले सदनको ध्यान गम्भिर रूपमा उठाउनु भएको छ तर पनि यहाँहरूले आफ्नो भनाई विशेष समयको रूपमा नराखी मुख्य विषयतर्फ “टु दी प्वाइन्ट”को रूपमा आफ्नो भनाई राख्नुहुन आग्रह गर्दछु भन्नुभयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६८/०६/२६
३४.	”	सम्माननीय सभामुखले मा० सदस्यहरूले आजको व्यवस्थापन प्रक्रिया अर्न्तगत बोल्नको लागि पर्याप्त रूपमा समय प्राप्त गर्नुहुने हुनाले यो समयमा बोल्नुहुने मा० सदस्यहरूले अत्यन्त गम्भिर र तत्काल राख्नै पर्ने विषयलाई मात्र छोटो शब्दमा राख्नुहुन आग्रह गर्दछु भन्नुभयो । सम्माननीय सभामुखले आजको यो समयमा बोल्नुहुने मा० सदस्यहरूले उठाउनु भएको विषय गम्भिर रहेको छ, मन्त्रिपरिषद् सबैप्रति उत्तरदायी हुनुपर्छ, विधिको शासन कायम गर्ने सम्बन्धमा सरकारले ध्यान दिनुपर्छ तसर्थ सरकारको यो विषयमा म ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुहुँदै आजको शून्य समय र विशेष समयको कार्यक्रम नहुने व्यहोरा मा० सदस्यहरूलाई जानकारी गराउनु भयो ।	मा० सदस्यहरू	२०६८/०७/२५

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
३५.	दशौं	<p>सम्माननीय सभामुखले आजको विशेष समयमा बोल्नुहुने अधिकांश मा० सदस्यहरूले राज्य पुर्नसंरचना आयोग गठनप्रति असहमति जनाउनु भएकोले उक्त विषयतर्फ सरकारको गम्भिर ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुभयो ।</p> <p>सम्माननीय सभामुखले शान्तिपूर्ण जनआन्दोलन पश्चात् नेपाली भाषाको अलावा आफ्नो मातृभाषामा बोल्न पाउने व्यवस्था जनआन्दोलनको उपलब्धीले व्यवस्था गरेको हो । माननीय सदस्यहरूले मातृभाषामा बोलेका कुराहरू रेकर्ड राख्ने व्यवस्था त्यसभन्दा अगाडी थिएन । जनआन्दोलन पछि मात्र यस्तो व्यवस्था गरिएको हो । व्यवस्थापिका-संसदको कार्य सञ्चालन नियमावली, २०६५ को नियम १५१ मा व्यवस्थापिका संसदको काम कारवाही नेपाली भाषामा हुनेछ र कुनै सदस्यले आफ्नो मातृभाषामा बोलेको अवस्थामा त्यसलाई अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ भन्ने व्यवस्था रहेको जानकारी गराउनु हुँदै मा० सदस्यहरूले आफुले बोलेका कुरा प्रक्रियासम्मत ढंगले प्राप्त गर्न सक्नुहुने व्यहोरा मा० सदस्यहरूलाई जानकारी गराउनु भयो ।</p>	नेपाल सरकार	२०६८/०८/०८
३६.	"	<p>व्यवस्थापिका-संसदको आजको बैठकमा मुस्लिम समुदायको प्रतिनिधित्वका सम्बन्धमा मा० सदस्यहरूले उठाउनु भएको विषयतर्फ सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँछु भन्नुभयो ।</p>	नेपाल सरकार	२०६८/०८/१४

सि.नं	अधिवेशन	निर्देश एवम् ध्यानाकर्षणको विषय	सम्बन्धित मन्त्री/पक्ष	मिति
३७.	दशौं	सम्माननीय सभामुखले पटक पटक गणपूरक संख्याको अभावमा व्यवस्थापिका-संसदको बैठकको कार्यसूचीमा रहेका महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरू अगाडि बढ्न नसक्नु गम्भिर र दुःखद घटना हो । व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा गणपूरक संख्या पुग्नु पर्ने र बैठक सुचारु रूपमा सञ्चालन हुनु पर्नेमा सरकार र सत्तापक्षको महत्वपूर्ण र बढी जिम्मेवारी रहन्छ । पटक पटकको गणपूरक संख्या नपुगी व्यवस्थापिका-संसदको बैठक स्थगित हुने यस्तो दुःखद अवस्थातर्फ सरकार, सत्तापक्ष र मा० सदस्यहरूको गम्भिर ध्यानाकर्षण गराउछु भन्नुभयो ।	नेपाल सरकार, सत्तापक्ष र मा० सदस्यहरू	२०६८/०९/१४
३८.	"	सम्माननीय सभामुखले सरकार व्यवस्थापिका-संसद र जनताप्रति उत्तरदायी हुन्छ, मन्त्रिपरिषद्को सदस्य बैठकमा उपस्थित हुनु अनिवार्य छ, सरकारको प्रतिनिधित्व विना व्यवस्थापिका-संसदको बैठक अगाडि बढ्दैन भन्नुभयो ।	नेपाल सरकार	२०६८/१०/०८

अनुसूची-७

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित बाधा अड्काउ फुकाउने आदेश



नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५८) काठमाडौं, जेठ १५ गते २०६५ साल (अतिरिक्ताङ्क ५ (क))

भाग ३

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सूचना

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा १५६ को उपधारा (२) मा संविधान सभाको पहिलो बैठकबाट मण्डलको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था भएको र पूर्ण रूपमा मण्डलको व्यवस्था कायम गर्ने संविधानमा आवश्यक संशोधन गर्नु पर्ने हुँदा त्यस्तो संशोधनका लागि संविधानको धारा ८५ को उपधारा (२) बमोजिम विधेयक पेश हुने दिन भन्दा कम्तीमा दुई दिन अगावै प्रत्येक सदस्यलाई विधेयकको प्रति उपलब्ध गराउने व्यवस्था भई बाधा अड्काउ परेकोले संविधानको धारा १५६ को उपधारा (२) को व्यवस्था कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनको लागि पेश गर्ने विधेयक संविधान सभामा पेश भएकै दिन छलरुल गरी निर्णय गर्न सकिने गरी संविधानको धारा १५८ बमोजिम बाधा अड्काउ फुकाउन मन्त्रिपरिषद्ले यो आदेश जारी गरेको छ।

आज्ञाले,

डा. भोजराज घिमिरे

मह्य सचिव

२५३

मुद्रण विभाग, सिंहदरवार, काठमाडौंमा मुद्रित। मूल्य रु. ५१-

गो.ह.सं. १६१०६२१६३

आदिवासी जनजाति विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

अनुसूची-८

गणपूरक संख्या सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	अधिवेशन	गणपूरकको प्रश्न उठाउने माननीय	मिति	प्रस्तावको व्यहोरा	गणपूरक संख्या
१.	नवौं	रमेश लेखक	२०६७/११/२९	“अन्तर्राष्ट्रिय आणविक उर्जा एजेन्सीको विधानलाई अनुमोदन गरियोस्” भन्ने प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	उपस्थित हेर्दा तत्काल नपुग्ने देखि बैठक स्थगित
२.	”	सुनिल प्रजापति	२०६७/१२/२९	“लगानी बोर्ड विधेयक, २०६५” का सम्बन्धमा विधायन समितिको प्रतिवेदनलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	उपस्थित हेर्दा तत्काल नपुग्ने देखि बैठक स्थगित
३.	दशौं	रमेश लेखक	२०६८/२/३०	“अपराध संहिता, २०६७ माथि विचार गरियोस्” भन्ने प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	उपस्थित हेर्दा तत्काल नपुग्ने देखि बैठक स्थगित
४.	”	शोभाकर पराजुली	२०६८/४/८	“विनियोजन विधेयक, २०६८ माथि विचार गरियोस्” भन्ने प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	उपस्थित हेर्दा तत्काल नपुग्ने देखि बैठक स्थगित
५.	”	सुनिल प्रजापति	२०६८/४/२७	“लगानी बोर्ड विधेयक, २०६५” का सम्बन्धमा विधायन समितिको प्रतिवेदनलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	उपस्थित हेर्दा तत्काल नपुग्ने देखि बैठक स्थगित
६.	”	नवराज कोइराला	२०६८/६/५	“राष्ट्र ऋण उठाउने विधेयक, २०६८” को अंग बनोस् भनी निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	पुगेको
७.	”	नवराज कोइराला	२०६८/७/७	“देवानी संहिता, २०६७ लाई दफावार छलफलको लागि विधायन समितिमा पठाइयोस्” भनी राख्नुभएको प्रस्ताव निर्णयार्थ गर्ने क्रममा	नपुग भै बैठक स्थगिते

क्र.सं	अधिवेशन	गणपूरकको प्रश्न उठाउने माननीय	मिति	प्रस्तावको व्यहोरा	गणपूरक संख्या
८.	"	रमेश लेखक	२०६८/७/१७	"SAARC Agreement on Trade in Services (SATIS) लाई अनुमोदन गरियोस्" भन्ने प्रस्ताव निर्णयार्थ गर्ने क्रममा	नपुग भै वैठक स्थगित (७८)
९.	दशौं	रमेश लेखक	२०६८/७/२५	"नेपालको अन्तरिम संविधान (एघारौं संशोधन), २०६८ माथि विचार गरियोस्" भन्ने प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	नपुग भै वैठक स्थगित (१४७)
१०.	"	रमेश लेखक	२०६८/८/१४	"देवानी सहिता, २०६७ लाई दफावार छलफलको लागि विधायन समितिमा पठाइयोस्" भन्ने प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	पुगेको (१५४)
११.		जीवनप्रेम श्रेष्ठल	२०६८/९/१४	मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धरले आफूले प्रस्तुत गर्नुभएको विरोधको सूचनालाई फिर्ता लिन नचाहनु भएकोले सम्माननीय सभामुखले उक्त विरोधको सूचनालाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	नपुग भै वैठक स्थगित (८९)
१२.	"	लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे	२०६८/९/२०	"नेपाल स्वास्थ्य सेवा (चौथो संशोधन) विधेयक, २०६८" माथि प्रस्तुत गर्नुभएको विरोधको सूचना निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	पुगेको (१५६)
१३.	"	रामनाथ ढकाल	२०६८/९/२६	"सार्क वातावरण सहयोग सम्बन्धी महासन्धिलाई अनुमोदन गरियोस्" भनी राख्नुभएको प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	नपुग भै वैठक स्थगित (१३२)
१४.	"	रमेश लेखक	२०६८/१०/२६	"सार्क वातावरण सहयोग सम्बन्धी महासन्धिलाई अनुमोदन गरियोस्" भन्ने प्रस्तावलाई निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने क्रममा	नपुग भै वैठक स्थगित (३९)

अनुसूची-९

सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
१.	सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री पुष्पकमल दाहाल (प्रचण्ड)	२०६५/६/३	मित्रराष्ट्र भारतको सद्भाव भ्रमण सकी फर्केको, संयुक्त राष्ट्र संघको वार्षिक सम्मेलनमा भाग लिन जाने सम्बन्धमा र घरजग्गा कब्जा गरेको सम्बन्धमा ।	चौथो
२.	"	२०६५/८/२	विमस्टेकको दोस्रो शिखर सम्मेलनको उपलब्धी सम्बन्धमा ।	"
३.	"	२०६५/९/२३	ने.का. द्वारा प्रस्तुत ९ बुँदे माग र घरजग्गा कब्जा सम्बन्धमा ।	"
४.	मा० उप-प्रधानमन्त्री एव गृहमन्त्री श्री वामदेव गौतम	२०६५/६/७	वाँके, बर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुरमा परेको पानीका कारण आएको बाढीले पुऱ्याएको क्षतिका सम्बन्धमा ।	"
५.	"	२०६५/६/११	व्यवस्थापिका-संसदको परिसर भित्रको सुरक्षाको सम्बन्धमा र सुदुरपश्चिमाञ्चल र पश्चिमाञ्चलमा भारी वर्षाका कारण आएको बाढीले पुऱ्याएको क्षतिका सम्बन्धमा ।	"
६.	"	२०६५/७/७	कपिलवस्तु जिल्लामा त.म.लो.पा.का कार्यकर्ता हत्याको घटना सम्बन्धमा ।	"
७.	"	२०६५/७/२५	शान्ति सुरक्षा, रामहरी श्रेष्ठको हत्या प्रकरणमा कालीबहादुर खामको संलग्नता लगायत अन्य विषयका सम्बन्धमा ।	"

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
८.	मा० उप-प्रधानमन्त्री एव गृहमन्त्री श्री वामदेव गौतम	२०६५/९/२९	पत्रकार उमा सिंहको हत्याराको खोजतलास जारी रहेको सम्बन्धमा ।	चौथो
९.	मा० जलस्रोत मन्त्री श्री विष्णु प्रसाद पौडेल	२०६५/५/२७	ललितपुर इमाडोलका प्रदिप खड्कालाई नेपाल प्रहरीले अभद्र व्यवहार गरी कूटपिट गरी मृत्यु समेत भएकोमा न्यायिक छानविन समिति गठन सम्बन्धमा ।	"
१०.	मा० अर्थमन्त्री डा० बाबुराम भट्टराई	२०६५/६/५	धर्म-संस्कृति र चाडपर्वहरूको जगेर्नामा सरकार कटिबद्ध रहेको सम्बन्धमा ।	"
११.	"	२०६५/६/५	बजेट वक्तव्यमा दुरासयले दफाहरू छुटाएको होइन भन्ने सम्बन्धमा ।	"
१२.	"	२०६५/६/१२	आर्थिक वर्ष २०६५/६६ को वार्षिक कार्यक्रममा थप गरिएका विषयहरूका सम्बन्धमा जानकारी ।	"
१३.	"	२०६५/६/१३	नेपालको सीमावर्ती क्षेत्रमा छिमेकी मुलुकको नम्बर प्लेट भएका गाडीका लाग्ने शुल्क खारेज गरेको सम्बन्धमा ।	"
१४.	"	२०६५/७/२३	कपिलवस्तु घटनाका सम्बन्धमा प्रक्रिया पुऱ्याएर मुद्दा फिर्ता लिई सबैलाई रिहा गर्ने सम्बन्धमा ।	"

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
१५.	मा० रक्षामन्त्री श्री रामबहादुर थापा	२०६५/७/२४	रामहरी श्रेष्ठको हत्याकाण्डमा संलग्न रहेको कालीबहादुर खामलाई पार्टीले निलम्बन गरिसकेको सम्बन्धमा ।	चौथो
१६.	मा० शिक्षामन्त्री श्री रेणुकुमारी यादव	२०६५/८/२९	वनभोजका लागि गएका हिलवर्ड आवासीय माध्यामिक विद्यालय चितवनका शिक्षक र विद्यार्थीको निधन भएकोमा सरकारको तर्फबाट दुःख व्यक्त ।	"
१७.	सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री माधव कुमार नेपाल	२०६६/१०/७	भारतबाट भारवहन क्षमताका केही जीप लगायत शान्ति सेनाको तालिमको लागि आवश्यक पर्ने अत्यावश्यक सामग्री ल्याइएको जानकारी ।	छैटौँ
१८.	मा० गृहमन्त्री श्री भीमबहादुर रावल	२०६६/४/९	सप्तरीका अखिलेन्द्र यादवको प्रहरीको गोली लागि मृत्यु भएको घटनाको सम्बन्धमा जानकारी ।	"
१९.	"	२०६६/४/१४	शान्ति सुरक्षा कायम राख्न मन्त्रपरिषद्बाट भएका निर्णयहरूको जानकारी ।	"
२०.	"	२०६६/९/२७	२०६६ पुस २४ गते प्यूठान जिल्लाको स्याउली बजारमा भएको आगलागिका सम्बन्धमा जानकारी ।	"
२१.	"	२०६६/९/२९	बारा जिल्लामा गोली हानी हत्या गरिएका राजेश मण्डलको हत्या सम्बन्धमा जानकारी ।	"
२२.	"	२०६६/१०/१९	सिन्धुली जिल्लामा भएको घटनाको सम्बन्धमा जानकारी ।	"

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
२३.	मा० युवा तथा खेलकुद मन्त्री श्री गणेश तिवारी	२०६६/१०/२५	बंगलादेशमा भैरहेको साउथ एशियन गेम (साग) खेलकुदमा भएका गलत काम कारवाहीका सम्बन्धमा जानकारी ।	छैटौं
२४.	मा० उपप्रधानमन्त्री एवम् परराष्ट्र मन्त्री श्री सुजाता कोइराला	२०६७/२/१८	भारतको मेघालय र आसाम सीमा क्षेत्रमा बसोबास गरिरहेका नेपालीहरू प्रति भएको घटनाको सम्बन्धमा ।	सातौं
२५.	मा० रक्षामन्त्री श्री विद्यादेवी भण्डारी	२०६६/१२/३१	बर्दिया घटनाको सम्बन्धमा छानविन गर्न ३ सदस्यीय आयोग गठन भएको सम्बन्धमा ।	"
२६.	मा० गृहमन्त्री श्री भीमबहादुर रावल	२०६७/१/५	नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्ददेवी) का राजनैतिक कार्यकर्ता राम इकवाल यादवको हत्याका सम्बन्धमा ।	"
२७.	"	२०६७/१/२८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादीको आम हडतालको क्रममा आन्दोलनकारी र अन्य समूहबीच भडप नहोस् भन्ने सम्बन्धमा ।	"
२८.	"	२०६७/२/९	बी.पी. कोइराला क्यान्सर अस्पतालका निर्देशक डा० भक्तमान श्रेष्ठको अपहरणका सम्बन्धमा ।	"
२९.	सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री माधव कुमार नेपाल	२०६७/३/२८	आफूले राजीनामा दिएको २ हप्ता हुन लाग्दा पनि दलहरूबीच सहमति हुन नसक्नु विडम्बना हो, राष्ट्रिय सहमतिको लागि राष्ट्रपतिबाट भएको थप समयावधि पनि विना सहमति सकिएको, माओवादीले बन्द, हडताल,	आठौं

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
			जबर्जस्ती चन्दा, द्वन्दकालमा कब्जा गरिएका सम्पत्ति फिर्ता गर्ने र वाइ.सि.एल.को अर्ध सैनिक संरचना भंग गर्ने जस्ता प्रतिबद्धता पूरा नगरेको, आफ्नो १३ महिने कार्यकालमा विभिन्न पक्षबाट सृजित व्यवधानका कारण जनता र देशलाई पूर्ण रूपमा लाभ दिन नसकेको भन्ने लगायतका सम्बन्धमा ।	
३०.	सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री भलनाथ खनाल	२०६७/११/२९	केन्द्रीय कारागारमा सरकारको सुरक्षामा रहेका थुनुवाबन्दी माथि भएको गोली प्रहारको विषय र अन्य समसामायिक विषयका सम्बन्धमा जानकारी ।	नवौं
३१.	"	२०६७/१२/२१	अर्थ सचिवले दिनुभएको स्वेच्छिक राजीनामाको विषयलाई राजनैतिक बहसको विषय नबनाउन, वास्तविकता विपरीत नक्कली भ्याट विल र पुरक बजेट जस्ता कुराहरूसँग अर्थ सचिवको राजीनामा जोडेर उक्त विषयलाई अतिरञ्जित नगर्न, नक्कली भ्याट विलको कारोवारी, युनिटी प्रकरणका दोषी र कर नतिने क्यासिनो व्यवसायीलाई सरकारले छुट नदिने, दलहरूले दिएका सुझावको आधारमा अर्थ मन्त्रालयले नै बजेट निर्माण गर्ने सम्बन्धमा जानकारी ।	"
३२.	मा० उपप्रधानमन्त्री तथा उर्जामन्त्री श्री भरतमोहन अधिकारी	२०६७/१२/९	मुलुकमा उर्जा संकटकालको घोषणा गर्दै विद्यमान उर्जा संकट समस्या समाधान सम्बन्धी साढे चार वर्षे कार्ययोजना सहितको विस्तृत जानकारी ।	"
३३.	मा० उपप्रधानमन्त्री तथा कानून तथा न्याय मन्त्री श्री कृष्ण बहादुर महारा	२०६७/१२/१३	भरतपुर क्यान्सर अस्पतालमा नयाँ निर्देशक नियुक्ति विवादको बारेमा स्पष्ट पाउँदै अस्पताल सञ्चालक समितिलाई नै सम्बन्धित अस्पतालको निर्देशक चयन गर्ने अधिकार रहेकाले तत्कालका लागि दुवैजना निर्देशकलाई हाजिर नगराई अस्पतालकै उप-निर्देशकलाई अस्पताल सञ्चालनको जिम्मा दिने	"

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
			प्रक्रिया अगाडि बढाइएको सम्बन्धमा जानकारी ।	
३४.	सम्माननीय प्रधानमन्त्री डा० बाबुराम भट्टराई	२०६८/५/३०	शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माण कार्यलाई पूर्णता दिन र देशमा कानूनी राज्य कायम गर्न मानवअधिकारको पूर्ण रूपमा बहाली गर्दै शान्ति सुरक्षा सुदृढ गरी सुशासन कायम राखी पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता बहाली गरी भौगोलिक अखण्डता कायम गर्नेतर्फ अघि बढ्ने तथा आर्थिक-राजनैतिक रुपान्तरण गरी लगानीमैत्री वातावरण कायम गर्दै नेपाललाई नयाँ स्वाधीन राष्ट्रको रूपमा निर्माण गर्न दलहरूबीच आपसी विश्वासको वातावरण तयार हुनुपर्ने सम्बन्धमा ।	दशौं
३५.	"	२०६८/७/२	मुलुक संक्रमणकालमा रहेको अवस्थामा केही दिनदेखि संसद अवरुद्ध भैरहेकोले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ३८ (८) बमोजिम मा० रक्षामन्त्री श्री शरतसिंह भण्डारी र मा० भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्री श्री प्रभु साहलाई सम्बन्धित दलको सिफरिसमा मन्त्री पदबाट हटाइएको विषयमा सदनलाई जानकारी ।	दशौं
३६.	"	२०६८/७/७	आफ्नो भारत भ्रमणको क्रममा दुई देशबीच भएको द्विपक्षीय लगानी प्रवर्द्धन तथा संरक्षण सम्बन्धी सम्झौता (विपा) नेपालको हितमा भएकोले संकीर्ण भएर तथा गुटगत आधारमा सम्झौताको विरोध नगर्न विपक्षी दलहरूलाई आग्रह गर्दै विदेशी लगानी भित्र्याउन अन्तरराष्ट्रिय मापदण्डमा आधारित भएर सम्झौता गरिएको र नेपालले २०३८ सालपछि विदेशी लगानी खुल्ला गर्ने कानूनी व्यवस्था गरेपछि भन्दा २८ वर्ष अगाडि फ्रान्ससँग यस्तो सम्झौता गरेको जानकारी ।	"

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
३७.	"	२०६८/९/१४	कालिकोट जिल्लामा भएको दलित हत्याका सम्बन्धमा ।	"
३८.	सम्माननीय प्रधानमन्त्री डा० बाबुराम भट्टराई	२०६८/१०/२६	प्रतिपक्षी दलहरूले विगत तीन सातादेखि सदनमा उठाइरहेको एकीकृत दशौं ने.क्र.पा. (माओवादी)ले सञ्चालन गरेको जनसत्ताद्वारा घरजग्गा पारित गरिएका घरायसी लिखतलाई सरकारको मान्यता दिने र त्यस्तो लिखतमा लागेको दस्तुर छुट दिने निर्णय फिर्ता लिनुपर्ने मागका सम्बन्धमा ।	"
३९.	मा० उपप्रधानमन्त्री तथा अर्थमन्त्री श्री भरतमोहन अधिकारी	२०६८/४/२५	सम्माननीय प्रधानमन्त्रीको तर्फबाट समसामायिक विषयमा जानकारी ।	"
४०.	मा० उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री श्री नारायणकाजी श्रेष्ठ	२०६८/५/८	साम्प्रदायिक भावना फैलाउने गरी कुनै परिपत्र एवम् निर्देशन नभएको सम्बन्धमा जानकारी ।	"
४१.	मा० उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री श्री विजयकुमार गच्छदार	२०६८/८/२०	नेपाल तरुण दल चितवनका अध्यक्ष शिव पौडेल लगायतका व्यक्तिमाथि कारागार भित्र भएको घटनाको सम्बन्धमा ।	"

क्र.सं.	सम्बन्धित मन्त्री	मिति	सार्वजनिक महत्वको व्यहोरा	अधिवेशन
४२.	मा० उपप्रधानमन्त्री एवम् गृह तथा रक्षामन्त्री श्री विजयकुमार गच्छदार	२०६८/११/९	सिराहा जिल्लाको विभिन्न स्थानमा भएको घटनाको सम्बन्धमा ।	"
४३.	मा० स्थानीय विकास मन्त्री श्री उर्मिला अर्याल	२०६८/३/२१	सबै राजनैतिक दलको सहमति, सहभागिता र सुझाव लिएर नै स्थानीय निकायको पुर्नसंरचना अगाडि बढाउने सम्बन्धमा ।	"
४४.	मा० सिंचाई मन्त्री श्री महेन्द्र प्रसाद यादव	२०६८/८/१४	आफू र आफ्नो मन्त्रालयका सम्बन्धमा विभिन्न संचार माध्यममा उठाइएका विषयहरू निराधार भएको भन्ने विषयमा जानकारी ।	"

अनुसूची-१०

सदनमा अवरोध, नारा तथा घेराउ सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१.	चौथो	२०६५/०५/२७	नेपाली काँग्रेस	ललितपुर इमाडोल गा.वि.स.मा बसोबास गरिरहेका प्रदीप खड्कालाई नेपाल प्रहरीले विना कारण अभद्र व्यवहार गरी सार्वजनिक स्थलमा कूटपिट गरी हतकडी लगाई प्रहरी थानामा लगेर हत्या गर्ने जस्तो जघन्य अपराध गरेको सम्बन्धमा ।	जलस्रोत मन्त्रीबाट दिएको जवाफप्रति असन्तुष्टि जनाउँदै सभामुखको डायस अगाडि वेलमा आई नाराबाजी गरेपछि आधा घण्टाको लागि सदन स्थगित । त्यसपछि बसेको बैठकमा जलस्रोत मन्त्रीबाट घटनाको अनुसन्धान गर्न न्यायिक आयोग गठन गर्ने प्रतिवद्धता जाहेर पश्चात् सदन सुचारु ।
२.	"	२०६५/०६/१०	नेपाली काँग्रेस तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	संविधान सभा भवन परिसरमा हातहतियारको प्रदर्शन, प्रधानमन्त्रीको दलका कार्यकर्ताहरू संविधान सभा परिसरमा हतियार लिएर प्रवेश गरेको, संविधान सभा हाता भित्र हातहतियार	आधा घण्टापछि बसेको बैठकमा सभामुखबाट सो सम्बन्धमा मा० उपप्रधानमन्त्री एवम्

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
			राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी रा. प्र. पा. (नेपाल) दलित जनजाति पार्टी	निषेध गरिनु पर्ने, वाइ.सी.एल.को विघटन गर्ने सहमति कार्यान्वयन नभएको लगायतका विषयमा सरकारको धारणा माग गर्दै वेलमा आई नारावाजी पछि बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित । अर्थमन्त्रीले बजेट वक्तव्यमाथिको छलफलमा उठेका प्रश्नहरूको जवाफ दिने क्रममा प्रतिबद्धता व्यक्त गरिएका विषयहरू दस्तावेजको रूपमा विनियोजन विधेयकमा समावेश नगरेसम्म विनियोजन विधेयकमाथिको छलफलको कार्यक्रम अगाडि नबढाइयोस् भन्दै वेल घेराउ गरेपछि बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित ।	गृहमन्त्रीले सदनमा उपस्थित भई सरकारको दृष्टिकोण प्रस्तुत गर्न निर्देश गरेपछि सदन सुचारु । आधा घण्टापछि बसेको बैठकमा समेत नेपाली काँग्रेसबाट वेल घेराउ भएपछि सदन स्थगित ।
३.	चौथो	२०६५/०६/१३	त. म. लो. पा. नेपाली जनता दल	नेपालको सिमावर्ती क्षेत्रका निकटवर्ती बजारसम्म छिमेकी मुलुकको नम्बर प्लेट भएका यातायातका साधनहरू नेपाल भित्र प्रवेश गरी सोही दिन आफ्नो मुलुक फर्केमा शुल्क लगाउने व्यवस्था गरेको कारण आवतजावतमा असुविधा भएकोले सो व्यवस्था खारेज गर्नुपर्ने भन्दै वेल घेराउ भएपछि बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित ।	आधा घण्टापछि बसेको बैठकमा अर्थमन्त्रीबाट सो व्यवस्था खारेज गरिएको जानकारी दिएपश्चात् बैठक सुचारु ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
४.	चौथो	२०६५/०७/०३	त. म. लो. पा.	आफ्ना तीन जना कार्यकर्ताहरूको हत्या गरिएको तर हत्यारालाई आजसम्म पनि सरकारले पक्राउ गर्ने प्रयास नगरेकोले बैठकको बाँकी कारवाही वहिष्कार गरी सदनबाट बाहिरिएको ।	सदनको कारवाही सुचारु रहेको ।
५.	"	२०६५/०७/०४	त. म. लो. पा.	आफ्ना तीन जना कार्यकर्ताहरूको हत्या गरिएको तर हत्यारालाई आजसम्म पनि सरकारले पक्राउ गर्ने प्रयास नगरेकोले बैठकको बाँकी कारवाही वहिष्कार गरी सदनबाट बाहिरिएको ।	सदनको कारवाही सुचारु रहेको ।
६.	"	२०६५/०७/०५	त. म. लो. पा.	आफ्ना तीन जना कार्यकर्ताहरूको हत्याको सम्बन्धमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री र मा० गृह मन्त्रीले सदनमा आई जवाफ नदिएसम्म बैठकको बाँकी कारवाही आफ्नो दलले वहिष्कार गर्ने र भोलीसम्ममा पनि उहाँहरूबाट जवाफ नआएमा सदन अवरुद्ध गरिने घोषणा ।	सदनको कारवाही सुचारु रहेको ।
७.	"	२०६५/०७/०६	त. म. लो. पा.	कपिलवस्तुमा आफ्ना तीन जना कार्यकर्ताहरूको हत्याको सम्बन्धमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री र मा० गृह मन्त्रीले सदनमा आई जवाफ नदिएसम्म आजको बैठक	सदनको कारवाही सुचारु रहेको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				१५ मिनेटसम्म अवरुद्ध गरी आजको बैठकको बाँकी कारवाही बहिष्कार गर्ने र भोलीसम्ममा पनि उहाँहरूबाट जवाफ नआएमा थप कडा कदम चालिने घोषणा ।	कार्तिक ७ गतेको बैठकमा उपप्रधानमन्त्री एवम् गृहमन्त्रीबाट जवाफ आएपछि विरोधको कार्यक्रम स्थगित भएको ।
८.	चौथो	२०६५/०७/०७	नेपाली काँग्रेस	सदनमा सरकारको तर्फबाट प्रतिनिधित्व नरहेको भनी नियमापत्ति गर्नुभएपछि बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित ।	मन्त्री उपस्थिति भएपछि सदन सुचारु ।
९.	"	२०६५/०७/२३	त. म. लो. पा.	संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेशी मोर्चासँग सरकारले गरेको सम्झौता अनुरूप राज्यको प्रत्येक अंगमा नियुक्ति र मनोनयन गर्दा मधेशी, जनजाति, महिला, आदिवासीलाई समानुपातिक रूपमा हुनुपर्ने र सो अनुरूप बनेका समितिहरूमा पनि मधेशवादी दलहरूको प्रतिनिधित्व अनिवार्य रूपमा हुनुपर्ने औल्याउँदै सेना समायोजन विशेष समितिमा पनि हाम्रो दलको प्रतिनिधित्व रहने प्रतिवद्धता सरकारबाट नआएसम्म सदन चल्न नसक्ने ।	अर्थमन्त्रीबाट सो सम्बन्धमा जवाफ आएपछि सदन सुचारु भएको ।
१०.	"	२०६५/०९/०३	नेपाली काँग्रेस	नेपाली काँग्रेसले पेश गरेको ९ बुँदै मागपत्र कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा सरकारले	सदन स्थगित भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				प्रतिवद्धता पूरा नगरेकोले प्रधानमन्त्रीले सदन समक्ष उपस्थित भई जवाफ नदिएकोले बैठक बहिष्कार गर्दै सदनबाट बाहिरिएको ।	
११.	चौथो	२०६५/०९/०६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान मा० श्री सदरुल मिया हक नेपाली कांग्रेस	प्रधानमन्त्रीले सदनबाट ने.क.पा. (माओवादी) ले कब्जा गरेको घरजग्गा र सम्पति फिर्ता लगायतका सम्बन्धमा गर्नुभएको प्रतिवद्धता पूरा नभएको भन्दै सदनबाट बाहिरिएको । मुस्लिम र अल्पसंख्यकलाई संविधान सभाका समितिहरूमा समानुपातिक रूपमा प्रतिनिधित्व नगराएकोमा वेल घेराउ ।	१० मिनेटको लागि बैठक स्थगित । कार्यसूचीका कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित गरिएको ।
१२.	"	२०६५/०९/०९	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान, मा० श्री सदरुल मिया हक र मा० श्री बबन सिंह	छात्रवृत्तिमा कोटा निर्धारण, संविधान सभाका समितिहरूमा समानुपातिक रूपमा प्रतिनिधित्वको माग गर्दै बैठकको कारवाही	

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
			नेपाली काँग्रेस	बहिष्कार गर्दै सदनबाट बाहिरिएको । नेपाली काँग्रेसले पेश गरेको ९ बुँदे मागपत्र कार्यान्वयनको सम्बन्धमा प्रधानमन्त्रीले प्रतिवद्धता नगरेसम्म बैठक बहिष्कार गर्दै सदनबाट बाहिरिएको ।	कार्यसूचीका कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित गरिएको ।
१३.	चौथो	२०६५/०९/११	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल र सद्भावना पार्टी	छात्रवृत्ति सम्बन्धी तेस्रो संशोधन विधेयक पारित गर्नुपर्ने भन्दै वेलमा आई नारावाजी ।	सभामुखको आग्रहमा
			नेपाली काँग्रेस	नेपाली काँग्रेसले पेश गरेको ९ बुँदे मागपत्र कार्यान्वयनको सम्बन्धमा वेवास्ता गरिएकोले बैठक बहिष्कार गर्दै सदनबाट बाहिरिएको ।	कार्यसूचीका कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित गरिएको ।
१४.	"	२०६५/०९/१३	नेपाली काँग्रेस	नेपाली काँग्रेसले पेश गरेको ९ बुँदे मागपत्र कार्यान्वयनको सम्बन्धमा वेवास्ता गरिएकोले बैठक बहिष्कार गर्दै सदनबाट बाहिरिएको ।	कार्यसूचीका कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित गरिएको ।
१५.	"	२०६५/०९/१४	नेपाली काँग्रेस	नेपाली काँग्रेसले पेश गरेको ९ बुँदे मागपत्र कार्यान्वयनको सम्बन्धमा वेवास्ता गरिएकोले बैठक बहिष्कार गर्दै सदनबाट बाहिरिएको ।	कार्यसूचीका कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित गरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१६.	चौथो	२०६५/०९/२९	त. म. लो. पा.	पत्रकार उमा सिंहको बर्बर हत्याको भर्त्सना गर्नुहुँदै प्रमुख राजनैतिक दलहरूको संवैधानिक व्याख्या नभएको लगायतका विषयहरू ।	पन्ध्र मिनेट वेलमा आई नाराबाजी पश्चात् सदन बहिष्कार गरी बाहिरिनुभएको ।
१७.	पाँचौ	२०६५/१२/१८	ने.क.पा. (एमाले)	प्रचण्ड थैवको हत्यारा पत्ता लगाई निजलाई हिरासतमा नलिएसम्म सदनको कारवाही स्थगित गर्न माग ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१८.	"	२०६५/०५/२५	ने.क.पा. (एमाले) नेपाली कांग्रेस	प्रचण्ड थैवको हत्यारा पत्ता लगाई निजलाई हिरासतमा नलिएसम्म सदनको कारवाही बहिष्कार गर्दै बाहिरिएको । प्रधानमन्त्रीबाट व्यक्त गरिएका प्रतिवद्धताहरू कार्यान्वयन नभएसम्म र सरकारको गैर जिम्मेवार क्रियाकलापहरूको विषयमा प्रधानमन्त्रीले सदनमा आई चित्त बुझ्दो जवाफ नदिएसम्म सदनको कारवाही अगाडि बढ्न सक्दैन भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१९.	पाँचौ	२०६५/१२/२६	ने.क.पा. (एमाले) नेपाली काँग्रेस	प्रचण्ड थैवको हत्यारा पत्ता लगाई निजलाई हिरासतमा नलिएसम्म सदनको कारवाही बहिष्कार गर्दै बाहिरिएको । प्रधानमन्त्रीबाट व्यक्त गरिएका प्रतिवद्धताहरू कार्यान्वयन नभएसम्म र सरकारको गैर जिम्मेवार क्रियाकलापहरूको विषयमा प्रधानमन्त्रीले सदनमा आई चित्त बुझ्दो जवाफ नदिएसम्म सदनको कारवाही अगाडि बढ्न सक्दैन भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
२०.	"	२०६६/०१/०७	नेपाली काँग्रेस	ने.क.पा. माओवादीले शान्ति प्रक्रिया धरापमा पारेको, दिनानुदिन सहमतिको राजनीति तोडेको भन्दै बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
२१.	"	२०६६/०१/०८	नेपाली काँग्रेस	ने.क.पा. माओवादीले शान्ति प्रक्रिया धरापमा पारेको, दिनानुदिन सहमतिको राजनीति तोडेको भन्दै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
२२.	पाँचौ	२०६६/०१/१०	नेपाली कांग्रेस	एकीकृत ने.क.पा. माओवादीले आफ्ना लडाकु सैन्यलाई सर्वोच्चता प्रदान गर्न खोजेको र नेपाली सेनाका प्रधान सेनापतिलाई सरकारले माग गरेको स्पष्टीकरण स्थगित नगरेसम्म र अन्य अराजक गतिविधि बन्द नगरेसम्म बैठक नचल्ने भन्दै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
२३.	"	२०६६/०१/१३	नेपाली कांग्रेस	सरकारले सेनापतिको समस्यालाई पेचिलो बनाउँदै लगेको, प्रधान सेनापतिलाई पदबाटै हटाउने मनसायले तीनवटा अनावश्यक विषयमा स्पष्टीकरण माग गरेको लगायत अन्य गलत दुराशययुक्त गतिविधि बन्द नगरेसम्म बैठक नचल्ने भन्दै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
२४.	"	२०६६/०१/१४	नेपाली कांग्रेस	प्रधान सेनापतिलाई सोधिएको स्पष्टीकरणको विषयमा एकीकृत ने.क.पा. माओवादी बाहेकका २३ दलले यो प्रक्रिया यही रोकियोस् भन्ने धारणा राख्दा पनि सो गतिविधि बन्द नगरेकोले बैठक नचल्ने भन्दै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
२५.	पाँचौ	२०६६/०१/१६	नेपाली कांग्रेस	एकीकृत ने.क.पा. माओवादीले सेनामाथि हमला गरी सर्वसत्तावाद लाद्न खोजेको, एकीकृत ने.क.पा. माओवादीले विकासका पूर्वाधार तहसनहस पार्ने, विदेशीलाई गुहार्ने जस्ता विचार र क्रियाकलापहरू नसच्याएसम्म र विगतमा भएका सम्भौताहरूको पालना नगरेसम्म बैठक नचल्ने भन्दै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित
२६.	"	२०६६/०१/२२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	अन्तरिम संविधानले राष्ट्रपतिलाई आलंकारिक मात्र रहने व्यवस्था गरेपनि संविधानमा हुँदै नभएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रपतिद्वारा असंवैधानिक कदम चालि देशमा द्वैध सत्ताको सृजना गरी असंवैधानिक "कु" गरिएकोले त्यस्तो असंवैधानिक कदम फिर्ता नलिएसम्म बैठक नचल्ने भन्दै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित
२७.	"	२०६६/०१/२३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
२८.	पाँचौ	२०६६/०१/२७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
२९.	"	२०६६/०१/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
३०.	"	२०६६/०१/३०	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
३१.	"	२०६६/०२/०१	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
३२.	"	२०६६/०२/०४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
३३.	"	२०६६/०२/०५	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
३४.	पाँचौं	२०६६/०२/०९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी ने.क.पा. एकीकृत नेपाली जनता दल	राष्ट्रिय सहमति नजुटाई सैनिक सर्वोच्चताको राजनैतिक आधारशीलामा गठन हुन लागेको सरकारलाई हाम्रो समर्थन रहन सक्दैन भन्दै यो परिस्थितिमा हुन लागेको प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन प्रक्रिया एकीकृत नेकपा माओवादीले बहिष्कार गर्दछ भन्दै बैठकबाट बाहिरिएको । राष्ट्रिय सरकार गठनको आवश्यकता रहेकोमा प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन हुन लागेकोले यो प्रक्रियाबाट बाहिरिने भन्दै बैठकबाट बाहिरिएको । राष्ट्रपतिद्वारा प्रधान सेनापतिको सम्बन्धमा चालेको कदम असम्बैधानिक छ भन्नुहुँदै काम चलाउ सरकारका विरुद्ध पुनः कामचलाउ सरकारनै गठन हुन लागेकोले यो प्रक्रियाबाट बाहिरिने भन्दै बैठकबाट बाहिरिएको ।	सदन सुचारु भएको ।
३५.	"	२०६६/०२/१७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	संविधानको संरक्षक सम्माननीय राष्ट्रपतिबाट लोकतन्त्रको पक्षमा काम नभएको, निर्देशित प्रजातन्त्रका कारण जनताले धोखा पाइरहेका, सार्वभौम व्यवस्थापिकालाई निरिह बनाउने प्रयास भैरहेकोले उल्लेखित परिस्थिति नसच्चिएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
३६.	पाँचौ	२०६६/०२/१९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	प्रधानसेनापति र आठ जनेलको सम्बन्धमा भएको अधिल्लो सरकारको निर्णय उल्टयाउने र सेना समायोजन नभई पुर्नस्थापन मात्र हुने भन्ने रक्षा मन्त्रीको अभिव्यक्ति आपत्तिजनक भएको र संकल्प प्रस्ताव सभामा छलफलमा नल्याउने परिस्थितिले नागरिक सर्वोच्चता गुम्न सक्नेतर्फ सचेत गराउँदै बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
३७.	"	२०६६/०२/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	सार्वभौमसत्ता सम्पन्न संसदमा संकल्प प्रस्तावमाथि बहस र छलफल गराउनु पर्नेमा उक्त छलफलमा रोक लगाइएको हुँदा सो प्रस्तावलाई कार्यसूचीमा समावेश नगराएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
३८.	"	२०६६/०२/२४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	सार्वभौमसत्ता सम्पन्न संसदमा संकल्प प्रस्तावमाथि बहस र छलफल गराउनु पर्नेमा उक्त छलफलमा रोक लगाइएको तर्फ ध्यानाकर्षण गराउदै राष्ट्रपतिको असंवैधानिक कार्य सच्चिनु पर्ने कुरा राख्दै बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
३९.	पाँचौ	२०६६/०२/२८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	राष्ट्रपतिको असंवैधानिक कदमका विरुद्ध नागरिक सर्वोच्चता कायम गर्न ल्याइएको संकल्प प्रस्ताव सदनमा छलफल नगराई अस्वीकृत गरियो, तसर्थ यस्ता क्रियाकलापहरूलाई सम्बोधन गर्न सरकारले कदम नचालेसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
४०.	"	२०६६/०२/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	नागरिक सर्वोच्चताको पक्षमा राष्ट्रपतिको असंवैधानिक कदमको विरुद्धमा ल्याइएको संकल्पलाई सदनमा छलफलमा ल्याउनुपर्ने लगायतका अन्य राष्ट्रियताका सवालहरूको सम्बोधन गर्न सरकारले कदम नचालेसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	कार्यसूचीमा समावेश भएको शैलजा आचार्यको शोक प्रस्ताव पारित भएपछि एकीकृत ने.क.पा. माओवादीका सदस्यहरू बाहिरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
४१.	पाँचौ	२०६६/०२/३१	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	राष्ट्रपतिले नपाएको अधिकार प्रयोग गरी देशमा सैनिक सर्वोच्चता कायम गर्ने प्रयास गरेको, संसदमा दर्ता भएको संकल्प प्रस्तावलाई छलफलमा नल्याउँदा व्यवस्थापिका-संसदको सर्वोच्चता हरण भएकोले उक्त क्रियाकलापहरू नसच्चिएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
४२.	"	२०६६/०३/०२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	राष्ट्रपतिको असंवैधानिक कदम विरुद्ध दर्ता गरिएको संकल्प प्रस्तावलाई व्यवस्थापिका-संसद समक्ष छलफलमा नल्याएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
४३.	"	२०६६/०३/०५	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	राष्ट्रपतिको असंवैधानिक कदम नसच्चिएसम्म र हत्या हिंसा नरोकिएसम्म एकीकृत ने.क.पा. माओवादी पोलिटब्यूरोको आजको बैठकले विभिन्न विरोधका कार्यक्रमहरू प्रकाशित गर्ने निर्णय गरेको जानकारी गराउँदै वेल घेराउका साथ नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
४४.	पाँचौ	२०६६/०३/०७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	मन्त्रपरिषदले गरेको निर्णयले राष्ट्रपतिले कार्यकारी प्रधानमन्त्रीको अधिकार हनन् गरेको विषयलाई समर्थन गरेको, आफैले बनाएको नियम मिच्ने हैसियत यो हारेको कुण्ठा बोकेको सरकारलाई नभएको भन्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
४५.	"	२०६६/०३/०९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	नागरिक सर्वोच्चताको कुरा गर्ने प्रधानमन्त्रीले यो सदनमा आई जनताको पक्षमा सम्बोधन गर्न सक्नुपर्छ भन्नुहुँदै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
४६.	"	२०६६/०३/११	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	राष्ट्रपतिबाट नागरिक सर्वोच्चता हरण भएको र हामीले नागरिक सर्वोच्चताको पक्षमा छलफलको लागि दर्ता गराएको संकल्प प्रस्तावलाई छलफलमा नल्याएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
४७.	"	२०६६/०३/१४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूति सरकारले दिन नसकेको सम्बन्धमा, नागरिक सर्वोच्चताको पक्षमा छलफलको लागि दर्ता गरिएको संकल्प प्रस्तावलाई छलफलमा नल्याएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
४८.	पाँचौं	२०६६/०३/१७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	सरकारले नागरिक सर्वोच्चताको बारेमा सोचोस्, संकल्प प्रस्तावको बारेमा छलफल अगाडि बढाइयोस्, अर्थ मन्त्रालयले ठाडो आदेशका भरमा अरबौं रकम कार्यकर्ता पोषणको लागि निकासी दिएको विषयमा सरकारबाट जवाफ नआएसम्म बैठकको कारवाही बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित।
४९.	छैटौं	२०६६/०३/२८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी धेरैजसो माओ सदस्यहरू	शान्ति प्रक्रियालाई यो सरकारले तार्किक निष्कर्षमा पुऱ्याउन नसके हुनाले संवैधानिक सर्वोच्चता कायम नभई सरकारले ल्याएको नीति तथा कार्यक्रम नमान्ने एवम् सो माथिको छलफलमा भाग नलिने भन्दै बैठक कक्षबाट बाहिरिएको।	सदन सुचारु रहेको।
५०.	"	२०६६/०४/११	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	रक्षा मन्त्री भारतमा गएर हतियार खरिदको कुरा उठाउनु भएको छ, उक्त क्रियाकलाप सरासर शान्ति सम्झौताको भावना विपरीत भएकोले सो हतियार खरिदका विषयमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीले सदन समक्ष उपस्थित भई स्पष्टीकरण दिनुपर्ने माग सहित वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी।	सभामुखबाट बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित गरिएको। आधा घण्टापछि बसेको बैठकमा समेत नाराबाजी भएपछि सदन स्थगित भएको।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
५१.	छैटौँ	२०६६/०४/१५	नेपाली कांग्रेस	सदनमा सरकारको उपस्थिति नरहेको तर्फ सदनको ध्यानाकर्षण गराएको ।	१० मिनेट बैठक स्थगित भएको र मन्त्रीको उपस्थिति पछि सदन सुचारू ।
५२.	"	२०६६/०४/२३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	ऐतिहासिक संविधान निर्माण, शान्ति प्रक्रियालाई तार्किक निष्कर्षमा नपुऱ्याएसम्म, सम्माननीय राष्ट्रपतिको असंवैधानिक कदम नसर्चिएसम्म र माओवादी लडाकुको समायोजनका सम्बन्धमा सरकार गम्भीर हुनुपर्ने माग सहित वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
५३.	"	२०६६/०४/२६	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	राष्ट्रपतिको कदमका विरुद्ध दर्ता भएको संकल्प प्रस्तावलाई छलफलमा नल्याएसम्म र नागरिक सर्वोच्चता कायम हुनुपर्ने माग सहित वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
५४.	"	२०६६/०४/२७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	१० हजार सुरक्षाकर्मी भर्ना गर्ने नीति शान्ति प्रक्रिया विपरीत रहेको, विगतमा जे जस्तो भए तापनि संसदमा दर्ता भएको संकल्प प्रस्तावलाई आपसमा छलफल गरी निष्कर्षमा पुऱ्याउँ यही नै प्रजातान्त्रि पद्धति हुन जान्छ भन्नुहुँदै उक्त संकल्प प्रस्तावलाई छलफलमा नल्याएसम्म र नागरिक सर्वोच्चता कायम हुनुपर्ने माग सहित वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
५५.	छैटौं	२०६६/०४/२८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
५६.	"	२०६६/०४/३२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
५७.	"	२०६६/०५/०१	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
५८.	"	२०६६/०५/०२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
५९.	"	२०६६/०५/०३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६०.	"	२०६६/०५/०९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
६१.	छैटौं	२०६६/०५/१०	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६२.	"	२०६६/०५/११	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६३.	"	२०६६/०५/१२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६४.	"	२०६६/०५/१४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६५.	"	२०६६/०५/१५	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६६.	"	२०६६/०५/१६	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
६७.	छैटौं	२०६६/०५/१७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६८.	"	२०६६/०५/२१	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
६९.	"	२०६६/०५/२३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७०.	"	२०६६/०५/२४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७१.	"	२०६६/०५/२५	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७२.	"	२०६६/०५/२८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
७३.	छैटौं	२०६६/०५/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७४.	"	२०६६/०५/३०	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७५.	"	२०६६/०६/०२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७६.	"	२०६६/०६/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७७.	"	२०६६/०६/२३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
७८.	"	२०६६/०६/२५	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
७९.	छैटौं	२०६६/०६/२७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८०.	"	२०६६/०६/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८१.	"	२०६६/०७/१०	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८२.	"	२०६६/०७/११	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८३.	"	२०६६/०७/१२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८४.	"	२०६६/०७/१३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
८५.	छैटौं	२०६६/०७/१८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८६.	"	२०६६/०७/१९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८७.	"	२०६६/०७/२०	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८८.	"	२०६६/०७/२२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
८९.	"	२०६६/०७/२३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९०.	"	२०६६/०७/२४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
९१.	छैटौँ	२०६६/०८/०१	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९२.	"	२०६६/०८/०२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९३.	"	२०६६/०८/०३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९४.	"	२०६६/०८/०४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९५.	"	२०६६/०८/०८	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	प्रमुख प्रतिपक्ष दलको नाताले हामीले जिम्मेवारीबोध गर्दै बजेट पारित गर्ने प्रयोजनको लागि आज, भोलि र पर्सी तीन दिन सदन सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने जानकारी गराउँदै केही मा० सदस्यहरू बसी अन्य बाहिरिनुभएको ।	सदन सुचारु भएको

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
९६.	छैटौं	२०६६/०८/१२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९७.	"	२०६६/०८/१४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९८.	"	२०६६/०८/१६	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
९९.	"	२०६६/०८/१९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१००.	"	२०६६/०८/२२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१०१.	"	२०६६/०८/२६	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१०२.	छैटौँ	२०६६/०८/२९	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१०३.	"	२०६६/०९/०२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नारावाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१०४.	"	२०६६/०९/२३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	वृहत शान्ति सम्झौता उल्लंघन गरेको र संविधान निर्माणको काममा चासो नदिएको, बहुमतीय प्रणालीको खेलबाट सरकार बनाउने र ढाल्ने कार्य गरेको, संविधानको गलत व्याख्या गरी राष्ट्रपतिलाई उक्साएको हुनाले सम्माननीय सभामुखबाट अग्रगामी परिवर्तनको लागि सहमतको बाटो खोजिनु पर्ने भन्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१०५.	"	२०६६/१०/०४	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	पुस ३० गते मध्य रातमा सरकारद्वारा नेपाली सेनाको लागि हातहतियार सहितको युद्ध सामग्री आयात गरिएको विषयमा सदनलाई स्पष्ट जानकारी नदिएको, प्रधानमन्त्रीबाट एकीकृत ने.क.पा. माओवादीलाई श्रीलंकाको लिट्टे जस्तै बनाइ दिने भन्ने जस्ता	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				आपत्तिजनक अभिव्यक्ति दिइएको र हाम्रो दलका नेताले हिजोको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकमा उठाएइका विषयहरूमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीबाट कुनै जवाफ नदिइएको कारण विरोध स्वरुप आजको बैठक बहिष्कार गर्ने भन्दै बाहिरिएको ।	
१०६.	छैटौँ	२०६६/१०/१७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	एकीकृत ने.क.पा. माओवादीका कार्यकर्ता माथि युथ फोर्सले प्रहरी प्रशासनको आडमा आक्रमण गरेको, शान्ति सम्झौता पश्चात् पनि देशमा अराजक गतिविधि र गुण्डागर्दी कायमै रहेको हुनाले उक्त घटनाको निष्पक्ष छानविन गरी दोषीमाथि कडा कारवाहीको माग गर्दै बैठक बहिष्कार गर्दै बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१०७.	सातौँ	२०६७/०१/०३	नेपाल सद्भावना पार्टी (आ)	संविधान सभा निर्वाचनका उम्मेदवार राम इकवाल यादवको हत्यामा संलग्नहरूलाई सरकारले कारवाही नगरेको भन्दै उक्त घटनाको सम्बन्धमा गृह मन्त्रीले सदनमा जानकारी गराउनुपर्ने माग गर्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सदन सुचारु ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१०८.	सातौं	२०६७/०१/१२	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	शान्ति सम्झौतालाई तार्किक निष्कर्षमा नपुऱ्याएसम्म अनमिनको भूमिका रहिरहने हुँदा राष्ट्रिय सहमतिका आधारमा अनमिनको म्याद बढाउनु पर्नेमा म्याद नबढाएको र एकतर्फी रूपमा संवैधानिक निकायहरूमा नियुक्तिको लागि गरिएको सिफारिशको विरोध गर्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१०९.	"	२०६७/०१/१४	नेपाल सद्भावना पार्टी (आ)	बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सदन सुचारु ।
११०.	"	२०६७/०१/२७	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	सरकारले आम हडतालको प्रतिकारमा उत्रनेहरूलाई संरक्षण दिएको, आन्दोलनलाई दबाउने काम भएको र सरकारले आन्दोलनको सम्बन्धमा कुनैपनि प्रतिक्रिया नदिएको भन्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
१११.	"	२०६७/०२/०६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	एकीकृत ने.क.पा. माओवादीका कार्यकर्ताले आफ्नो कार्यकर्तालाई बेपत्ता पारेको लिखित जाहेरी गर्दा पनि सुनवाई नभएकोले आफ्नो कार्यकर्ताको रिहाईको माग गर्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सदन सुचारु ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
११२.	सातौं	२०६७/०२/०९	ने.क.पा. (माले) राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी नेकपा संयुक्त राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी दलित जनजाति पार्टी चुरेभावर राष्ट्रिय एकता पार्टी नेपाल नेपाल परिवार दल स्वतन्त्र श्री सदरुल मिया हक	निर्धारित समयभित्र संविधान निर्माण हुन नसक्नुमा प्रमुख तीन ठूला दल नै जिम्मेवार रहेको, दुर्भाग्यले आएको यो परिस्थितिमा संविधान सभाको म्याद नथप्दा राष्ट्रिय एकतामा विखण्डन आउन सक्ने, अर्थतन्त्र डामाडोल हुनसक्ने, स्वदेशी तथा विदेशी हस्तक्षेप बढ्न सक्ने लगायत जेठ १४ पछि देशको अस्तित्व नै धरापमा पर्न सक्ने भएकोले संविधान सभाको म्याद थप गर्नको लागि दबाव स्वरुप बेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट १० मिनेटको लागि सदन स्थगित । त्यसपछि सदन सुचारु ।
११३.	"	२०६७/०२/१८	स्वतन्त्र श्री बबन सिंह	संविधान निर्माण तर्फ तीन दल सहमतिका साथ अगाडि बढ्न तत्पर नभएसम्मका लागि बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	
११४.	"	२०६७/०२/२०	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी	सरकारमा रहेका ठूला दलहरूले तीन बुँदे सहमतिलाई एकतर्फी रूपमा व्याख्या गर्दै ठाडो उल्लंघन गरेको, व्यवस्थापिका-संसदको चालु सातौं अधिवेशन समेत प्रमुख प्रतिपक्ष दलको सहमति विना नै अन्त्य गरिएको भन्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका कार्यक्रम हटाई अधिवेशन अन्त्य सम्बन्धी पत्र पढेर सुनाइएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
११५.	आठौं	२०६७/०८/०३	एकीकृत ने.क.पा. माओवादी नेपाली जनता दल नेपाल सद्भावना पार्टी (आ) ने.क.पा. (माले-समाजवादी) ने.क.पा. एकीकृत नेपा: राष्ट्रिय पार्टी	आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को राजश्व र व्ययको अनुमान व्यवस्थापिका-संसद समक्ष पेश गर्न खोज्दा बेल घेराउ गर्दै नारावाजी र एकीकृत ने.क.पा. माओवादीका केही मा० सदस्यहरूले आ.व. २०६७/०६८ को राजश्व र व्ययको वार्षिक अनुमान रहेको त्रिफकेसलाई नियन्त्रणमा लिन बल प्रयोगसमेत गरेको ।	मुठभेडको स्थिति सिर्जना हुने देखी सम्माननीय सभामुखले बैठक स्थगित गर्नुभएको ।
११६.	नवौं	२०६७/१२/१६	नेपाली काँग्रेस	वि.पि. कोइराला मेमोरियल भरतपुर क्यान्सर अस्पतालको निर्देशकको विवाद सम्बन्धी विषय, अर्थ मन्त्रालयका सचिवको राजीनामा प्रकरणको विषयमा उठेका विवादको विषय, र तराईका विभिन्न स्थानमा सार्वजनिक सवारी साधनहरूमाथि भएका श्रृंखलाबद्ध बम विष्फोटका घटनाका सम्बन्धमा प्रधानमन्त्रीले सदनमा उपस्थित भई स्पष्ट गर्नुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशय अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
११७.	नवौं	२०६७/१२/१८	नेपाली कांग्रेस	वि.पि. कोइराला मेमोरियल भरतपुर क्यान्सर अस्पतालका कार्यकारी प्रमुखको नियुक्ति, राजस्व छली गर्ने क्यासिनोलाई छुट दिने भन्ने सम्बन्धी विषय, अर्थ सचिवको राजीनामा, पुरक बजेट, नक्कली भ्याट वील र युनिटिलाई सञ्चालन गर्न दिने जस्ता विषयहरूमा प्रधानमन्त्रीबाट सदनलाई स्पष्ट जवाफ दिनुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।
११८.	"	२०६८/०१/०६	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच दलित जनजाति पार्टी नेपा: राष्ट्रिय पार्टी स्वतन्त्र मा० श्री सदरुल मिया हक	केही सार्वजनिक सेवालाई समावेशी बनाउने सम्बन्धमा केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने विधेयक सदन समक्ष छलफलमा ल्याउन माग गरिएकोमा चौध दिन वितिसक्दा पनि छलफलमा नल्याइएको, दलित, मुस्लिम, आदिवासी-जनजाति, पिछडा वर्ग, थारु समुदाय लगायतको तर्फबाट गरिएका सम्झौताहरू लागू नभएकोले उक्त मागहरू पूरा नहुन्जेल बैठक अगाडि नबढ्ने भन्दै बेल घेराउ गरी नाराबाजी ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
११९.	नवौं	२०६८/०१/०९	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच दलित जनजाति पार्टी नेपा: राष्ट्रिय पार्टी स्वतन्त्र मा० श्री सदरुल मिया हक	आफ्ना मागहरूलाई सरकार र सदनले वेवास्ता गरेको र आफ्ना मागहरूलाई ओभरलेपार्न विभिन्न किसिमका बहानाहरू बनाइरहेकोमा विरोध जनाउँदै वेल घेराउ गरी नाराबाजी ।	सभामुखबाट सदन १० मिनेटको लागि स्थगित । १० मिनेटपछिको बैठकमा पनि नाराबाजी भएकोले अन्य कार्यक्रम हटाई अधिवेशन अन्त्य सम्बन्धी पत्र पढेर सुनाइएको ।
१२०.	दशौं	२०६८/०१/१९	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच दलित जनजाति पार्टी नेपा: राष्ट्रिय पार्टी स्वतन्त्र मा० श्री सदरुल मिया हक	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	नाराबाजी बीच सदन सुचारु ।
१२१.	"	२०६८/०१/२५	मा० श्री लीला न्याईच्याई एवम् मा० श्री काशीदेवी भावाहेक सदनमा उपस्थित सम्पूर्ण महिला मा०	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट सम्बन्धित विषयमा सरकारको ध्यानाकर्षण भएपछि मा० श्री रुकमिणी चौधरी वाहेक सम्पूर्ण महिला मा०

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
			सदस्यहरू दलित जनजाति पार्टी नेपा: राष्ट्रिय पार्टी स्वतन्त्र श्री सदरुल मिया हक		सदस्यहरूबाट आशन ग्रहण । नाराबाजी बीच सदन सुचारु ।
१२२.	दशौं	२०६८/०१/२८	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच दलित जनजाति पार्टी नेपा: राष्ट्रिय पार्टी संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय पार्टी स्वतन्त्र श्री सदरुल मिया हक	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट वारम्बार ध्यानाकर्षण गराउँदा पनि नाराबाजी भएपछि सदनको कारवाही अगाडि बढाइएको ।
१२३.	"	२०६८/०२/०१	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मंच दलित जनजाति पार्टी नेपा: राष्ट्रिय पार्टी संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय पार्टी स्वतन्त्र श्री सदरुल मिया हक	बैठकको प्रारम्भमै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट वारम्बार ध्यानाकर्षण गराउँदा पनि नाराबाजी भएपछि सदनको कारवाही अगाडि बढाइएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१२४.	दशौं	२०६८/०२/०९	नेपाली काँग्रेस म.ज.अ. फोरम (लो.) त. म. लो. पा. त. म. लो. पा. (नेपाल) जनमोर्चा नेपाल राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी रा. प्र. पा. (नेपाल) साना दल नेमकिपा बाहेक	क्यान्टोनमेन्टका हतियार सरकारलाई बुझाउनु पर्ने र शान्ति प्रक्रिया टुंगोमा पुऱ्याउनु पर्ने, संविधानको नवौं संशोधनमा राष्ट्रिय सहमति किन चाहिएन भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट व्यवस्थापन कार्य हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१२५.	"	२०६८/०२/१०	नेपाली काँग्रेस म.ज.अ. फोरम (लो.) त. म. लो. पा. त. म. लो. पा. (नेपाल) राष्ट्रिय जनता पार्टी राष्ट्रिय जनता पार्टी (नेपाल) राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी नेपाल परिवार दल स्वतन्त्र मा० श्री सदरुल मिया हक	संविधान संशोधन गर्न ल्याइएको विधेयकका सन्दर्भमा नेपाली काँग्रेसले दश बुँदे प्रस्ताव ल्याएको, उक्त प्रस्तावमाथि विभिन्न राजनैतिक दलबीच सकारात्मक रूपमा छलफल भईरहेको हुँदा शान्ति प्रक्रियालाई तार्किक निष्कर्षमा पुऱ्याउन र संविधान निर्माणका लागि राष्ट्रिय सहमति कायम गर्न संसदको आजको निर्धारित कार्यक्रम अगाडि नबढाइयोस् भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौं संशोधन), २०६८ सम्बन्धी कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१२६.	दशौं	२०६८/०२/११	नेपाली काँग्रेस म.ज.अ. फोरम (लो.) त. म. लो. पा. त. म. लो. पा. (नेपाल) जनमोर्चा नेपाल राष्ट्रिय जनता पार्टी राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी नेपाल परिवार दल स्वतन्त्र मा० श्री सदरुल मिया हक	शान्ति प्रक्रियाको जगमा उभिएर संविधान सभाको म्याद थप्नुपर्ने र संविधान निर्माणका लागि राष्ट्रिय सहमति कायम गर्न ठोस निर्णय अझै भै नसकेकोले संसदको आजको निर्धारित बाँकी कार्यक्रम अगाडि नबढाइयोस् भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौं संशोधन), २०६८ सम्बन्धी कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१२७.	"	२०६८/०२/१२	नेपाली काँग्रेस म.ज.अ. फोरम (लो.) त. म. लो. पा. त. म. लो. पा. (नेपाल)	शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणको प्रक्रियालाई टुंगोमा पुऱ्याउन सम्माननीय प्रधानमन्त्री र प्रमुख दलका नेता बीच वार्ता भैरहेको, शान्ति प्रक्रिया टुंगोमा पुऱ्याएपछि मात्र संविधान निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढ्ने हुँदा शान्ति प्रक्रियाको ठोस निष्कर्ष ननिस्केसम्म संसदको आजको निर्धारित बाँकी कार्यक्रम अगाडि नबढाइयोस् भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौं संशोधन), २०६८ सम्बन्धी कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१२८.	दशौं	२०६८/०२/१३	नेपाली काँग्रेस म.ज.अ. फोरम (लो.) त. म. लो. पा. त. म. लो. पा. (नेपाल)	नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौं संशोधन), २०६८ सम्बन्धी कार्यक्रम अगाडि नबढाइयोस् भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट नेपालको अन्तरिम संविधान (नवौं संशोधन), २०६८ सम्बन्धी कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१२९.	"	२०६८/०२/३०	वारा जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्नुहुने सदनमा उपस्थित सम्पूर्ण मा० सदस्यहरू	वारा जिल्लाको सांसद विकास कोष मार्फत् सम्पन्न हुने परियोजनाको रकम केन्द्रबाट निकास भई जि.वि.स.को खातामा रकम जम्मा भई परियोजनाको काम समेत सम्पन्न भइसकेको तर उक्त परियोजनाको रकम चेक मार्फत् भुक्तानी लिन जाँदा चेक बाउन्स भएकोले वारा जिल्लाको सांसद विकास कोषको रकम नै हिनामिना वा भ्रष्टाचार भएको हुनसक्ने आशंका देखाउँदै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट सो सम्बन्धमा व्यवस्थापिका-सांसदको आगामी बैठकमा स्पष्ट पार्न सरकारलाई निर्देशन दिनुभएपछि उल्लेखित मा० सदस्यहरूले आ-आफ्नो स्थान ग्रहण गरेको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१३०.	दशौं	२०६८/०३/०५	मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान मा० श्री रुकमिणी चौधरी मा० श्री बुद्धरत्न मानन्धर मा० श्री सदरूल मिया हक	दलित, मुस्लिम, पिछडा वर्ग, आदिवासी जनजाति लगायतका मागहरूका सम्बन्धमा प्रधानमन्त्रीले सुनुवाई गर्दै लिखित प्रतिवद्धता व्यक्त गर्नुभएकोमा धन्यवाद दिँदै लिखित जवाफको व्यहोरा अमूर्त रहेको र अभै अधिकारको कटौती कायम नै रही रहेको भन्दै बेल घेराउ गरी नारावाजी ।	नारावाजी बीच सदनको कारवाही चालू रहेको । सभामुखबाट नारावाजी गर्ने सदस्यहरूलाई सभाकक्षबाट बाहिर जान आदेश दिँदा पनि नारा लगाउने क्रम नरोकिएपछि मर्यादापालकलाई उहाँहरूलाई सभा भवन बाहिर पठाउन आदेश दिई ७ दिनको लागि निलम्बन समेत गरेको ।
१३१.	"	२०६८/०४/०९	नेपाली काँग्रेस	देशको समस्या समाधानार्थ तीन दल बीच भएको पाँच बुँदे सहमतिमा उल्लेख भएको प्रधानमन्त्रीले राजीनामा दिई मार्ग प्रशस्त गर्ने लगायत कुनैपनि बुँदाहरू कार्यान्वयनको लागि सरकारले तत्परता नदेखाएको, पेशकी विधेयक पास गरेको पाँच दिन भैसक्दा पनि जिल्लास्तरका योजनाका विनियोजन पुस्तिका प्राप्त नभएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१३२.	दशौं	२०६८/०४/१०	नेपाली कांग्रेस	पाँच बुँदे सहमति कार्यान्वयन, संविधान र शान्ति प्रक्रिया टुंगोमा पुग्ने कार्यमा बाधा उत्पन्न भएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१३३.	"	२०६८/०४/११	नेपाली कांग्रेस	पाँच बुँदे सहमति बमोजिम प्रधानमन्त्रीको राजीनामा नआएसम्म व्यवस्थापिका-संसदको बैठकको कारवाही अगाडि नबढ्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१३४.	"	२०६८/०४/१२	नेपाली कांग्रेस	पाँच बुँदे सहमतिले खोलेको बाटोमा अगाडि बढ्न सरकार गम्भिर नभएको, नेपाली कांग्रेस पाँच बुँदे सहमतिप्रति पूर्ण कटिबद्ध रहेको, प्रधानमन्त्रीले राजीनामा दिई मार्ग प्रशस्त गर्ने बाटोतर्फ आउनु भएमा नेपाली कांग्रेसको पनि सहयोग हुनेछ भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१३५.	"	२०६८/०४/१५	नेपाली कांग्रेस	शान्ति र संविधानका निम्ति सहमति र सहकार्यको विकल्प नभएको र यसका लागि प्रधानमन्त्रीको राजीनामा नआएसम्म यो सदनको कारवाही अगाडि बढ्न सक्दैन भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१३६.	दशौं	२०६८/०४/१७	नेपाली कांग्रेस	राष्ट्रिय सहमतिको सरकारको गठन गर्ने र लोकतान्त्रिक संविधानको निर्माण गर्ने नेपाली कांग्रेसको चाहना रहेको, वर्तमान सरकारबाट शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणलाई ओभरलेपमा पार्ने काम भैरहेको, नेपाली कांग्रेसले विगतमा शालिनतापूर्वक गर्दै आएको ध्यानाकर्षणलाई समेत वेवास्ता गरिएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१३७.	"	२०६८/०४/२२	नेपाली कांग्रेस	पाँच बुँदे सहमति कार्यान्वयन नभएको, कब्जा गरिएका घरजग्गा र सम्पत्ति फिर्ता नभएको, शान्तिप्रक्रिया र लडाकुको व्यवस्थापनका साथै प्रधानमन्त्रीको राजीनामा उक्त सहमतिको मूल मुद्दा रहेको, प्रधानमन्त्रीले साउन २८ गते भित्र शान्ति प्रक्रिया अगाडि बढेन भने राजीनामा दिन्छु भने पनि यसप्रति विश्वस्त हुन सक्ने आधार स्पष्ट नभएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।
१३८.	"	२०६८/०४/२३	नेपाली कांग्रेस	सरकार र प्रतिपक्ष बीच तयार गरिएको सहमतिको मस्यौदा माथि फेरी सत्ता पक्षबाटै संशोधन गर्ने काम भई सहमति तोडिएको र प्रतिपक्षले सहयोगको हात अगाडि बढाउँदा	सभामुखबाट कार्यसूचीका सम्पूर्ण कार्यक्रम हटाई बैठक स्थगित गरिएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				पनि प्रधानमन्त्रीले राजीनामा नगरी संसदलाई धोका दिनुभएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	
१३९.	दशौं	२०६८/०५/०५	रा. प्र. पा. (नेपाल)	संविधान सभाको म्याद थप्ने कार्य देश र जनताको खिलाफ हुन जाने हुनाले तत्काल चुनावको घोषणा गरी ताजा जनादेशमा जानुपर्ने भन्दै बैठक बहिष्कार गरी नाराबाजीका साथ बैठक कक्षबाट बाहिरिएको ।	सदन सुचारु ।
१४०.	"	२०६८/०५/०८	संयुक्त लोकतान्त्रिक मोर्चाका सम्पूर्ण सदस्यहरू	राष्ट्रिय पोशाक दौरा, सुरुवाल र टोपीलाई जलाउन लागेकोले उक्त कार्य रोक्न दिएको निर्देशनको विषयतर्फ ध्यानाकर्षण गराउनुहुँदै उक्त सम्बन्धमा गृह मन्त्रीबाट जवाफ आउनु पर्दछ भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित भएको ।
			रा.प्र.पा. (नेपाल)	शान्ति र संविधान सुनिश्चित हुन नसकेको, तीन दलको सत्ता भागबन्डाबाट देश तहसनहस भएको, शान्ति सुरक्षाको अवस्था विग्रिएको भन्दै वेल घेराउ गर्दै नाराबाजी ।	सभामुखबाट नारा लगाउने सदस्यहरूलाई बैठक कक्षबाट बाहिर जान दिएको आदेश नमानेपछि मर्यादापालकहरूलाई सम्मानका साथ मा० सदस्यहरूलाई सभा भवन बाहिर पठाउनको लागि आदेश दिएपछि बैठक सुचारु ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१४१.	दशौं	२०६८/०५/११	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेशी मोर्चा र एनेकपा माओवादी बीच नेपाली सेनामा समूहगत प्रवेश गर्ने सम्बन्धमा भएको सम्झौता र प्रधानमन्त्रीको निर्वाचन सम्बन्धी नियमावलीमा रहेको अप्रजातान्त्रिक व्यवस्था समेतको विरोध स्वरूप आज हुन लागेको प्रधानमन्त्रीको निर्वाचनको कार्यक्रम बहिष्कार भन्दै बैठक कक्षबाट बाहिरिएको ।	सदन सुचारु ।
१४२.	"	२०६८/०५/२९	नेपाली कांग्रेस	विनियोजन विधेयकको विभिन्न शीर्षकहरू माथिको हिजोको छलफलमा पनि एक दुई जना मात्र मन्त्रीको उपस्थिती रहेको, आज बैठक प्रारम्भ हुँदा पनि सरकारको प्रतिनिधि मन्त्रीहरू कोही पनि उपस्थित नरहेकोले यस्तो संवेदनशील विषयहरूमा छलफल हुँदा सम्बन्धित सम्पूर्ण मन्त्रीहरू उपस्थित हुनको लागि सभामुखबाट सरकारलाई तत्काल रुलिङ्ग होस् भनी माग गरेको ।	सभामुखबाट मन्त्रीहरूको उपस्थिती नहुनु दुःखद पक्ष हो तसर्थ यो अवस्थामा व्यवस्थापिका-संसदको बैठकको कारवाही अगाडि बढ्न सक्दैन भन्दै बैठक आधा घण्टाको लागि स्थगित गरिएको । आधा घण्टापछि मन्त्रीको उपस्थितिमा सदन सुचारु भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१४३.	दशौं	२०६८/०६/२६	ने.क.पा. (एमाले)	सरकारमा सामेल हुने रक्षा मन्त्री र भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रीलाई बर्खास्त नगरेसम्म र प्रमुख प्रतिपक्षी दलले उठाएका मुद्दाहरूको बारेमा प्रधानमन्त्रीले सदनमा जानकारी नगराएसम्म सदनको कारवाही अगाडि बढ्न सक्दैन भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।
१४४.	"	२०६८/०६/२९	ने.क.पा. (एमाले) नेपाली काँग्रेस सम्पूर्ण प्रतिपक्ष	लगायत काशी तिवारीको हत्याको अभियोग लागेका भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रीले तुरुन्त राजीनामा गरिनु पर्दछ भन्नुहुँदै उक्त दुई मन्त्रीको राजीनामा, राज्य सञ्चालनको विधि र सामान्य कानूनी मर्यादा उल्लंघन गर्ने मन्त्रीहरूको अस्वभाविक र गैर कानूनी भाषा र व्यवहारलाई लिएर सदन अवरुद्ध गर्नु परेको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।
१४५.	"	२०६८/०६/३०	ने.क.पा. (एमाले) नेपाली काँग्रेस सम्पूर्ण प्रतिपक्ष	लगायत सर्वोच्चले सर्वस्व सहित जन्मकैदको फैसला गरिएका सांसदको मुद्दालाई आममाफिमा परिणत गर्न लागेको, राष्ट्रियताप्रति प्रहार गर्ने रक्षा मन्त्रीको राजीनामा हालसम्म नआएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१४६.	दशौं	२०६८/०७/०१	ने.क.पा. (एमाले) नेपाली काँग्रेस सम्पूर्ण प्रतिपक्ष लगायत	सर्वोच्चले सर्वस्व सहित जन्मकैदको फैसला गरिएका सांसदको मुद्दालाई आममाफीमा परिणत गर्न लागेको, राष्ट्रियताप्रति प्रहार गर्ने रक्षा मन्त्रीको राजीनामा हालसम्म नआएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।
१४७.	"	२०६८/०८/२०	नेपाली काँग्रेस	नेपाल तरुण दल चितवनका अध्यक्ष शिव पौडेल, प्रदीप भट्ट, मदन परियार, हरि गुरुङ्ग र बद्री ढुंगानामाथि चितवनको कारागार भित्रै मरणासन्न हुने गरी भएको सुनियोजित आक्रमणका सम्बन्धमा न्यायोचित छानविन गरी घटनाका दोषीलाई कारवाही गर्नुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट सदन पुनः बस्ने सूचना सहित स्थगित । तत्पश्चात बसेको बैठकमा गृह मन्त्रीबाट जवाफ आएपछि बैठक सुचारु ।
१४८.	"	२०६८/०९/०७	दलित समूहका मा० सदस्यहरू मा० श्री लक्ष्मणप्रसाद घिमिरे लगायत सदनमा उपस्थित अधिकांश मा० सदस्यहरू	देश छुवाछुत मुक्त राष्ट्र घोषणा भैसक्दा पनि उच्च जातिका मानिसहरूले दलितहरूमाथि अत्याचार र दमन जारी राखेको, कालिकोट जिल्लामा भएको घटनाका मृतक परिवारलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने र गृह मन्त्रीले जवाफ दिनुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१४९.	दशौं	२०६८/०९/२०	रा. प्र. पा. (नेपाल)	शहीद गेटमा रहेको स्व. राजा त्रिभुवनको शालिक हटाउने मन्त्रपरिषद्को निर्णय फिर्ता लिनुपर्ने, वि.सं. लाई ओभरलमा पार्ने गरी इस्वी संवत्का कार्यक्रमहरूलाई सरकारले प्राथमिकता दिने प्रयास गरेको भन्दै बैठक बहिष्कार गरी बाहिरिएको।	सदन सुचारु भएको।
१५०.	"	२०६८/१०/०३	नेपाली काँग्रेस ने.क.पा. एमाले	नेपालको अन्तरिम संविधान, शान्ति सम्झौता र प्रचलित कानूनविरुद्ध विद्रोही माओवादीको जनसत्ताले गरेका घरजग्गा कब्जा, अशबण्डा जस्ता निर्णयलाई मान्यता दिने निर्णय फिर्ता हुनुपर्ने, शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणको कार्य प्रभावित हुने गरी गरिएको यस्ता एकपछि अर्को गलत निर्णयहरू स्वीकार्न नसकिने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको।
१५१.	"	२०६८/१०/०६	नेपाली काँग्रेस, ने.क.पा. एमाले, रा.प्र.पा, राष्ट्रिय जनमोर्चा, रा.प्र.पा. (नेपाल), राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी, नेकपा (माले-समाजवादी)	द्वन्द्वकालमा गरिएका एक पछि अर्को क्रियाकलापहरूलाई वैधानिकता दिने कदम मान्य नहुने, भूमिसुधार मन्त्रीले दिएको गैर जिम्मेवार अभिव्यक्ति सम्बन्धमा, प्रधानमन्त्रीले सदनमा जवाफ नदिएसम्म र मन्त्रपरिषद्को उक्त निर्णय फिर्ता लिएको घोषणा गर्नुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१५२.	दशौं	२०६८/१०/०८	मा० श्री रमेश लेखक र मा० श्री प्रदिपकुमार ज्ञवाली	सदनमा सरकारका कोही पनि मन्त्री उपस्थित नहुनु सरकारबाट व्यवस्थापिका-संसदको बैठक बहिष्कार भएको, सरकारबाट बहिष्कृत संसदको बैठक चलन नसक्ने भनेको।	सभामुखबाट १५ मिनेटको लागि स्थगित गरिएको।
			नेपाली कांग्रेस, ने.क.पा. एमाले, रा.प्र.पा, राष्ट्रिय जनमोर्चा, रा.प्र.पा. (नेपाल), राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी, नेकपा (माले-समाजवादी)	नेपाल भारत र चीनको पूल बन्नुपर्ने भन्ने विषयलाई आपत्तिजनक रूपमा व्यक्त गर्दै वक्तव्य दिने प्रधानमन्त्रीले देशको सार्वभौमिकता र अखण्डता विसर्पको, मन्त्रीपरिषद्को गैर संवैधानिक निर्णय हालसम्म पनि फिर्ता नभएको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको।
१५३.	"	२०६८/१०/१२	नेपाली कांग्रेस, ने.क.पा. एमाले, रा.प्र.पा, राष्ट्रिय जनमोर्चा, रा.प्र.पा. (नेपाल), राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी, नेकपा (माले-समाजवादी)	शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणमा हलो अड्काउने कामको रूपमा जनसत्ताको नाममा गरिएको निर्णय आएको छ, हेलो सरकार भन्ने कार्यक्रममा व्यक्तिको जवाफ दिनुहुने सम्माननीय प्रधानमन्त्रीले सिंगो प्रतिपक्षले उठाएको प्रश्नको जवाफ नदिनु विडम्बना भएको, भूमिसुधार मन्त्रीले मन्त्रिपरिषद्बाट भएको उक्त निर्णय कार्यान्वयन गरेरै छाड्ने	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				अभिव्यक्ति दिनुभएको, मन्त्रपरिषद्को उक्त निर्णय गैर कानूनी भन्ने मधेशी मोर्चाका मन्त्रीहरू मौन बस्नु भएकोमा आश्चर्य प्रकट गर्नुहुँदै मन्त्रीपरिषद्को गैर संवैधानिक निर्णय फिर्ता लिएको सरकारले घोषणा गर्नुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	
१५४.	दशौं	२०६८/१०/१३	नेपाली कांग्रेस, ने.क.पा. एमाले, रा.प्र.पा, राष्ट्रिय जनमोर्चा, रा.प्र.पा. (नेपाल), राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी, नेकपा (माले-समाजवादी)	नेपाल कुनै देशसँग मर्ज हुनुसक्ने भन्ने राष्ट्रघाती अभिव्यक्ति दिने प्रधानमन्त्रीले सदनलाई स्पष्ट जवाफ नदिएसम्म र मन्त्रपरिषद्ले गैर संवैधानिक निर्णय फिर्ता नलिएसम्म सदन चल्नुको औचित्य नरहेको भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।
१५५.	"	२०६८/१०/१५	प्रतिपक्षमा रहेका नेपाली कांग्रेस, ने.क.पा. एमाले लगायत अन्य दल	माघ ३ गतेदेखि सिंगो प्रतिपक्ष लगायतका प्रतिपक्षले सदनमा उठाएको महत्वपूर्ण विषयका सम्बन्धमा सरकारले वास्ता नगरेको, नेपाल कुनै देशसँग मर्ज हुनुसक्ने भन्ने राष्ट्रघाती अभिव्यक्ति दिनुहुने सम्माननीय प्रधानमन्त्रीले सो सम्बन्धमा सदनलाई स्पष्ट जवाफ नदिएसम्म र मन्त्रपरिषद्ले गरेको गैर संवैधानिक निर्णय फिर्ता नलिएसम्म सदन चल्नुको औचित्य छैन भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
१५६.	दशौं	२०६८/१०/१८	प्रतिपक्षमा रहेका कांग्रेस, ने.क.पा. लगायत अन्य दल	नेपाली एमाले सातौं पटकसम्म व्यवस्थापिका-संसदमा प्रधानमन्त्रीको खोजी भईरहँदा पनि सम्माननीय प्रधानमन्त्री उपस्थित नहुनु भएको, सरकारले महिना दिन नबित्दै सचिवहरूको सरुवा गरी कथित सुशासन दिन खोजेको, इन्धनको अभावले दैनिक जीवन कष्टकर बन्दै गएपनि सहज आपूर्ति गर्नेतर्फ सरकारले ध्यान नदिएको, सूचनाको हकको वर्गीकरण गरी बन्देज लगाउन खोजेको, प्रधानमन्त्रीले नेपाल उत्तर वा दक्षिण कुनै देशसँग मर्ज हुनसक्ने भन्ने राष्ट्रघाती अभिव्यक्ति दिनुभएको सम्बन्धमा सदनमा आई जवाफ नदिएसम्म र सरकारले मन्त्रपरिषद्ले गरेको गैर संवैधानिक निर्णय फिर्ता लिनुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशन अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।
१५७.	"	२०६८/१०/२२	प्रतिपक्षमा रहेका कांग्रेस, ने.क.पा. लगायत अन्य दल	नेपाली एमाले माघ ३ गतेदेखि व्यवस्थापिका-संसदमा प्रधानमन्त्रीको जवाफको खोजी भईरहँदा पनि सम्माननीय प्रधानमन्त्री उपस्थित नहुनु भएको, १५ दिन अगाडि देशलाई मर्ज हुनसक्ने वक्तव्य दिनुभएका प्रधानमन्त्रीले अहिले आएर सल्लाहकार मार्फत् मर्ज होइन सबमर्ज भनेको	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
				भन्ने धारणा राख्नुभएको, माओवादी सम्बद्ध पत्रिकाले सभासदलाई जनदुष्मन भनेको विषयका सम्बन्धमा सरकारको धारणा के हो र सरकारले मन्त्रपरिषद्ले गरेको गैर संवैधानिक निर्णय फिर्ता लिनुपर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशान अगाडि उभिएको ।	
१५८.	दशौं	२०६८/११/०५	ने.क.पा. एमाले	सिरहा जिल्लामा भएको हत्याको किटानी जाहेरी गर्दा पनि स्थानीय प्रशासनले हत्यारालाई गिरफ्तार नगरेको, शान्तिपूर्ण जुलुसमाथि प्रशासनले निर्ममतापूर्वक लाठीचार्ज गर्दा घाइते नेकपा एमालेका एकजना कार्यकर्ताको उपचारको क्रममा मृत्यु भएकाले राज्यले मृतकलाई उचित सम्मान दिई नीजको परिवारलाई क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउनु पर्ने, सरकारले निष्पक्ष न्यायिक छानविन आयोग गठन गरेर सदनलाई जानकारी गराउनु पर्ने भन्दै आ-आफ्नो आशान अगाडि उभिएको ।	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।
१५९.	एघारौं	२०६९/०२/०४	वृहत मधेशी मोर्चाका अधिकांश मा० सदस्यहरू, एकीकृत नेकपा (माओवादी)	संविधान निर्माणको अन्तिम संघारमा आइपुग्दा तीन दलका केही नेताहरूले सिंगो संविधान सभाका सदस्यहरूलाई बन्दी बनाएर सत्ता, पद	सभामुखबाट कार्यसूचीको निर्धारित कार्यक्रम हटाई सदन स्थगित भएको ।

सि.नं.	अधिवेशन	मिति	अवरोध गर्ने सदस्य/दल	अवरोधको विषय	कैफियत
			का केही मधेशी मा० सदस्यहरू, मा० श्री सरिता गिरी, मा० श्री विश्वेन्द्र पासवान, मा० श्री सदरुल मिया हक लगायतका मा० सदस्यहरू	र स्वार्थमा लागेर आन्तरिक बेइमानीमा लागि विभिन्न आन्दोलनमा बलिदान भएका शहीदहरूको चाहना प्रति कुठाराघात गरी लेनदेनको सौदामा संविधान निर्माण गर्ने कुचेष्टा गरिएकोले एकल पहिचान र सामर्थ्यको आधारमा संघीयता निर्माण हुनुपर्छ भन्दै वेल घेराउ गरी नाराबाजी ।	

मुद्रक : संघीय संसद सचिवालय, अफसेट प्रेस